

rchief

voor

NEDERLANDSCHE KUNSTGESCHIEDENIS.

VERZAMELING

van

MEERENDEELS ONUITGEGEVEN BERICHTEN EN MEDEDEELINGEN

betreffende

Nederlandsche Schilders, Plaatsnijders, Beeldhouwers, Bouwmeesters, Juweliers, Goud- en Zilversmeden, Smeden, Stempelsnijders, Tapijtwevers, Borduurwerkers, Plateelbakkers, Ivoorsnijders, Glasschilders, Ingenieurs, Landmeters, Kaartmakers, Verluchters, Lettersnijders, Schoonschrijvers, Boekbinders, enz.

met bereidwillige medewerking van verscheidene archivarissen enz. bijeengebracht

door

Fr. D. O. OBREEN

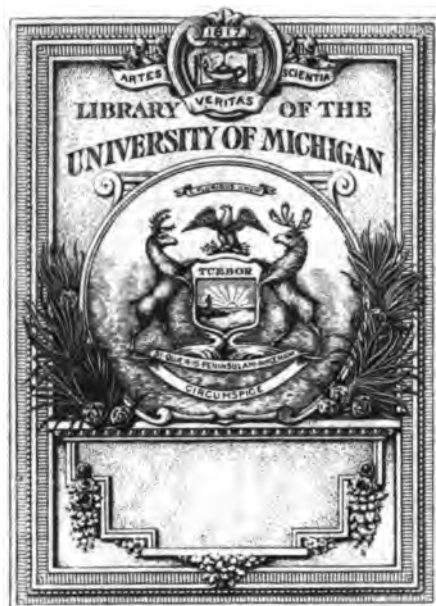
Adj. Bibliothecaris-Archivaris van Rotterdam.

1e DEEL.

ROTTERDAM

VAN HENGEL & EELTJES en VAN DAALEN & [illegible].

1877—1878.

1817
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
TUEBOR
CIRCUMSPICE

ARCHIEF

VOOR

NEDERLANDSCHE KUNSTGESCHIEDENIS.

A.R.F. van Kinschot.

rchief

voor

NEDERLANDSCHE KUNSTGESCHIEDENIS.

VERZAMELING

VAN

MEERENDEELS ONUITGEGEVEN BERICHTEN EN MEDEDEELINGEN

BETREFFENDE

NEDERLANDSCHE SCHILDERS, PLAATSNIJDERS, BEELDHOUWERS, BOUWMEESTERS, JUWELIERS, GOUD- EN ZILVERDRIJVERS, SMEDEN, STEMPELSNIJDERS, TAPIJTWEVERS, BORDUURWERKERS, PLATEELBAKKERS, IVOORSNIJDERS, GLASSCHILDERS, INGENIEURS, LANDMETERS, KAARTMAKERS, VERLICHTERS, LETTERSNIJDERS, SCHOONSCHRIJVERS, BOEKBINDERS, enz.

MET BEREIDWILLIGE MEDEWERKING VAN VERSCHEIDENE ARCHIVARISSEN e.a. BIJEENGEBRACHT

DOOR

FR. D. O. OBREEN

Adj. Bibliothecaris-Archivaris van Rotterdam.

1e DEEL.

ROTTERDAM
VAN HENGEL & EELTJES (J. VAN BAALEN & ZONEN),
1877—1878.

Gedrukt te Rotterdam, bij J. de Jong.

INHOUD.

HET SINT LUCAS-GILD

TE DELFT.

ELFT behoorde ongetwijfeld tot die steden van de Republiek der Vereenigde Nederlanden, waar de schoone kunsten met goed gevolg beoefend werden, en wij meenen daarom een goed begin met dit werk te maken, wanneer wij in de eerste plaats iets mededeelen omtrent het Delftsch S. Lucas-Gild.

Volgens de Ordonnantie behoorden tot dat Gild: »Alle degeenen, die haar generen met de schilderskunst, hetzy met pencelen of andersints, in olye of waterverwen, als oock glaseschryvers, glasemakers, glasverkoopers, plattielbackers, tapissiers, borduurwerckers, plaetsnyders, beeld-

snyders, werkende in hout ende steen, ofte andere substantie, scheemakers, konstdruckers, bouckverkoopers, hoedanig die souden mogen zijn" 1.)

Het Gild werd in 1833 ontbonden. Zijn archief, gedeeltelijk uit modellen bestaande, is in genoemd jaar ten raadhuize van Delft gedeponeerd geworden 2), doch van dat alles schijnt aldaar niets meer over te zijn; de Heer SOUTENDAM had de welwillenheid mij onlangs te berichten «dat hij bij zijn optreden als Gemeente-Archivaris in 1859, die kist *geheel ledig* vond."

In deze tusschen 1833 en 1859 geleegde Gildekist hebben zich waarschijnlijk ook bevonden de beide «*Meesterboecken*", die door een toeval van den ondergang gered, sedert 1870 berusten in de Koninklijke Bibliotheek te 's Gravenhage.

Overtuigd, dat er niet gemakkelijk belangrijker gegevens betreffende den bloeitijd der Oud-Hollandsche School aan den dag te brengen zijn 3), hebben wij gemeend deze beide stukken in hun geheel te moeten opnemen.

Zoo als uit de benaming «*Meesterboeeken*" blijkt, werden er de namen in opgeteekend van ieder die de meesterproef had afgelegd, met vermelding tevens achter ieders naam van het betaalde Recht.

---

1) R. BOITET. Beschrijving der Stadt Delft, 1729, bl. 283.

2) Medegedeeld door Mr. J. SOUTENDAM in «De Nederlandsche Spectator" van 1870, bl. 452.

3) Op het jaar 1648 vindt men melding gemaakt van een «*Grootbouck*"; zoo dit toevallig ook aan vernieling ontsnapt, en wellicht in particulier bezit mocht zijn geraakt, hopen wij dat de eigenaar het aan een openbare bewaarplaats zal afstaan.

Het bedrag daarvan was als volgt:

Meesterrecht.	Een Inboorling	*f* 6.—.—
	Een Vreemdeling	*f* 12.—.—
	Een Meesterszoon.	*f* 3.—.—
	Een schilder, zonder Kunstoefening.	*f* 1. 5. — 1)

Meermalen zien wij de «Hooftmans" niet zonder moeite de verschuldigde gelden invorderen van kunstenaars, wier werken niet zelden na hun dood op hoogen prijs gesteld werden, maar die hun leven vaak in bekrompen omstandigheden doorbrachten.

Alvorens tot den inhoud over te gaan, betuigen wij den Heer Bibliothecaris der Kon. Bibliotheek Dr. M. F. A. G. CAMPBELL onzen dank voor zijne bekende welwillenheid en hulpvaardigheid, ook nu weder gebleken door de wijze waarop hij ons in staat heeft gesteld van deze, in vele opzichten kostbare documenten kennis te nemen.

Het oudste «*Meesterboeck*" loopt van 1613 tot 1649, de bladzijden zijn met potlood genummerd 2 tot 47 recto; het tweede begint met 1650 en eindigt 1714, bladz. 1 tot 15 en 1 tot 50 recto. Beider formaat is smal folio, in perkamenten omslag.

---

1) Medegedeeld door Mr. J. SOUTENDAM in «De Nederlandsche Spectator" 1870, bl. 452.

St. LUCAS GILDE TOT DELFFT.

MEESTERSBOECK,

begint 1613, eijndigt 1649.

A. OLIVERW-SCHILDERS.

1. Michiel Jansz. Miereuelt.
2. Huybrecht Jacopsz. (doot.)
3. Willem Willemsz. Luijt.
4. Jan Gerbrantsz. de Jong.
5. Cornelis Jacopsz. Delft.
6. Pieter Heyndericx Molshoeck.
7. Jacop Woutersz. Vosmaer.
8. Hans Joordaen. (doot.)
9. Herman van Bolgersteyn.
10. Jan Willemsz. in den haen Decker.
11. Reyer Isbrantsz. Crabmoes.
12. Pieter Adriaensz. den Dorst. (is vt stadt.)
13. Abraham van der Hoef.
14. Willem Jansz. Decker.
15. Sybrandt Balkenende.
16. Jacop Molijn.
17. Pieter Stael. (doot.)
18. Rochus Jacopsz. Delft.
19. Karel Vermander.
20. Arent van Reijnoij.
21. Jan Cornelisz. Schoonhoue.
22. Olivier Willemsz. (is vt stadt.)
23. Claes Hals.
24. Marijnis Cornelisz.
25. Aryen Barthelmeesz. Rypeuelt. (is vt stadt.)
26. Jan Ghoosens van Dulleue (vt stadt.)
27. Jan Pietersz. In S. Jeronimus.
28. Cornelis Claesz. Schol. (de weduwe continueert.)
29. Bruijn Jansz. (vt stadt.)
30. Andries Corstiaensz. (doot.)
31. Abram Jansz. (vt stadt 1617).
32. Jan Pietersz. van Ghijlt. (jepoest.)
33. Cornelis Damen.
34. Symon Joordaen. (doot.)
35. Maerten van Tol.
36. Willem Jacobsz. Delff, plaetsteeker.
37. Pieter Bronckhorst.

38. Jacob Musscher, 1) zijn dootschult betaalt.
39. Claes Jacopsz.
40. Bartelmees van Bassen. (uyt stadt.)
40½. Hendrick van Tol.
41. Jan Augustynsz. (wt stadt.)
42. Jan Daemen Cool, $\frac{7\text{ d.}}{3\text{ m.}}$ 1614. (wt stadt.)
43. Steuen Willemsz. van Oudenhuijse.
44. Jonas Verburcht.
45. Willem Jansz. Verloij by t Serpent, 1615.
46. Jan Claesz. van Harelem, 1615.
47. Willem Willemsz. van der Vliet, In de Koelstraat.
48. Cornelis Harmens, 1615.
49. Ritsert Hanssen, 1615.
50. Enghel Jansz. Rooswijk. (Int jaar 19 vertrocken.)
51. David van Horenbeeck, 1617. (Int jaar 20 vertrocken.)
52. Jan Dirckx van Nes, 1617, (uyt stadt 1623.)
53. Gerrit Jacobsz. Molijn, 1618.
54. Pouwels Weyrts, 1620. (doot.)
55. Jan Jansz. Valckenijer, 1620.
56. Abram Pietersz. Vroomans, 1621.
57. Arie Bertelmeesz.
57. Anthonis Palmedes, 1621.
58. Aryen Franssen van der Dussen, 1622.
59. Willem Adamsz. Kerckhoven, 1622.
60. Salomon Thonisz., 1622.
61. Pieter Houvenaer, 1622. (uyt stadt.)
62. Huyg Dirckx van der Douw, 1623.
63. Joris Gerritsz., 1623.
64. Pieter van Nas, 1623.
65. Willem van den Bondel.
66. Jilss Jilsse de Berch, 1624.
67. 2) Pieter Pietersz. Bemont, 1625.
78. Pieter Groenewegen, 1626.
79. Abram Lambrechtsz. Stulling, 1626. (uyt stadt 1628.)
80. Sr. Pelleman, 1626.
81. Leonaert Braber, 1629.

---

1) In margine: Jacob Fransz. Muskel (sic).
2) In het H. S. zijn hier 11 volgnommers overgeslagen, blijkbaar bij vergissing, want de jaartallen volgen.

82. Dirck van der Mast, 1627.
83. Korstinen Kouwenberg, 1627.
84. Palmedes Palmedes, 1627.
85. Sarvaes Nouts.
86. Jochum de Viesz., 1628.
87. Jacob Fransz. Schavendeyl, 1628. (vertrocken 1631 op Meij.)
88. Pieter Aelbrechsz. Schoonhaven, plaetsteeker, 1630.
89. Heer Andries Pietersz. van der Linde, Predicant, 1631.
90. Van der Ast schylder, alias van Aelst, 1632.
91. Hendrick Willemsz. van der Vliet, 1632.
92. Abraham Coge schijlder, 1632.
Pynas, 1632.
Geret Jacobsz. Moelyn, 1633.
Symon de Vlieger, 1634.
93. Adryaen Lynschoote.
Willem van den Landen, 1635.
Pieter Pietersz. Vroomans de jong, 1635.
94. Claer Bronckhoirts.
95. M°. Potter, Schilder.
96. Louwijs Elseuier.
97. Jan Gabrielse.
98. Antony Marynise.
99. Arije Jacopse.
100. Mattheus de Berg, 1638.
101. Heindrick van der Burch.
(102.) Geraart van Hoekgeest, 1639.
(103.) Heynderik Gillisz., 1639.
(104.) Abram Vosmaer, 1639.
(105.) Jacob Pouwelsz., 1640.
(106.) Claas Bronckhorst, 1641.
(107.) Jacobus Delft, 1641.
(108.) Tomas Tomasz., 1642.
(109). Emanuel Witte, 1642.
(110.) Adam Pick, 1642.
(111.) Pieter Steenwijk, 1642.
(112.) Cornelis de Man, 1642.
(113.) Willem van Odekercken, 1643.
(114.) Adriaan Cornelisz. Delfft, 1643.
(115.) Pieter, 1643.
(116.) Willem van Aalst, 1643.
(117.) Jan Molyn, 1644.
(118.) Heerman ik meijne Witmont, 1644.
(119.) Nicolaas Vosmaer, 1645.
(120.) Jacob Pietersz. Vr. Burgh, 1645.
(121.) Pieter Leendertsz. Vr. Uin, 1645.
(122.) Ary Jacobz. Korsendonk, 1646.

(123.) Anthony Marinsz. 1646.
(124.) Potter, 1646.
(125.) Jan Gabrielz. Songe, 1646.
(126.) Sijmon Fanger, 1647.
(127.) Cornelis Vr. Voort, 1648.
(128.) Heijnderik Vr. Burgh, 1649.
(129.) Willem Verschoor, 1653.

B. WATERVERW-SCHILDERS.

1. Pieter Jansz. Vroommans, doot.
2. Pieter Pietersz. Vroommans.
3. Adriaen Hondecoter.
4. Franchoys Verhulst.
5. Jan Jansz. Schotelmans.
6. Hans Verlinden.
7. Cornelis Pastinocx.
8. Abram Bonart, 1613.
Mathys Jansz. Been, 1614.
9. Hans Claesse Hondekoete.
10. Jan Augustinsse Verlinde
11. Pieter Matisse Pastenackel, doot.
12. Hans Verlinde, doot.
13. Jan Schootelman den Ouden, doot.
14. Claes Engels.

C. GHLASE SCHRIJVERS ENDE MAECKERS ENDE GLAS VERCOOPERS.

1. Pieter Arijensz. van Buijten.
2. Arijen Gherritsz. Stolck.
3. Aryaen Jansz. van Vaeirle.
4. Jan Willemsz. Luyten.
5. Dirck Jansz. Laegelant.
6. Cornelis Aryensz van Linschoten.
7. Dirck Jorisz.
8. Salomon Jacopsz. van der Heul.
9. Cornelis Cornelisz. van Leewen
10. Arijen Arijensz. van Vaeirle. Int Jaer 1621 vertrocken.
11. Jan Jacopsz.
12. Joris Stoffelsz. doot.
13. Claes Claesz. van Swieten.
14. Roelant Dircxz, doot.
15. Ghysbrecht Dircxz.
16. Jan Cornelisz. Poen.
17. Balten Marchusz.
18. Jan Aryensz.
19. Frans Maertensz.
20. Cornelis Pietersz. van Buijten.
21. Meinaert Fransse.
22. Sentge Claesd. weduwe van Dirck Reinniers.
23. Filps van Adrichhem. Naer Oostijndien int jaer 1630 vertrocken.
24. Pieter Joorisz.
25. Abram Claessen, glasvercooper. Doot.

26. Dirck Beest, glasvercooper.
27. Arien Cornelisz. Kater, glasvercooper.
28. Toenis Jansse van Cleef op Delffhauen.
29. Servaes Heindrick van Houten, doot.
30. Jacob Cornelisz. van der Poel.
31. Cornelis Dirckxsse van der Douw.
32. Jan Dircksz, naest St. Joris gasthuijs, doot.
34. 1) Isbrant Pietersz. glaesmaecker vertrocken schuldig het Jaer 1629.
35. Arent Aryensz. glaesmaecker Stolck.
36. Isack Lubbertsz, glaesmaecker.
37. Jan Jansse de Jong. doot.
38. Erassemus Gerritsz. van Baanen.
39. Engelbrecht Ariensz. van de Velde.
(40.) Jan Hendryckx. Bockevelt.
(41.) Syctus Jansen van den Houck.
(42.) Frans Janse van der Fijn.
(43.) Pieter Jacopsen Claerbeeck.
(44.) Heijnderijck Syvertse.
(45.) Cornelis Janse van der Poel. Vertrocken naer Oostijndijen.

D. Verlichters ende Constvercoopers ende Boeckvercoopers.

1. Floris Baltensz. is doot.
2. Nicolaes de Clerck, de weduwe continueert.
3. Wyuen Pieters dr.
4. Mr. Willem schoolmeester, doot.
5. Jilles Jillesz. van Couwenberch.
6. Mr. Pieter den Boer. Doot.
7. Hans Cernage.
8. Heynderick Verhooch, doot.
9. Huijbrecht Bruynicx, de Weduwe continueert.
10. Franchoijs Tobiasz. uijt stadt.
11. Symon Jaspersz.
12. Mathys Jansz. Been, doot.
13. Hans Lichtlam, de We. continueert.
14. Jan Gerritsz. Ramp, doot.
Hans Strick.
15. Harmen Bruijnsz. wt. stadt 1617.
16. Bruijn Harmensz. Schinkel.
17. Jan Andriesz.

1) In het H. S. is 33 weggelaten.

18. Joris Andriesz.
19. Heijndrick Egbertsz.
20. Cornelis Janssen Vennecoel.
21. Arien Gerritsz. van Beijeren.
22. Gerrit Welckersz. Westerwout
23. Willem van der Burch, doot.
24. Phlips Jacobsz. uyt Stadt.
25. Aryen Claessen Vrijenberch,
26. Abram Marcusz. opte hauen.
27. Cornelis Jansz. Timmer.
28. Heyndrick Jansz.
29. Jan Pietersz. Waelpots.
30. Claes Starck, uyt stadt 1624.
31. Felix van Sambix de jonge.
32. Abram Woutersz. op Delfshaven.
33. Pieter van der Landen.
34. Andries Cloeting. .
Sara de Klerck.
35. Christoffelina.
36. Jacus Legous.

E. BORDUIRWERCKERS.

1. Pieter van der Heyden.
2. Willem Willemsz. van Linschoten.
2½ den ouden van Biesen.
3. Andries van Biesen, vertrocken omtrent het jaer 1613.
4. Carel de Gaeijn.
5. Willem Jorisz. Roscam.
6. Franchoys van Rommelaer 1615.
7. Joost Moerkerck, 1617.
8. Salomon Booms, 1618.
9. Anthonis Willemsz., 1618.
10. Jacob van Halma, 1620 uwt stat.
11. Jan van Buytendyck, vertrocken.
12. Jochum van Biesen.
13. Pieter Lieuensz.
14. Iserel Spynhouvyus.

F. BEELTSNYDERS.

1. Mr. Maerten, doot.
2. Cornelis Symonsz., doot.
3. Jacob Mathysz. Been, is ut stadt, wederom in stadt.
4. Esdras Lambrechtsz., doot.
5. Arien Willeboortsz., doot.
6. Gerret Aryensz. Hoendervanger, wt stadt 1620.
7. Daniel Maertensz, vt stat.
8. Cornelis Heindericksz.
9. Jan Urbanusz.
10. Anthony Urbanusz.
12. Coenraet Gassen.

G. PLATEELSCHILDERS

1. Herman Pietersz.
2. Pouwels Bouseth, doot.
3. Cornelis Rochusz. van der Hoeck. Is vt. stadt.

4. Egbert Huyghens. Is doot.
5. Michiel Nocets. (?)
6. Thomas Jansz. Is vt stadt.
7. Abraham Dauitsz.
8. Symon Thonisz. vit stat.
9. Egbert Jansz.
10. Hans de Windt spiesmaecker.
11. Gherrit Hermansz. de wed. contijnueert.
12. Franchoys du Boijs Joly.
13. Leendert Jansz., vt stat.
14. Claes Thonusz. wt stadt.
15. Heynderick Bokelssoon, 1616.
16. Gerrit Pieterssoon.
17. Meijnaert Garrebrantsz. die wedue continueert.
18. Heynderick Janssoon. wt stadt.
19. Cornelis Ecberssoon.
20. Jan Gerritssoon, wt stadt.
21. Gerrit Ecberssoon. Vrou Gerrits continueert.
22. Aderjaen Hondekoete.
23. Cornelis Harmensz.
24. Jan Loeckeuier de soen van Gedion Loeckeuier.
25. Leendert Pietersz.
26. Cornelis Jansz. de Graaff 1621. uijt stadt 1623.
27. Aryaen Pietersz.
28. Cornelis Schipper.
29. Evert Jansz. van West.
30. Pieter Jerronimusz.
31. Hermaenus Outhuesden.

TAPYSIERS.

1. Franchoys Spierijng.
2. Mathys de Schepper.
3. Pieter Pietersz.
4. Mr. Jan Houtman.

STOELVERWERS.

1. Claesgen Thysse.
2. Ghysbrecht Jansz.
3. Jan Ghysbrechtsz.
4. Jan Euertsz.
5. Ghrietgen Huyge Wed. Jan Willemsz.
6. Lysbeth Jacops.
7. Joost Kist.
8. Daniël Willemsz.
9. Pieter Cornelisz.
10. Lenart Ghysbrechts.
11. Aelbrecht Sijmonz.
12. Aryen Cornelisz.
13. Dirck Aryensz.
14. Thijs Willemsz.
15. Jan Jansz.
16. Maddaleen Gerrits.
17. Cornelis Joosten.
18. Claes Jorisz.

19. Maertgen Abrams.
20. Hendrick Jansz.

MEESTERS OP DELFSHAVEN ENDE OP OVERSCHIE.

Thonis Jansz. van Cleeff, glaesmaker.
Abraham Woutersz.
Abraham Gerritsz.
Abraham Marckusz.
Corstiaen Ewitsz.
Vijtterant.
Abraham Gerritsz., glaesmaker, op Overschie.
Pieter Gerritsz.

REGISTER VAN ALLE DE NIEWE MEESTERS DIE SINDT DEN JARE 1613 INT GHILDE SYN GECOMEN.

Opten 10en Jannewary 1613 Compareerde voor de hooftmans HERMAN GERRITSZ. VAN DER HOEFF ghlaesmaecker ende heeft hem seluen als meester doen aenteyckenen, waeruoren hij aent gilde heeft betaelt ter somme van . . . . 6.—.—

Opten 11en Febrewary compareerde SYMON JASPERSZ. cunstuercooper ende heeft hem mede als mr. doen aenteycken waeruoren hij betaelt heeft, als hier niet geboren sijnde . . . . 12.—.—

Op ten 5en Mey compareerde PIETER PASTINOCX ende heeft van wegen FRANCHOYS VERHULST als door last van de Heeren Burgemeesters met den owden brief ingecomen synde betaelt voor syn meestergelt ofte Incoomste . . . . 2.10.—

Den 3en Junius heeft JAN ARYENSZ glaesmaker, hem seluen als mr. doen aenteycken, waeruoren hy betaelt heeft . . . . . , 6.—.—

Ten seluen dage compareerde mede EGBERT JANSZ. plateelbacker ende heeft hem mede als mr. doen (aenteykenen) waeruoren hy betaelt heeft als vreemd synde . . . . 12.—.—

Den 1en July compareerde HANS DE WINT plateelbacker met hem breijngende een acte van de Heeren Burgemeesters waerinne de hooftmannen belast wiert, hem int voorsz. ghilde als mr. aen te nemen onaengesien hij volgende het eerste artyckel onses gildebriefs niet en conde aengenomen werden als niet den behoorlycken tyt aent ambacht geweest hebbende waeruoren hy betaelt heeft als vreemt synde 12.—.—

Den 21en October ontfangen van FRANCHOYS SPIERIJNG voor syn meester gelt, als met den owden brief ingecomen synde . . 2.10.—

Op deselve tyt noch ontfangen van BARTELMEES VAN BASSEN, schilder, voor sijn Incoomste als vreemt synde . . . . 12.—.—

Item noch ontfangen op deselve tyt van FRANS MAERTENSZ, glaesmaker voor syn Incoomste als burger . . . . 6.—.—

Ende noch op deselve tyt ontfangen van ABRAM BONAERT, waterschilder, van wegen syn Incoomste als meester. . . . . . . 2.10.—

Deze is mede wt last als voren met den owden brief ingecomen.

Somma 73.10.—

Tiaer 1614.

Opten 18en December 1613 compareerde door last van den Heeren Burgemr. MATHIJS DE SCHEPPER tapitcier om hem seluen int voorsz. ghylden als mr. te doen anteyckenen waervoor hij betaelt heeft als metten ouden brief angenoomen synde ter somme van . . . 2.10.—

Den 13 Jannewary compareerde CORNELIS PIETERSZ. VAN BUYTEN, Glaeseschryver ende heeft hem seluen als mr. doen inschrijuen waervooren hy betaelt heeft als synde een meesters zoon ter sommen van . . . . 3.—.—

Opten 7 Maert compareerde JAN DAEMEN COOL olyuerwer schilder heeft hem selven doen anteijckenen als mr. waervooren hij betaelt als sijnde vreemt . . . . 12.—.—

Opten 5 Mey compareerde voor de Hooftmannen MATHIJS JANSZ. BEEN 1) ende heeft hem seluen als mr. in dit ghylde doen anteyckenen, waervooren hij betaelt heeft als by den ouden brief ondert voorsz. ghijlden behoort hebbende ter sommen van . . . . 1.5.—

Opten 2 Juny compareerde voor de hooftmannen GERRIT HARMANSZ. Platielbacker ende heeft hem seluen als mr. doen anteijckenen waervoren hy betaelt heeft als synde een meesters soon . . 3.—.—

Opten 28 July compareerde voor de Hooftmannen FRANCHOOYS DU BOYS JOLY platielbacker ende heeft hem seluen als mr. doen anteyckenen in welcken qualiteijt hij bij de voorsz. Hooftmannen is angenoomen alsoo hij bij mijn Heeren van der Weth daervooren is goetgekent niet teegenstaende hij volgende het eersten artyckel onses briefs niet en mochte angenoomen worden ende heeft daer voor betaelt als zijnde vreemt . . . . 12.—.—

Item ten selven daege noch ontfangen van JILLIS VAN KOUWENBERCH als reste en in volder betaelinge van sijn mr. gelt . . 1.15.—

Is verantwoordt tot hiertoe.

Opten 17 November 1614 heeft doen anteyckenen als coomende metten ouden brief voor sijn mr. gelt PIETER PIETERSZ. Tapitsier de somme van . . . . 1.5.—

Opten 19 November 1614 heeft doen anteijckenen LEENAERT JANSZ. Platielbacker als mr. waervoor hij betaelt heeft sijnde een borger de somme van . . . . 6.—.—

Opten 9 Maert 1615 heeft doen anteijckenen CLAES MATHEEUSZ.

1) In margine staat bij zijn naam aangeteekend: *Lantmeter*.

Platielbacker als mr. waervoor hij betaelt heeft als sijnde een boorger de somme van . . . . 6.—.—

Opten lesten Maert 1615 compareerde voor de Hooftmannen ARY CLAES CLYNCKENBERCH Boeckebinder ende heeft hem doen anteijckenen als meester synde een borger ende heeft daervoor betaelt naer behooren de sommen van . . . . 6.—.—

Opten 7 April 1615 compareerde voor de Hooftmannen JAN CLAESZ. van Haerlem schilder ende heeft hem doen anteijckenen bij provijsij als mr. als synde vrempt waervooren hy betaelt op reeckening de somme van ses gulden.

Heeft de resterende 6 gul. betaelt.

Den 3 July 1615 heeft doen anteyckenen RYTSERT JANSZ. olyverwschilder als meester waerop hy betaelt heeft twee gulden, rest noch te betaelen vier gulden.

Den 14 October 1615 heeft doen anteijckenen WILLEM JANSZ. olijschilder als meester waervoor hy betaelt heeft synde een boorger de somma van . . . . 6.—.—

Ten seluen daegen heeft meede hem doen anteijckenen JAN GERRITSZ. RAMP constvercooper als meester, heeft daervoor betaelt de sommen van. . . . . 3.—.—

Den 23 Octoober 1605 (sic) Ontfangen van PIETER JORISZ. CARBESYN glaesmaecker synde een meesters soon de somme van 3.—.—

Den 22 Octoober 1615 heeft doen anteyckenen CORNELIS HARMANSZ. als mr., heeft daervooren betaelt synde een meesterssoon de sommen van drije gulden.

Ten seluen daegen heeft doen anteijckenen FRANCOEIJS VAN ROMMELAER als meester heeft daarvooren betaelt de sommen van ses gulden.

Is verantwoort tot hiertoe.

Den 11 Janneuarij 1616 heeft hem doen aenteijkenen als meester

HENDERICK BOEKELSSOON plaetielbacker ende heeft daarvoore betaelt als sijnde een borreger de somma van . . . . 6.—.—

Densellven dito heeft hem meede als meester doen aenteekenen GERRIT PIETERSSOON platielbacker ende heeft daervoore betaelt als synde een borreger de somma van. . . . . 6.—.—

Den 8 February 1616 heeft hem als meester doen aenteekenen MEIJNAERT GARREBRANTSSOON platielbacker ende heeft daarvoore betaelt als sijnde een vreemdelinck de somma van 12 gulden.

Den 7 Marcij 1616 compareerden voor de hooftmannen JAN CLAESSOON van Haarelem oliverw schilder ende heeft als reste betaelt ses gulden waerby denselleven als vreemt man synde ten vollen syne meesterschap betaelt heeft.

Den 28 Marcy 1616 heeft hem selleven als meester doen inteekenen HENDERICK JANSZ. buckverc. waervooren hy betaelt heeft als synde een borreger. . . . . 6.—.—

Denselleven dito compareerde meede CORNELIS ECBERSSOON ende heeft hem selleven als meester doen inteekenen waervooren hy betaelt heeft als synde een meesterssoon. . . . . 3.—.—

Den 4 Julijs 1616 heeft hem als meester doen aenteekenen JAN GERRITSSOON platielbacker waerop hij bij provijsij (als synde een vreemt man) betaelt heeft. . . . . 6.—.—

Den 25 October heeft hem als meester doen intekenen GERRIT ECBERSSOON platielbacker waervooren hij betaelt heeft als sijnde een meesterssoon. 1). . . . . 3.—.—

Den 23 Meij 1617 heeft hem als meester doen inteijckenen THONIS JANSZ. VAN CLEEFF glaesmaecker tot Delfshaven waervoor hij heeft betaelt 6 gulden.

---

1) In margine: Desen is verreijst.

Veraccordeert met DAVID VAN HOORENBEECK schilder van wegen zijn mr. gelt, te betalen jaerlickx 30 stuyvers tot de somme van 6 guldens toe. Actum den 18 October 1617 daerop ontfangen 3 gul. rest 3 gul.

Op den 9 October 1617 aengenomen als mr. JAN LOQUEFIER door last van de Wet colegialiter vergaedert, op seeckere requeste toegelaten Mr. Platielbacker betaelt als sijnd burger 6 gul.

Op den 11 October 1617 heeft CORNELIS HEIJNDRICKXZ. steenhouwer als meester hem doen inteijckenen waervoor hy sal betalen als synde burger 6 gulden. Betaelt.

Den 18 December 1617 heeft JOOST MOERKERCK Borduierwercker hem als Mr. doen inteijckenen waervoor hij betaelt heeft synde Burger. . . . . 6.—.—

Den 10 October 1618 heeft JAN DIRCKXZ. VAN NES als Mr. doen inteijckenen waervoor hy betaelt heeft sijnde burger. . . . 6.—.—

Op denselfden dito heeft SARVAES HENDRICKXZ. VAN HOUTEN Glaeseschrijver als mr. doen inteickenen waervoor hy betaelt heeft synde Burger . . . . 6.—.—

Op denselfden dito heeft SALOMON BOOMS hem als mr. Borduerwercker doen inteijckenen waervoor hij sal betaelen 6 gul. sijnde Burger. Veraccordeert te betalen op vier termynen.

Op denselfden dito heeft ANTONIS WILLEMSZ. hem als mr. Borduierwercker doen inteyckenen waervoor hij sal betalen sijnde een burger 6 gul. Verackordeert te betalen op termijnen.

Op den 24 October 1618 heeft hem als mr. schilder doen aenteyckenen GERRIT JACOBSZ. MOLYN, sal betaelen sijnde een Mrs. soon 3 gul. Betaelt 1 gul. 1619, rest 2 gul.

Verantwoort tot hiertoe,

Op den 1 Julij 1619 heeft hem als meester schilder doen aen-

teyckenen DIRCK CORNELISZ. in de roode zon ende heeft betaelt op zijn m[r] gelt drie gulden ende als de Hooftmans ommegaen zal alsdan de resteerende drie guldens betaelen.

Op den 12 Nouember heeft DIRCK CORNELISZ de resteerende drie gulden betaelt. Actum Utsupra 1619.

Op den 15 October heeft CORNELIS HEYNDERICKSZ. Steenhouwer betaelt twee gulden over zijn meestergelt. Actum Uts: 1619.

Opten 18 Augustus 1620 heeft hem als meester borduerwercker doen aenteijckenen JACOB VAN HALMA waervoor hij betaelt heeft synde een Burger . . . . 6.—.—

Opten selffden dijto heeft hem als meester schilder doen aenteijckenen POUWELS WEYTS waervoor hij betaelt heeft geen Burger sijnde 12.—.—

Opten selffden dyto heeft hem doen aenteyckenen als m[r].. JACOB CORNELISZ. POEL glaesmaecker synde een meesterssoon, waervoor hy betaelt heeft. 3.—.—

Opten 28 October a[o]. 1620 heeft hem als m[r]. schilder doen aenteijckenen JAN JANSSE VALCKENIER, waervoor hij betaelt heeft synde een Burger . . . . 6.—.—

Is verantwoert tot hier toe.

Opten 29 Maert 1621 is voor de Hooftmans gecompereert CORNELIS JANSZ. en heeft zyn selve als mester plateelbacker (doen aenteijckenen) ende heeft daervoor betaelt als burger weesende . . . . . 6.—.—

Opten selffden dijto is meede gecompereert ARYEN PIETERSZ. ende heeft hem als mester plateelbacker doen inteyckenen waervoor hy heeft betaelt als burger synde . . . . 6.—.—

Opten 27 April 1621 is voor de hooftmans gecompereert ABRAM MARCKUSZ. ende heeft hem selven als mester doen inteyckenen op Delffshaven volgens de acte by de Heeren Borgemeesteren vergundt ende heeft daervoor betaelt als burger wesende . . . . . 6.—.—

Opten 21 Junij 1621 is voor de hooftmans gecompereert JAN URBANUS ende heeft hem als mester beelthouwer doen inteyckenen ende heeft daervoor betaelt als borger weesende . . . . 6.—.—

Den 13 September 1621 is voor de hooftmans gecompareert ABRAM PIETERSZ. VROOMANS ende heeft hem als mester schilder doen inteyckenen waervooren hij heeft betaelt als weesende een meesterssoon . . . . 3.—.—

Den 23 October 1621 is CORNELIS DIRCKX VAN DER DOU glaesmaecker voor mester angenoomen ende heeft daervoor betaelt als meesterszoon wesende . . . . 3.—.—

Dootschult betaelt. Verantwoort tot hyer toe.

Opten 8 November ano. 1621 is voor de Hooftmans gecompereert CORNELIS JANSZ. TIMMER ende heeft hem als bouckvercoper doen aenteijkenen waervoor hy heeft betaelt als burger synde . . . 6.—.—

Opten 6 Desember ano. 1621 is voor de hooftmans gecompareert ANTONIS PALYMEDIS ende heeft hem zijn selven als meester schilder doen aenteikenen daervoor betaelt als burger op Rekening 1 gl., 1 gl. 1623, noch 1 gul. 1624 noch 1 gulden, heeft ten vollen betaelt de Resteerende 2 gul.

Opten 3 Januari ao. 1622 is voor de Hooftmans gecompareert JAN PIETERSZ. WAELPOT bouckbijnder ende heeft hem selven als mester doen aenteikenen als Vremdelynck ende daervan betaelt op rekeninge 6 gl. Rest nog 6 gl. betaelt noch 3 gul. 1622. noch 1 g. 10 st. 1623. 1 gul. 1624, betaelt.

Den 17 Mey ao. als boven is voor de Hooftmans gecompareert JAN DIRCKSZ. glaesmaecker ende heeft hem selven als mester doen aenteikenen, als burger weesende betaelt . . . . 6.—.—

Opten 8 Augusty ao. als boven is voor de Hooftmans gecompareert KLAES STERCK bouckdrucker ende heeft hem selven als meester

doen aenteikenen als vremdelijnck ende hijerop betaelt 3 gulden, noch 2 gul. noch 2 gul. 1623. Vertrocken.

(In margine.) Veraccordeert te betalen alle jaers 2 gulden tot de volle betaling van 12 gul. Vertrocken. Rest 5 gulden.

Opten 8 Augusty a°. 1622 is voor de Hooftmans gecompareert ADRIAEN FRANSZ. VAN DER DUSSEN ende heeft zijn selven als meester schilder doen inteykenen waervoor hij heeft betaelt als burger synde 6 gul.

Op ten selffden dyto is meede ghecompareert WILLEM ARENSZ. KERCKHOOVEN ende heeft hem als meester Schijlder doen inteijckenen, waervoor hij heeft betaelt als burgher sijnde . . . . . . 6.—.—

Op den 5 September 1622 is voor de Hooftmans gecompareert SALOMON TONISZ. ende heeft hem als meester Schilder doen inteijkenen waervoor hij heeft betaelt als borgher sijnde. Hierop betaelt voor de eerste termijn 2 gl. 1622, noch 2 gl. 1623, rest 2 gul. Betaelt dootschult.

Op den 15 October a°. als boven is voor de hooftmans gecompareert PIETER HOUKNAER ende heeft hem als mester Schijlder doen inteijckenen Waervoor sal betalen als vremdelijnck zijnde 12 gul. hijer op betaelt vier gulden, rest 8 gul. Vertrocken.

Op den 6 Nouember a°. als bouen is voor de Hooftmans gecompareert FELYCX VAN SANTBYX 1) de Jonge ende heeft hem als meester boekbijnder doen aenteijken waervoor hij sal betalen als burgher 6 gulden hijer op ontfanghen op Rekening 1 gl. 1622, noch 1 gul. 1623.

Verantwoort tot hijertoe.

Op den 29 Meij 1623 compareerde voor de Hooftmans JORIS

---

1) Moet zijn SAMBIX.

Gerritsz. Schilder, heeft hem voor meester doen inteijckenen waervoor hij betaelt heeft synde een burger . . . . 6.—.—

Op den 24 July 1623 Comp. voor de Hooftmans Abram Woutersz. Blockmaker op Delffshaven ende heeft hem als huijsschilder doen inteijckenen waervoor hij sal betalen op termijnen sijnde een burger 6 gul.

Op denselven dito Comp. voor de Hooftmans Huijg Dircksz. van Dou ende heeft hem voor Mr. Schilder doen inteijckenen waervoor hy betaelt heeft synde burger 6 gul.

Op denselven dito Comp. voor de Hooftmans Pieter van Nas 1) ende heeft hem voor Mr. Schilder doen inteijckenen waervoor hij sal betalen sijnde een burger 6 gulden, betaelt op rekening 3 gulden, noch 3 gulden betaelt.

Op den 16 October 1623 comp. voor de Hooftmans Jan van Buijtendijck Borduijerwercker ende heeft hem als Mr. doen inteijckenen ende sal betalen sijnde vreemt 12 gulden, hierop betaelt 3 gulden, rest 9 gulden. Vertrocken.

Op denselven dito heeft Meijns in de Culck als constvercoopster doen inteijckenen waervoor sij sal betalen ses gulden. Veraccordeert bij eenige voorgaende Hooftmannen, hierop betaelt 3 gulden, ontfangen 1626 3 gul. betaelt.

Op denselffden dito heeft hem als Mr. doen aenteyckenen Maerten Ariensz. Schilder op de haven ende sal betalen op termijnen 6 gulden sijnde een burger hier op betaelt 1 gul. 10 st. Ao. 1623. Rest 4 gulden 10 stuyvers.

Is verantwoort tot hier toe.

Op den 16 October 1622 is Jan de Clerck voor Mr. bouck-

---

1) Waarschijnlijk dezelfde als Pieter van Asch.

vercoper aengeteijkent, sal betalen sijnde Mrs zoon 3 gulden, hierop betaelt 1 gulden 4 stuijv. rest 1 gulden 16 stuijv. Doot.

1624.

Opden 4 Nouember compareerden voor die Hoomans GHEERAERT PIETERSEN Boeckvercooper heeft hem laten aenteekenen als meester zal betalen voor zijn meester (recht) de somme van 6 gl. zynde een borgher, betaelt 3 gl. 1624, noch 3 gl. betaelt.

Op den 9 Nouember 1624 comparerden voor die Hoomans HEYNDERICK TOL schilder en heeft hem laten aenteekenen waervoor hij heeft betaelt 6 gl. als poorter. Is nu meester.

Is verantwoort tot hiertoe.

Op den 15 November 1624 compareerde voor de Homans JILESS JILLESSE DE BERCH ende heeft hem als mester laeten inteyckenen daervoor hij heeft betaelt synde een burger 6 gulden.

Opten selffden dito heeft hem als mester laeten anteijckenen BOUDEWIJN FARDENANDISZ en sal betalen wesende burger 6 gl. Staet noch te betalen, heeft betaelt . . . . 4.10.—

Op den 18 April (1625) compareerde voor de Homans CLAES EENGELSZ. ende heeft hem als mester laten anteyckenen en sal betaelen wesende burger 6 gulden, hierop betaelt 3 gl. noch hierop betaelt 1.10.— Heeft ten volle betaelt 6.—.—

Op denselffden dito heft hem als mester laeten anteijckenen JACOB JANSSE VAN VELSSE ende ben met sijn moeder verackerdeert datse sou gheven 6 gul. te weeten een dalder ree (gereed) ende de rest Sinte Lucas toecomende 1625.

Hijerop betaelt 3 gulden, noch 3 gulden, noch ontfangen de resterende 3.—.— Betaelt.

Op denselffden dito heft hem mester laten anteijcken MAERTEN VAN TOL ende heeft betaelt, seijt dat (hij) hijer gebooren (is) 6 gulden.

Opten 27 October 1625 heeft hem laeten inteijckenen PIETER PIETERSZ. BEMONT als meester schilder sijnde een borger heeft daervoor betaelt . . . . 6.—.—

Opten selffden dijto heeft hem doen aenteijckenen ARENT ARIJENSZ. STOLCK als meester synde een meesters soon heeft betaelt . . . . 3.—.—

Noch heeft hem dyto doen aenteijckenen ISBRANT PIETER als meester glaesmaecker synde een burger heeft betaelt . . . 6.—.—

Opten 29 October 1625 heeft CLAES MATHEEUWIS hem doen aenteijckenen als verguldcr sijnde geen burger waervoor hij moet betaelen 12.—.— ende heeft hierop betaelt 5.—.— Noch betaelt 2 gulden 1626, den 26 July a°. 1627 noch 1 gulden 10 st., den 15 October ontfangen noch 1 gulden 10 st. noch door handen van JAN CORNELISZ. POOL ende WILLEM VAN DEN BRANDEL 2 gulden, Heeft nu betaelt.

Opten selffden dyto heeft hem als meester schilder doen aenteyckenen WILLEM JANSZ. synde een burger, woonende over 't Swaert heeft betaelt . . . . 6.—.—

A°. 1626.

Den 30 maert heeft hem doen aenteyckenen als meester schilder Sr. PIETER GROENEWEEGEN ende sal betaelen de somma van ses gulden (als sijnde een burger) dese ses gulden is betaelt.

Den 21 September 1626 is voor de Hooftmans gecompareert ABRAM LAMBRECHTSZ. ende heeft hem seluen als mester schilder doen aenteyckenen waervooren hij sal betalen als burger synde ses gulden ende op dato ontfangen 6 gulden.

Den 16 October 1626 heeft hem als mester beelthouwer doen aenteijckenen ANTHOONY URBANUS waervooren hij sal betalen als burger wesende ses gulden, hijerop ontfangen dertich stuyvers rest

4.10.— welck hem by de Hooftmans is vergunt op 3 halff.jaeren, den 5 Juny ao. 1627 noch van hem ontfangen 4 gulden 10 st. is nu betaelt.

Opten 16 October 1626 is YSACK LUBBERTSZ. als mester glaesmaecker angeteijckent waervoor hy sal betalen als vreemt zynde twaelff gulden, hijerop ontfangen 4.—.— rest 8.—.—, welcke acht gulden by de Hooftmans is vergunt op termynen te betalen, twelck wij sijn stellende tot discretij van de navolgende Hooftmans, rest 4 gulden.

Van FELIX SAMBIX op reeckening 2.—.— rest een gulden.

Opten 16 October 1626 heeft hem als meester schilder doen aenteijckenen Sr. PELLEMAN waervooren hij sal betalen als burger zynde 6 gulden hyer op ontfangen een franse croon tot 3.18.— rest 2.2.— den 5 Junij ao. 1627 ontfangen dese resterende 2 gulden 2 st.

Verantwoort tot hijer toe.

Ao. 1627.

Den 30 Augusty heeft hem doen aenteijckenen als meester schilder DIRCK VAN DER MAST, ende heeft daervoor betaelt als synde een meesters soon 3 gulden.

Den 27 September compareerde voor de Hooftmans JAN EDUWAERTSZ. BOLLONGE ende heeft hem doen inteijckenen als meester glaesmaecker ende heeft daervoor betaelt sijnde burger de somma van 6 gulden.

Dito ontfanghen van ISACK LUBBERTSZ in minderinghe van sijn meestergelt 4 gulden rest noch 4 gulden.

Den 9 October heeft hem doen aenteijckenen als meester glaesmaecker ENGHEBRECHT ARIENSZ. ende heeft betaelt als synde burger 6 gulden.

Den 25 October heeft hem als meester schilder laeten inteyckenen

CORSTIJAEN VAN COUBERGEN ende heeft betaelt als sijnde een meestersoon 3 gulden.

Den selven dito heeft hem als meester schilder laeten inteyckenen PALMEDES PALLEMEDES ende sal betaelen als sijnde burger 6 gulden, hierop ontfangen 3 gulden.

Hierop ontfangen 3 gulden, is betaelt.

Den 29 October is als meester glaesmaecker aengheteijckent JERASMUS GERRITSZ. ende heeft betaelt als synde burger 6 gulden.

Dito als meester aengeteyckent SERUAES NOUTS, ende sal betaelen synde een meesters soon 3 gulden hierop ontfangen 1 gulden 10 st. rest 1 gulden 10 st. betaelt het recht 3 gulden.

Is verantwoort tot hiertoe.

1628.

Den 17 Janwarij ontfanghen van ANTHONIJ ORBANS in minderynghe van syn meestergelt . . . . 1.10.—

rest noch . . . . 1.10.—

Den 31 July heft ANTHONIJ ORBANS dese reste voldaen, is nu meester.

Den 14 October 1628 heeft hem als meester doen aenteekenen CORNELIJS CORNELISSE pletielbacker waervoor hij betaelt heft seijt burger te sijen . . . . 6.—.—

Denselve dito ontfangen van PALLEMEDES PALLEMEDES de reste van syn meester geldt . . . . 3.—.—

Den 15 October 1628 heeft hem doen aenteekenen JAN JANSSE DE JONGH als meester glaesmaker ende heft betaelt sijende meesterssoon . . . . 3.—.—

Den 10 November 1628 heeft hem als meester doen aenteyckenen JOCHUM DE VRIES schilder is fremt, sal betalen 12 gulden, hierop ontfanghen 4 gulden ende sal betalen toecomende Mey 4 gulden. De

leste 4 gulden als de Hooftmannen omgaen voor synte Luckas dach. Hij heeft sijn poorterschap vertont, rest 5 gulden, betaelt 50 st. rest noch 50 stuijv. betaelt de resterende 50 stuijvers.

Den 11 November heeft hem als meester doen aenteyckenen JACOB FRANSSE VAN SGRAVENDAEL schilder is fremt, sal betalen 12 gulden, hierop ontfangh n 2 gulden ende sal betalen toecomende Meij 6 gulden ende de leste 4 gulden als de Hooftmannen omghaen. Hij heeft sijn poorterschap vertont. Dit is betaelt.

Ontfangen van JACOB VAN GEEL als sijnde vremt over sijn meestergeldt de somme van 12 gulden maer by alsoo hy gheen acte van porterschap en tont sal hetselve geldt voor boeten ghehouden worden.

Is verantwoort tot hiertoe.

Den lesten April a°. 1629 heeft hem doen aenteyckenen als meester schilder LEENDERT BRAMER ende heeft daervoor betaelt als synde burger de somme van 6 gulden.

Ontfanghen van ENGHEL JANSZ. ROOSWICK over het verloop van zijn jaerpenning 2 gulden 10 st. alsoo hij eenighe jaren wt stat geweest is ende is ontfanghen op den 15 October a°. 1629.

Op den 15 October a°. 1629 heeft hem als meester borduerwercker doen aenteyckenen JOCHUM VAN BIESEN ende als meesterszoon zynde sal betalen drie gulden, daerop ontfanghen een gulden, heeft noch 2 gulden betaelt, ontfangen de resterende 2 gulden.

Op den 22 October a°. 1629 heeft hem als meester boeckbinder laeten intekenen ANDRIES JANSZ. CLOETING en als meesters zoon zynde heeft daervoor betaelt drie gulden.

Noch ten selven daghe heeft haer doen aentekenen als constvercopster CRISTOFFELINNE VAN ASSENDELFT ende sal daervoor betalen 6 gulden, daerop ontfanghen 3 gulden rest noch 3 gulden, is een borghers dochter.

Noch ten selven daghe ontfanghen van SARA NICLAES wedue van THOOFD 1 gulden 10 stuuers van verloopen jaerpenningen alsoo zij seyde het geld voor desen voldaen te hebben ende dat tot nader de rest, maer alsoo zij niet betoonen en can in wat jaer zij ingecomen is sal het voor haer meestersgeldt gehouden worden. Sal noch betalen 1.10.— alsoo zij een meestersdochter is. De resterende 1.10.— is betaelt.

Noch ontfangen den 18 October a°. 1629 van JOCHUM DIE VRIES in mindering van zijn meestergelt 3 gul. rest noch 5 gulden hierop ontfangen 50 stuijvers rest noch 50 stuijvers, betaelt.

Op den 19 Nouember heeft hem als meester bo[r]duerwercker doen aentekenen PIETER LIEUENS ende sal daervoor betalen 6 gulden als burghers zoon zynde ende daerop ontfanghen drie gulden rest 3 gul. dese 3 gul. is betaelt.

Is verantwoort tot hiertoe.

Op den 3 Junius anno 1630 heeft hem als meester plaetsnijder doen aentekenen PIETER AELBRECHTSZ. SCHOONHAUE als burgher betaelt daervoor 6.—.—

Op den 29 Julij 1630 heeft hem als Mr. Affsetter doen aenteyckenen PIETER VAN DE LANDE synde vreemt ende heeft op rekening betaelt 4 gulden, rest 8 gulden, ontf. 2.g. 10 st. noch ontfangen 2 gulden rest drie gulden 10 st.

Op den 23 September 1630 compereerde voor de Hooftmannen COENRAET GASSEN beelthouwer synde vreemt ende heeft op rekeninghe betaelt 1 gulden rest elff gulden, betaelt 1 gulden 10 st. rest 9.10.0, noch 1 gul. noch 1 gul. rest 7 gul. 10 st. noch betaelt 1 gul. rest 6 gul.

Op den 20 October 1630 compareerde voor de Hooftmans ABRAHAM GERRITSZ. Glaesmaker tot Ouwerschie sijnde burger heeft

hem als Mr. tot Ouwerschie doen aenteyckenen sal betalen 6 gul. hierop betaelt 2 gul. rest noch 4 gul.

Verantwoort tot hiertoe.

Den 14 April 1631 heeft hem als Mr. Glaesmaker doen aenteyckenen JAN HEINDRICKSZ. ende heeft daervoor betaelt sijnde een burger drie gulden, rest noch 3 gulden, rest noch 3 gulden, dese 3 gulden is al betaelt.

Den 5 September compareerde voor de Hooftmans Heer ANDRIES PIETERSZ. VAN DER LINDE predicant van de Ausburgsche Confessije vertoonende acte van poorterschap ende hem doen aenteyckenen als Mr. Schilder, synde vreemt, betaelt het recht 12 gulden.

Den 13 October 1631 heeft REIJNIER VOS off REIJNIER VAN DER MINNE hem doen aenteijckenen als Mr. Constvercoper, sijnde burger, sal betalen het recht 6 gulden.

Verantwoort tot hier toe.

Opten 18 Maert Ao. 1632 ontfangen van JAN SPANGAERT op sijn meestergelt de somme van vijff gulden, maer bij alsoe (hij) een acte van poorterschap en thoent binnen een maent sal hetselve gelt voor boete gehouden werden volgens syn selffs versoeck, noch ontfangen twee gulden tien stuijver opten 22 Junij, noch ontfangen 4.10.0.

Den 15 Aprijlis 1632 ontfangen van 1) VAN AELST als meester schilder van St. Luycasgilde van syn meestergelt ten volle 6 gulden. Rest noch te betaelen syn jaergelt, betaelt 0.6.—

HEIJNDER. WILLEMSZ. VAN VLIET heeft hem doen aenteyckenen opten 22 Juijnij als meester schilder van St. Luyckasgilde ende heeft belooft te betaelen op St. Luicas toecomende ao. 1632, betaelt het recht 6 gul.

---

1) De voornaam is in het H. S. opengelaten.

Ontfangen op den 22 Juijnij a°. 1632 1) VAN AS Schilder op syn meestergelt drie gulden bij aldien hij geen acte en toent van syn poerterschap sal het selve gelt voor boeten gehouden werden, noch ontfangen 6 gulden noch ontfangen 3 gulden. Deese Acten heeft VAN AS vertoont den 11 April 1633.

ABERAM DE COEGE heeft hem doen anteyckenen opten 11 Juijnij a°. 1632 en beloeft het gilde te voldoen binnen den thijt van drie maenden bij aldien hij geen acte en toent sal alsdan hetselve gelt voor boete gehouden werden. Mr. Schilder sijnde vreemt betaelt het recht 12 guld. op kontdijssie dat hij over 4 maende sal toonen zijn poortschap en dan als Mr. gheteekent sal worden. Deese Acten is by de Hoomans vertoent en als vrijmeester bekendt.

A°. 1632.

AELBER AELBERTSZ. lindedrucker heeft hem als meester doen anteyckenen opten 15 September en heeft betaelt op syn meestergelt 1.0.0. Rest noch te betaelen 2.0.0. Rest noch te betaelen 1.0.0. Hierop betaelt 2 guld. heeft ten volle betaelt. (In margine.) Op den hoek van de Coestraet.

PIETER FINSON Schilder op Dellffhaeuen heeft hem als meester doen aenteyckenen opten 12 Nouember a°. 1632 ende heeft op syn meestergelt betaelt 3.0.0, Rest noch 9.0.0.

Noch ontfangen van PIJNAS Schilder op syn meestergelt twee gulden X st. synde geen burger maer bij aldien hy geen acte en toent van syn poorterschap soe sal hetzelve gelt voer boeten gehouden werden. Actum den 12 Nouember a°. 1632.

Verantwoert tot hiertoe.

1) De voornaam is in het H. S. weggelaten.

Den 30 Mey 1633 ontfange van GERRIT MOLYN de somme van 2 gulden 2 st. van 7 verloope Jaeren.

Ontfangen den 1 Augustij 1633 van SYCTUS JANSE ontvange 3 gulden op syn meesterschap synde een burgerssoon, betaelt noch 3 gulden 6 stuv.

Den 29 Augustij heeft hem als Mr. doen aenteekenen EEVERDT JANSZ. VAN DER WEST sijnde een Borger heeft betaelt 6.0.0.

Den 7 November 1633 compereerde voor Hoofmans van St. Lucas gilde FRANS JANSZ. glaesmaecker en heeft betaelt voor sijn meesterschap betaelt 6.0.0.

PYETER VAN DE LANDE caertverlijchter moet nocht betaelen op syen meestergeldt drye gueldens tijen stueuers doer laest van de Heeren de boergemestere wanneer dat hie vwyet (uit) den Stadt wyelt vertrecken doer chlaechten dye hie dede daerdoer dat hie de Heeren boergemesters heeft bewecht (bewogen) datse hem dijt hebben verguendt.

Ontfangen int ommegaen van HENDERICK TOEL 1.4.0 van vyer verloepe jaeren.

Verantwoort tot hierentoe, de hoeftmans syen geweest dijt Jaer 1633.

JACOB VOSMAER,
DYERCK JOERSEN BLAENOKER,
M. WEIJLLEM VAN VLIJEDT,
JAN DIJERCKSEN.

Den 24 April 1634 compereerde voor Hoofmans van S. Lucas gilde JACUS LEGOUCE koenstverkooper synde vremt laet hem als meester intekenen geeft op 12 gulden, 3 gulden rest 9 gulden die hij op Sint Lucas voldoen sal, den 18 October 1634 ontfangen 3 gulden, rest 6 gulden.

Den 26 Juny 1634 Compereerde voor Hooftmans van St. Lucas gilde ISEREL SPYNNOUVYUS doet hem aentekenen als Mr. borduerwercker synde vremt betaelt 6 gulden op rekening, den 18 October 1634 ontfangen de resteerende 6 gulden.

Den 31 Julij 1634 Compereerde voor Hooftmans van St. Lucasgilde PIETER JERONIMUSZ. plattelbacker doet hem aentekenen als Mr. plaetelbacker zynde een Burgerssoon betaelt 6 gulden.

Den 18 October 1634 heeft hem doen aentekene als Mr. SYMON DE VLEIJGER schilder synde vremt, betaelt 6 gulden, rest 6, heeft syn meestergelt betaelt, 12.0.0.

Den 18 October 1634 heeft hem doen aentekenen als Mr. steen ofte beelthouder BROER HEIJNDERIJCKX synde vremt betaelt op syn Mrschap 3 gulden 3 stuv. rest 8 gulden 17 stuv. heeft porterschap vertoont.

Den 23 October ontfangen van PIETER GERRITSEN op Delfshave scheepsreetschap schilder, synde vremt betaelt op rekeninge van syn meesterschap 3.0.0, rest 9 gulden.

Verantwoort tot hiertoe. De dienende hooftmans syn geweest 1634,

WILLEM WILLEMSZ. VAN VLIET,
JAN DIRCKXSZ. VAN DE LAER,
WILLEM WILLEMSZ. VAN DEN BUNDEL,
AERENT AERENTSZ. VAN SAENEN.

De Weduwe van JAN JACOPSE glaesmaecker heeft betaelt de dootschult van haren man den 8 Jannuari 1635.

Den 6 Mey heeft hem doen aenteyckenen PIETER JACOPSE CLAEREBEECK heeft betaelt op sijn meestergelt 6.0.0 rest noch 6 gulden alsoo hy vreemt is, heeft de resterende 6 gulden betaelt.

Den 30 Mey 1635 heeft hem doen aenteyckenen WILLEM VAN DE LANDE meester schilder heeft betaelt 1.10.0 rest noch 3 gulden.

Den 28 August. 1635 heeft hem doen aenteeckenen HENDERICK

SWAEF steenhouwer heeft betaelt op syn meestergelt 6 guld. rest noch 6 gulden, heeft noch betaelt syn resterende 6 gulden.

Schilder. Den 16 October 1635 heeft hem als meester doen aenteeckenen PIETER PIETERSEN VROOMANS de Jonge, alsoo hy een meesterssoon is heeft betaelt voor hem 3.0.0.

Den 16 October 1635 heeft vrou GERRETS haer dootschult betaelt 1.1.10.

Den 26 October 1635 ontfanghen van PIETER GERRETSEN op Dellefshauen scheepretschapschilder synde vreemt, op reeckening ontfangen 3 gulden, rest noch op syn meestergelt 6 gulden.

Den 28 October 1635 heeft Sr. PELLEMAN betaelt twee verloope jaerpenningen 0.12.0.

Verantwoort tot hiertoe.

De dienende hoomans syn geweest 1635,

WILLEM VAN DEN BUNDEL,
AERRENT AERRENTS VAN SANEN,
ANTONI PALLEMEDES STEUAERTS,
CLAES CLAESSE VAN SWIETTEN.

Opten 1 Nouember ao. 1635 compareerde voer de Hoeftmannen van St. Luickas gilde ABRAHAM GERRITS glaesemaecker tot Ouderschie met syn vaeder geassisteert ende dat met consent en toestaen van myn heere burgemeesters, als dat hij sal moegen meesterij van 't glaesmaeken doen binnen den dorpe van Ouderschie ende oock (aan) de kerck meede moegen wercken sonder beletsel ende verders nyet dat onder de Juerisdicxsie van de Stat volgens de Ordinansij van de gilde brieff en de boete daerinne verhaelt staende en heeft hiervan ten volle betaelt 5.10.0.

Verantwoort tot hier toe.

Opten 14 Apryles 1636 MEYNDERT HARMENS boeckvercooper in

de paepestraet heeft hem aen doen teyckenen als meester synde borger heeft betaelt 4.0.0. Rest noch te betalen 2.0.0.

HARMANIS OUTHVESDEN platielbacker heeft hem als meester doen aenteykenen opten 1en September 1636 synde borger heeft betaalt 6.0.0.

1636. noch heeft hem doen aenteyckene JAN HEYNDERICXS klatschilder als meester opten 1e September. Synde een meestersoen heeft betaelt 3.0.0.

JACOB DIRICXS boeckbinder in de Hypolitus buert heeft hem doen aenteyckenen opten 17 October 1636 als meester heeft betaelt 3.0.0., noch betaelt 3 gulden tot volle betaelijnck 6.0.0.

1637. HARME EEUERTS brillemaeckers soen heeft hem als Schilder doen aenteyckenen opten 16 November 1636 ende heeft ten volle betaelt 6.0.0.

Verantwoert tot hier toe.

Compareert voor de Homans van St. Lucij gilde CLAES JANSZ VAN ROOEIJ ende betaelt sijn mesterschap summe 12 gulden door dien hij geen borger en is met belofte Acten van porterschap te toenen binnen den tijt van een ende halff jaer op verbeuertte van syn gagie van 12 gulden. Actum den 19e April Ao. 1638.

CLAES JANSEN VAN ROOY heeft syn poortersseel aen de Hooftmans vertoont den 7 October 1639.

Op den 28 Mey heeft hem laten als meester intekenen GABRIEL ALDERHUYSEN ende heeft daerop betaelt, actum desen 28 Mey ao. 1638 drie gulden drie stuuers ende alsoo hij burger is, rest noch 2 gul. 27 st., noch betaelt den 20 December, dertich stuuers ao. 1638, dit voirg. is betaelt.

Op den 15 October ao. 1638 heeft haer laten intekenen als constdruckster ELYSBET DAKET ende een borghers dochter zijnde, heeft daerom betaelt 6 gulden ende hiermede voldaen.

Den 20 December a°. 1638 heeft hem als meester platteelbacker laten intekenen DIRCK JERONIMUSZ. en heeft daervan het recht betaelt 6 gulden. Actum desen 20 Desember anno 1638.

Den 20 Desember a°. 1638 heeft hem als meester schilder laten intekenen MATEUS DE BERG ende heeft daervan het recht betaelt 6 gulden, actum desen 20 Desember a°. 1638.

COENRAET GASSEL 1) heeft noch op zijn meestergeldt betaelt een gulden rest noch te betalen drie gulden tien stuuers.

Op den 21 Desember An. 1638 heeft hem als meester schilder laten intekenen JORIS ARIENSZ BESAEN wonende op Delfshauen is geen borgher heeft op zyn 12 guld. betaelt een gulden tien stuvers rest noch acht gulden tien st. ende heeft belooft tegen toecomende jaer zyn poorterschap te tonen.

De dienende Hooftmans zyn geweest 1638.

CORNELIS DAEME VAN RYETWYCK.
JAN DIRCKXZ. VAN DER LAEN. 2)
WILLEM VAN DEN BUNDEL.
JAN EDEWAERTSE BULONGE.
Verantwoort tot hiertoe.

Op den 22 Juli 1639 compareerde voor de Hooftmans GEERAERT VAN HOECKGEST Schilder heeft hem voor meester doen inteyckenen waarvoor hy betaelt heft synde vreemt 12.0.0.

Op den 6 September 1639 compareerde voor de hooftmans ALEWIJN ASSENDELFT steenhouwer heeft hem voor meester doen inteyckenen synde burger heft betaelt 6.0.0.

---

1) Of GASSEN, zie ook 23 September 1630.
2) Of VAN DE LAER zie de Hoofdmans in 1634.

1) Den 10 October 1639 compareerde voor de Hoomans CORNELIS GABERELSEN dewelck hem verbint voor den tyt van twee Jaeren heeft te wercken bij CORNELIS JANSE DE GRAEF heeft betaelt 6 stuyvers.

Op den 10 October 1639 compareerde voor de Hooftmans HENDERICK JILLESEN schilder heeft op sijn meestergelt betaelt synde borger 3.0.0. Rest noch 3 gulden die hy binnen 3 wecken betalen sal.

Op den 31 October 1639 compareerde voor de Hoomans ABRAM VOSMAER schilder heeft op syn meestergelt betaelt synde borger 3 gulden. Rest noch 3 gulden.

Den 10 Mey 1639 heeft GABEREL ALDERHUYSEN betaelt de rest van syn meestergelt betaelt 1.7.0.

Verantwoort tot hijertoe.

De afgaende Hoomans des Jaers syn geweest
WIJLLEM WIJLLEMSZ. VAN DEN BUINDEL en
JAN EDEWAERTSZ DE BOLONJE. Anno 1639.

1640.

Op den 27 Feberwarij

Compereerde voor de Hooftmans ABRAM VOSMAER schilder heft betaelt sijnde borger sijn resterende 3 gul. heft daerme voldaen.

Den 26 Maert heft betaelt HEINDERIJCK VAN BEIJEREN int booterhuys de reste van sijn meestergeldt 3 gul.

Op den 23 April 1640.

Compereerde voor de homans van sinte Lucas gilde HEINDERICK MAERSELIS VAN GOCH heft hem als mester laeten anteikenen synde vremt heeft betaelt 12 gulden.

---

1) Deze post is in het H. S. doorgehaald.

Op den 23 April 1640.

Compereerde voor de homans van Sinte Lucas gilde LAMBRECHT GHISBRECHTSZ ende heft hem als mester laetten anteickene synde vremt betaelt 12 gulden.

Op den 23 April 1640.

Compereerde voor de homans vant Sinte Lucas ghilde JAN HALES wesende vremt heft op sin mestergeldt betaelt 6 gulden 6 stuv. rest noch 5 gul. 14 st. noch betaelt 3 g. 3 st. rest 2 g. 11 st.

Den selfde dijto

Compereerde voor de hoomans FRANS POULS heft hem als mester laeten anteykenen ende heft betaelt synde borger 6 gul.

Compereerde voor de Hoomans ISACK JUNIS heft hem als mester laeten anteykenen heeft betaelt synde borger 6 gul: opten 7 Ocktober 1640.

COENRAET GASSELT heft noch op syn mestergeldt betaelt 1 gul. Rest noch 1 gul. 10 st.

Compererde voor de homans van het Schildersgilde opten 4 Ocktober 1640 1) VTERHANT ende heft hem als mester laetten anteijkenen synde burger moet betaelen 6 gulden. Rest 4 g. 10, betaelt noch 30 stuuers rest 3.—.

Verantwort tot hijertoe, afgaende hooftmans sijn gewest
HARMEN VAN BOLGERSTEYN ende
EENGEBRECHT VAN VELDE, 1640.

Den 17 Desember 1640.

Comparerde voor de Hofmans van S. Lukas gilde JACOP POUWELSE Schylder en heft hem als Mr. laeten aentekenen, sal betalen synde vremt 12 gulden hierop betaelt 3 gulden, rest noch 9 gulden, noch

1) De voornaam is in het H. S. niet vermeld.

betaelt 3 guldens, noch betaelt den 14 April 1642 3 gulden 3 st. rest 57 st. Heeft ten volle betaelt.

Op den 26 Maert 1641.

Compareerde voor de Hofmans van S. Lucas ghilde CLAES BRONCKHORTS *(sic)* Schylder en heft hem als Mr. laeten aentekenen en daervoor betaelt, synde een Mr. Soon de somme van 3 gulden.

Anno 1641.

Den 24 Junij heft hem laeten aentekenen MATHIS HENDERICKSE Constverkoper en heft daerop betaelt synde burger 3 gulden rest noch 3 gulden, den 15 Ocktober betaelt het resteerende.

Op den 15 October 1641.

heeft hem als Mr. laeten aentekenen JACOBUS DELFT en heft daervoor betaelt synde een Mr. soon 3.0.0.

Anno 1641.

Den 25 Ocktober heeft hem als Mester laeten aenteikenen ESAIAS DE LINDT platteelbacker woonende op Delfshaeuen 1) en heeft betaelt sijnde vremt 12 gulden.

Is verantwoort tot hiertoe.

Desen 14 April 1642 heeft hem laeten aenteykene TOMAS TOMASSE sal tonen syn poorterschap binnen den tijt van een maent mits

---

1) Volgens mededeeling, welwillend verstrekt door den heer C. M. VAN HEIJZELENDOORN, Archivaris der Gemeente Delfshaven, werd den 18 Maart 1641 aan ESAIAS MICHIJELSZ. DE LINT wonende tot Rotterdam vergunning verleend, op Delfshaven een tegel- en plateelbakkery te mogen oprichten, mits dat hij het poorterrecht zal moeten verkrijgen. In 1762 bestond deze tegel- en plateelbakkerij niet meer, blijkens een request waarbij een ander, die dit huis kocht voor *f* 625.—, daar ter plaatse een woning verzoekt te bouwen.

De plaats waar die trafiek stond is aan de Oude haven westzijde, waar thans het Hervormd Burger-Weeshuis is.

sal hy betalen als vreemt 12 guldens, heeft betaelt 6. 16 st. rest 5 gulden 14 st. Schilder. Heeft ten volle betaelt.

Desen 23e. Juni heeft hem als Meester doen aenteikenen EMANEWEL WITTE heeft betaelt synde vreemt 12 gulden. Schilder.

Den 16e. October 1642 heeft hem als Meester laeten aenteykenen ADAM PICK en heeft betaelt synde borger 6 guldens. Schilder.

Schilder. Den 10 Nouember 1642 heeft hem als Mester laten aenteikenen PIETER STEENWIJCK heft betaelt synde boorger de somme van 6 gulden.

Glaasmaker. Den 9 November 1642 heeft hem als Meester laeten aenteikenen HEINDERICK SIUERTSE glaesmaeker heeft betaelt synde borger de somme van 6 gulden.

Plateelbacker. Den 11 November heeft hem laeten aenteikenen AELBRECHT DE KEISER als Mr. Platteelbacker heeft betaelt synde vreemt 12.0.0.

Beelthouwer. Den 2 Desember 1642 heeft hem als meester laeten aenteikenen DANIEL DE SWARTE beeltsnider betaelt 6 gulden synde vremt, rest noch 6 gulden. Den 26 July 1643 de resteerende 6 gulden betaelt.

Beeltsnider. Den 2 Desember 1642 heeft hem als Meester laeten aenteykenen CRISTIAEN JANSE VAN HULST heeft betaelt 6 gulden sijnde vremt rest noch 6 gulden, den 14 September noch betaelt 6 gulden en is ten volle betaelt.

Bouckbinder. Den 2 Desember 1642 heeft hem als Meester laten aenteikenen ANTONI VAN HEUSDEN heeft betaelt synde borger 2 gulden rest 4 gulden, noch 2 gulden, noch 2 gulden, te volle betalt.

Verantwoort tot hiertoe.

Den 29 December 1642 heeft hem als Mr. laette aen doen tekene ÇORNELIS DE MAN synde burger betaelt 6 gulden,

Den 20 July 1643 heeft hem als meester laeten aenteyckenen PIETER ADENEL vremt kaertmaecker ende ten vollen betaelt 12.0.0.

Den 20 July heeft doen aentekenen als meester CORNELIS JANSE POEL glaesmaecker synde meesterssoon betaelt 3.0.0.

Den 12 October heeft hem voor meester laten aenteyckenen WILLEM VAN ODEKERKEN vrempt ende heeft betaelt 6.0.0. De resterende 6 gulden betaelt.

Den 12 October heeft hem voor meester laten aenteyckenen CRISTIAEN KAESKOOPER, niet weetende vrempt of ingebooren maer dat hy hetselue sal doen blijcken en heeft betaelt 2. 18, de rest betaelt 3 gulden 2 st:

Den 16 October heeft hem als meester doen aenteykenen ADRIJAEN CORNELISE DELFF synde Mr. soon betaelt 3.0.0.

Den 26 dito heeft hem als Mr. doen aentekenen PIETER BLANCIUS (Plancius?) Schilder synde vremt heeft betaelt 12.0.0.

Den 9 Nouember heeft hem als Mr. doen aentekenen CORNELIS MARYNSE VAN DER PLAET synde meesters soon betaelt 3.0.0.

Den 9 Nouember heeft hem voor meester laten aenteykenen WILLEM VAN AALST en heeft betaelt 3.0.0.

De reste sal hy betalen over drie maenden, de rest betaelt 3 gvlden.

Verantwoort tot hiertoe.

Den 12 Desember 1643 heeft hem voor meester laeten aenteykenen JAN HANSE DE MILDE heeft betaelt eene gulden, resteert vyf gulden die hy belooft te betaelen voor S. Lucas toekoomende of by foute van dien belooft CORNELIS VAN DER GRAEF hetselfde te suppleeren. Noch 5 gvlden, te volle betaelt.

Den 4 Jannewary 1644 heeft hem doen anteykenen JAN MOLYN als mester synde bvrger, daervoor betaelt 3 gulden,

Den 27 Junij 1644 heeft hem voor meester doen aenteykenen 1) HEEREMAN heeft betaelt twee gulden, synde vreemt, sal de rest alle maent voortaen twee gulden betaelen tot de effective betaeling toe. Noch betaelt 2 gulden, noch betaelt 2 gulden.

JOHANNIJS RIJALLEME heft hem doen aenteykenen als kuynstverkoeper heft darvoer betalt het recht 12 gulden Int Jar 1644 den 1 Augustij.

JAN JACOBSE GOEREE heeft hem doen aenteykenen, als kunstverkooper op den 27 September 1644, daervoor betaelt ses guldens.

PYETER GERRETSE Blockmacker op de Haven betalt syn resterende 3 gulden int Jar 1644 den 17 October.

PYETER JACKOPSE bordvyerwercker heeft hem als mester laeten aenteijkenen int Jaer 1644 den 27 October, heft betalt eene gulden rest noch 11 gulden. Den 7 October 1645 betaelt 5 gulden rest noch 6 gulden.

WIJLLEM VAN ODEKERKE heft betalt syn resterende 6 gulden.

WIJLLEM VAN ALST (Aelst) heeft betalt syn resterende 3 gulden 2 st.

KASKOEPER heft betalt syn resterende 3 gulden 2 st.

ANTONIJ VAN HEUSDE heft betalt syn resterende 2 gulden.

Verantwort tot hijertoe.

SIJMON SIEMONSE steenhouwer heeft hem doen aenteijkenen als meester 1645 den 1 Janewarie. Hierop betaelt 10.0.0, rest 2 gulden.

Op den 3 April 1645 heft hem als mester laeten aenteekenen GHISBRECH LAMBRECHSE KRUCK platteelbakker sijnde een meesters soon heeft betaelt 3 gulden.

Schilder. A°. 1645 Den 12 Junij NIJCLAES VOSMAER heft hem als meester laeten aentekenen heeft betaelt het recht 6 gulden.

---

1) Voornaam onvermeld.

Bouckbinder. Den 13 October 1645 heeft SIJMON KLOETING hem doen aenteijkenen als meester synde een Meesters soon, betaelt 3.0.0.

Schilder, woonende op Maeslandt. Den 15 October 1645 heeft JAKOP PIETERSE VAN DER BURGH hem doen aenteijkene als meester synde vreemt heeft betaelt 6.0.0. Rest noch 6 gul.

Schilder. Den 7 Nouember 1645 heeft PIETER LEENDERSE VAN DER UIN (Vin) hem doen aenteijkenen als meester en heeft betaelt 6.0.0 terwijl hij burger is.

Verantwoort tot hier toe.

Schilder. Den 14 Mei 1646 heeft ARY JACOBSE KORTENDOECK van nieu laette aenteijkene als meester Schilder vreemt zijnde hierop betaelt 2 gulden, noch 2 gulden, rest 8 gulden.

Noch betaelt door DELFF 2 gul: den 13 September 1647.

Schilder. Den 11 Junij 1646 heft hem as Mester laeten aenteekenen ANTONIJ MARYNISSE Schylder synde vreemt heeft op de handt gegeven 2 gulden, rest 10 gulden. Noch 2 gulden gegeven, noch 2 gulden, 1647. Rest 6 gulden.

Schilder. Den 6 Augusty heeft hem as meester laeten aenteykenen Monsr. POTTER schilder synde vreemt ende daervoor betaelt 12 gulden.

Schilder. Den 3 September heft hem als Mester laeten aentekene JAN GABRIJAELSE SONGE schilder heeft betaelt sijnde borger het recht 6 gulden.

Schilder. Den 3 September heeft hem laeten aentekenen LOUWIJS ELSEVIJER schilder als mester heeft betaalt synde vreemt 3 gulden, rest 9 gulden, noch betaelt 3 gulden rest noch 6 gulden.

Is verantwoert tot hier toe.

Ao. 1647.

Beeltsnijder. Den 15 April heeft hem as meester laeten aenteijkenen MAERTE de beeltsnyder synde vreemt ende heeft op de handt gegeven 2 gulden ende 10 st. Rest noch 9 gulden en 10 st. Woont in den Haegh.

Glaasemaecker. Den 20 Julij heeft hem as Meester glaesemaecker laeten aenteijkenen JACOB DIRCKSE SLAZIUS zynde borger ende daervoor betaelt ses gulden.

Bouckbinder. Den 14 October heeft hem as meester boeckebinder laetten aenteijkenen SALLEMON VAN SOMMER zijnde borger ende het recht betaelt ses gulden.

Schilder. Den 16 October heeft hem as meester Schilder laetten aenteyckene SIMMON FANGER zynde borger ende het recht betaelt ses gulden.

Is verantwoort tot hier toe.

1648.

Glaesmaker. GERAERT HEINDERIXSZ. VAN DE PUT heeft hem laeten aenteikenen als Meester, den 21 Febrewarij 1648 heeft het recht betaelt, vremt, 12 gulden.

Glaasemaecker. DIRCK JANSEN VAN DER LAAN, is aangeteikent als Meester den 19 Maart 1648 heeft het Recht betaalt zynde Meesterszoon 3 gulden.

Plateelbacker. Den 6 April 1648 is hier aengeteikent als Meester SAMWEL PERERIUS VAN BEEREVELT heeft het recht voldaen 12 gulden.

Plateelbacker. Den 4 Mey 1648 is by prouisij aengeteikent als Regierende Meester PIETER JOPPE OOSTERLAEN ende ABRAHAM DE COGE als medestander betaelt het Recht 2.12.—

Stellen voor haar als Meesterknecht ARENT JACOBSE COSIJN betaelt t' recht 3.0.— sijnde meesters soon.

Mits naar ses jaer de voorn. willende Meesters blijuen sullen betalen volcomen t' recht wtwisende de gilde brief.

Glaasmaker. Den 4 Augustus 1648 is als Meester aengeteikent ANTONI JANSE POEL heeft het recht betaelt synde Mesters zoon drieguldens, 3.

Schilder. Den 5 Ocktober 1648 heft hem aen laten teikenen als Mester CORNELIS VAN DER VOORT heft het recht betaelt vreemt. 12 gulden.

JASEPER SAROT en ELSEVIER siet int achterste blat.

Is verantwoort tot hier toe.

Schijlder. HEIJNDRICK VAN DER BURGH is aengetekent den 25 Janewarijus 1649. betaelt 6.—

Plaateelbacker. Den 25 Meij 1649 heeft hem als Mr. platteelbacker doen aenteijckenen JAN GERRITSZ. VAN DER HOUVE. T' recht betaelt 6 gulden.

Schijlder JAN DAUIJSE op Delfshave is als meester aengetekent den 12 Junij 1649 heeft hierop gegeven twe guilden rest 10 gulden.

Constvercooper. Den 16 September 1649 heeft hem doen aentekenen als meester MATEVS DE LACROES synde vreemt heeft betaelt 6 gulden rest noch 6 gulden. Noch betaelt 6 gulden.

An. 1649 den 19 September.

Glaasemaecker. Is aengetekent als meester HEIJNDRICK CLAESSE wonende tot Delfshave heeft betaelt het recht 6.0.0.

Is verantwoort tot hijer toe.

De Dienende Hooftmans sijn geweest.

MATTHEUS DE BERGH.
ADRIAEN DELFF.
FRANS JANSZ. VAN DER FIJN.
ENGEBRECHT VAN DEN VELDE.
AELBRECHT DE KEIJSER.
FRANS PAULUSZ. VAN OOSTEN.

Glaesenmaecker. Nota. Den 17 October 1648 heeft hem doen aentekenen als meester JASPER SAROT synde vreemt betaelt 6 gulden, doch is versumt in dit bouck te stellen, doch is verantwoort in 't groot bouck, siet het Jaer 1648.

Heeft ten volle betaelt 1655, 8 februarij.

1648. den 17 October van LOUWIS ELSEVIER op syn resteerende 6 gulden ontfange 3 gulden rest 3 gulden, is versumt in dit bouck te stellen, doch is verantwoort int groot bouck, siet het Jaer 1648.

MEESTERS-BOUCK

BEHOORENDE ONDER Ste LUCAS GILDE.

1650—1714.

Register om alle Meesters ende Winckelhouders, Behoorende onder Ste Lucas gilde Bequamelyck te vinden.

SCHILDERS.

1. Willem van den Bundel, doot.
2. Pieter Vromans, den oude.
3. Pieter Bronkhorst, doot.
4. Jan Jansz. Valckenier.
5. Cornelis Damen Rietwijck, doot.
6. Joris Gerritsz. van Lier.
7. Jonas Verburgh, doot.
8. Willem Jansz. Ploij.
9. Abraham Vromans, doot.
10. Claes Engelen, doot.
11. Jan van Es, doot.
12. Gillis De Bergh.
13. Anthony Palamedes.
14. Evert van Aelst, doot.
15. Leendert Bramer.
16. Dirck van der Mast.
17. Pieter van Asch.
18. Balthasar van der Ast, doot.
19. Heinderick van Vliet, doot.
20. Uijterant Post, doot.
21. Pelleman, doot.
22. Jacob Pouwelsz. van Schooten, doot.
23. Hr. Andries van der Linde, doot.
24. Pieter Vromans, doot.
25. Abraham de Cooge.
26. Mattheus de Bergh.
27. Adriaen Delff, doot.
28. Jacob Delff, doot.
29. Emanuel de Wilh, vertrocken.
30. Adam Pick, vertrocken, doot.
31. Abraham Vosmaer, vertrocken.
32. Jan Molijn.
33. Willem van Odekercke.
34. Jacob van Velzen, doot.
35. Harman Steenwijck, vertrocken.
36. Jan Heindericxz., doot.
37. Heereman Witmont.
38. Claes Bronckhorst, doot.

39. Louijs Elsevier, doot.
40. Claes Vosmaer.
41. Esaias De Lint, Plateel(bakker) op Delfshaven.
42. Tomas Tomasz.
43. Pieter Marijnisz Ploet.
44. Willem van Aelst, vertrocken.
45. Paulus Potter, vertrocken.
46. Corstiaen Caescooper, vertrocken.
47. Jochum de Vries.
48. Pieter Ophooven.
49. Cornelis van der Plaate.
50. Jan Hansz. de Milde.
51. Arijen Cortendonck.
52. Cornelis van der Voort.
52*a*. Johannes Songee, vertrocken 1654.
53. Pieter van Tooren.
54. Geertie Moer.
55. Daniel Vosmaer.
56. Egbert van der Poell, vertrocken.
57. Cornelis De Man.
58. Coenraet Harmansz. Broukman, Uijrwerkschilder. Wtgecoft.
59. Corstijaen Couberghe, vertrocken.
60. Gerrit Houkgeest, vertrocken.
61. Symon De Vlieger, vertrocken.
62. Gabriel Alderhuysen, vertrocken.
63. Jan Haels, vertrocken.
64. Isack Junius, vertrokken.
65. Tomas Tomasz., vertrocken.
66. Pieter Steenwijk, vertrocken.
67. Cristiaen Caescooper, vertrocken.
68. Pieter Clausius, vertrocken.
69. Sijmon Fangert, vertrocken.
70. Heinderick van der Burgh, vertrocken.
71. Pieter van der Vin, vertrocken en doot.
72. Dirck Rietwijk, doot.
73. Pieter Born.
74. Niclaes van Rijck, vertrocken.
75. Carolus Fabrijcijus, doot.
76. Willem Verschoor. den 28 November 1678 sijn dootschult betaelt.
77. Johannes Druijf, doot.
78. Johannes Vermeer.
79. Wilhem Sandersz. Delen.
80. Pieter de Hooch, vertrocken.
81. Nikolaes Breda.
82. Abram van Beijeren.
83. Hans Jordaens, doot.

84. Isack van Wessel, vertrocken.
85. Jacob van Cleef.
86. Jan Verschuiere.
87. Adrijaen Heinderixsz. Bouda.
88. Cornelis van der Ceuijt $12^{d}/10^{m}$ 1671.
(89.) Jan van der Kost $9^{d}/11^{m}$ 1671. den 22 October 1685 betaalt dootschulden.
(90.) Pieter Jansz. van Ruijven $23^{d}/5^{m}$ 72.
(91.) Jan Jansz. van Gilthuijsen, plaatsnijder 2/1 73.
(92.) Joannes Verkolije 19/6 1673.
(93.) Jan Kraanenburgh 10/9 1674, vertrocken.
(94.) Michiel van Eemst 12/8 1675.
(95.) Joannes Elsevier 30/12 1675.
(96.) Jan Willemsz. van der Spriet. 3/12 75, vertrocken.
(97.) Marines van Vliet 17/5 1677.
(98.) Arij Jacobz. Korssendonk $9^{d}/5^{m}$. 77.
(99.) Samuel Baroen $2^{d}/10^{m}$ 1679.
(100.) Joannes Hoendermans $5^{d}/10^{m}$ 1679.
(101.) Jan Pieterz. Stout $12^{d}/6^{m}$ 1680.
(102.) Paulus Breijdel $12^{d}/5^{m}$. 1681.
(103.) Cornelis Abramz. Van Dalen 12/5 81.
(104.) Jan Heijnderikz. Verpoort $7^{d}/7^{m}$ 81.
(105.) Jacob de Vries $10^{d}/5^{m}$ 1683.
(106.) Pieter Fris $27^{d}/9^{m}$ 1683.
(107.) Thom van der Wilt $14^{d}/2^{m}$ 1684.
(108.) Abraham Everaart $8^{d}/5^{m}$. 1684.
(109.) Pieter van der Steegh $8^{d}/5^{m}$ 1684.
(110.) Willem van Nimwegen 28/8 1684.
(111.) Dirk Corn. van der Blocq 17/12 1684.
(112.) Johan van Lier $8^{d}/12^{m}$ 1684.
(113.) Anthony Middendorp 9/4 85.
(114.) Stoffel Meijer $18^{d}/4^{m}$ 1685.
(115.) Jacobus van der Tack $7^{d}/5^{m}$ 1685.
(116.) Abram de Bloijs 29/7 1686.
(117.) Franciscus Haage $26^{d}/8^{m}$ 1686.

GLASEMAECKERS.

1. Jan Eduwaertsz. van Bolongie, doot.
2. Jan Dircxz. van der Laan, doot.

3. Engebrecht van der Velde, doot.
4. Jan Bockevelt, doot.
5. Arent van Saane.
6. Sictus Jansz. van den Houck.
7. Frans van der Fijn.
8. Erasmus van Baaren.
9. Heinderick Zybertsz. Dogger.
10. Cornelis Jansz. Poel, vertrocken.
11. Cornelis van Leeuwen.
12. Anthonij Poel.
13. Jasper Serot.
14. Dirck Jansz. van der Laen.
15. Arijen Pietersz. Schotte, vertrocken.
16. Gerrit van der Put.
17. Eduwaert Jansz. van Bolongie, doot.
18. Jacob Dircxsz. Slatius, vertrocken.
19. Adriaen Engelbrechtsz. van der Velden.
20. Jan Janssen van Oojen.
21. Jan van Noeijen.
21*a*. Gerart Claesz. Clinkert.
22. Jacob Corssendonck.
23. Jacob Cuip.
24. Aelbrecht Dolder.
25. Lourens Abramsz.
26. Gidion Jacopse van Nimwegen.
27. Arijen van der Steen.
28. Michiel van den Houck.

(1) STEENHOUWERS.

1. Jacob Matth. de Been.
2. Heinderick Swaeff, doot.
3. Heinderik Jansz. van der Schrik.
4. Jan Jansz. van Beek, doot, de Weduwe continueert.
5. Adriaen Samuels.

BEELDE-SNIJDERS.

1. Coenraet Gas.
2. Anthonij Orbaensz. van den Bos.
3. Daniel De Swart.

BORDEURWERCKERS.

1. Joost Moerkercke, doot.
2. Anthonij Willemsz. van Ouwenhuijse.
3. Anthonij van Biesen, doot.

STOEL-VERWERS.

1611. Alsoo sij vreemt van de Schil-

1) In het H. S. ontbreken tusschen deze en de vorige rubriek twee bladen.

der-kunst sijn, hebben de Heeren Burgermeesteren, geordineert te betaalen tot haer Inkomst 25 stuyv. ende een vreemde 50 stuyv. ende Jaerlicx gildegelt 5 groot. Dootschulde 15 stu.

Dit boovengeschreve staat in den ouden gildebrief en int Begin van t' groot bouk.

1. (niet ingevuld.)
2. Tys Swaanenburgh.
3. Evert Jansz. Buijster.
4. Willem Jansz.
5. Claes Tysz. Swanenburgh.
6. Heinderik Jansz. Sneewater.
7. Jan Tijssen Swanenburch.
8. Leendert van Schagen.
9. Cornelis Leenderse.

MEESTERS OP DELFFS-HAAVEN.

SCHILDERS.

1. Jan Denijsz.
2. Christijaan van Vliet.
3. Pieter Gerritsz. Vijgh.
4. Abraham Gerritsz. Cooman.
5. Aelbrecht Teunisz. Vermeulen, na Rotterdam vertrocken.

(6.) Joannes Davidz. van der Houwe 8/5 1683.

(7.) Cornelis Buerevelt, tot Rotterdam 10/5 83.

(8.) Symon Willemsz. Morgendaal 7/5 85.

GLAASEMAKERS.

1. Jan Poell.
2. De Weduwe van Tomas Jansz. van Cleeff, doot.
5. Heinderik Claesz. Deenings.

PLATEELBAKKERS.

1. Jan Looquefierse van Rijsburgh.

MEESTERS TOT OVERSCHIE.

SCHILDERS.

1. Molyn.

GLAASEMAKERS.

1. Abraham Gerritsz.

Dit ondergeschreve resteert noch staende int Oude M^r. Bouck.

October 1640. Uijtrant Post, betaelt . . . . 3.—.—

Julij 1644. Heereman Witmont . . . . . 6.—.—

Junij 1646. Anthonij Marynisz. Bauregart . . . . . . 6.—.—

12 Junij 1649. Jan Denijsz. Schilder op Delffshaaven . . 10.—.—

REGISTER

VAN ALLE DE NIEUWE MEESTERS EN WINCKELHOUDERS (BEHOORENDE ONDER Ste LUCAS GILDE)

Tsedert den Jare 1650.

Vooreerst.

Schilder. PIETER OPHOOVEN, heeft hem als Mr. laten aenteijckenen opten 7 Febr: 1650. Betaelt 't Recht sijnde Burghers soon 6 gul.

Bouck-vercoopster. Den 7 Februarius 1650 heeft haer laten aenteikenen MAREGRIETE HUIBRECHTS als bouckverkoopster betaelt op het recht. . . . . 3.—.—
rest noch. . . . . 3.—.—
noch ontfanghen . . . . 3.—.—
ende daermee voldaen.

Glasemaecker. Den 8 Maert 1650 heeft hem als glasemaeker laten aenteyckenen ARIJEN PIETERSZ SCHOTTE.

T' recht betaelt, weesende borger . . . . 6 gul.

Bouck-binder. Den 8 Maert 1650 heeft hem als Mr. boeckbinder doen aenteiken HEINDERIJCK HOUTHAECK, betaelt het recht 6.—.—

Bij de Heeren van de Wedt als burgher ghekendt.

Bouckvercoopster. Den 27 Junij 1650 heeft haer CORNELIA HEINDERIXDr laaten aenteyckenen, als boukverkoopster betaelt het recht synde burgersdochter . . . . 1 gul.
Rest noch . . . . 5 gul.

Plateelbacker. Opten 27 Juny 1650 heeft hem CLAES JANSZ. VAN DER STRAATEN laaten aenteijckenen als Mr. Plateelbacker synde Burger. Betaelt het Recht . . . . 6 gul.

Bouckdrucker. Den 25 Juny 1650 heeft ABRAM WAELPOT hem laten aenteikenen als meester bouckbinder int Jaer 1650 betaelt het recht, sijnde een meesters soon driegulden . . . . 3.—.—

Steenhouwer. Opten 28 July 1650 heeft HEINDERIK JANSZ. VAN DER SCHRICK hem laaten Aenteyckenen als Mr. Steenhouwer synde Vreemt, betaelt . . . . 3 gul.

Rest noch . . . . 9 »
14 October 1650 noch ontfanghen . . 3 »
Rest noch . . . . 6 »
16 October 1651 ontfangen . . . . 3 »
Resteert noch . . . 3 »
15 October 1652 ontfanghen . . . . 3 » is nu betaelt.

Schilder. Opten 10 September 1650 heeft PIETER VAN TOOREN, hem laaten aenteijckenen als Mr. Schilder synde vreemt, (hier) op betaelt . . . . 6 gul.

Rest noch . . . . 6 »

Compasmaaker op Delffshaeuen. October 1650. AELBRECHT TEUNISSE VERMEULEN Compasmaeker doet hem aenteikenen als meester op Delffshaeuen coomende van Rotterdam, betaelt op het recht . . . . 3.—.—

Rest noch . . . . 9.—.—

Die alle Jaer met drie gulden sal betalen.

17 October 1651 hier op ontfanghen . . . . . . 1.10.—
Souw (zoude) noch Resteeren . . . . . 7.10.—
15 October 1652 hier op ontfanghen . . . . . . 1.4.—
Rest noch . . . . 6.6.—

Schilder. 14 October 1650 DANIEL VOSMAER heeft hem als Mr. Schilder laten aenteijkenen opten 14 October 1650, sijnde burger.

Betaelt het Recht . . . . 6 gul.

Beelthouwer. 14 October 1650 JAN JANSZ. VAN BEEK heeft hem als Mr. Beelthouwer laeten aenteijckenen op ten 14 October 1650 sijnde vreemt.

Betaelt op het Recht . . . . 3 gul.
Rest noch . . . . 9 »
7 Nov. op ontfanghen . . . . 6 »
Soo dat noch resteert . . . . 6 »
17 October 1652 ontfanghen . . . . 3 »
Resteert noch . . . . 3 »
Al betaelt.

Schilder. 17 October 1650. EGBERT VAN DER POEL, heeft hem als Mr. Schilder doen aenteijckenen opten 17 October, sijnde Burger.

Betaelt op het Recht . . . . 3.—.—
Rest nogh . . . . 3.—.—

Tot hiertoe verantwoort.

Die dienende Hooft-mans sijn geweest.

ADRIAEN DELFF.
ENGEBRECHT ARIENSZ. VAN DEN VELDE.
PIETER VROMANS.
JAN HENDERIXSZ. BOKKEVELT.
FRANS PAULUSZ. VAN OOSTEN.
EVERT VAN DER WEST.

Anno 1651.

Bouk-drukker. 30 Januarij 1651. AERNOUT BON heeft hem als

Mr. Boukdrukker ende Boukvercooper laaten aenteijkenen, synde burger. Betaelt het Recht . . . . 6.—.—

Boukdrukker. ABRAHAM SPRANKHUIJSEN, heeft hem als Mr. Boukvercooper laten aenteijkenen, opten 27 february 1651. Synde Burger. Betaelt t' recht . . . . 6.—.—

Glaasemaker. EDUWAERT JANSZ. VAN BOLONGIE heeft hem als Mr. glaasemaker laten aenteijkenen, opten 20 April 1651, sijnde Mrs. soon. Betaelt het Recht . . . . 3 gul.

Boukdrukker. ABRAHAM DISSIUS, heeft hem als Mr. Boukdrukker laten aenteijkenen opten 24 April 1651, sijnde vreemt. Betaelt het Recht . . . . 12 gul.

Boukbinder. JACOB JACOBSZ. POOL heeft hem als Mr. Boukbinder laaten aenteijkenen opten 30 Meij 1651, sijnde Burger betaelt het Recht . . . . 6.0.—

Uijrwerk-schilder. COENRAAT HARMANSZ. BROUKMAN heeft hem als Mr. Uyrwerkschilder laaten aenteyckenen opten 30 Meij 1651 sijnde Burger betaalt het Recht . . . . 6.0.—

Glasvercooper. JOHANNES VAN VEEN heeft hem als Mr. glasvercooper laaten aenteyckenen opten 18 September 1651, sijnde Burgers soon betaalt t' Recht . . . . 6 gul.

Schilder. DIRK RIETWIJK heeft hem als Mr. Schilder laaten aenteykenen opten 16 October 1651, sijnde Mrs. soon. Betaalt het Recht. . . . . 3 gul.

Stoellverwer. CLAAS TIJSZ. SWAANENBURGH heeft hem als Mr. Stoellverwer laaten aanteijkenen, opten 17 October 1651, sijnde Burger betaalt het Recht . . . . 25 st.

Stoellverwer. HEINDERIK JANSZ. SNEEWAATER heeft hem als Mr. Stoellverwer laaten aanteijkenen, opten 17 October 1651, synde Burger betaalt het Recht . . . . 25 st.

Steenhouwer. 18 October 1651, op HEINDERIK JANSZ. VAN DER SCHRIK Meestergelt ontfanghen . . . . 3.0.—

Compas-schilder. 18 October 1651, op AELBRECHT TEUNISZ. VERMEULEN, Compasmaaker op Delffshaaven Mr. gelt . . . . 1.10.—

Rest noch 7 gul. 10 st.

Mutssetrekker. JACOB PIETERSZ VAN DEN ENDE heeft hem als mutssetrekker laaten aanteijkenen, opten 6 November 1651. Betaelt het Recht sijnde burger . . . . 6.0.—

Steenhouwer. 7 November 1651. JAN JANSZ. VAN BEEK, op sijn Mr.gelt ontfangen . . . . 3.0.—

Soo dat noch resteert 6.0.— . . .

Plaateelbakker. 17 October 1651. ABRAHAM GERRITS VAN NOORDEN, is voor CLAAS JANSZ. MESSCHERT aengeteykent als Mr. Plateelbakker, voor den Tyt van ses achtereenvolgende Jaaren, innegaande den 1 Meij 1651 dogh soo die binnen denselven tyt quam te vertrekken, dat geen ander in sijn plaatse gestelt sal worden, ende vorders met hem niet anders te doen, als met PIETER JOPPEN OOSTERLAAN gedaan sall werden.

Betaalt het Recht sijnde Burger . . . . 6.0.—

De Hooftmans die deses iaars gedient hebben sijn:

PIETER VROMANS,
JAN HEINDERIXZ. BOKKEVELT,
EVERT VAN DER WEST,
ende
CORNELIS DAMEN RIETWIJK,
JAN DIRCXZ. VAN DER LAAN,
GYSBRECHT KRUIJK.

Glaesmaecker. ADRIAEN ENGELBRECHTSZ. VAN DER VELDE heeft

hem als meester glaesmaecker laeten aenteijkenen op den 30 September 1652, het recht betaelt als sijnde meesters soon 3 gul.

Schilder. PIETER BORN heeft hem als meester Schilder laeten aenteijckenen op den 30 September, het recht betaelt synde burger 6 gul.

Schilder. NICLAES VAN RIJCK heeft hem als meester Schilder laeten aenteijckenen op den 30 September, het recht betaelt als synde burger 6 gul.

Plateelbakker. PIETER JOPPEN OOSTERLAEN heeft hem als meester plateelbackker laeten aenteijkenen op den 30 September, het recht betaelt als sijnde burger 6 gul.

Bouckvercoopster. Den 17 October 1652 heeft haer laten aenteikenen als boukvercoopster ANNA HONDIUS ende op (het) recht betaelt vier gul. sijnde vreemt, rest noch acht gul. Betaelt altemael.

Schilder. KAEREL FRABRICIJUS heeft hem als meester Schilder doen aentekenen op den 29 October 1652 ende alsoo hij vreemt is moet betalen twaelf gulden ende heeft betaelt ses gulden, rest 6 gul.

Verantwoort tot hier toe.

De Hooftmans die deses Jaers gedient hebben zijn.

CORNELIS DAMEN RIETWICK,
JAN DIRCKSZ. VAN DER LAEN,
GIJSBRECHT KRUIJK
ende
ABRAM VROMANS,
FRANS VAN DER FIJN
AELBRECHT DE KEIJSER.

Den 6 Jannewarij 1653 heft hem als Mr. Schilder doen aenteijckenen WIJLLEM VERSCHOOR, heft het recht betaelt 6.0.0

Platelbacker. Den 21 July 1653 heeft hem als Mr. platyelbacker laeten aenteijkenen JAN DAEVYTSZ. VAN DER PIJET, synde burgers soon, het recht betaelt 6.0.0

Plateelschilder. Den selven dyto heft hem als Mr. platijelbacker doen aenteyckenen JACOB JACOBSZ. DEKERTON 1) synde vremt trecht betaelt 12.0.0

Schilder. JOHANNES DRUYF heeft hem doen aenteijkenen als meester Schilder, den 13 October 1653 en heeft betaelt op sijn meestergelt 1 gul. Ten vollen betaelt.

Verantwoort tot hiertoe.

De Hooftmans die dese iaer hebbe gedient syn:

ABRAM VROOMANS,
FRANS JANSE VAN DER VIJN,
AELBREGHT DE KEIJSER
ende
ANTONIJ PALAMEDES,
ARENT VAN SANE,
FRANS POUWELSE, vertrocke,
KRUIJCK in sijn plaets.

Bouckbinder. Den 5 December 1653. JASPER MARTIJN heeft hem doen aenteijkenen als meester bouckbinder sijnde een burgher en heeft op sijn meester gelt betaelt 3 gul. Rest. 3. Het resterende is betaelt 3.0.0 den 25 janewari 1654.

Bouckbinder. Den 27 December 1653. JAN WILLEMSE MOMFRANS heeft hem doen aenteijkenen als meester bouckbinder sijnde burgher en heeft het reght betaelt 6.0.0

---

1) Later wordt hij genoemd DUCARTON (zie de Hooftmans in 1666.)

Schilder. Den 29 December 1653 JOHANNIS VERMEER 1) heft hem doen aenteijkenen als meester Schilder, zijnde burger en heeft op sijn meester geldt betaelt 1 gul. 10 stuyv. rest 4 gul. 10 st. Den 24 July 1656 in alles betaelt.

Glaesmaker. Den 30 December 1653. JOHANNES VAN NOEIJEN heeft hem doen aenteijkenen als meester glaesmaker synde vreemdt en heeft het reght betaelt, somma 12.0.0

Bouckbinder. Den 30 December 1653 heeft hem doen aenteijkenen CORNELIS MAERTENSE BLOOMESTIJN als meester bouckbinder en heeft op sijn meestergeldt betaelt 1 gul. 10 stuijv.

Rest noch 4 gul. 10 st. alsoo hij burger is. Heeft het al betaelt hetgeen noch reste.

Bouckbinder. Den 10 Janewari 1654. WILLEM PLANTENBURGH heeft hem doen aenteijkenen als meester bouckbinder en heeft het reght betaelt alsoo hij een meesters soon is, betaelt . . . 3.0.0

Bouckbinder. ARIE STEUENSE VAN DER STEIJN heeft hem doen aenteijkenen als meester bouckbinder sijnde een burger en heeft het reght betaelt 6.0.0, den 12 Janewari A°. 1654.

Platteelbacker. PIETER GERRITSE DURUEN heeft hem doen aenteijkenen als meester plateelbacker sijnde een meesters soon en heeft betaelt 3.0.0, den 17 Janewari A°. 1654.

Platteelbacker. JAN JONISSE VAN DER BURGH heeft hem doen aenteijkenen als meester plateelbacker sijnde een burger en heeft het reght betaelt 6.0.0, den 19 Janewari A°. 1654.

2) Plateelbacker. JAN CLASE VAN STRATE heeft hem doen aen-

---

1) Dezelfde als JAN VAN DER MEER, gewoonlijk genaamd *de Delftsche van der Meer*.

2) Deze post is in het H. S. doorgehaald.

teijkenen als meester Plateelbacker sijnde een meester soon, heeft betaelt het reght 3.0.0, den 20 Janewari 1654. Bij abuijs het gelt aengenomen, de penninge wederom geretourneert.

Bouckbinder. Den 25 Janewari 1654 heeft JACOBUS DE GEUS hem doen aenteijkenen als meester bouckbinder synde burger en heeft het reght betaelt 6.0.0

Bouckbinder. Den 2 Februari 1654 heeft hem doen aenteykenen JACOBUS VAN DER BEECK als meester bouckbinder synde burger en heeft het reght betaelt 6.0.0

1) Schilder. Den 23 Maert 1654 heeft WILLEM SANDERSE DALEN hem doen aenteijkenen als meester Schilder synde burger en heeft op sijn meester gelt betaelt 3.0.0

Rest noch 3 gulden, betaalt.

Plateelbacker. Den 18 Meij 1654 heeft BEUCKEL HEYNDRICKSE VAN DER BURGH hem doen aenteijckenen als meester, sijnde een meesterssoon en heeft het reght betaelt 3.0.0

JAN TIELMANSE HALLINGH heeft hem doen aenteijkenen als meester van syn witwerck te schilderen ende anders niet en heeft op syn meester geldt betaelt 25 stuijv. rest 4 gul. 15 st. den 18 Mei 1654. JAN TIELMANSZ. alles betaelt.

Ick onderges. hebbe belooft aen de Hooftmans van S. Lucas Gilde in presentie van de Heer SACHARIAS HOFDIJCK VAN BERESTEIJN dat ick int toecomende voor geen andere winckels en sal laten schilderen dan voor mijn eijgen winckel.

Actum den 24 Mt. 1666. JOHANNIS THIELMANSZ. HALLING.

Verantwoort tot hiertoe.

---

1) Deze post is doorgehaald. De hier vermelde schilder wordt vroeger genoemd DELEN, vgl. bladz 45 no. 79; den 27 Julij 1655 liet hij zich op nieuw aanteekenen.

De Hooftmans die dese jaer hebbe gedient sijn dese:

ANTONI PALAMEDES,
ARENT VAN SANE,
GIJSBREGHT KRUICK
ende
LEENDERT BRAMER,
JAN HEIJNDRICKSE BOCKEVELT,
PIETER JERONIMUS VAN KESSEL. A°. 1654.

1655.

Boeckbinder. Den eerste Februarij 1655 heeft hem als meester boeckbinder laten aenteijkenen JACOBUS DISSIUS, synde vreemt, 't recht betaelt . . . . 12 gul.

Glasemaker, den 8 Februarij 1655 heeft JASPER SAROT de resterende 6 gulden op sijn meestergelt betaelt soodat het recht volkomentlijck voldaen is, synde vreemt, same . . . . 12 gul.

Boeckbinder, den 8 Maert 1655 heeft hem als meester boeckbinder laten aenteijckenen JACOBUS DRAET, sijnde vreemt, opt recht betaelt . . . . 6.6.—

Den 6 December 1655 betaelt . . . . 5.14.—

Platielschilder, den 3 Meij 1655 heeft hem als Mr. laten aenteyckenen TOMAS JANSZ. VAN TERTOLEN, synde borger en het recht betaelt 6 gul.

Glasemaecker, den eerste Junij 1655 heeft hem als meester laten aenteijckenen GERRIJT KLAESE KLINKERT, sijnde borger heeft het recht betaelt . . . . 6 gul.

Platielschilder, den eerste Junij 1655 heeft hem als meester late aenteyckenen QUIERIJN ALDERSZ. sijnde vreemt heeft het recht betaelt 12 gul.

Glasemaker, den eerste Junij 1655 heeft hem als meester doen aenteyckenen JACOBUS KORSSENDONCK sijnde een meesters soon t' recht betaelt . . . . 3 gul.

Glasemaker, den 15 Junij 1655 heeft hem als Mr. laten aenteyckenen JACOB KUYP, synde vreemt heeft op het recht niet (niets) betaelt en is vertrocken.

Platielschilder, den 28 Junij 1655 heeft hem als meester doen aenteijckenen JERONEMUS PIETERSZ. VAN KESSEL sijnde een meesters soon, het recht betaelt . . . . 3 gul.

Schilder, den 27 Julij 1655 heeft hem als meester doen aenteyckenen WILM SANDERSZ. heeft de resterende 3 gul. betaelt sijnde borger soodat het recht ten volle is betaelt.

Glasemaecker, den 23 Augustij 1655 heeft hem als meester doen aenteijckenen ALBERT DOLDER, synde vreemt heeft op het recht betaelt 3 gul. noch betaelt 3 gul. rest noch 6 gul.

Glasemaecker, den 20 September 1655 heeft hem als meester doen aenteyckenen GIDIJON JACOBSZ. sijnde vreemt heeft op sijn meestergelt betaelt 4 gul. noch betaelt 4 gul. rest noch 4 gul. Dit resterende is betaelt den 1 October 1657.

Schilder, den 20 September 1655 heeft heeft hem als meester doen aenteyckenen PIETER DE HOOCH, synde vreemt heeft op het recht betaelt 3 gul.

Den 1 Januarij 1656 noch 3 gul. Rest noch 6 gul. rest noch 2.17.0 alsoo (hij in) 1657 3 gul. betaelt heeft en 3 stuvers.

Verantwoort tot hiertoe.

De dienende Hooftmans sijn geweest:

LEENDERT BRAMER,
JAN BOCKEVELT,
PIETER VAN KESSEL,
PIETER BRONCKHORST,
ARENT VAN SANE,
DIRCK VAN KESSEL. 1655.

Glasemaecker, den 28 Ocktober 1655 heeft hem als Mr. doen aenteijckenen LOUWERENS ABRAMSZ. VAN DER AERT, sijnde borger en heeft het recht betaelt . . . . 6 gul.

Door versuim dit naer (na) ontfangen gelyck op groote boeck te sien is.

Boeckbinder, den 6 December 1655 heeft hem als Mr. doen aenteyckenen ANTHONIJ JANSZ. SCHOONHOOUEN, sijnde een Mr. soon en heeft het recht betaelt . . . . 3 gul.

Glasemaecker, den 31 Januarij 1656 heeft hem als meester doen aenteijckenen ARIJEN VAN DER STEEN, synde borger en heeft het recht betaelt . . . . 6 gul.

Konstverkooper, den 24 September 1656 heeft hem als meester doen aenteijckenen NIJKOLAES BREDA synde borger en heeft het recht betaelt . . . . 6 gul.

Plateelschilder, den 29 Meij 1656 heeft hem als meester doen aenteijckenen LUKAS JANSZ. sijnde borger heeft het recht betaelt 6 gul

Schilder, den 12 Ocktober 1656 heeft hem als meester doen aenteijckenen ADRYAEN DE STOUT op Delfshauen synde vreemt, heeft op het recht betaelt . . . . 1.4.—

Rest noch . . . . 10.16.—

Verantwoort tot hier toe.

Regeerende Hooftmans waren:

PIETER BRONCKHORST,
ARENT VAN SANEN,
DIRCK VAN KESSEL,
WILLEM JANSZ. PLOIJ,
ARIJ VAN DE VELDE,
JAN GERRITSZ. VAN DER HOEVE.

Den 20 November 1656. Ontfangen van GERRIT VAN DE PUT

twee Guldens over het versuijm van sijn Jongen te laten aenteijkenen op den behoorelijcken tijt.

PlateelBacker. Den 18 December 1656 heeft JOOST LIEVENSE hem laten aenteijkenen, alsoo het bij de Heeren van de Weth hem toegelaten is te mogen continueeren met Plateelbacken. Op den 5 en 11 December 1656. Het Recht voldaen synde Burger . . . 6.0.0

Konstvercooper. Den 25 Feb. 1657 heeft hem als Mr. laten aenteijkenen ANTHONI GERRITSEN VAN DER WIEL, synde Burger, het Recht betaelt 6.0.0

Schilder. Den 19 Maert 1657 heeft hem als Meester laten aenteykenen JOHANNES VAN LOO, sijnde Burger, betaelt . . . 0.6.0

Rest 5.14.0

Hierop ontfangen 3.0.0

Rest 2.14.0

Ten vollen betaelt den 27 Junij 1661.

Ontfangen van JACOB JACOBSE DEKERTON over sekere boete 2.10.0

Ontfangen van de konstvercoopers op kermis 1657 van boete over haer verblijf nae de gesette mart 11.19.4

Ontfangen van BENEDICTUS VAN HOUTEN de somma van 7 gulden 10 stuvers van boete over den eersten Artikel en dat door accomodatie van de H. H. Burgemeesters den 9 July 1657.

Ontfangen van JACOB ARIAENSE KORTENDONCK twee gulden over versuijm van sijn Jongen te laten aenteykenen.

Plateelbacker, den 6 Augustij 1657 heeft BENEDICTUS VAN HOUTEN sich als Mr. laeten aenteijkenen sijnde Burger, het Recht betaelt, somma 6.0.0

Ontfangen van BENEDICTUS VAN HOUTE 2 gul. 10 stu. omdat hij op den verbooden tijt geexerceert hadde (zijn vak uitgeoefend had.)

Plateelschilder, den 6 Augusty 1657 heeft JACOB ALDERSE hem als Meester laten aenteijkenen, sijnde vreemd, het Recht betaelt 12.0.0

Boeckdrucker, den 3 September 1657 heeft PIETER CORSTIAENSE VAN OOSTERHOUT hem als Mr. laten aenteijkenen synde burger het Recht betaelt 6.0.0

Schilder, den 1 October 1657 heeft Sr. HANS JORDAENS hem als Mr. laten aenteijkenen sijnde Burger en Meesters soon, het recht betaelt 3.0.0

Boeckverkooper, den 1 Octob. heeft SEBASTIAEN VAN KUIJCK hem als Mr. laten aenteijkenen, synde Burger, het recht betaelt . . 6.0.0

Glaesmaker. Den 1 October 1657 heeft MICHIEL VAN DEN HOUCK hem als Mr. laten aenteijkenen synde meesters soon, het recht betaelt 3.0.0

Stoelverwer. Den 15 October heeft CORNELIS LEENDERSE hem als Mr. laten aenteijkenen, het recht betaelt 1.5.0

Schilder, den 15 October heeft ABRAM VAN BEIJEREN hem als Mr. laten aenteijkenen, heeft het recht betaelt, alsoo hij seijde burger te sijn . . . . 6 gulden

Ontfangen van LENDERT COMMERS VAN DER MARCK over een comparitie 1.10.0

Plateelbacker. Den 15 October 1657 heeft hem als Mr. laten aenteijkenen HENDRICK PANTHER Engelsman sijnde vreemt, het recht bet. 12.0.0

Verantwoort tot hiertoe.

Regerende Hooftmans waren:

WILLEM JANSE PLOIJ,
ADRIAEN VAN DE VELDE,
JAN GERRITSE VAN DER HOEVE,
CORNELIS DE MAN,
JAN DIRXSE VAN DER LAEN,
AELBRECHT DE KEIJSER.

Plateelbacker. Den 11 Junij 1658 heeft hem als Meester laten aenteijkenen ARIJ HANSEN DE MILDE om te bevrijden WOUTER EENHOREN welcke onder DE MILDE voorsz. genieten sal het recht als Meester.

Het recht betaelt synde burger 6.0.0

Steenhouwer. 14 October 1658. Laet hem als Mr. aenteijkenen ADRIAEN SAMUELS heeft het Recht betaelt sijnde vreemt . . 12.0.0

Steenhouwer. 14 October 1658. CORNELIS WOLFS heeft hem als Mr. laten aenteijkenen, heeft op rekeningh betaelt drie gulden, soodat noch 9 gulden rest alsoo hij vreemt is.

Beelthouwer, den 28 October 1658. Heeft Mr. PIETER RIJCKX hem als Mr. laten aenteijkenen, heeft op Rekeningh van sijn meestergelt gegeven 3.3.0

Soodat noch rest 8.17.0

Sijnde vreemt. Den vornomden heft ten volle betaelt desen 1 December 1660.

Den 31 October 1658 ontfangen van GERRIT KLINCKERT Glaesmaker van Boete 4.0.0

Verantwoort tot hiertoe.

Plateelbackers. JAN VETTE heeft hem doen aenteijkenen als meester den 23 Desember 1658 sijnde vreemt heeft het reght betaelt 12.0.0

JAN CLASE VAN STRATE heeft hem doen aenteijkenen als meester sijnde een meesters soon, den 21 Janewari 1659 het recht betaelt 3.0.0

Bouckbinder. GERRIT PIETERSE JAGER bouckbinder heeft hem doen aenteijkenen als meester sijnde vreemt heeft het reght betaelt den 15 September 1659 coomt. 12.0.0

Plateelschilder. JAN SICKTIS VAN DEN HOUCK heeft hem doen aenteijkenen als Meester den 17 October 1659, het reght betaelt 6.0.0

Verantwoort tot hiertoe.

De Hooftmans die dese jaer hebben gedient sijn dese:

ANTONI PALAMEDES,
FRANS VAN DER VIJN,
QUIJRINGH KLEIJNOUE
ende
CORNELIS DAME RIEDWIJK,
JASPER SAROT,
JACOP JACOPSE DUCKERTON. A°. 1659.

Steenhouwer. PIETER BELLAERT steenhouwer heeft hem als meester doen aentekenen sijnde vreemt ende heeft op rekening gegeven 3 gul. 3 st. ende dat op den 10 November A°. 1659 ende alsoo hij vreemt is rest noch te betalen 8.17.0

Hiervan volkomen betaelt den 23 Augustus, 8.17.0.

Boekebinder. TOBIJAS VAN BLOMENDAEL heeft hem als meester doen aenteijckenen den 23 Augustus 1660, het recht betaelt sijnde burger 6.0.0

Plateelschilder. KORNELIJS JANSZ. BROUWER heeft hem als Mr. laten aenteyckenen om de winckel van JAN GROENLANT te bevrijden op den 20 September 1660, het recht betaelt sijnde burger 6 gul.

Verantwoort tot hiertoe.

Regerende Hooftmans waren.

KORNELIJS DAMEN RIETWIJCK,
JASPER SAROT,
JAKOP JAKOPSZ. DEKERTON,
LEENDERT BRAMER,
ARIJEN VAN DER VELDEN,
QUIERYNGH VAN KLEYNENHOUEN.

1661.

Schilder. Den 10 Januarij vertoonde sigh voor de Hooftmans

JASPER SEROTH hem latende aentekenen als meester Schilder mits al vooren vertoont hebbende behoorlike acte van Leer Jaren wegens sijn Schilderen, gewilligh te betalen het recht van twaelff gulden daertoe staende te voldoen.

Hierop ontfangen 3.0.0

Rest 9.0.0

Plateelschilder, den 7 Februari 1661 heeft KLAES WOUTERSZ. VAN DER LET hem als meester laten aenteyckenen en recht betaelt synde burger . . . . 6.0.0.

Plateelschilder, den 7 Maert 1661 heeft hem als Meester aen doen teikenen ISACK SOUBRE trecht betaelt 6.0.0

Plateelschilder. 7 Maert 1661. JORIS MES heeft hem aen laten teikenen als Wincelhouwer, is beurijt door JAN OTTEN VAN SCHAGEN heft het recht betaelt 6.0.0

Schilder. JACOP CORSENDONCK is als Mr. Schilder aangeteikent desen 4 April 1661, trecht betaelt sijnde Meesters zoon . . 3.0.0

Schilder, den 2 Maij 1661 heeft GEDEON JACOBSE glasemaecker hem als Schilder laten aenteykenen, hebbende vertoont acte (van) voldoeningh vant Schilderen, betaelt opt recht 1.0.0

Platielbacker. 30 May 1661, heeft hem als Meester laten aenteijkenen STEVEN DIRXSE VAN KESSEL heeft het recht betaelt synde Mrs. soon 3 guldens.

Plateelbacker. 30 Meij 1661, JAN ARIENSE VAN HAMMEN heeft hem als meester laten aenteikenen sijnde borger heft betaelt . . . . 6 gul.

Plateelbacker. 30 Mey 1661. CORNELIS JANSZ. BYLLEWET heeft hem als meester aen laten teikenen heeft het recht betaelt . 6 gul.

Stoelverwer. 27 Juni 1661. HEIJMEN VAN DER HOUUE is aangeteikent als een stoelverwer, heft het recht betaalt 1.5.0

Plateelbacker. 29 Juni 1661. STEUEN PIETERSZ. VAN CESSEL laat hem als meester aenteikenen synde Meesters zoon, heeft t' recht betaelt . . . . 3 gul.

Plateelbacker. 25 Juli 1661. EUERT ECKBERTSZ. VAN SWENNE heeft hem als meester laaten aenteikenen desen 25 Juli 1661 heft het recht betaelt synde Meesters soon . . . . 3 gul.

Glaesmaker. 25 Juli 1661. SIBRANT JANSZ. VAN DER LAAN heft voor desen sijn prouf gedaen van glaesmaeken, laat hem nu aenteikenen als Meester sijnde meesters soon betaelt . . . . . 3 gul.

Schilder. 25 Julij 1661. HEINDERICK JANSZ. VERPOORT heeft hem als meester laaten aanteikenen sijnde meesters soon, heft het recht betaelt . . . . 3 gul.

Schilder. 22 Augustus 1661. JOHANNES COESERMANS laat hem als Meester aenteikenen en heeft op het recht betaelt, sijnde vreemt, 3 gul. rest 9 gulden, noch betaelt drie gulden. Rest noch 6 gulden.

Bouckbinder. Den 22 Augusti 1661. HEINDERICK ROLLAERT laat hem als Meester aenteikenen van bouckdrucker, heeft het recht betaelt sijnde borgerzoon 6.0.0

Glaesmaecker. 22 Augustus 1661. PIETER CLAESZ VAN DEN HARIJNG heft hem als Meester glaesmaker laten aenteikenen sijnde borgers zoon, heft het recht betaelt 6.0.0

19 September 1661. JAN SIXTUS VAN DEN HOECK ingeteijkent als Mr. knecht om te bevrijden de winckel van JORIS MESCH in plaets van JAN OTTEN VAN SCHAECK, het recht betaelt 0.10.0

Platteelbacker. Den 16 Ocktober 1661. JACOB WEMMERSZ. HOPPESTEIJN is aengeteikent als Winckelhouder, heft het recht betaelt 6.0.0

Verantwoort tot hier toe.

Glaesmaker. 16 Januarij 1662. WILHELM ANDRIESE OVERWESEN

laet hem als Meester aenteijkenen, heeft op het recht betaelt ses gulden, rest noch ses gulden sijnde vreemt. Noch betaelt drie gulden. Ten vollen betaelt.

Plateelbacker. 20 Februarij 1662. JAN JANSE CULICK laet hem als Meester aenteijkenen, hebbende sijn Prouf gedaen volgens de ordonnantie, heeft het Recht betaelt synde vreemt twaelf gulden, mitsgaders het Camerrecht 5 dagen, samen 13.10.0

Plateelbakker. 27 Maert 1662. JOHANNES KRUIJCK laet hem als Meester aenteijkenen, hebbende sijn Prouff gedaen volgens de Ordonnantie, heeft het recht betaelt sijnde vreemt, mitsgaders het Camerrecht 7 dagen te samen 14.2.0

Plateelbacker. 17 April 1662. CORNELIS CORNELISZ. VAN DER HOEVEN laet een meestersknecht aenteijkenen genaemt JAN OTTE VAN SCHAECK om te bevrijden sijn winckel genaemt *de Klaeu*, het recht betaelt, 26 stu.

Dito CORNELIS VAN DER HOEVEN laet hem oock als winckelhouder aenteijkenen, het recht betaelt sijnde vremt 12.0.0

Plateelbacker. 15 Meij 1662. JACOBUS VAN VEEN laet hem als Winckelhouder aenteijkenen heeft het recht betaelt sijnde burger 6.0.0

Plateelbacker. 15 Meij 1662. SEBASTIAEN VAN CUIJCK laet hem als Winckelhouder aenteijkenen heeft het recht betaelt sijnde burger 6.0.0

LUCAS JANSE laet hem op deselve tijt aenteijkenen om te bevrijden de winckel van SEBASTIAEN VAN KUIJCK, met verbant voor den tijt van vier Jaren, met dien verstande soo dito SEBASTIAEN VAN KUIJCK de winckel continueert en de vier Jaren geeijndigt sijnde, kunnen weder naer haer beijde welgevallen op nieu contracteren, het recht betaelt 1.6.0

Glasemaker 7 Augustus 1662. ARENT ARENTSE VAN SANEN laet hem als Meester aenteijkenen, hebbende sijn Prouf gedaen volgens

de Ordonnantie heeft het recht betaelt sijnde Meesters soon. 3.0.0.

Noch van 12 dagen Camerrecht 3.12.0

te samen 6.12.0

Plateelbacker. 14 Augustus 1662. JACOB CORNELISSE VAN DER BURGH laet hem als Mr. aenteykenen, hebbende sijn prouff gedaen volgens de Ordonnantie, heeft het reght betaelt sijnde burger. 6.0.0

Noch 7 dagen Camerrecht synde 2.2.0

te samen 8.2.0

Desen verbint hem selven bij JACOBUS VAN VEEN, wiens winckel hij bevrijt, voor den tijt van een jaer, waervoor het recht betaelt 1.6.0

Verantwoort tot hier toe.

Regerende Hooftmans deses Jaers waren.

CORNELIS DE MAN,
ARENT VAN SANEN,
AELBRECHT KEIJSER,
JOHANNES VERMEER,
JAN DIRCKSE VAN DER LAEN,
GHIJSBRECHT KRUIJCK.

Schilder. Januarij 1663. MAERTEN VAN DER FUIJCK laet hem aentekenen als mester Schilder, recht betaelt, sijnde vremt . 12.0.0

Plateelbacker. 2 April 1663. AEGESTEIJN REIJGENSBERGH laet hem aentekenen als winckelhouder heft het recht betaelt sijnde vreemt 12.0.0

Dijto soo laet JAN JANSZ. KULCK als meestersknecht aenteekenen om te bevrijden de winckel van AEGESTYN REIJGENS *(sic)* met verbant van 4 jaeren, t' recht betaelt 1.6.0

Plateelbacker. 12 April 1663. LEENDERT VAN DER LET laet hem aentekenen als meester hebbende sijn prouf gedaen volgens de Ordenantije, het recht betaelt sijnde borger 6.0.0

Midts 9 daegen kamerrecht 8.14.0

Den 25 Junij 1663, heeft WILLEM ANEDRIESZ. OVERWEESEN trestant van sijn meesterschap voldaen met 3.0.0

ABRAM VAN NOORDE heeft hem doen aenteijkenen als Meester Winckelhouwer den 23 Juli 1663, het reght betaelt . . . . 6.0.—

1) Schilder. 24 September 1663. GERRIT CLIJNCK laet hem als meester aentekenen, trecht niet betaelt, is vertrocken maer heeft niet betaelt.

Plateelbacker. 15 October 1663. WILLEM KLEFTIJUS, laet een meestersknecht aentekenen om sijn wijnckel te bevrijden, genoemt CORNELIS JANSZ. BROUWER met verbant van twee jaeren, trecht betaelt. 1.6.0

Dito soo laet hem CORNELIS JANSZ. BROUWER aentekenen als winckelhouder trecht voor deselfde winckel betaelt 6.0.0

Den 12 November 1663 laet ANNEKE PIETERS haer aentekenen als winckelhouster van boeckverkoopen, trecht betaelt . . . 6.0.0

Dijto Platteelverkooper. JAN DE WEERT laet hem aentekenen als plateelverkooper trecht betaelt 6.0.0

Dijto soo laet hem PIETER WOUTERSZ. KATERSVELT aentekenen als winckelhouder van plateelverkopen, trecht betaelt . . . 6.0.0

Verantwoort tot hier toe.

De regerende Hooftluijden deses jaers waren.

JOANNES VERMEER,
ARENT VAN SAENEN,
GIJSBRECHT CRUICK,
ANTHONIJ PALLEMEDES,
FRANS JANSE VAN DER FIJN.
JAN GERRITSE VAN DER HOUVEN.

---

1) Deze post is doorgehaald.

Den 26 Nouember 1663. CORSTEIAEN JANSE heeft hem doen aenteijkenen den 26 November als meester, synde vreemt, heeft betaelt 12.0.0

Verantwoort tot hiertoe.

De regeerende Hooftmans deses jaers sijn dese.

ANTONI PALAMEDES,
FRANS JANSE VAN DER VIJN,
JAN GERRITSE VAN DER HOEVE,
LEENDERT BRAEMER,
SYBRANT VAN DER LAEN,
ISACK SOEBRE.

Schilder. HEINDRYCK VAN DER BURCH laet hem weder aenteickenen en sijn verloopen jaren voldaen dese 8 December 1664 2.14.0

Schilders. Den 26 Maert 1665. JORIS VAN CLEEF laet hem als Meester aenteikenen, het recht betaelt synde borger . . . 6 gul.

Den 26 Maert 1665. POUWELS JACOBSZ. VAN SCHOTEN laet hem als Mester aanteikenen, het recht betaalt synde borger, meesters zoon . . . . 3 gul.

Schilder. KORNELYS GILLYSSE VAN DER KLOOT laet hem als mr. Schilder aenteyckenen, het recht betaelt synde borger desen 26 Meij 1665 . . . . 6.0.0

GIJSBRECHT VAN DER BRUCHGE heeft op syn Meestergelt betaelt 2 ducatons den 20 Juli 1665, sijnde vreemt . . . . 6.6.—

Schilder op Delfshaven. GERRYT VAN RINCKXHOVEN heeft hem als mr. doen aenteyckenen op syn meestergelt betaelt . . . 3 gul.

Onder die kondisy op het resterende te betalen alle Jaren 10 st. sijnde vreemt, desen 17 October 1665.

Verantwoort tot hiertoe,

De regerende Hooftmans waren:

LEENDERT BRAMER
SYBRANT VAN DER LAEN
ISACK SOBRE
ABRAHAM DE KOOGE
ARIJEN VAN DER VELDEN
JACOB KERTON.

Den 9 November 1665 heeft GYSBRECHT VAN DER BRUCHGE op sijn mr. gelt noch gegeven 3.0.0

Mits daermede volkomen betaelt te sijn, om reden is dit soo geackordeert.

Konstverkooper. PIETER BASTIJAENSE VAN DER KOST laet hem als konstverkooper aentekenen, sijnde burger het recht betaelt, den 4 Januarij 1666 . . . . 6.0.0

Plateelbacker. den 4 Januarij 1665 heeft WILM KLEFIES hem als Winckelhouder laten aenteyckenen sijnde vreemt, het recht betaelt 12.0.0

Deselfde WILM KLEFIES laet aenteijckenen KORSTIJAEN VAN AMBELE als Mr. knecht om sijn winckel te bevrijden, het recht betaelt 1.6.0

Konstverkooper, den 29 Maert 1666 heeft GERRIT SUER hem als Konstverkooper laten aenteyckenen synde vreemt, het recht betaelt 3.0.0

Rest noch 3.3.0 by ackomodaty van Burgemeesteren soo goet gevonden.

De Rest betaelt op den 27 Maert 1667.

Winckelhouder, den 18 September laet hem als winckelhouder aenteykenen genoemt HARMEN GROOTHUIJSEN het recht betaelt synde vreemt 12.0.0

Stelt voor syn Mr. Knecht EVERT VAN SWENNEN om hem te die-

nen in die qualiteijt voor den tijt van ses achtereenvolgende jaren betaelt het recht 1.6.0

Verantwoort tot hiertoe.

Regerende Hooftmans waren.

ABRAHAM DE COOGE,
CORNELIS DE MAN,
ADRIAEN VAN DEN VELDE,
ARENT VAN SANEN,
JACOB JACOBSE DUCARTON,
PIETER JOPPEN OOSTERLAEN.

Plateelbacker. Den 6 December 1666 is ABRAM DE COOGE aengeteykent als Mr. Plateelbacker, in de plaets van zaliger PIETER JOPPEN OOSTERLAEN, gelijck sulx bij de Heeren van de Weth is geapprobeert, heeft het recht betaelt sijnde vreemt 12.0.0

Glasvercooper. Den 31 Januarij 1667 laet hem aenteijckenen ABRAM VAN DER VLOET heeft het recht betaelt synde Burger . 1.5.0

Glasvercooper. Den 28 Februarij 1667 laet WILLEM VAN ZIJL hem aenteijkenen sijnde burger, heeft het recht betaelt . . . 1.5.0

Glaesvercoopster. Den 28 Februarij 1667 laet ANNA BAX haer aenteijkenen heeft het recht betaelt synde burgeres 1.5.0

Glasvercoopster. Den 28 Februarij 1667 laet ANNETGE VAN DEN HIJSHEUVEL haer aenteykenen, heeft het recht betaelt sijnde burgeres 1.5.0

Plateelbacker. Den 28 Maert laet hem STEVEN VAN KESSEL aenteijkenen als Mrs. knecht om te bevrijden de winckel van JAN DE WEERT inde plaets van JAN JANSE CULICK, heeft het Recht betaelt sijnde Burger, voor den tijt van 6 jaeren 1.6.0

Ontfangen op den 27 Maert 1667 de Rest vant Mr. gelt van GERRIT SUER 3.3.0

GlaseMaeker. Den 28 Maert 1667 laet JOHANNES ANTONISSE VAN DER POEL hem als Mr. aenteykenen heeft het Recht betaelt synde Mr. soon 3.0.0

Ontfangen van den selven meester over 12 dagen Camerrecht van de Prouf 3.0.0

Plateelbacker. Den 27 Junij 1667 laet LAMBERTUS CLEFFIUS hem als Meester aenteykenen heeft het Recht betaelt sijnde vreemt . 12.0.0

Ontfangen van denselven over 3 dagen Camerrecht van de Prouf 0.18.0

Plateelbacker. JAN JANSE CULICK laet hem als Meester aentekenen om te exerceeren in de winckel van PIETER WOUTERSE CATERSVELT, heeft het Recht betaelt 1.6.0

Ontfangen van overteijkenen van 4 Jongens 1.4.0

1) Beelthouder. Den 18 Julij 1667 laet hem als Meester aenteijkenen CLAES CLAESSE VAN STEENWIJCK.

Schilder. Den 18 Julij 1667 laet hem als Mr. aenteijkenen JORIS CORNELISSE VAN DER BLOCK, heeft op sijn Mr. gelt betaelt . 1.0.0

Glasemaeker. Den 15 Augustij 1667 laet hem als Mr. aenteijckenen JACOBUS JANSE STOLCK, heeft het Recht betaelt sijnde burger 6.0.0

Ontfangen van denselven Mr. over 13 dagen Camerrecht van sijn Prouf 3.18.0

Plateelbacker. Den 15 Augustij 1667 laet hem als Mr. aenteijkenen JOHANNES MESCH heeft het Recht betaelt synde burger 6.0.0

Ontfangen van denselven Mr. over 15 dagen Camerrecht van sijn Prouff 1.10.0

2) Boeckvercooper. Den 13 September 1667 laet hem als Bouckvercooper aenteijkenen DIRCK ARRISSE DISSELBURGH.

1) Deze post is doorgehaald.
2) Idem.

Plateelbacker. Den 5 December 1667 laet hem als Mr. aenteijkenen PIETER GERRITSZ. CAM, heeft het recht betaelt synde borger 6.0.0

Voor 't recht van de camer 2.8.0

Glaesmaker. Den 7 April laet hem als Mr. aenteykenen THOMAS HEIJNDERICX sijnde een meesters soon, het recht betaelt . . 3.0.0

Ontfangen van deselve Mr. over 14 dagen Camerrecht van sijn proeff 4.4.0

Plateelbacker. Den 25 Meij laet hem als meester aenteijkenen CORNELIS AELBRECHTSZ. KEIJSER, sijnde meesters soon, het recht betaelt 3.0.0

Noch voor het recht van de kamer 1.16.0

Schilder. Den 16 Julij 1668 laet hem als meester aenteijkenen ABRAHAM CORSSENDONCK, het recht betaelt sijnde een meesters soon 3.0.0

Platteelbacker. Den 13 Augustus 1668 laet hem MIJCHGIJEL VAN EEMST als meester aenteyckenen, het recht betaelt zijnde vreemt . 12.0.0

Voor 't recht van de kamer thien dagen . . . . . . 3.—.—

Plateelbacker. Den 10 September 1668 laet CORNELIA VAN SCHOONHOVE haer aenteijkenen als winckelhouster van *de Klaeu*, het recht betaelt sijn burgerse 6.0.0

Beelthouder. Den 10 September laat PIETER VAN OUDENHOOREN hem als meester aanteijkenen, synde borger, het recht betaelt 6.0.0

Plateelbacker. Den 15 October 1668 laat ISAACQ SOUBREE hem als Mr. aanteykenen om te exerceren de winckel van CORNELIS VAN DER HOUVE, het recht betaelt . . . . 1.6.—

Plateelbacker. Dito laat JAN PIETERSZ. hem als meester aanteykenen, synde vreemt, het recht betaelt. 12.0.0

Noch voor het recht van de Camer 1.10.0

Plateelbackers. Den 17 October 1668 laat de dochter (naam niet

ingevuld) op Delfshaven haar aanteijkenen om de winckel te exerceren synde een meesters dochter, het recht betaelt 3.0.0

Den 4 February (1669) laet FLYP MARCKS BYCKSCH hem aenteykenen als meester, het recht betaelt, sijnde vreemt 12.0.0

Voor het recht van de Kamer van de selffde meester . . 1.16.0

Den 4 Maert laet PIETER ROEMER hem aenteijckenen als meester sijnde vreemt, het recht . . . . , ... 12.0.0

Het recht van de kamer is 2.8.0

Boeckbinder. 1669. Den eersten April laet NICOLAES VAN DER STERRE hem aenteijkenen als meester, zijnde een burger, het recht betaelt 6 gul.

Den 29 Augustus 1669. ABRAM TIJST EVERAERT laet hem aenteijckenen als meester mijs (mits) dat hij niet en sal vermogen enijgh goet te schilderen dan het tot syn wijtwerck (witwerk) dippendert (dependeert) en ander niet en in syn huijs gemaeckt wort, het recht synde borger 6.0.0

Den 10 September 1669 laet DANIEL VERLOUW hem als meester Schilder aenteickenen, synde vreemt, het recht 12.0.0

Daerop ontfangen Acht gulden.

Den 23 October laet GERRET PIETERSZ. VIJG hem aenteyckenen als meester, synde meesters soon. Op rekening 1.10.0

Belooft het andere te betalen. 18 October de rest volcomen betaelt.

Verantwoort tot hiertoe.

Regerende Hooftmans van dese jare.

PIETER BORN,
LOUYS ELSEVIER,
PIETER CLAESSZ. HARING,
MICHIEL VAN DEN HOUCK,
QUIERINCK KLEIJNHOOVEN,
GIJSBERT KRUYCK.

Den 9 December 1669 laet Sr. ANTONIJ ISENDOORN hem aentekenen als meester Schilder zijnde vreemt, trecht betaelt . . 12.0.0

Den 18 Augusty 1670 laet JACOMIJNTIE VAN DER GOCHT, haer aenteijkenen als kunst en boeckvercoopster, sijnde vremt, heeft by provysy betaelt 4.0.0

Belooft de resterende acht gulden binnen sjaers te betalen.

18 October noch ontfangen 4.0.0

Somma . . 8.0.0

Resteert noch 4 gulden te betalen, moet op Jaer ingevordert syn. Trestant is voldaen.

Den 18 Augustij laet GERRIT JOOSTE CUIJST hem aenteijkenen als winckelhouwer in de platielbackerij van BEREVELT op de Langendijck, trecht betaelt, zijnde burger 6.0.0

Den 15 September laet HEIJNDRICK WILLEMSE VAN SWANENBURGH hem aenteijkenen als meester Plaetielschilder zijnde vreemt trecht betaelt 12.0.0

Om te bevrijden de winckel van LEENDERT VAN DER LET.

5 dagen kamerhuer 1.10.0

Den 13 October 1670 laet CORNELIS VAN HEUSDE hem aentekenen voor Mr. Boeckbinder zijnde een Mr. soon trecht betaelt . 3.0.0

Tot hiertoe verantwoordt.

De Hooftmans waren.

LOUIJS ELSEVIER,
MICHIEL VAN DEN HOUCK,
GIJSBRECHT KRUYCK,
JOANNES VERMEER,
JASPER SERROT,
JACOB KERTON op den 28 October Ano. 1670.

Den 8 November 1670 laet ISAAC VAN WESSEL hem als Meester Schilder aenteijkenen hebbende vertoont sijn Burgerrecht, heeft het Recht betaelt sijnde vreemt 12.0.0

Den 2 Februarij 1671 laet LYSBET DE BERGH haer als winckelhouster aenteijkenen in de winckel van saliger NICOLAES VAN DER LETH, het recht betaelt synde burger 6.0.0

Den 31 Maert 1671 laet BARBARA ROTTEVEEL haer als winckelhoudster aenteykenen in haer Plateelbackerije *de 3 Klocken*, heeft het Recht betaelt synde burger 6.0.0

Den 27 April 1671 laet JACOBUS VAN CLEEF hem als Mr. Schilder aenteijkenen, heeft het Recht voldaen synde Burger . . 6.0.0

Den 22 Junij 1671 laet JAN VERSCHURE hem als Mr. Schilder aenteijkenen, heeft betaelt op rekeningh synde vreemt 6.0.0

Het recht ontfangen 6.0.0

12.0.0

Den 20 Julij 1671 laet ARIJ JANSE VAN DER MEER hem als Mr. Plateelbacker (aenteijkenen) heeft het Recht betaelt synde burger 6.0.0

Dito laet GERRIT CORNELISZ SAS hem als Winckelhouder aenteijkenen heeft het Recht betaelt, synde Mrs. soon 3.0.0

Dijto laet MARIJ SCHOONHOOVE haer aentekenen als wijnkelhouster van *de Claeu*, trecht betaelt 6.0.0

14 September 1671 laet hem als meester Schilder aenteijkenen ADRIAEN HEINDRICKSE BOUDA, heeft het recht betaelt synde burger 6.0.0

Den 12 October 1671 soo laet CORNELIJA VAN SWIETE haer aentekenen als meesteres vant boekverkoope, sijnde borgeres trecht betaelt 6.0.0

Dijto soo heeft JACEMIJNTE VAN DER GOCHT gegeeve trestant tot voldoenich vant gilde de somme van 4.0.0

Schilder. Dijto soo laet CORNELIS ADRIJANSZ. VAN DER KUIJT hem aenteekenen als meester Schilder sijnde borger trecht betaelt 6.0.0

Den 19 October A°. 1671 daechs aen St. Luijcas soo heeft JOHANNIS VAN BERGEN hem als Witwercker laeten aentekenen, trecht betaelt 1.5.0

Tot hiertoe verantwoort den 28 October A°. 1671.

De regerende Hooftmans waren:

JOANNES VERMEER,
JASPER SERROT,
JACOB CORTON,
CORNELIS DE MAN,
CIJBRANT VAN DER LAEN,
CLAES JANSZ. METSCHERT.

Den 9 November 1671 laet CLAESIE VAN SANTE haer als Glasvercoopster aenteijkenen heeft het recht betaelt 1.5.0

Dito laet JAN VAN DER KORST hem als Meester Schilder aenteijkenen, heeft het recht betaelt synde burger 6.0.0

Dito laet MARTINUS GOUDA hem als Winckelhouder aenteijkenen in *de Romeyn*, heeft het recht betaelt synde burger de somma van 6.0.0

1 Februarij 1672, wert DIRCK KEERWEER Witwercker in dit Gilde aengeteijkent door ordre en consent van de Heeren Burgemeesteren voor dewelcke hy op den 8 Januarij 1672 belooft heeft in presentie van de Hooftmans geen ander Werck te verwen of schilderen dan hetgeen op sijn eijgen winckel gemaeckt wert.

Dit bovenstaende beloove ick natecomen.

DIRCK KEERWEER.

Betaelt het recht, burger 6.0.0

29 Februarij 1672 laet JACOBUS DE MILDE hem als Mr. Plateel-

backer aenteijkenen om te bevrijden de winckel van *de Romeijn*. Het Recht betaelt synde Burger 6.0.0

Dito laet JACOBUS PIJNAKER hem als Winckelhouder aenteijkenen van de winckel *de Porceleijne Fles*, heeft het Recht betaelt sijnde burger 6.0.0

Den 23 Meij 1672 laat PIETER JANSE VAN RUIJVE hem als Meester Schilder aenteijkenen heeft het recht betaelt synde burger 6.0.0

Verantwoort tot hiertoe.

Regerende Hooftmans waren

CORNELIS DE MAN,
SIJBRANT VAN DER LAEN,
NICOLAES JANSE MESSCHERT,
ANTHONI PALAMEDES,
ARENT VAN SANEN de jonge,
ABRAM DE COOGE.

1673.

Den 2 Januarij laet JAN JANSE VAN GILTHIJSEN (*sic*) Plaetsnijder hem als meester aentijkenen, betaelt het recht op rekening een ducaton, zal toekomende Meij noch sooveel betalen waervoor hij bij de Hooftluijde is veraccordeert.

1673, den 2 Januarij 3.3.0

1673, den 17 Julij het resterende betaelt 3.3.0

Den 19 Junij laet JOHANNES VERKOLGE 1) hem als Meester Schilder aenteijkenen, zijnde vremt, het recht betaelt twaelf gulden 12.0.0

Tot hiertoe verantwoort.

---

1) VERKOLJE.

De Hooftluijden waren:

ANTHONIJ PALAMEDES,
ARENT ARENTSE VAN SAENEN,
ABRAM DE COOGE,
LOUIJS ELSEVIER,
MECHIEL VAN DER HOECK,
QUIRINGH KLEYNOVEN.

Den 10 September Anno 1674 laet JAN KRANENBURGH hem als Schilder in St. Lucasgilde aenteijkenen, heeft betaelt ses gulden ende seyt dat hij van Ouwater is, dieselve sustinerende het burgerrecht hier mede hebben welcke hij noch moet doen blijken, somma 6.0.0. Heeft notariael acte getoont.

Ano. 1674 den 10 September. Laet HERME JANSE Glaesmaker tot Ouwerschie hem als Mr. Glaesmaker, om tot Ouwerschie te exerceren aentekenen, heeft het recht betaelt ses gul. ses st. . . . 6.6.0

Den 25 Junij 1674 is SAMUEL EENHOORN als Winckelhouder in *de griekx A* aengetekent, heeft trecht betaelt. 6.0.0

Blijckt opt aentekenboek met overtekenen van 4 Jongens.

16 Julij heeft GERRIT PIETERSE KAM hem als winkelhouder in *de 3 Astonneties* laten aentekenen, blijckt op taentekenboeck als boven zijnde Mr. Soon trecht betaelt 3.0.0

Tot hiertoe Verantwoort.

De Hooftmans waren.

LOUIJS ELSEVIER,
MICHIEL VAN DEN HOUCK,
QUIJRINCK KLEIJNHOOVEN,
PIETER VAN RUIJVEN,
FRANS JANSE VAN DER FIJN,
JAN KLAESSE VAN STRAATEN,

Plateelbacker. Den 28 Januarij 1675 laet JAN JANSE VAN DER LAEN hem aenteyckenen als meester om te bevrijde de winckel van BARBERTIE MES voor den tyt van ses eenachtervolgende Jare, recht betaelt synde burger 6.0.0

Nog voor aenteikenen van twee jongens 0.12.0

Camerrecht 2.8.0

Den 22 April 1675 laet LUCAS VAN KESSEL hem als Mr. aenteijkenen, heeft het Recht betaelt sijnde Meesters soon 3.0.0

4 jongens overteikenen 1.4.0

4 dagen camerregt. 1.4.0

Somma 5.8.0

Den 15 Julius 1675 laet GEERT PIETERSE CAM hem aenteyckenen als Meester synde meesterssoon, het reght betaelt 3.0.0

Voor het overteickenen van 4 Jongens. 1.4.0

Het reght van de Camer 2.2.0

Schilder. Den 12 Augustij 1675 laet MICHIEL VAN EEMST hem aenteijkenen als Meester Schilder synde vreemt heeft op het reght betaelt 4.0.0

Noch ontfangen de resteerende penningen 8 gulden . . . 8.0.0

12.0.0

Plateelbackster. Den 12 Augustij laet AMERENSIE VAN KESSEL haer weeder inteijckenen als Winckelhouster in de plaes van SAMUWEL VAN BEEREVELT.

Het reght betaelt voor het overteickenen van 2 jongens . . 0.12.0

2 Jare niet geexserseert 0.12.0

Plateelbacker. Den 12 Augusty 1675 laet ARENT COSYN hem aenteickenen als meester plateelschilder op de winckel van *de Roos*, synde burger, het reght betaelt voor syn meesterschap . . . 6.0.0

Overteickenen (van) 3 Jongens 0.18.0

Voor het reght van de Kamer 1.4.0

Den 9 September 1675 laet ALARDUS VAN CLEIJNOVE hem als Meester Plateelbacker aenteykenen, heeft het Recht betaelt sijnde meesterssoon 3.0.0

1) Den 18 October 1675 laet CORNELIS STEMT hem aenteickenen om vrij witwerckers geschildert werck te verkoopen, het recht betaelt 1.5.0

Dese overgeteyckent int notisijboekie.

Van ARIJAENTIE JANS ontfangen van haer achterstallige tijt, somma 0.18.0

Tot hiertoe verantwoort.

De Hooftmans waren:

PIETER VAN RUIJVEN,
FRANS JANSE VAN DER FIJN,
JAN VAN DER STRATE,
CORNELIS DE MAN,
JASPER SAROTTE,
QUIERINGH CLEIJENHOVEN.

Den 30 December 1675 laet JOHANNES ELSEVIER hem als Mr. Schilder aenteijkenen, heeft het recht betaelt, sijnde Mr. soon en tot Leijden geboren 6.0.0

Van CORNELIS SLAATIUS voor sijn winkelhouderschap siet notitieboeckie den 28 October 1675.

Platteelbacker. Den 30 December 1675 laet DIRCK VAN DER KEST hem als Meester aenteijkenen, heeft het recht betaelt synde burger 6.0.0

---

1) Deze post is doorgehaald.

Schilder. Dito laet JAN WILLEMSE VAN DER SPRIET hem als Mr. aenteijkenen heeft het recht betaelt synde burger 6.0.0

Glaesmaker. Den 27 Januarij 1676 laet LOUIJS JASPERSE SERROT hem als Mr. aenteijkenen heeft het recht betaelt, synde Meesterssoon 3.0.0

Glaesmaker. Den 24 Februarij 1676 laet HILLEBRANT VAN DALE hem als Meester aenteijkenen, heeft het recht betaelt synde Borger 6.0.0

Plateelbacker. Den 20 April 1676 laet JACOBUS COOL hem als Meester aenteijkenen heeft het recht betaelt synde borger . . 6.0.0

Plateelbacker. Den 18 Mei 1676 laet NICOLAES DE WAERT hem als Mr. aenteijkenen heeft het recht betaelt synde burger 6.0.0

Den 13 Julij laet JOHANNES VERMULE hem als meester boeckebynder aenteyckenen, het Recht betaelt synde borger . . . 6.0.0

Boekbinder. Den 2 November laet JACOBES DIJSGIJS 1) hem als mester boekebynder aenteyckenen het Recht synde een mestersoon 3.0.0

Plateelbacker. Den 20 Aprijl 1677 laet WIJLLEM CLEFFIJS hem als meester Pletijelbacker aenteyckenen synde een Amsterdammer hef (betaelt) 12.0.0

Den 17 Meij laet MARYNES VAN VLIJET hem als meester Schilder aenteyckenen sijnde een meesterssoon 3.0.0

Dijto laet MIJGIJEL TORENBURGH hem als meesterknecht aenteyckenen op de wijnckel in *de Klaeuw*, synde borger 6.0.0

Voor het Recht van de kamer van de proef van TORENBURGH heijt geduyrt 5 dagen 1.10.0

---

1) DISSIUS, zie ook 2 September 1680.

Den 17 Meij laet de soon van VAN STRAETE hem aenteyckenen als meester. 3.0.0

Den 9 Augustus laet ARIJEN JACOBS CORSSENDONCK hem als meester aenteyckenen synde meesterssoon 3.0.0

Tot hiertoe verantwoort van PIETER BORN en
PIETER HARINC en ABERAM DE KOOGEN.

Ao. 1678.

Den 18 April. Als Plattielbacker laet JACOBES PEYNACKER hem als Mr. aenteijkenen seynde Burger, het Reght betalt 6.0.0

1) Platteelschilder. Den 5 September laet SIMON MES hem als Meester platteelschilder aentekenen synde burger, het reght betalt 6.0.0

Boeckbinder. Den 3 October laet ANDERIS VOORSTADT hem als Meester aenteijkenen seijnde burger, het reght betalt 6.0.0

Platteelbacker. Den 31 October laet DIRCK JANSE VAN SCHIE hem als Mr. Plaetteelbacker aenteijkenen seynde burger, het reght betalt 6.0.0

Verantwoort tot hiertoe.

De Hooftmans waren

JOHANNES VERKOLJE,
MAGGIEL VAN DEN HOECK,
CORNELIS KEYSER,
CORNELIS ADERREYANSE VAN DER KUYT,
SEYBRANT VAN DER LAAN,
LAMBERTUS KLEFFIUS.

Anno 1679.

Den 20 Februarij laat STEVEN DE SWART hem aanteeckenen als Meester beeltsnijder sijnde Meesterssoon tregt betalt 3.0.0

1) Deze post is doorgehaald.

Den 2 October 1679 laat SAMUEL BAROEN hem aanteekenen als meester Schilder, zijnde vremt en in mindering van tregt betalt 6.6.—

Ende de resterende penningen zijnde 5 gulden 14 st. belooft hij te betalen op aanstaande Meij 1680.

Ten volle voldaan den 23 September 1686 . . . . . 5.14.—

Dito laat JOANNES HOENDERMANS hem aanteekenen als meester Schilder zijnde borger en in minderingh vant regt betaalt . . 3 gul.

Ende de resterende 3 gulden belooft hij te betalen den 27 October 1679. Den 5 Augustij 1680 de resterende drie gulden betaelt.

Dito laat MACHIEL VAN RIJSBORGH hem als winkelhouder aanteijckenen in *de Romeijn* zijnde borger tregt betaalt. . . . 6.—.—

Dito laet SAMUEL VAN PEREVELT 1) hem aanteijkenen als meestersknegt om te bevrijden de winckel van *de Romeyn* tregt betaalt 1.6.— Den 18 October 1683 heeft dito REIJSBURGH zijn dootschult betalt 7.6.—.

Den 23 October 1679. Laat CRISTIAEN VAN DEN HARING hem als Meester Glaasemaeker aenteickenen sinde vremt, treght betaelt uijt handen van SARA BRASSEUR 12.0.—

Deselve voornomde C. V. HARIN *(sic)* hem verbint int kneghsboek volgens condisie gelinieert aant linias 2) in de kas.

Verantwoort tot hiertoe.

Plateelbacker. Den 27 Desember 1679 laet HUIBRECHT BROUWER hem als winckelhouder aenteickenen synde burgher treght betaelt synde in de winckel in *de Posteleijne Bijl* . . . . . 6.—.—

Dijto laet JACOP ALDERSE hem aenteickenen als meestersknecht om de winckel te bevrijen van *den Bijl*, tregt betaelt . . . 1.6.—

1) BEEREVELT.
2) Lees: geliasseerd aan de lias.

Den 18 Maert 1680 laet ROCHUS JACOBSE HOPPESTEYN hem als Mr. aenteijkenen, syn Prouf van Platteelschilderen hebbende gedaen heeft het Recht betaelt synde burger 6.o.o

Den 13 Meij 1680. Laat JACOP VAN OOIEN hem als Meester Glaasemacker aenteickenen sijnde meestersoon treght betaelt 3.—.—

Den 12 Junij. Laat JOHAN PIETERSE STOUT hem als meester Schilder aenteickenen synde burger treght betaelt . . . . 6.—.—

Den 2 September. Laat CORNELIS PLANCKMAN hem als Meester Plateelbacker aenteickenen synde burger treght betaelt . . 6.—.—

Den 2 dito. Laat JACOBUS ABRAMSE DISSIUS hem als Meester boekverkooper en boekdrucker aenteickenen, synde mestersoon en burger, treght betaelt . . . . 3.—.—

Tot hiertoe verantwoort, doen Hooftmans waren:

PIETER VAN RUIJVEN,
JAN VAN DER POEL,
GIJSBRECHT CRUYCK,
CORNELIS DE MAN,
JASPER SAROT,
WILLEM KLEFFIUS.

Den 12 Meij 1681. Laet PAULUS BREIJDEL hem als Mr. Schilder aenteijkenen sijnde vreemt en heeft op sijn meesterschap betaelt 4 gul. Rest noch acht gulden.

Aldus aengeteijkent door ordre van de Heeren van de Weth.

Dito laet hem aenteijkenen CORNELIS ABRAMSE VAN DALEN als Mr. Schilder heeft het recht betaelt synde burger 6.o.o

Schilder. Den 7 Julij 1681 laet JAN HENDRYKSE VERPOORT hem aenteijckenen als Meester synde Meestersoon het recht . . . 3.o.—

Verantwoort tot hiertoe.

De Hooftmans waren

CORNELIS DE MAN,
JASPAR SEROT,
WILLEM CLEFFIUS,
PIETER BORN,
MICHIEL VAN DEN HOUCK,
CORNELIS KEYSER.

Den 22 Desember laet hem DANIJEL HOOGHSTRATE als meester boeckcbynder aenteyckenen, synde burger 6.0.0

1682.

Den 16 Maert laet CORNELIS HOOLAERT hem aenteijkenen als wynckelhouwer van *de Wyldeman* 12.0.0

Dijto voor het overteykenen van de meesterknecht . . . 1.6.0

Dijto voor het overteykenen van vijer jongens. 1.4.0

Meester Steenhouder. Den 6 Julij HEYNDRYCK BELLAERT laet hem als meester aenteyckenen synde een meestersoon, doch hijer niet geboren, het recht 6.0.0

Dijto laet CLAES VAN DER BLANCKE hem als meester glaesemaker aenteyckenen synde borger het Recht 6.0.0

Dijto voor twaelef dagen kamerrecht 3.12.0

Tot hiertoe verantwoort.

De regerende Hooftmans waren

PIETER BORN,
JOHANNES VERKOLJE,
MAGGIEL VAN DEN HOECK,
CEYBRANT VAN DER LAAN,
CORNELIS KEYSER,
JACOBUS PEIJNACKER.

Boeckbinder. Den 26 October A°. 1682 laet CORNELIS VAN DER BURGH hem als Mr. Boeckebinder anteykenen synde burger het reght betalt . . . . 6.—.—

Glaesemacker. Den 15 Maert A°. 1683. Laet HENDERICK TROOYSZ. hem als meester anteyckenen op dato syn proef gedaen seynde vreemt het reght betaelt 12.0.0 om te bevreyde de winckel van *de Clau.*

Cladtschilder op Delfshaven. Den 8 Mey 1683. Laet JOHANNES DAVIDSE VAN DER HOUWE hem als meester Cladtscilder op Delfshave aenteykenen synde vreemt, het reght 12.0.0. Syn leerjare getoont.

Cladtscilder op Delfshaven. Den 10 Meij. Laet CORNELIS BUEREVELT hem als meester Cladtscilder aanteijkenen op Delfshave, synde een Rotterdammer en belooft daer behoorlyck plaas en kamer te houden seijnde vreemt, heeft op syn meestergelt betalt . . 6.6.—

Resteert nogh 5.14.— Den 8 Junius 1683 de resterende 5 gulden 14 stuyvers betalt.

Schilder. Den 10 Mey. Laet JACOB DE VRIES hem als meester Scilder aanteykenen synde vreemt en een arm gesel, door order van de Heer Burgemeester en Deken van S. Lucasgilde.

Plattielscilder. Den 8 Junius A°. 1683. Laet GEIJSBERTUS VAN VEEN hem als Winckelhouder aanteykenen in de plaats van syn vader Sr. JACOBES VAN VEEN seynde burger, het Reght betalt . . . 6.0.0

Plattieldraijer. Dito. Laet CLAAS DIRCKSE HARLEUS hem als Meester aenteykenen en heeft sijn proef alhier gedaen als draijer synde Burger, het reght 6.0.0, om te bevreyden de winckel van *de Boot* en GROTHUYSE.

Plattielschilder. Dito. Laet PIETER WAELPOT hem als Meester Plattielschilder anteykenen om te bevreyden de winckel van K. VAN DEN HOLLAART in de winckel van *de Wildeman* synde vreemt betalt 12.0.0

Constschilder. Den 27 September. Laet PIETER FRIS hem als Meester anteijkenen synde vreemt van Amsterdam, het reght betalt 12.0.0

Plattielschilder. Den 6 September. Laet JOANNES GROEN hem als Mr. plattielschilder op Delfshaven aanteykenen sijnde burger, het reght betalt. 6.0.0

Plattielschilder. Den 13 September 1683. Laet LEENDER BOERSE hem als Mr. plattielschilder aanteykenen seyn proef gedaen seynde vreemt, het Reght betalt 12.0.0

Verantwoort tot hiertoe.

De Hooftmans waren

JOHANNES VERKOLGE,
SEIJBRANT VAN DER LAAN,
JACOBES PEYNACKER,
JOHANNES ELSEVIER,
JOHANNES VAN DER POEL,
QUIRINGH KLEYNHOOVE.

A°. 1684.

14 February. Laet TOMAS VAN DER WILT hem als Meester Schilder aentekenen zynde vreemt, het Recht betaelt twaelf gulden.

8 Meij 1684. Laet ABRAHAM EVERARDT hem als Meester Schilder aentekenen zynde burger het Recht betaelt . . . . . 6.0.—

8 Meij 1684. Laet PIETER VAN DER STEEGH hem als Meester Schilder aentekenen zynde vreemt, het Recht betaelt . . . 12 gul.

Glasemaker. Den 28 Augustij 1684, laet JOHANNES LETINGH hem aentekenen als Mr. Glasemaker en dito sijn proeff gedaen sijnde burger en treght betaelt . . . . 6.—.—

Constschilder. Den 28 Augustij 1684 laet WILLEM NIMWEGEN hem aenteijkenen als Meester Schilder sijnde vreemdt het reght betaelt . . . . 12.—.—

Tot hiertoe verantwoort.

Den 23 October 1684 laat PIETER VAN HURCK hem aenteijkenen als meester Boeckbinder, zijnde borger het regt betaelt . 6 guldens.

Den 17 December 1684. Laat DIRCK CORNELISZ. VAN DER BLOCQ hem als Meester Schilder aanteekenen synde borger ende in minderinge van tregt betaalt . . . . 3 gul.

Ende de restant te betalen in April 1685. Den 7 Meij 1685 betaelt de resteerende drie gulden.

1) Den 15 Januarij 1685 laat MACHIEL TORENBURG hem aanteekenen om te bevrijden de winkel van *de Klaauw* als meesterknegt . . . . 1.6.—

En voort overtekenen van 3 jongens. . . . . . . —.18.—

Den 9 April. Laat JOHAN VAN LIER hem als Meester grofschilder aanteekenen synde borger, treght betaelt . . . . . . 6.0.—

2) Den 9 April. Laat JOHANNES VAN DER WAL hem aanteekenen als Meester schilder om te bevryden de winckel van SAMUWEL VAN EENHOOREN 6.0.0

En voor overtekenen van 3 jongens 0.18.0

Dootschult betaelt.

Den 9 April 1685 laet ANTONY MIDDENDORP hem als Meester Schilder aentekenen synde burger . . . . 6.—.—

Glaasmaaker. Den 9 April 1685. Laet JOHANNES VAN DER

1) Bij dezen post die doorgehaald is, staat aangeteekend: Op sijn eygen versoek deurgedaen.

2) Doorgehaald.

LAEN hem als Meester aentekenen synde Meesterssoon 't Recht betaelt . . . . 3.—.—

Den 18 April. Laat STOFFEL MEIJER hem als Meester Schilder aanteekenen heeft het regt betaalt . . . . 6.0.—

Den 7 Meij. Laet op Delffshave SIJMON WILLEMSE MORGEDAAL hem als meester Schilder aanteekenen sijnde burger tregt betaelt 6.0.—

Grofschilder. Den 7 Meij. Laet JACOBUS VAN DER TACK hem als Meester Schilder aenteekenen synde borger. Op tregt betaelt 3 gulden. Rest drie gulden.

Glaasemaker. Den 7 dito. Laet NICOLAAS PIETERSE HAARIN, (HARINGH) hem als Mester Glaasemaker aanteekenen, borger ende Meestersoon, tregt betaelt 3.0.0

Verantwoort tot hiertoe.

Die Hoofdmans waaren

PIETER VAN RUIJVEN,
LOUWIJS SAROT,
ALDERT CLEIJNHOOVEN,
CORNELIS VAN DER KEUIJT,
MACHIEL VAN DEN HOEK,
JOHANNES MES.

Den 11 Februarij 1686 laat FREDERIK VAN DER SANDE hem als Mr. Plateelbacker aanteekenen, zijnde borger tregt betaalt 6 gulden.

En voort aantekenen van drie jongens . . . . 18 st.

Den 29 Julij 1686 laet ABRAM DE BLOIJS hem als Meester Plaatsnijder aanteekenen zijnde borger tregt betaalt . . . . . . 6 gul.

Den 26 Augusti laat FRANCISCUS HAAGEN hem aanteekenen als Mr. Schilder sijnde vreemt ende op het regt betaalt 2.10 st. De rest sal hij betaalen over twee maanden noch een rijxdaalder, en soo voort soo hij niet en vertrekt.

Dito laat HENDERIK VAN CROONEVELT hem aanteijkenen als Meester Boeckbinder, sijnde borger 't regt betaalt . . . . 6 gul.

Dito laat NICOLAAS VAN DER KEST hem als Mr. Plateelbacker aanteijkenen synde Meesterssoon 't regt betaalt. . . . . . 3 gul.

En voort overteekenen van drie Jongens . . . . 18 st.

Dito laat HUIJBREGT BROUWER hem als Meester Plateelbacker aanteijkenen sijnde borger tregt betaalt . . . . 6 gul.

En voor 't overteekenen van drie Jongens . . . . 18 st.

Den 19 October 1686 laat JORIS PIETERSZ VAN THOFF hem aanteekenen als Mr. Glaasmaaker tot Overschie 't regt betaalt . . 6 gul.

Dito laat JAN BEX hem aanteekenen als meester Schilder op Delfshave sijnde vreemt ende in minderingh vant regt betaalt 4 gul.

Rest noch 8 gul.

Tot hiertoe verantwoort, doen Hooftmans waaren
CORNELIS VAN DER KEUIJT,
MICHIEL VAN DEN HOECK,
JOANNES MES,
CORNELIS DE MAN,
JASPER SAROTH,
SIJMONIS MES.

1687.

Clatschilder. 5 Meij. Laet ALEWIJN FRANSE LANTSCHOT hem als meester Schilder aenteijkenen, hebbende sijn acte van voldoening vertoont, het recht betaelt sijnde burger 6.0.0

5 Meij 1687. Laet ADRIANUS KOCKS hem als Winckelhouder aentekenen van de Plateelbackerije *de Grieckse A* heeft het recht betaelt synde vreemt 12.0.0

Verantwoort tot hiertoe.

Regerende Hooftmans waeren

CORNELIS DE MAN,
JASPAR SERROT,
SIMON MES,
JOHANNES VERCOLJE,
SYBRANT VAN DER LAEN,
QUIRIJN CLEYNOVE.

Ao. 1688.

Kladscilder. Den 1 Juny. Laat PIETER ADERYANSE VAN DER MEER hem als Meester aanteykenen van t kladscilderen synde burger het Reght 6.0.0

Den 20 September laat HENDRICK ALDERSE BEUNINGH hem als Meester Beeltsnijder aanteijkenen, sijnde vreemt, op sijn meestergelt betaalt de somme 3.0.0

Den 1 Maart 1694 nogh 3.0.0 Voldaan,

Tot hiertoe verantwoort bij de regeerende Hoofdluijde

JOHAN VERKOLJE,
SYBRANT VAN DER LAAN,
QUIRYN KLEIJNHOOVE,
PIETER VAN RUIJVEN,
LOWIJS SAROT,
JACOBUS KOOL.

1689.

Den 31 Meij. Laet HENDRICK VAN RIJN hem als Meester Boekbinder aenteekenen, borger, het reght betaelt 6.0.0

Plateelbacker. Den 31 Meij. Laet LOUWIJS FICTOR hem als Meester Plateelschilder aenteijckenen in de winckel van *de dubbelde Scheinckan*, sijnde vreemt treght betaelt 12.0.0

Het overteijkenen van 3 Jongens 0.18.0

Den 25 Julij laet NICLAES DE WAERT hem als Mr. knegt aenteykenen, in de plaets van WAELPOTTE 1) in *de Wildeman* sijnde al Mr.

Het overteijkenen 0.6.0

Het overteijkenen van 3 Jongens 0.18.0

Betaelt.

Tot hier verantwoort.

1690.

Laet ADRIAEN PIJNAKER sijn knegt genaemt PIETER POULISSE als Winckelhouder en meester plattielschilder aenteijkenen in sijn winckel, sijnde vreemt, tregt betaelt 12.0.0

Het overteijkenen van 3 Jongens 0.18.0

Voor sijn Winckelhouderschap 6.0.0

Den 20 Julij laet WILLEM DE KONINGH hem als Meester plattieldraeijer aenteykenen wonende buijten de Rotterdamsche poort, sijnde borger tregt betaelt 6.0.0

Den 29 Meij 1690 laet JOHANNES BEEMAN hem als meester Schilder aenteijkenen sijnde Borger tregt betaelt 6.0.0

Den 18 September laet THEODORUS WITSENBURG hem als Winckelhouder aenteijkenen in de porceleynbakkerij van *de Star* synde vreemt, tregt betaelt 12.0.0

Als Mr. knegt PIETER WAELPOT om deselve winckel te bevrijden 1.6.0

Voor t Overteykenen van 1 Jongen 0.6.0

Verantwoort tot hier toe.

---

1) PIETER WAELPOT. Zie ook hiervoren bladz. 88.

Regerende Hooftmans waren

TOMAS VAN DER WILT,
MICHIEL VAN DEN HOECK,
JOHANNES MESCH,
ABRAM KORSTENDONCK,
JAN VAN DER POEL,
ALLARDUS KLEYNOVEN.

Den 11 Desember 1690. Laet JOHANNES VAN DER CLOOT hem als Schilder aenteykene synde Borger, treght betaeldt . . . 6.0.0

1691.

Den 30 April. Laet ADRIJAEN BEMANT hem als Mr. Boekebinder aenteijkenen sijnde Burger treght betaelt 6.0.0

28 Meij 1691. Laet ADRIANUS KOCKS aenteykenen NICOLAUS DE WEERT om hem te dienen als Mr.knecht heeft het recht betaelt. 1.6.0

Overteijkenen van 3 Jongens 0.18.0

Somma 2.4.0

25 Junij 1691. Laet JOHANNIS VAN DER WAL hem als meester overteykenen met drie Jongens. 1.4.0

20 Augustus 1691. Laet BARBER MES aenteykenen PISCIJER BEEREVELT als Mr. kneght heeft Reght betaeldt. 1.6.0

Overteykenen 3 Jongens 0.18.0

2 4.0

Dito. Laet LAMBARTUS EENHOOREN, JOHANNES VAN DER WAL aenteijkenen als Mr. kneght tot bevriding van de winckel.

Reght betaeldt 1.6.0

4 jongens. 1.4.0

Voor sijn winkelhouwerschap 6.0.0

Somma 8.10.0

15 October. Laet VAN DEN HOOLAERT, J. SOUBREE aenteijkenen als Mr. kneght tot bevrijding van de winkel . . . . 1.6.—
2 Jongens. 0.12.0
Van de ouwe Restandt 1.0.0

2.18.0

Den 15 October 1691. Laet PIETER GERRITSZ. KAM hem als Mr. aenteykenen, borger, Recht betaelt 3.0.0

Tot hiertoe verantwoort.
ABRAHAM CORSENDONCK,
JAN VAN DER POEL,
ALLARDUS KLEYNOVEN,
CORNELIS DE MAN,
JASPER SEROT,
JACOB PIJNACKER.

Den 22 Maert (1692). Laet SIMON JORISSE MESCH hem als Winckelhouder aenteijkenen heeft het recht betaelt synde burger . 6.0.0

Deselve SIMON MESCH laet aenteykenen JAN VAN DER LAEN 1) om sijn winckel te bevrijden, het recht betaelt 1.6.0

Van aenteijkenen van vier Jongens 1.4.0

Den 27 Meij 1692 is als Meester Plateelbacker aengeteykent GHYSBRECHT VAN VEEN, heeft het recht betaelt synde borger 6.0.0

Den 23 Junij. Laet hem als Meester aenteykenen JAN DE MILDE, heeft het recht betaelt synde Mr. soon 3.0.0

Den 21 October 1692 Laet hem als Mr. Plateelbacker aenteykenen LIEVE VAN DALEN, heeft het recht betaelt synde burger . 6.0.0

Verantwoort tot hiertoe.

1) Deze naam is doorgehaald.

CORNELIS DE MAN,
JASPAR SERROT,
JACOBUS PIJNACKER,
PIETER VAN RUIJVEN,
SYBRANT VAN DER LAAN,
HUIJBRECHT BROUWER.

Den 23 Februarij 1693 laet DIRCK VAN DER SLOOT hem aenteijkenen als Meester glasemaker sijnde vreemt tregt betaelt . . 12.0.0

1) Den 2 Maart laet BARBER MESCH een Meesterknegt aanteijkenen genaemt JACOB ALDERSE tot bevrijdingh van haer winckel, tregt betaelt 1.6.0

Voor 't overteykenen van 3 jongens 0.18.0

Den 30 M:ert laet JACOBUS VAN DER BILT hem aenteykenen als meester glasemaker, sijnde Borger, tregt betaelt 6.0.0

Den 17 Augustij. Laet EGIJDIJUS VAN VEEN hem aenteykenen als Meester Platteelbacker synde borger tregt betaelt . . . 6.0.0

Den 14 September. Laet MARTIJNUS DE LACOERT 2) hem als Meester Schilder aenteekenen sijnde van Brussel, hierop betaelt voor de eerste paeij 4.0.0

Ende belooft over twee maenden nogh 4 gulden te geeven en te Meij toekomende weeder vier gulden.

Nog 4 gul. betaelt den 4 Januarij 1694 . . . . 4.0.0

Betaelt.

Den 15 October. Laet ADERIAEN PIJNAKER hem als meester platteelbacker aenteijkenen synde borger, tregt betaelt . . . 6.0.0

---

1) Deze post is doorgehaald, onder vermelding: Doorgedaen op syn versoek.

2) DE LA COURT.

Voor het overteykenen van drie Jongens 0.18.0

Tot hiertoe verantwoort.

PIETER VAN RUIJVEN,
JASPER SERROT,
HUYBREGT BROUWER,
TOMAS VAN DER WILT,
MICHIEL VAN DEN HOEK,
JACOBUS COOL.

Den 1 Januarij (1694) laet SIJMON JORIS MESCH sigh als Mr. aenteijkenen, sijnde borger tregt betaelt 6.0.0

't Overteijkenen van drie Jongens 0.18.0

Den 4 Januarij van DE LA COERT 4 gl. op reeckening ontfangen.

Den 1 Maert ontfangen van den beelthouwer HENDRIK BEUNINGH op 3.0.0

Blijft nogh 6.0.0

Den 29 Maert laet PIETER VAN DER STROOM sig als Mr. aenteijkenen in *de Vergulde Blompot* aen de Molslaen sijnde borger, tregt betaelt 5.0.0

Den 29 Maert laet hem als Mr. Schilder aenteijkenen CORNELIS BREEDERVELT, sijnde vreemt tregt betaelt 12.0.0

Den 29 Maert laet TIJMEN VAN DEN HOEK hem als Meester Glasemaker aenteijkenen synde Borger, tregt betaelt Meestersoon . 3.0.0

Den 26 April laet hem JAN VAN DER LAEN als Mr. knegt aenteijkenen tot bevrijding van de wijnckel van BARBER MESCH tregt betaelt 1.6.0

3 Jongens overgeteijkent 0.18.0

Den 26 April laet JAN VAN EEMS hem aenteijkenen als Mr. Glasemaker synde Borger, tregt betaelt 6.0.0

Den 21 Junij heeft de brabander DE LA COERT sijn resterende 4 betaelt. Voldaan 4.0.0

Den 11 October 1694 laet JACOBUS LOSEL hem aenteijkenen als Mr. Boekbinder sijnde vreemt op reeckeningh gegeven ses gul. belooft op een half Jaer de ander ses gul. te geven. Betaalt.

Den 11 October laet JACOBUS DE LANGE hem als Mr. platielbacker aenteijkenen sijnde borger, tregt betaelt 6.0.0

Op reeckening van VAN BEUNING nogh 3 gl. ontfangen, blijft nogh drie.

Tot hiertoe verantwoort.
TOMAS VAN DER WILT,
MICHIEL VAN DEN HOEK,
JACOB COOL,
PIETER FRITS,
LOUIJS SERROT,
GERRIT CAM.

Int jaer 1694 en 95 hebben haar voor meesters aen laten teekenen als vollight.

Op den 2 Sidtdach. Den 6 Desember (1694) laat LOUWERENS BOCKEL hem aenteekenen voor Meester Kladtschilder en is hier vreemt waardoor hij schuldigh is om aen het gildt te betaalen de somma van twaalf gulden en heeft daarop betaalt 3.0.0

Noch daarop betaelt op den 25 April 2.10.0

En de Resteerende ses gulden en tien stuijvers betaalt op den 12 September 1695.

Op den sellefden dito van den 6 Desember betaalt CORNEELUS VAN SCHAAGEN sijn meesterschap met de somma van ses gulden, sijnde hier burger en de meestersknecht in *de Klaauw* 6.0.0

1695.

Den darden Sidtdach op den darden Jannewarij heeft HENDRICK BUENING beelthouwer de laaste dry guldens voor syn meesterschap betaalt 3.0.0

Op den sellefden dito laet NATANEYEL GAAL hem als meester kladtschilder aenteekenen en heeft het burgerrecht aen het gildt voldaen met de somma van 6.0.0

Den sesden Sidtdach. Op den 28 Maart laat JEREMIAS VAN SCHAACK hem voor meester Plaatsnyder aenteekenen en door dien dat hy hier vreemt is soo heeft hy aen het gildt betaalt de somma van twaalf gul.

Den 12 Sidtdach. Op den 12 September wort CORNELUS (VAN DER) KLOOT aengheteekent voor Meester Plateel Schilder en heeft sijn proef ghedaan en t buergerrecht betaalt . . . . . . 6.—.—

Noch voor 't overteekenen van vier jongens die in het jongensboeck sijn aengheteekent op den 10 Ocktober, beneffens het kamerrecht ook na sijn behooren.

Op den sellefden dito laat Sr. LAMBARTUS EENHOOVEN voor Meester plateel Schilder aenteekenen JAN VAN DER BUERGH *(sic)* dewelleke sijn proef heeft ghedaan waarvoor 't buerger Recht is voldaan 6.0.0

Noch voor 't overteekenen van ses jongens die in het jongensboeck sijn aengheteekent op den 10 October, beneffens het Kaamer Recht oock na sijn behooren.

Den 13 Sidtdach. Op den 10 Ocktoober heeft JAKOOBUS DE LOSEL betaalt de Resteerende ses gulden voor sijn meesterschap soodat hij nu sijn twaalf gulden voldaan heeft.

Verantwoort tot hiertoe.

Regeereude Hooftmans waren:

PIETER FRIS,
LOUYS SERROT,
GERRIT CAM,
CORNELIS DE MAN,
JOHANNES VAN DER POEL,
JACOBUS PIJNACKER.

Den 30 Januarij 1696. Laet ADERJAEN PIJNACKER hem aenteekene als meestersknegt om de winckel te bevrijden CORNELIS HOOLAERT in *de Wildeman* treght betaelt . . . . 1.6.—

tregt van 3 Jongens . . . . 0.18.—

Op den 16 Julij. Laet JAN WOUTERS VAN ISSENLENBURGH hem als Mr. Schilder aenteijkenen, syn 2 jaeren bij JOHANNES VAN LIER wtgedient te hebben, heeft op het recht betaelt sijnde burger 2.0.0

Rest noch 4 gulden.

Den 8 October laet PIETER VAN HURCK hem als Mr. Plateelbacker aenteijkenen om te exerceren in *de Dissel*, het recht betaelt sijnde burger 6.0.0

Dito laet CORNELIS WITSENBURG hem als Mr. Plateelbakker aenteijkenen, heeft het recht voldaen sijnde vreemt 12.0.0

Dito laet JACOBUS VAN DER SCHELT hem als Mr. Plateelbacker aenteykenen, heeft het recht betaelt synde burger 6.0.0

Den 21 Mey laet REIJER HEY hem als Winckelhouder aenteijkenen in »*de Romeijn*" 6.0.0

En DIRCK VAN DER KEST als Mr. knegt. 1.6.0

Tot hiertoe verantwoord.

CORN. DE MAN,
J. VAN DER POEL,
J. PIJNACKER,
P. VAN RUIJVEN,
N. HARING.

1697.

1) Den 25 Maart laat JOHANNIS VERBURG hem als Mr. aanteijkenen in *de Porceleijne Fles* 1.6.0

2 jongens overgeteykent 0.12.0

Den 22 April laet CORNELIS VAN DER KLOOT hem als Mr. aenteijkenen in *de Metale Pot* bij LAMBERTUS VAN EENHOOREN, betaelt 1.6.0

4 Jongens overgeteekent. 1.4.0

Den 22 April laat WILLEM COOL hem aenteijkenen als Meester Plattielbacker sijnde borger en Meesterssoon tregt betaelt . . 3.0.0

Den 17 Junij laat MIGGIEL VAN TORENBURGH hem aenteekenen als meesterknecht om de Winckel te bevrijden van *den Posteleyne Bijl*, tregt betaelt 1.6.0

4 Jongens overteekenen 1.4.0

Den 17 Junij laat GORIS VAN TOORENBURGH hem als Winckelhouder aanteekenen als baes in de winckel van *de Posteleyne Bijl* treght betaelt 6.0.0

Den 15 July 1697 laat DAVIT CAM hem als Meester Plateelbacker aenteijkenen, tregt betaelt syn meesterschap 3.0.0

Tot hiertoe verantwoord.

---

1) Deze post is doorgehaald.

P. van Ruijven,
N. Haringh,
J. Cool,
T. van der Wilt,
C. Haringh.

1698.

Den 27 Januari laet Johannis Knotter hem aanteijkenen als Winckelhouder in *de Porceleijne Fles* synde vreemt tregt betaalt . 12.0.0

Den 24 Februarij 1698 laet Bastiaen Broeckerhoff hem als winckelhouder aanteijkenen in *de Blompot*, ingegaan zijnde den 19 November 1696 sijnde vreemd, tregt betaalt 12.0.0

Denselven dito laat hem Pieter van der Stroom als Mr. knegt aenteijkenen in *de Blompot*, tregt betaelt 1.6.0

Een Jongen overgeteijkend . . . . —.6.0

Den 24 Februarij 1698 laat Dirk van der Does hem als Mr. glasemaker aanteijkenen synde vreemd tregt betaalt 12.0.0

Den 19 Meij laet Albertus van der Burgh hem aenteijkenen als Mr. Schilder sijnde Borger tregt betaalt 6.0.0

Den 14 Julij laat Johannis Verburgh hem als Mr. knegt aanteijkenen in *de Griexe A*, betaelt 1.6.0

3 Jongens overgeteekend 0.18.0

Den 11 Augustij laat Willem Box hem aanteykenen als Meester 1) om sijn eijgen goet tot sijn Winckel hoorende te mogen schilderen synde vreemt, ontfangen 3.0.0

Belooft in 't kort te betalen. De Rest betaald.

Den 11 Augusty laat Johannes Cloetingh hem als meester 2)

---

1) Witwerker.
2) Idem. Deze post is doorgehaald.

aanteykenen om syn eijgen winckelwaren te mogen schilderen en laten schilderen synde burger.

Den 6 October laat PIETER STOUT hem aanteijkenen als Meester Schilder synde Borger en Meesterszoon, tregt betaalt 3.0.0

Den 6 October laat GREGORIUS VAN BLIJVENBURGH hem aenteijkenen als Meester Schilder synde vreemt tregt betaalt . . . 12.0.0

Den 12 October laat DIRK BAANS hem aanteijkenen als Meester Plattielschilder sijnde Borger tregt betaalt 6.0.0

Dito laat hem denselven aenteijkenen als Mr. knegt om de winckel van *de Porceleijne Fles* te bevrijden 1.6.0

2 jongens overgeteijkent 0.12.0

Den 13 October laat CORNELIS VAN DER HOEVE hem als Meester Plattielschilder aenteijkenen synde borger tregt betaalt . . 6.0.0

3 Jongens overgeteijkend 0.18.0

Tot hiertoe verantwoord.
T. VAN DER WILT,
CRISTIAAN HARINGH,
JACOBUS COOL,
GIJSBRECHT VERBRUGGE, 1)
MIGHIEL VAN DEN HOEK,
SIJMON MESCH.

1699.

Den 26 Januarij laet JOHANNES KLOETINGH hem als Meester Witwercker aanteijkenen om sijn eijgen winkelwaren tot sijn winckel behoorende te mogen schilderen en laten schilderen, sijnde borger tregt betaelt 6.0.0

1) Onder de Hooftmans van 't volgend jaar, heet hij TER BRUGGE.

Den 26 Januarij 1699 laet AELBRECHT VAN RIJN hem als Mr. Witwercker aentekenen om sijn eigen winckelwaren tot syn eigen winckel behoorende te mogen schilderen synde vremt, betaelt 12.0.0

Den 18 Mey 1699 laet JOHANNIS GROEN hem aenteykenen als meester knegt om de winkel te bevrijden (van) BARTOLMEES VAN DER KLOOT syn recht betaelt 1.0.0

Dito (laet) BARTHOLOMEES VAN DER KLOET hem als wijnckelhouder (aenteijkenen) synde vreemd, recht betaelt 12.0.0

Den 5 October laet BODA (zich) als Meester Clatschilder aenteykenen om syn Proef te doen. Meestersoon 3 gul.

Tot hiertoe verantwoort bij:
GIJSBERT TER BRUGGEN,
MAGHIEL VAN DEN HOEK,
SIMON MES.

2 November 1699 Laet DAVIT VAN DER HOUWE (*sic*) hem als Meester glasemaker op Delfshaven aenteykenen synde burger. Reght betaelt 6.0.0

Dito Laet 1) VAN DER PALM hem als Meester Boekdrucker aenteykenen synde burger 6.0.0

Ontfangen 1.10.0. 18 October 1700 ontvangen 1.10.0. Dit alles voldaen opden 18 October 1702.

30 November. Laet MAGHIEL VAN HASSEL hem aenteijken als Meester Plaetsnijder sijnde Burgher treght betaelt, somma . . 6.0.0

Dito Laet MAGHIEL VAN DER KET hem als Meester Beeltsnijder aenteijkenen synde burger. Op rekening ontfangen 3.0.0

---

1) De voornaam is opengelaten.

1700.

Den 22 Februarij laet Kocx een Meesterknegt aenteykenen Dirck Banis. Regt betaeld 1.6.0

Glasverkoper. 1700 1) Laet Antony Blom hem aenteijkenen om te mogen glas te verkoopen synde vreemt. Reght betaeldt. . 2.10

2) 19 April. Laet Johannis Mes een kneght aenteykenen voor de tyt (van) twee Jaren Aelbert Hendrikse synde burger betaelt 1.6.0

Laet de Wedu van van der Kest een Jongen aenteykenen Joost Jans van der Houven voor de tyt van zeve jaer synde burgher. Reght betaeldt 1.6.0

Laet Hugo van Dorre hem als Meester aenteijkenen om te schilderen. Reght betaeldt 12.0.0

Laet Jan Francus Kassteel hem als Meester Schilder aenteykenen synde vreemt.

Hierop ontfangen 6.0.0

Den 17 Meij nogh betaalt. 6.0.0

Dito. Laet Pieter Kam hem aenteykenen in de winkel van *de drie Astonnen* 1.6.0

9 Augustus. Laet Jelles Belje hem als Meester platielbacker aenteykenen sijnde burger. Reght betaeld. 6.0.0

dito. Laet Pieter Mes hem als Meester Platielschilder aenteijkenen, Meesterssoon 3.0.0

4 October. Laet Goris Torenburgh hem als Meester platielbacker aenteykenen, sijnde Meesterssoon 3.0.0

---

1) Zonder dagteekening.
2) Deze en de volgende post zijn doorgehaald.

18 October. Laet PIETER OOSTERWYCK hem als Meester platielschilder aenteykenen synde borger. Reght betaelt 6.0.0

Tot hiertoe verantwoort.

ABRAM KORSENDONCK,
LOWYS SAROT,
JOHANNIS MES,
PIETER VAN RUIJVEN,
JOHANNIS VAN DER POEL,
LOUWYS FICTOR.

Den 1 November 1700 laat CORNELIS VAN DER HOEVE hem als Mr. kneght aanteijkenen op de winkel van Msr. KNOTTER tregt betaalt 1.6.0

3 Jongens overgeteykent 0.18.0

2.4.0

1701.

Den 21 Februarij laat WILLEM KOOL hem aanteykenen in sijn winkel van *de drie Flessen*, hebbende al voren sijn proeff voldaan en 't regt betaalt synde nu 1.6.0

5 Jongens overgeteykent 1.10.0

Den 21 Maart 1701 laat HENDRIK VERBOOM hem als Mr. Schilder aenteijkenen, wonende op Delfshaven synde vreemt. Op reeckening betaalt 3.0.0

Belooft toekomende Sitdag nog 3 gul. te geven en in October de andere 6 gl.

Den 18 April 1701 laat d'Hr. PIETER KOKX sig als winkelhouder aanteijkenen in *de Griex A* sijnde vreemt tregt betaelt 1) . . 12.0.0

---

1) Hierbij staat aangeteekend: O b ij t.

1) Dito laat GERRIT KAM sig als Mr. knegt aanteijkenen in *de Griex A* 1.6.0

3 jongens overgeteijkend 0.18.0

Den 17 Meij het restant van CASTEEL ontfangen 6.0.0

Den 17 Meij laat HENDRIK REIJNIERSE VAN LEIJEN hem als Meester Beeltsnijder aanteijkenen sijnde vreemt hierop betaalt. 4.0.0

Den 11 Julij 1701 laat JOHANNIS HEERHOUT sig selff aanteijkenen als winckelhouder in de platteelbakkerij van *de porceleijne Schotel*, sijnde vreemt tregt betaalt 12.0.0

Den 11 Julij laat MARCELUS DE VLUGT hem aanteijkenen als winckelhouder in *de Porceleijne Flesse* sijnde vreemd tregt betaelt 12.0.0

Dito laat JAN VAN DER HOEK hem aanteijkenen als Mr. knegt in de bovenstaande winckel tregt betaelt 1.6.0

3 jongens overgeteikend 0.18.0

Voldaan 14.4.0

Den 1 September laat JOHANNES HEERHOUT een Mesterkneght aenteykenen genoemt PIETER SYMONSE MES om de winckel te bevrijden van *de posteleyne Schootel* 1.6.0

3 Jongens overteekenen 0.18.0

Den 13 October. Laat DAVID KAM hem als Meester aenteekenen in de winckel van *de Paeuw* 1.6.0

3 Jongens overteykenen 0.18.0

2.4.0

Den 13 October. Ontfangen van den Boekdrucker VAN DER PALM een gulden 10 st. op syn meesterschap.

Rest 1 gul. 10 st. 't Restant betaald.

---

1) Deze post is doorgehaald.

Tot hiertoe verantwoord
P. VAN RUIJVEN,
J. VAN DER POEL,
L. VICTOR,
T. VAN DER WILT,
N. HARINGH,
G. KAM.

1702.

20 February Laat REIJER HEIJ hem als Mr. plattielbacker aanteijkenen synde borger tregt betaalt 6.0.0

2 jongens overgeteikent 0.12.0

6.12.0

Den 15 Mey 1702 laat SIJMON VAN DER HOEVE hem aanteykenen als Meester groffschilder. sijn tyd in den Haagh voldaan hebbende, ons by attestatie gebleken sijnde vreemd op reeckening betaald 6.0.0

Den 12 Juny betaald 6.0.0

Voldaan met 12.0.0

Den 15 Mey laat PIETER BUIJSTERT hem als Mr. Boekbinder aanteijkenen sijnde borger tregt betaalt 6.0.0

Den 12 Junij laat LIJBET (*sic*) SCHOONHOVEN haar aanteykenen als winckelhouster in *de Klaeu* tregt betaalt 6.0.0

Den 7 Augustij heeft ANTONY SEROT sigh laaten aanteekenen als mr. glaasemaaker sijnde een meesterssoon, t'reght betaald 3.0.0

Den 18 October van VAN DER PALM boekdrukker het restant van syn Meesterschap betaald 1.10.0

Dus verre verantwoord.

T. van der Wilt,
N. Haringh,
G. Kam,
P. Stout,
M. van den Hoek,
S. Simonsz. Mesch.

18 December 1702. Heeft Quirijnus Mesch sigh als meester Platielschilder laten aanteeckenen synde meesterssoon . . . 3.0.0
Op d'exame 0.15.0
Op de trek 1.13.0
Het opneemen (van de proef) 1.13.0

Somma 7.1.0

1703.

19 February heeft Jan Biset sigh als Meester Schilder laaten aanteekenen synde vreemt en heeft 6 gulden op Rekening betaald.

6 Augustus. Laat Juffr. van der Heul wed. wijle d'Hr. Pieter Kox sig aanteekenen als winkelhouster in plaats van haar overleeden man voornoemt 6.0.0

6 Augustus. Heeft Isaak van der Voorn sig als Mr. plateelschilder laaten aanteekenen, sijnde borger 6.0.0
't overteekenen van 3 Jongens . . . . —.18.0

6.18.0

6 Augustus. Heeft Teunis Bovaart sig als meester glaasemaaker laaten aanteekenenen 6.0.0

3 September 1703. Heeft Pieter Toorn sig als winckelhouder op Delfshaven laaten aanteekenen vreemt 12.0.0

Dus verre verantwoord.

P. STOUT,
M. VAN DEN HOEK,
S. SIMONSZ. MESCH,
G. VERBRUGGE,
L. SEROT,
J. MESCH.

1704.

Den 13 Mey, BROEKERHOFF (laat zich) als Meester Platielbacker aenteyken sijnde burger, recht betaelt 6.0.0

Noch drie Jongens overgeteijkent 0.18.0

Tot hiertoe verandwoord.

G. VERBRUGGE,
L. SERROT,
J. MESCH,
P. VAN RUYVEN,
J. VAN DER POEL,
L. VICTOR.

1705.

Den 19 Januarij heeft DAMIS HOFDICK hem als Winkelhouder laaten aenteekenen sinde vreemt 12.0.0

Den 16 Maert. Laet PIETER OOSTERWYCK hem als Meester in de winckel van *de Klaeu* aenteekenen 1.6.0

2 Jongens overgetekent 0.12.0

Den 14 April 1705 laat SIXTUS VAN DER SANDE hem als Meester platteelbacker aanteijkenen synde burger en Mr. soon . . 3.0.0

Den 6 Julij laat JAN VAN DER BURGH hem aanteijkenen als Mr. knegt tot bevrijding van *de Star* 1.6.0

2 Jongens overgeteykent 0.12.0

Dito laat PIETER VAN HURK hem aanteijkenen als Mr. knegt in *de Grieze A* 1.6.0

3 Jongens overgeteijkent 0.18.0

2.4.0

Den 3 Augusty. Laat KRIJN OOSTVRIES hem aanteykenen als Mr. groffschilder, tregt betaelt zijnde vreemt 12.0.0

Den 3 Augusty laat ARY DE VRIES hem als Meester Groffschilder aenteekenen, soo op reekening betaelt 30 st.

Den 17 October 1705, int ommegaen heeft GERRIT VAN DER KAADE syn inkomst betaelt voor het verkoopen van Oost indiese posteleijne 1.10.0

Dus verre verantwoort.

PIETER VAN RUYVEN,
JAN VAN DER POEL,
LOUIJS VICTOR,
TOMAS VAN DER WILT,
NIKLAES HARING,
WILLEM KOOL.

Den 23 November laat PLEUN PYNAKER hem aanteijkenen als Mr. Glasemaker synde burger tregt betaelt 6.0.0

Den 29 December laat JORIS SAALMAKER hem aanteyken als Mr. Glasemaker sijnde burger tregt betaald 6.0.0

1706.

Den 5 Julij laat ARENT LOOTING hem als Meester Plattielschilder aanteijkenen in de winkel van *de posteleyne Schotel*, synde burger tregt betaald 6.0.0

3 Jongens overgeteykend 0.18.0

Den 30 Augusty laat PIETER MESCH hem als Mr. aanteykenen in *de 3 Klocken*, syn proeff voor desen gedaan hebbende . . . 1.6.0

Een Jongen overgeteykend 0.6.0

23 Augusty laat JORIS OOSTERWYK hem als Mr. plattielschilder aanteijkenen in *'t Fortuijn* 6.0.0

3 Jongens overgeteykent 0.18.0

Den 19 October laat hem 1) VAN DER SALM aanteykenen als Mr. Teykenaar op Delfshaven 3.0.0

Tot hiertoe verantwoort
T. VAN DER WILT,
N. HARINGH,
W. KOOL,
A. VAN DER BURGH,
A. SEROT,
J. PINAKER.

(1707.)

Den 14 Maert laet WILHEM VAN DALEN hem als Mr. Platielschilder aanteekenen in *de Boot*, zijnde meesterssoon . . . 3.0.0

En 3 Jongens overgeteikent 0.18.0

Den 6 Junij laat WILHEM LANDONCK hem als meester Groff Schilder aanteekenen, zijnde vreemt, zijn reght betaelt . . . 12.0.0

Den 26 September laat PIETER VAN DER STROOM als meesterknecht hem aanteekenen, als zijnde wijnkelhouwer JACOBUS DE KALWE 2) 1.6.0

---

1) De voornaam weggelaten.
2) DE CALUWE, zie ook 16 Januari 1708 en 6 Mei 1709 alwaar hij DE CALOWE heet.

Tot hiertoe verantwoort.
GYSBERTUS VERBRUGGE,
DIRK VAN DER DOES,
PIETER OOSTERWIJCK,
PIETER VAN RUIJVEN,
LOUIJS SEROT,
LOUIJS VICTOR.

Den 21 November 1707. Laat VAN DEN HOELAART een Meestersknecht aenteykenen JOHANNES DE MILDE in de plaats van ADRIAEN PIJNACKER 1.6.0

En drie jongens overgeteykent 0.18.0

Den 22 November 1707. Laat JOHANNES GAAL hem als Meester aanteijkenen van weegen het doen van syn proeff sijnde burger 0.6.0

Synde Plaettijel Schilder. 3 Jongens overgeteijckent . . . 0.18.0

1708.

16 Januwarij JACOB DE CALUWE als wynkelhouwer (aangeteekend) sijnde burger en het Reght betaalt . . . . 6 gul.

Den 10 Aprijl 1708 laat JACOBUS BROECKHOOFT (zich) als meester pottebacker aenteijckenen en regt betaelt 6.0.0

En drye jongens overgetekent 0.18.0

Den 4 Meij laat WILLEM LARDYN hem als Mr. aanteijkenen zynde borger, voor zijn meesterschap 6.0.0

Den 30 Julij laat ARIJ VAN DER SLOOT zig als Mr. aanteijkenen tot bevrijding van de winckel van Sr. EENHOORN, zijnde Borger betaalt 6.0.0

3 jongens overgeteykent 0.18.0

Den 27 Augustus ADRIAEN KORSTENDONCK laet hem aenteyckenen als Meester groff Schilder, meesterssoon, regt betaelt . . . 3 gul.

Tot hiertoe verantwoort.
G. VERBRUGGE,
D. VAN DER DOES,
P. OOSTERWIJCK,
PIETER VAN RUYVEN,
L. SAROT,
L. VICTOR.

1709.

Den 8 April laat JACOB COOL sig als Meester plattielschilder aanteijkenen, synde Mr. Soon, tregt betaald 3.0.0

Den 6 Meij laat JACOB DE CALOWE hem als Meester plattieldraeijer aanteijkenen borger 't reght betaelt 6.0.0

Den 23 September laat SIJMON SIJMONSE MES hem als Meester plateelbacker aenteekenen, meesterssoon, tregt betaelt . . . 3.0.0

Tot hiertoe verandwoord.
P. VAN RUIJVEN,
L. SEROT,
L. VICTOR,
T. VAN DER WILT,
J. VAN DER POEL,
W. KOOL.

1) Den 18 November laat Juff. Kox aanteijkenen als Mr. knegt om haar winckel te bevrijden, QUIERING MES, tregt betaald . 1 . 6.0
t' overteijkenen van 3 jongens 0.18.0

2 . 4.0

1) Deze post is doorgehaald.

Tot hiertoe verandwoord.
T. VAN DER WILT,
J. VAN DER POEL,
W. VAN DER KOOL, 1)
A. VAN DER BURG,
A. SEROT,
D. KAM.

1710.

Den 1 November laat ERNESTUS OZEE syn self aanteykenen als Mr. Glasemaker, syn proef gedaan hebbende, synde vreemd . 12.0.0

Den 15 Desember laat JOHAN DE SWAART 2) hem als meester Beeltsnider aanteekenen zijnde Burger 3.0.0

1711.

Den 9 Februarij laat CHRISTOFFEL BOOL hem aenteykenen als Meester Boekbinder, geleert hebbende bij JOHANNIS SPEIJERS zynde geboortig van Utregt, betaelt 12.0.0

Dito laat GERARD CROMBRUGGE hem als Mr. Boekbinder aanteekenen, zijnde geboortig van Delfshaven, het regt betaalt . 6.0.0

Den 4 Meij 1711 laat HENDRICK VAN DIEST hem aanteijkenen als meester Beelthouwer, zijnde vreemt 19 Oct. 1711 op rekening gegeven 3.0.0

Tot hiertoe verantwoord.
ALBS. VAN DER BURG,
ANT. ZEROT,
DAVID KAM,
P. STOUT,
DIRK VAN DER DOES,
REIJER HEY.

---

1) Moet zijn W. KOOL. 2) DE SWART?

19 October 1711 ontfangen van HEIJNDRICK VAN DIEST nogh op Rekening de somme van 3.0.0

24 December 1711. Ontfangen van DIRK VAN DER SLOOT, welke bij deeze, alzo (hij) zijn proeff gedaan heeft, als Mr. Glasemaker werd aangetekent de somme van 3.0.0

Zijnde Meesters zoon.

1712.

Den 30 Mey heeft JAN WESTERING Wagemaker hem laate aantekenen om selff sijn eijge werk te verwen, het Recht daarvoor betaalt 3.0.0

17 October 1712 wordt met deeze CORSTIAAN VAN DER HOEVE Zaalmaker buijten de Waterslootzepoort aangeteekent om zijn eige gemaakt werk te mogen verwen, 't Regt betaalt 3.0.0

Tot dus verre verantwoordt

P. STOUT,

D. VAN DER DOES,

R. HEY,

J. VAN DER KLOOT,

LOUYS ZEROT,

LOUIJS FICTOR.

Ao. 1713.

Den 6 Februarij laat AUGUSTINUS KNOLLENBURGH sigh self aantekenen als Meester Beeltsnijder, synde borger t' Reght betaalt 6.0.0

Den 6 Maert laat JACOBUS DE LANGE hem als Meester platielbacker aanteekenen in *de Starre* in de plaes van DAMMIS HOFDIJK. Reght betaelt 1.6.0

Het overteekenen van de Jongens staat in het notijsij-boek.

A°. 1713 1). Laat SIJMON SYMONSE MES hem overtekenen in syn Vaders winkel van *'t Hart*, synde Meester geworden in t jaar 1709 den 23 September, t' reght betaalt . . . . 1.6.—

5 jongens . . . . 1.10.—

Tot hiertoe verantwoord.
J. V. D. KLOOT,
LEWIJS ZAROT,
P. VAN RUIJVE,
J. VAN DER POEL,
REIJER HEIJ.

Den 11 December 1711 laat MATHIJS BOENDER hem aanteijkenen als Mr. platielschilder in *de vier Helden van Roomen*, sijnde burger t' regt betaelt 6.0.0

1 jongen overgeteykent 0.6.0

1714.

Den 8 Januarij laat TOMAS VALENTIUS, hem aenteijkenen als Mr. Glasemaker, borger, tregt betaelt 6.0.0

Den 5 Januarij 1714 laat JACOBUS KOOL sig als Meester aanteijkenen in de platteelbakkerij van *'t oude Moorjaans Hooft*, syn proef alvorens gedaan hebbende, tregt betaelt 1.6.0

3 jongens overgeteykent 0.18.0

30 April laat HARMAN DUSSELDORP sig als Mr. plattieldraijer aanteijkenen syn proeff reeds gedaan hebbende, sijnde burger 't regt betaelt 6.0.0

2) Voor hem als Mr. in *de Roos* aan te teijkenen . . . 1.6.0

---

1) Zonder dagteekening.
2) Doorgehaald.

Den 28 Meij laat JACOB VAN TIEL hem als winkelhouder aanteijkenen in de platielbakkerij van *de Schenkkan*, sijnde vreemt, tregt betaalt 12.0.0

3 jongens overgeteykent 0.18.0

Den 28 Meij laat MATHEUS VAN DEN BOOGERT sig als Mr. platielschilder aanteykenen syn proef gedaan hebbende in dees maand, sijnde burger tregt betaelt 6.0.0

Voor hem aanteteijkenen in *de Bloempot*. 1.6.0

1) Den 25 Junij laat hem PIETER VAN DER STROOM aanteijkenen voor Mr. knegt tot bevrijding van de Winkel van *de Wildeman* in de plaats van JAN DE MILDE, synde burger tregt betaelt . 1.6.0

2 Jongens overgeteykent 0.12.0

Den 17 September laat hem ABRAM VAN DIJK aanteijkenen als Winkelhouder in de plateelbakkerij van *de Roos*, sijnde burger 't-regt betaald 6.0.0

Den 15 October. Laat JOB VAN DER BOON hem als Meester Beelthouwer aenteekenen, om alhier te exerceren, vreemt, tregt betaelt 12.0.0

Den 15 dito. Laat JACOB VAN WILLIGE hem als Meester Glasemaker aenteekenen, borger, tregt betaelt 6.0.0

Tot hiertoe verantwoort.

PIETER VAN RUIJVEN

JAN VAN DER WILT

REIJER HEIJ in plaets van C. FICTOR

TOMAS VAN DER WILT

ANTHONIJ SAROT

DAVIT CAM.

---

1) Doorgehaald, waarbij staat aangeteekend: doorgedaan den 17 Sept. 1714.

Den 14 November 1714 laat BARENT DIJKMAN sig aanteekenen als Mr. porceleijndraijer, synde Burger, 'tregt. 6.0.0

Dito deses verbind den voornoemden DIJKMAN sig self aan den winkelhouder VAN TIEL om desselfs winkel van *de Schenkkan*, als Mr. knegt te bevrijden den tijd van ses aaneenvolgende jaren, sonder in den voorsz. tijd elders te mogen werken op verbeurte van de boete daartoe staande in de Ordonnantie van St. Lucas Gilde, des dat de voorn. VAN TIEL gehouden is de voorsz. DIJKMAN gedurende dien tyd altoos werk te geven 1.6.0

Nu de beide Meesterboeken van het Delftsch Sint-Lucas gild 1) door den druk zijn bekend geworden, zullen, naar wij hopen, anderen zich aangespoord gevoelen om ons dergelijke documenten, die misschien in hun bezit zijn, voor dit «Archief" af te staan.

---

1) Aan de binnenzijde van den omslag van het tweede Meesterboek staat nog het volgende aangeteekend:

Memorie omme de gelt-kist voor Ste Lucas gilde te openen. De groote sleutel, geteykent met een kerffien, rechts gedraeyt, doet het eerste slot halff open, de sleutel met twee kerffies, int selve gat verkeert omgedraeijt, doet hetselve slodt geheel oopen ende de derde mede averechts gedraeijt, int bovenste gadt, doet het Dexel van de voorsz. kist geheel open.

SCHILDERIJ DOOR JACOB HUIJSER

IN DE

KERK TE ROERMOND.

In den Inventaris van het Archief der Gemeente Roermond wordt melding gemaakt van een verzoekschrift, gedagteekend 19 November 1587, van JACOB HUIJSER aan de Magistraat van Roermond, ten einde betaling te bekomen eener som van 100 koningsdaalders voor eene door hem geschilderde groote tafel (schilderij), bestemd voor het hoogkoor in de Moederkerk aldaar.

Van dezen Schilder vonden wij nergens melding gemaakt en wij hebben dus gemeend zijn verzoekschrift, waarvan de inhoud ons niet onbelangrijk voorkwam, alhier te moeten mededeelen, onder dankbetuiging aan den Heer J. B. SIVRÉ, Archivaris van Roermond, aan wiens welwillendheid wij een afschrift van dat stuk verschuldigd zijn.

De schilderij zelf is niet meer aanwezig.

Den eersaimen, achparen, vorsichtighe ende wijse heeren Borghermeesteren, Scepenen ende Raidt der stadt Ruermundt,

Geefft zeer dienstlijcke te kennen JACOB HUYSER hoe dat hy Remonstrant van V. L. aengenomen heefft een groote taeffell te schylderen om op den hooghen aultaer in der moederkercken ter eere Goidts te stellen, voer die somme van hondert Conincx dalers eens, waer op hij Remonstrant zeeckere pennighen ter goeder reeckeninge heefft ontfanghen, ende als V. L. mit den Remonstrant geaccordeert hebben, soe hebben V. L. tot den suppliant gesaght, dat hij zijnen arbeijt, conste ende costen niet en solde spaeren, maer sich daerinne wael bevlijtighen ende goedt werck maecken, mit toeseggínghe dat sulcx bij V. L. aen den Remonstrant mit eene goede vereeronghe solde erkandt ende versien woorden, seggende, alzoe die selvighe taeffel een ewighe memorie ende chyeraet der kercken solde wesen, dat V. L. daeraen egheen stoff noch costen en wolden gespaert hebben ende dat die stadt mit een hondert guldens niet en solde verarmpt zijn, soe mijn heeren ontwijuell noch wael indachtich zijn, ende der Borghermeester NEDERHOEFFUEN selff gesproecken heefft, ende meester GERITH der goltsmit, om 't werck te besien, bij den suppleant comende, hem dickwijls, oeck in presentie van den Borghermeester HILLEN dair van vermaent heefft, op welcke vertroostinghe ende toeseggínghe de suppleant sich bevlijticht heefft ende 't werck volbracht ende zijn vuyterste besten gedaen ende gheene costen aen farffuen ende golt gespaert, hebbende voer twintich guldens brabants golts aen die taeffel verwerckt (alzoe hij hoopten mit dartich guldens toe te commen, maer ouer die vijfftich moeten hebben) dan hij te bevoerens en hadde ouerlaght, Bidt daeromme de Suppleant (alzoe hy verhoopt sich wael

gequeten te hebben, en V. L. begheerte voldaen) dat de seluighe gelieue zyns suppliants Conste, arbeyt ende Oncosten aen te sien ende volgende haere vertroostinghē ende toesegginghe hem mit eene vereeronghe dair toe eyghende, te versien, Ende in dem V. L. dunckt dat hy Supplt sulcx niet en solde hebben verdient, soe is hij to vreden dat V. L. hedt werck bij iemandt dess verstandt hebbende, laeten besichtighen ende visiteren waer toe hij Suppliant die hallfue oncosten presenteert te doen dan hij en twijuelt niet, V. L. als dess genoechsaem Verstendich, en sullen sulcx achterlaeten ende heure woorden macht geuen.

Dwelck doende, etc.

In margine staat: Ein Erss. Raidt sall yrst daegs die taeffell doen visitieren und dair nae den Supplt dair van betaelen, wie versprochen, und angaende vordere gratie of verehrunghe sall sich nae befindt gegens den Suppliant laten vernemen und doen.

Actum den 19 Nouembris ao. 1587.

(get:) J. Campen.

VARIA.

AANTEEKENINGEN UIT DOOP-, TROUW- EN BEGRAFENIS-BOEKEN.

JOHANNIS DUIF, Schilder, Jongman van der Goude en
aldaar woonachtig, met
MARIJTIE PIETERS. Jongedochter van Bodegraven, wonende
op de botersloot (te Rotterdam)
Attestatie gegeven op Gouda 10 Nov. 1647.

Den 15 Mey 1657 syn alhier (Rotterdam) getrouwt PHILIPS DE CONING, Schilder weeuenaer van CORNELIA FORNIER ende MARGARETA VAN RIJN wedue van PIETER VALENTYN, woonachtig tot Amsterdam, alwaer sy haer proclamatie hebben gehadt volgens de acte van verclaringe daervan bij JACOB DE VOGELAER, Secretaris der voorsz. stede ende Burgermeesteren gebleken is dato den 13 Meij 1657.

Present Mr. JOHAN VAN DER MEYDE en A. SOURY Burgermeesteren.

In kennisse van my P. VERSCHUER.

Mr. ROMAIN DE HOOGHE, Jongman van Amsterdam
trouwt te Rotterdam 30 October 1675.
SUSANNA VAN CRAKOU, Wed. WILLEM VAN ASSENDELFT.

JOHAN POTHEUCK,

SCHILDER TE LEIDEN, A° 1626—1669.

(Ons doel is in dit Archief ook bijdragen op te nemen die, hoewel reeds in druk verschenen, door hunne belangrijkheid in ruimeren kring bekendheid verdienen. Om die reden geven wij alhier gaarne eene plaats aan een opstel van Jhr. W. I. C. RAMMELMAN ELSEVIER, Archivaris van Leiden, over den Schilder JOHAN POTHEUX, dat in de Leidsche Courant van 26 Januari 1877 is verschenen.)

Het stedelijk museum te Leiden is in het bezit van eene door JAN POTHEUCK in 1658 vervaardigde schilderij, voorstellende de vier Regenten van het Pesthuis (thans het Militaire Detentiehuis) aldaar. Omtrent dezen schilder zegt IMMERZEEL (Levens der Kunstschilders) »dat »men van dezen weinig bekenden portret-schilder uit de helft der »17e eeuw geene bijzonderheden heeft weten te krijgen. Hij is vroe»ger alleen bekend geworden door eene schilderij met de portretten »der Regenten van het Pesthuis te Leiden, die zijn penseel tot groote »eer verstrekt." Intusschen kan ik het volgende omtrent dien schilder mededeelen. Zijn geslacht, uit Verviers (prov. Luik) afkomstig, heeft zich in het begin der 17e eeuw te Leiden gevestigd en behoorde tot de Waalsche gemeente. Zijn vader, SERVAAS POTHEUCK (POTHEUQUE

of POT-HUGHEN), *Kaardenmaker* van beroep, wonende op den Ouden Singel bij de Koolstraat, was tweemaal gehuwd, eerst met ELISABETH CRAEMERS en op den 15[den] Mei 1637 met MARIA JEAN THOMA, geboren te Luik. Uit dat eerste huwelijk is onze schilder, JAN POTHEUCK, geboren, die den 25[en] Dec. 1626 in de Waalsche Kerk te Leiden werd gedoopt.

Hij werd in 1652 als lid van het St. Lucasgild ingeschreven, was daarvan in 1668 hoofdman, onderteekende op den 19[den] Januari 1669 de rekening van het gild en overleed in den loop van het jaar 1669, in den ouderdom van 43 jaren 1). Deze schilder is tweemaal gehuwd geweest, eerst op den 17[den] Aug. 1653 met JEANNE WESSELAER of WETSELAER en op den 21sten Mei 1658 met FRANÇOISE DES CHAMPS, geboren uit de omstreken van Rijssel. Uit het eerste huwelijk is eene dochter, JEANNE, op den 19[den] Julij 1654 geboren 2), en uit het tweede huwelijk twee dochters, ELISABETH en MARIA, alsmede een zoon, JAN, die den 23sten Nov. 1667 in de Waalsche Kerk werd gedoopt. Onze schilder was 9 jaren ouder dan de schilder FRANS VAN MIERIS (de oude), bij wiens huwelijk met CUNIERA CORNELISD[r]. VAN DER COCQ in 1657 hij als getuige verschijnt. Hij zal van 1652 tot 1669 wel meerdere stukken geschilderd hebben dan alleen de bekende portretten van de Regenten van het Pesthuis. Zijne ouders waren niet onbemiddeld, af te leiden naar verscheidene huizen die zij bezaten. Hij was ook eigenaar van een huis op den Ouden Singel, dat hij den

---

1) Het overlijdens-register van 1669 is niet compleet, zoodat *maand* en *datum* niet zijn op te geven.

2) Zij was gehuwd geweest met JACOB TELJEUR, die haar en haar kind verlaten had. Zij kreeg van de Leidsche regering verlof, op den 13[en] Julij 1679, om een gedeelte van de erfenis te aanvaarden, nagelaten door haren neef JAN CLAESZ., in Oost-Indië overleden.

11den Aug. 1667 aan FRANÇOIS DOZY voor *f* 2600 heeft verkocht. Dit huis behoort thans aan den heer B. F. KRANTZ, die het waarschijnlijk van mr. J. G. DE MEY VAN STREEFKERK heeft gekocht.

De schilder had ook een oom, WELTER of WOUTER POTHEUCK, kaardenmaker van beroep en wonende op den Ouden Singel, bij wien heimelijk tot 1645 is opgevoed TANCREDO DE ROHAN, voorgewende zoon van den hertog van ROHAN en MARGUERITE DE BETUNE SULLY 1). Een zoon van genoemden WELTER, genaamd SAMUEL, heeft in de theologie te Leiden gestudeerd, en is in 1674, oud 40 jaren, als student ingeschreven. Een volle neef van den schilder, genaamd ZACHARIAS POTHEUCK, geb. 1630, was in 1652 muziekmeester te Leiden, en werd in dat jaar als lidmaat der Universiteit ingeschreven. Hij woonde in het »*Comtoor cleed*", op de Haarlemmerstraat bij de voormalige Fransche of Vrouwe-Kerk.

R. E.

---

1) Zie over deze zaak ALEX. DUMAS, *Louis XIV et son siècle*, Tom. III, p. 138. Ook *Navorscher's Bijblad*, ao. 1855, blz. 134, en hetgeen daarover in het *Leidsch Archief* is gevonden.

MERKEN VAN DELFTSCHE PLATEELBAKKERS.

(Met 3 platen.)

Onder de pogingen die vroeger van overheidswege werden in 't werk gesteld om den bloei van een voornamen tak van oud-Nederlandsche kunst in stand te houden en te bevorderen, verdient de aandacht het uitvaardigen van de volgende:

1) KEURE tegens het Namaaken der Teeckens of Merken der Plateelbakkerijen mitsgaders het veranderen der voorseijde Teeckens of Merken.

De Heeren van de Weth der Stad Delft, in ervaeringe gekomen zijnde, dat sommigen der Mrs Plateelbackers en Winkelhouders binnen deeze Stad zedert eenige tijd van zig hebben kunnen verkrygen, om, met agterlaating van de gewoone Merken van hunne Plateelbackerijen, de Naamen of Teekens van andere Mrs Plateelbackers op hunne Porceleynen te stellen ofte te doen stellen, streckende hetzelve tot merkelyke praejuditie en groot discrediet van de Winkels, welkers Merken op zoodanige wijse werden misbruykt:

---

1) Te Delft gedrukt bij ADRIANUS STERCK Stads Drukker 1764.

MERKEN VAN DELFTSCHE PLATEELBAKKERS

(Midden der XVIIIe Eeuw.)

A. Kiell, in "de Witte Ster„.

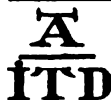

Jacobus de Milde, in "de Paauw„.
(Deze Plateelbakkerij bestond sedert 1651)

Johannes den Appel, in "de Vergulde Boot„.

(of) .Dirk van der Does, in "de Roos„.

Lambertus Sanderus, in "de Klaauw„.

Willem van der Does, in "de Drie Klokken„.
(Heeft ook 3 Klokjes tot merk gehad)

J.T. Dextra, in "de Grieksche A„.

Jacobus Halder, Adr: Z^n. in "de Grieksche A„.

HB	Hugo Brouwer, in "de 3 Porceleijne Flessies,"
(HVMD)	Hendrik van Middeldijk, in "'t Hart,"
AP	Anth. Pennis, in "de 2 Scheepjes,"
V Duijn	Johannes van Duijn, in "de Porceleijne Schotel,"
De Blompot	P. Verburg, in "de Vergulde Blompot,"
PD	Pieter van Doorne, in "de Porceleijne Fles,"
DSK	Tomas Spaandonck, in "de Dubbelde Schenkkan,"
L P K	Wed. Gerardus Brouwer, in "de Lampetkan,"
W: V: B	Willem van Beek, in "de Twe Wildemans,"

Zoo is 't, dat Haar Ed. Gr. Agtb. teegens deese quaade practijk en baatzugtige handelwyze willende voorzien, hebben goedgevonden te Keuren ende te Statueeren, gelyk Gekeurt ende Gestatueert werd by deese, dat yder Mr. Plateelbacker en Winkelhouder binnen deese Stad gehouden ende verpligt zal zyn, zyn eygen Naam ofte het gewoonlijk Merkteeken van desselfs Winkel te stellen ofte te doen stellen op de Goederen, welke hy met eenig Merkteeken ofte Naam geteeckent wil hebben, op de Verbeurte van de Goederen, dewelke met een ander Merk zullen zijn Geteekent, als van de Winkel, waarop deselve Goederen zyn gemaakt, en daarenboven op een Boete van Ses Hondert Gulden, te Appliceeren een Derde part ten behoeve van de Heer Hoofd-Officier deeser Stad, een Derde part ten behoeve van het St. Lucas Gilde, ende het resteerende een Derde part ten behoeve van den Aanbrenger.

Verbieden voorts op voorsz. Boete alle de Mrs. Plateelbackers en Winkelhouders in hunne Uythangborden voor derzelver Winkels hangende, of in de Teekens, welke hunne Winkels in de Geevels draagen, nogte ook in de Naamen, ofte de Merken waarmede zij gewoon zijn hunne gefabriceerde Goederen te teekenen, eenige verandering hoe ook genaamt, te maaken. zonder voorkennisse ende consent van Haar Ed: Gr: Agtb:. ten welken eynde de voorseijde Mrs. Plateelbackers en Winkelhouders worden gelast. omme binnen de tyd van veerthien daagen na de Publicatie deeses, ter Secretarye deeser Stad over te leggen een pertinente en praecise Memorie, houdende het Uythangbord, voor, ofte het Teeken, in de Gevels van hunne respective Winkels gevonden werdende, mitsgaders het Merk 't welk zy gewoon zyn op hunne Goederen te stellen.

Aldus gedaan ende gearresteerd bij opgemelde Heeren van de Weth der Stad Delft den 9 April 1764 ende na het luyden

17

van de Groote Klok van het Raadhuys gepubliceert den 12 daaraanvolgende.

In kennisse van my Secretaris,
H. VAN DER GOES.

Of door het uitvaardigen dezer Keur, het namaken van elkanders fabrieksmerken, bij de Plateelbakkers voor goed een einde nam, kunnen wij niet beslissen, doch waarschijnlijk zal de daarop gestelde boete van *f* 600.— niet zonder uitwerking gebleven zijn.

Aan den last om binnen 14 dagen ter Secretarie eene opgaaf, of zooals de Keur zegt een »pertinente en praecise Memorie" van de Uithangborden en de Merken in te leveren, werd door 25 Plateelbakkerijen schriftelijk voldaan.

Bij de groote schaarschte van bescheiden over dit te weinig bekende gedeelte onzer Kunstgeschiedenis, is het een geluk dat die schriftelijke opgaven, indertijd in één band vereenigd zijn, waardoor zij voor verstrooiing en vernietiging bewaard zijn geworden en thans in het Gemeente Archief van Delft nog aanwezig zijn. 1)

De memorien, op last van de Magistraat ingeleverd, behelzen de afbeelding van het Uithangbord en van het Merk; slechts van een paar Plateelbakkerijen wordt het merk niet afgebeeld, namelijk van *de Blompot* en *de Lampetkan.* Vergissen wij ons niet, dan bestond het merk van eerstgenoemde Plateelbakkerij uit de letters B. P. zijnde de verkorting van den naam B(lom) P(ot). Daar het stellig bewijs ons daarvoor ontbrak hebben we het merk op Pl: 2 opengelaten. De Lampetkan (zie Pl: 3) merkte met de letters L. P. K. of L. P. Kan,

---

1) De heer A. DEMMIN is de eerste geweest die er gebruik van maakte voor zijn werk: Guide de l'Amateur de Faïences et de Porcelaines.

insgelijks de verkorting van den naam L(am) P(et) K(an). Herhaaldelijk kwam ons dit merk voor.

Daar wij later nog gelegenheid zullen hebben om terug te komen op de oude Delftsche Plateelbakkers (wel te onderscheiden van Tegelbakkers) en hunne merken, stippen wij naar aanleiding van bovenstaande Keur dit nog aan, dat al het ongemerkte Delftsche aardewerk waarschijnlijk van oudere dagteekening is dan het uitvaardigen dier Keur en dus van vóór 1764.

JOHANNES ANTIQUUS.

De volgende aanteekening uit het Register van Poorterbrieven der Stad Breda, loopende van 1730—1771, doet ons het tijdstip kennen waarop deze, niet algemeen bekende Groningsche kunstenaar zich te Breda vestigde; tevens blijkt daaruit dat hij Kunstschilder van den Prins van Oranje was:

JOHANNES ANTIQUUS gepensioneerde Konstschilder van Sijne Hoogheijd, geboortig van Groningen word borger, heeft ten dien eijnde Eed gedaen in hand Fisci ende is aan denselve de geregtigheijd daertoe staende (volgens Resolutie van haer Ed. Wel Achtb. van dato 3 Augti 1739) mitsgaders de ordinaire Borgtogte (salvo het Regt der Armen) geremitteert.

Actum in Collo den 27 Augti 1739.

TAPIJTEN VOOR HET NIEUWE ADMIRALITEITSGEBOUW, TE ROTTERDAM, 1644—1646.

(Medegedeeld door den Majoor P. A. LEUPE, Ambtenaar bij het Rijks-Archief.)

n plaats van het Princen Hof, in gebruik bij de Admiraliteit op de Maze, werd tusschen de Jaren 1642 en 1644 een nieuw gebouw opgetrokken, waarin voortaan de Admiraliteit hare Vergaderingen enz. zoude houden. In hunne Vergadering van 21 Junij 1644, werd op aanzoek van Burgemeesteren besloten eenige Heeren te committeren om met de Stads fabrieken het nieuwe lokaal te inspecteeren en de veranderingen op te nemen, die men daarin nog zou noodig vinden. Die inspectie had den 6 Julij »tegen den coelen avond" plaats, waarbij de Oud-Burgemeester en Stads fabriek COUWENHOVEN en de aanwezige Leden ter Vergadering tegenwoordig waren.

Een maand later (3 Aug.) werden de Heeren VAN DORP en STOCKUM verzocht »een keer te doen naer ter Goude, ten eynde na

te gaen, welcke gelegentheyt daer ter stede was tot het bekomen of aanbesteden van de tapijten, die in de Raedkamer van het nieuwe Hof zouden worden vereyscht".

Intusschen verscheen ter Vergadering op den 8 Augustus, MAXIMILIAEN VAN DER GUYCH 1), »Tapijtsier" te Delft, die zich aanbood tot het leveren van het benoodigde tapijtwerk.

Men gaf hem te kennen dat de »Tapytsier" van Gouda tegen den volgenden dag met zijne patronen was bescheiden, hij insgelijks met de zijne zou kunnen komen, ten einde die mede aan den Raad te vertoonen.

Beiden verschenen op den bepaalden tijd en boden den Raad eenige patronen van hun werk aan »d' een by gemaeckte tapyten en sommige Schilderyen op papier, d' ander meestendeel in Schilderye". »Welkers genegentheyd en gelegentheyd tot leverantie dan verstaen synde, werd hun aangezegd dat men hun de intentie van de Raad eerstdaags zouden laten weten."

Na hier over te hebben beraadslaagd, besloot de Raad op den 16 Augustus, »dat men den Tapytsier Meester SCHAEP (te) ter Goude zal bedanken en de kosten by hem gedaen aen hem doen rembourseren. Ende dat men vervolgens met JAN JANSEN SEGERS, Tapytsier, mede woonende binnen der Goude, sal soecken te contracteren over de leverantie van de Tapisserie tottet nieuwe Hof, op goede conditien, daartoe eerstdaegs te beramen". Nog werd (op den 10 September) aan MAXIMILIAEN VAN DER GUYCH op zijn verzoek toezegging gedaan, »dat men hem mede sal verschryven oft ontbieden, tegens men hier gereed ende geresolveert soude syn om met iemant over sulcke leverantie te contracteren".

---

1) Ook VAN DER GUCHT geschreven.

Maar er verliepen nog drie maanden (10 December) vóór dat er een besluit werd genomen, om met een der genoemde Tapijtwerkers een contract aan te gaan, nadat deze hunne patronen hadden ingeleverd en men de prijs van dat werk op tien gulden de el had begroot.

De Heeren Gecommitteerden naar den Haag werden verzocht »zy wilden die patronen met haer nemen naer Delft, om aldaer en passant na de juyste waerde van sulck tapytwerk vernemen". Intusschen zou men de genoemde Tapijtwerkers laten aanzeggen dat zij over tien à twaalf dagen terug mochten komen.

Na resumtie der stukken en papieren, rakende het bovengenoemde Tapijtwerk (28 Dec^b.) en het lezen van een brief van den Heer BRUNO VAN DER DUSSEN hierover 1); werd dienstig gevonden dat men deze, bij missive, zou verzoeken »hy wilde de vorder moeyten aennemen, ende uyt alle de voorsz. hem toe te zenden stukken, met advys van den Meester oft Meesters aldaer tot Delft, ontworpen, de beste conditien waerop men soude mogen met de aannemers van 't werk sekers te contracteren, als die welcke men daartoe soude bescheyden tot eerstcomende Maendach").

Het rapport van den Heer VAN DER DUSSEN en het nader door hem hierover gebesoigneerde ingekomen zijnde 2) (2 Januarij 1645) en nadat beide stukken tot monsters ingeleverd, nader gevisiteerd en geexamineerd waren, werd »na deliberatie dienstig gevonden en vervolgens geresolveert, dat men op 't monster by JAN JANSEN SEGERS Mr. (te) ter Goude gemaeckt, ende daeromme ook mitten selven Mr. alleen sal contracteren.

---

1) Niet aanwezig.
2) Als boven.

Met eenen soo is metten selven Mr. overkomen, dat hy 't soodanige tapytwerk na 't voorsz. monster op soodanige conditien, als er wytlopigh syn voorgeslagen ende pertinentelyck sullen worden gestelt by geschrifte, sal leveren d' elle tegen tien gulden". Dit contract werd nog gedurende de Vergadering in geschrift gesteld, geresumeerd en geapprobeerd, en besloten daarvan twee eensluidende afschriften te laten maken, hetgeen den volgenden dag (3 Januarij) plaats had 1).

Die stukken werden na geresumeerd te zijn door beide partijen onderteekend, en aan den aannemer toegestaan, een ordonnantie van prompte betaling, ter somma van zes Honderd gulden, in mindering en ter goeder rekening van hetgeen hij ter zake van die leverantie zou komen te verdienen.

Bij resolutie van den Raad van 8 September 1645 werd JAN JANSEN SEGERS aangeschreven, den 11e daaraanvolgende, des morgens voor den Raad te willen compareren, »ten fine om met syn kennisse de maet opgenomen ende voorts diesaengaende gedaen te worden als 't volgens het tractaet soude behoren 2). Hij verscheen op den bepaalden tijd; van den vlakken inhoud vonden wij geen opgaven, doch er werd goedgevonden (12 Septb.) »alvoren den voornoemden Mr. ten vollen te betalen, dat men sal voorschryven N. SCHAEP Mr. Tapytsier te . . . . . ., om den Raad alhier in 't opnemen te dienen van advys".

Den 19 December waren de tapijten opgehangen; want op dien datum werden aan de Boden UYTTERWEER en WESTENBURGH, op hunne declaratie »wegens hun verdienste ter saecke van 't voeyeren ofte besetten van de tapeten, ter Camere alhier, deselve op te

1) Als voren.
2) Resol: 6 Sept: 1645, opgenomen door BORSBEECK en zijn huisvrouw.

hangen etc., met kennisse van saecken, toegelegt de Somme van eens 't sestigh Gulden".

Eenige dagen later leverde de Tapijtwerker SEGERS zijne declaratie in, en verzocht om een ordonnantie voor de betaling van het hem nog toekomende op zijne leverantie. Alvorens echter hier toe over te gaan, vond de Raad goed (23 Dec[b].), ingevolge het gearresteerde op den 13 September te voren, aan DAVID SCHAEP »mede Tapytsier (te) ter Goude" te schrijven en hem te verzoeken, hij wilde hoe eerder zoo liever overkomen om de Tapijten te bezichtigen, en den Raad in het opnemen daarvan te dienen van advijs. Wanneer dit heeft plaats gehad bleek ons niet, doch men leest in de resolutie van 2 February 1646 het volgende:

»JAN JANSEN SEGERS Mr. Tapytsier (te) ter Goude zig beclagende dat hem, soo over t veranderen van eenige stucken tapyten ende verscheydene desselfs vacatien en reyskosten, tydens de tapyten alhier hadden gevoeyert, opgenomen en opgenomen te werden, als mede tot vereeringe van syn knechts niet meer en ware toegeleyt, als eens Vyftien Gulden, heeft dienshalve versocht redelycke verbeteringe. Waerover gedelibereert synde, is geresolveert dat men ten besten van den voorsz: Mr. Tapytsier, in voldoeninge van alle syne pretentien, sal doen depecheren ordonnantie ter somme van eens XXV gulden".

GESCHILDERDE GLAZEN

VEREERD DOOR DE

ADMIRALITEIT OP DE MAZE, 1644/1646.

(Medegedeeld als voren.)

VLAARDINGEN.

Gelesen Requeste gepresenteert op den naam en van wegen de Regenten der Stede Vlaardingen, Vlaardinger Ambacht en Souteveen, waar by wierd versogt, men wilde de vergroote en verhoogde Kerke daar te Vlaardinge vereeren en begiftigen met een glas; op welk versoek alvooren absolutelyk te disponeeren, is dienstig gevonden te vereyschen op wat maniere de vorder glasen sullen werden gemaakt, en wat dit glas van 't collegie wel soude komen te kosten; en heeft de Heer BRASSER aangenomen sig dienshalven by den Glasschryver daartoe verkoren, t' informeren.

(Resolutie van den 13e Julij 1644.)

Met den Glasschryver WILLEM TIEBOUT is veraccordeert ter somme van Vyfhonderd Vyftig gulden, in voldoeninge van het glas

by hem gemaakt, ende by desen Rade in de Kerke tot Vlaardingen vereert.

(Resolutie van 5 May 1645.)

NIEUW-LEKKERLAND.

Gelesen requeste gepresenteert op den naam van de Geregte als ook den Kerkenraad van Nieuw-Lekkerland, tenderende om begiftigt te werden in heur aangeboude niewe Kerk, in plaatse van de afgebrande, met een glas. Ende is na deliberatie 't selve toegestaan; te weten een gemeen glas, ofte glas van redelyke valeur, met het wapen van 't collegie, aldaar te stellen op den behoorlyken rang.

(Resolutie van 7 November 1646.)

By den Glasschryver die daar hadde te maken 't geaccordeerde glas in de Kerke van Nieuw-Lekkerland, geexhibeert zynde, onder anderen het patroon waarna hy 't voorschreven glas zoude hebben te leveren; is met hem overkomen 1), dat hy 't sal na behoren leveren voor de somme van honderd vyf ent seventig gulden.

(Als voren van 7 November 1646.)

DEN BOMMEL.

By ofte wegens den Kerkenraad in den Bommel wesende verzogt den Raad beliefde ook hunne Kerke te doen verzien, met een glasch, nae 't exempel van de Heeren Staten Generaal, als mede den Heeren van Hollandt; is na deliberatie daervan toezegging gedaen,

---

1) Overeengekomen.

ende dienvolgende voorgenomen dies metten Glasschryver THIBOUT te spreken, ende over de leverantie van dien te accoorderen.

(Resol. van 25 September 1648.)

OUD BEYERLAND EN CLAASWAAL EN CROMSTRYEN.

Gelezen requeste gepresenteert by Gecommitteerden van de Magistraat en Kerkenraad van Out beyerlant, versoekende om redenen als in deselve, men wilde na 't exempel van andere Collegien ende Steden, tot vergrotinge van hunne Kerk, ook contribueren eene redelyke subsidie ofte wel daar toe geven een glas, waarover gedelibereert synde is het tweede lith van 't versoek geaccordeert ende heeft men dienvolgens aangenomen soo een glas te versorgen.

Ter dier occagie geresumeert synde het versoek in Augusto 1649 alhier gedaan by Gecommitteerden wegen den bouw van de Kerken tot Claaswaal ende Cromstryen in Numans Polder, om ook begiftigt te werden met een glas, ende alsdoen gehouden in bedenken; is na deliberatie 't selve versoek als nu ook toegestaan.

(Resol: 5 October 1650.)

Den Meester Glas Schryver TIBOUT, hebbende overgelevert twee patroonen van glasen, t' eene voor de Kerke in Beyerland, ende het andere in Nieuwmans Polder, begroot dit op twee hondert, ende dat op vier hondert en vyftig gulden, syn de Heeren VAN DORP ende WYCK, versogt en gecommitteert om metten voorn: Mr. over de prys soo van een als ander te accordeeren.

(Resol: 9 November 1650.)

BERGSCHENHOEK.

De Predikant ende Kerckmeesters van den Bergsenhoek, by requeste versogt hebbende, praestatie van t' geene by apostille van den 24 Juny des Jaers 1659, by desen Raed, 1) tot opbouwing van de afgebrande Kerck aldaer is belooft; is verstaen dat de voorschr: belofte ter somma van duysent gulden eens, sal werden gepraesteert, daer in begrepen d' oncosten van een glas tot genoegen deses Raadts, in 't gebouw van deselve Kerck te stellen; tot welckers opneminge de Heeren GROENINCX ende VAN DER HEYM worden versocht ende gecommitteert.

(Resol: den 9 Augustus 1695.)

ANDRIES DE MONS, BEELDHOUWER.

Hij beitelde het Stads-wapen van Rotterdam in den gevel van het Huis of Logement 2) hetwelk die stad tot een verblijf voor hare Gedeputeerden ter dagvaart, in 's Gravenhage had laten bouwen:

Den 4 January 1678 betaelt aen ANDRIES DE MONS, steenhouder in den Haege een somme van drie hondert agt en dertigh gulden, en negen st: over het maken van het wapen voor het Logement aldaer, volgens reeckening, ordonnantie van de Heeren Burgemm. en quitantie dus . . . . 338.9.—

(Rekening van den Thesaurier-Ordinaris der Stad Rotterdam van 1677/78 folio 117.)

1) Deze resolutie ontbreekt.
2) Thans het Ministerie van Oorlog.

ORGELDEUREN IN DE GROOTE KERK TE ALKMAAR,

GESCHILDERD DOOR CAESAR VAN EVERDINGEN.

IMMERZEEL bericht ons in zijn werk »De levens en werken der Hollandsche en Vlaamsche Kunstschilders, Beeldhouwers, Graveurs en Bouwmeesters", dat CAESAR VAN EVERDINGEN op de orgeldeuren in eene kerk te Alkmaar, omtrent het jaar 1648, *de zegepraal van David over Goliath* schilderde.

Met behulp van den door Dr. P. SCHELTEMA opgemaakten Inventaris van het Archief der Gemeente Alkmaar 1) kwamen wij op het spoor van het oorspronkelijke accoord der regeering van Alkmaar met CAESAR VAN EVERDINGEN nopens het schilderen dier orgeldeuren 2).

IMMERZEEL heeft zich echter blijkbaar vergist wat betreft het onderwerp der voorstelling en het jaar waarin het geschilderd werd. Het accoord, welks inhoud ons belangrijk genoeg toescheen om het

---

1) Alkmaar H. COSTER & ZN 1869.

2) T. a. p. No. 58 bladz. 143. De heer J. NUHOUT VAN DER VEEN, Secretaris der Gemeente Alkmaar, die ons met de meeste bereidwilligheid inzage van genoemd Accoord vergunde, deelde ons tevens mede dat het schilderwerk op de bedoelde orgeldeuren nog in vrij goeden staat verkeert.

alhier mede te deelen, spreekt van den triomf van Koning SAUL, niet van dien van DAVID, en wat betreft het jaar 1648, het is mogelijk dat het schilderwerk toen eerst gereed kwam; het accoord is echter gedagteekend 16 Augustus 1643 en dus zou EVERDINGEN aan zijne schilderij bijna 5 jaren gearbeid hebben, wat ons minder aanneembaar voorkomt. Het accoord luidt als volgt:

Burgemeesteren ende Regeerders der Stadt Alcmaer in desen genomen hebbende tadvijs van de Heeren Out Burgemeesteren OUDESTEYN, PAEU, BRASKER ende SONNEVELT zijn int minnelijck geaccordeert met CÆSAR VAN EVERDINGEN nopende het schilderen van het model van de Triumphe van de Co: SAUL ende tselve te stellen op de groote deuren van het niewe Orgel in de Groote kercke deser stede in sulker voegen dat de voorn. CÆSAR op dvoorsz. deuren dvoorsz. Triumphe nae tvoorsz. Model sal schilderen tselve proportionerende na dvoorsz. deuren ende daerinne immers zo veel kunst ende perfectie brengende als in tvoorsz. Model, tot contentement van Burgemeesteren deser Stede. Ende sal aen t voorsz. werck continuelijck arbeijden. De Verwen, Pincelen ende tgunt verder tot het schilderen gerequireert wert self becostigen, ende immers zo goede verwe daertoe doen ende twerck zo wel doorschilderen als t voorsz. Model. Voor welck Principael werck mitsgaders voor het model sulx het tegenwoordich op het Stadhuys es staende met alle oncosten daertoe te doen ende bij occasie van de selue alrede gedaen d Heeren Burgemeesteren aen dvoorn. CÆSAR VAN EVERDINGEN sullen betaelen de somme van twee duysent guldens daer aen afslach zal strecken de somme van twee hondert vijftich gulden daerop alreede betaelt. Sulx dat alsnoch contant betaelt zal werden de somme van seven hondert vijftich gulden. Ende de resterende duijsent gulden als het principael werck tot con-

tentement van Burgemeesteren sal opgelevert wesen. Ende indien tselve werck so constigh opgemaeckt mochte werden dat het de goede hope van Burgemeesteren noch overtrefte so sullen Burgemeesteren daer over noch een vereeringe doen aen dvoorn. CÆSAR tot haer discretie.

Actum op Burgemeesteren camer den XVI Augusti A°. XVI^c drie en veertich.

Toirconden dese bij dvoorn. CÆSAR onderteijckent neffens mij Secretaris.

C. SCHAYKEN.

Op den XXII Martij 1644 is bij ordonnantie in (pleno collegio gepasseert) aen CÆSAR VAN EVERDINGEN betaelt een somme van hondert en vijftigh guldens . . . . ƒ 150.—.—

De Vereeringe was onder de voorn. Heeren begroot op II^c guldens dit per memorie.

Bij het bovenstaande accoord bevindt zich de navolgende afzonderlijke:

Specificatie van de dachgelden ende extraordinaris oncosten gesupporteert bij CÆSAR VAN EVERDINGEN Schilder aen de Model van de deuren van den nieuwen orgel, mijnen E. Heeren Burgemeesteren overgegeven.

Eerstelijck comt hem over 547 daegen geschildert te hebben aent voorsz. model tot Amersfoort ijder dach drie gulden beloopt in gelde . . . . ƒ 1641— . —.

Noch verschooten aen modellen . . . . 34— 8 —.

Item voor reijscosten van twee mael naer Amersfoort gereijst te hebben ende wederom alhier . . .	*f*	12— . —.
Voor vracht van de doecken ende andere bagagie over Amsterdam gesonden ende wederom alhier te Alcmaer	-	8— 10—.
Voor handteijckening aen de koster tot Amersfoort noch betaelt	-	2—10—.
Voort gilt van de schilders noch tot Amersfoort betaelt	-	7— . —.
Aen Veruw, Olij, penselen ende vrijven van de Veruw noch betaelt	-	20— . —.
Somma . . .	*f*	1725— 8—.
Van dese voorgaende reeckeninge affgaen 28 daegen, soo met conterfeijten deurgebracht als hier te Alcmaer geweest te sijn	*f*	84— . —.
Item noch aen Ordonnantie gehadt ende genooten	-	250— . —.
	f	334— . —.
Ergo rest suijver . . .	*f*	1391— 8—.

UTRECHTSCHE PLATEELBAKKERIJEN.

Ofschoon niet zoo vermaard als die te Delft, trof men oudtijds in verscheidene steden van ons land Plateelbakkerijen aan. Zoodanigen bestonden er ook te Utrecht in de 17e en 18e eeuw, blijkens de hieronder volgende bescheiden, medegedeeld door den Archivaris dier gemeente Mr. S. MULLER FZN.

Tot meerdere aanvulling staat dit »Archief" ten allen tijde open.

Den 16en Decembris 1616.

HET BOLWERCK ACHTER ST. MARIËN.

De Raet der Stat Vtrecht gehoort hebbende het versoeck bij JAN GERRITSZ VAN OVERMEER deser Stats burger den rade voor dezen gedaen, van te mogen hebben In pachte het bolwerck gelegen achter Sinte Mariën omme op 't selve bolwerck te stellen een huijsinge peertmolen ende oven, omme te backen verscheyden soorten van Steen platelen ende diergelijke, (oock op de maniere van porceleynen: Ronde off staende pilaérs onder schoorsteenmantels ende anders, mitsgaders het rapport van AERT VAN ECK Schepen ende CORNELIS VAN BEECK Raedt der voorsz Stadt, die bij den voorsz. Rade ten fijne naebeschreven Gecommitteert waren, Ende daer uyt verstaen hebbende, dat syluyden op 't behagen des Raets voorsz metten voorn.

JAN GERRITSZ versproocken ende geaccordeert sijn, dat hij tot zijnen costen op 't voorsz. Bolwerck sal mogen stellen, de huysinge, meulen ende gereetschappe die hij totte voorsz. neeringe sal moeten gebruycken In sulcke voeghen dat hij tot een recognitie soo voort stellen van sijne huijsinge, molen, oven, Steenbackerije, genot van twassende gras ofte eert vruchten als oock voor sijne plantagie die hij daer op sal willen stellen, ende dese Stat nijet hijnderlijck en sullen zijn, Jaerlicx anden eersten cameraer deser Stat sal responderen ende geven twintich gulden, ende van alle 't gene voorsz. es passeren acte In forma. Soo heeft den voorsz Raedt, genegen wesende omme hare Borgeren ende alle consten ende neeringen te vorderen 1) ende te vermeren het voorsz. accordt bij provisie geapprobeert gelijck haere Ed. tzelve provisionelyk approberen bij desen.

(Notulen der Vroedschap van de Stad Utrecht.)

19 September 1653.

PLATEELSCHILDERS ORDONNANTIE.

Gehoort 't versoeck van de Dekens en de Busmeester van de Platteelschilders, ende daer op gehadt 't advys van de Heeren QUINT ende WTTEWAEL Gecommitteerden. Is verstaen dat Soldaten van dit handwerck elders guarnisoen houdende in sieckte off diergelycke comende te vallen niet sullen genieten de weeckelixe drie gulden en twaelff stuyvers bij 't 8e. artikel haerder Ordonnantie gemelt waer mede 't 15e. artikel wordt gerestringeert. Dat mede alle Platteelschilders-gesellen, die daer algereets sijn ofte noch souden mogen komen, sullen gehouden sijn binnen den tijdt van een maendt de Busse van den voorsz. Gilde te voldoen, ende daerinne voorts te continueren

1) bevorderen.

op de verbeurte van Ses gulden. Ende sullen geen Leerlingen ofte Leerjongens tottet voorsz. handwerck worden aengenomen tensy alvorens bij hun voor leergelt worde betaelt XXIIII stuyvers, op pene van drye guldens, welcke boete (zij) respective gehouden sullen zijn te betalen de Meesters die haer te werck sullen hebben gestelt. Ende omme de voorsz. artikelen als mede d' andere te beter te doen hebben haer effect, is goetgevonden dat de Dekens ende Busmeesters van den voorsz. Gilde volgens haer versoeck jaerlijksch bij Burgemeesteren sullen worden verkoren. (Als voren.)

Den Lesten September 1661.

PLATTEELSNYDERS KNECHTEN.

De Vroedschap geresumeert hebbende haer Ed resolutie ten versoecke van de Dekens ende Busmeesters van de Platteelschilders knechts den XIX September 1653 genomen, verstaen ende interpreteren bij provisie de selve resolutie bij dese, dat gemelte Platteelbackers ten regarde van de seer sobere conditie der leerjongens ende hare ouders deselve niet gehouden sullen sijn inde betalinge der XXIIII stuyvers tot leerkinds-gelt gestatueert, alsmede dat de knechts van buyten alhier comende bij leeninge voor eenige tijdt ofte sodanige andere als al hier maer voor eenen corten tijdt gecomen sijn omte wercken, ende noch participeren ende behoren aen de Busse van de plaetse daer die van daen gecomen sijn, in sulcken gevalle ende anders niet vrij sullen sijn van de twee guldens, die endere knechts alhier inde Busse volgende de voorsz resolutie geven moeten. Statuerende ende ordonnerende vorders bij deze dat yder van de Meesters binnen dese Stadt ende de vryheyt van dien voortaen niet meer dan drie Leerknechts ofte leerjongens op 't schilderen sullen mogen houden (nae dat de iegenwoordige tot dat getal sullen gecomen ende gemin-

dert sijn) ende wanneer een van die drie sijn leerjaren sal hebben voldaen, ofte mochte comen te sterven ofte te verlopen, der selver plaetse met andere sullen mogen vervullen op pene van drie guldens ten behoeve van de Busse te verbeuren soo menichmael contrarie bevonden wordt. Ende interdiceren mede bij dese de Dekens ende Busmeesters voorsz. tgeldt inde Busse gebracht meer te lichten ende om te deelen, maer 't selve ingebracht gelt alleen te gebruycken, conform d' ordre tot onderhoudt van hemluyder siecken, op pene van arbitrale correctie. (Notulen der Vroedschap.)

15 Augustus 1664.

Op het request van »JOHAN DE BRUYN den Ouden en den Jongen Vader en Soon, steentjesbackers," opvolgers van J. GZ. VAN OVERMEER (zie Resol. 16 Dec. 1616), wordt hun vergund (omdat het bolwerk St. Marie, waarop zij gevestigd waren, afgebroken en vergraven wordt) den nog overschietenden tijd van hun octrooi aan anderen over te doen, terwijl de vader op de nominatie wordt geplaatst van schipper op het kleine veer naar Amsterdam, in welke betrekking de zoon hem zal opvolgen. (Als voren.)

In de rekeningen komt de voor den grond van het bolwerk betaalde recognitie 1616—1651 op naam van JAN GERRITSZ. VAN OVERMEER, — 1651—1658 »de naecomelingen van J. G. v. O., — 1658—1663, ten name van HERMAN SEGERS.

4 Februarij 1737.

AMPLIATIE OP DE PLATTIERSCHILDERSGILD-ORDONNANTIE.

Gehoord het Rapport van de Heeren Gecommden tot het Plattierschilders Gild, op de Reqe den 21en january 1737 door de gezamentlijke gezellen van den voorsz. gilde gepræsenteerd: Approbeerd de

Vroedschap bij Provizie het geconvenieerde, onder dezelve; namentlijk.

Dat bij Overlijden wegens de te doene onkosten tot het begraven en ter aarde bestellen van man ofte vrouw in plaatze van Sestien gulden tot hiertoe genoten, alsnu daar toe uyt de Busse sal gecontribueerd werden een somma van Dartig gulden.

Edog zoo een van de voornoemde getrouwde gezellen quame te overleyden, dat alsdan derzelver weduwen van de Busch sullen verstoken zyn.

Item, dat voortaan de Jongelingen bij haare intekeninge in plaatze van Twee gulden, verpligt sullen wezen te betalen drie gulden.

En zall deze in haarlieder Gildeboek worden geregistreedt. (Als voren.)

24 Februarij 1744.

PLETIELSCHILDERS BUSSE.

Gehoord zijnde het Rapport van de Heeren Gecommitteerden tot het pletielschilders gildt op de Requeste door deeckenen en gesellen van voorschreeven gilde, den 17en Januarij 1744 gepresenteert, continerende versoeck dat de geene die niet meer contribuëeren tot haerlieder busse van 't genot derselver mogen verstoken zijn, Accordeert de Vroedschap der Suppliänten versoeck voor soo veel de gildebroeders van het Pletielbakkergild zig ten eenenmaal van dat Ambagt hebben ontdaan ofte nog sullen ontdoen, mits de zodanige van der tijd off ook van de Contributie tot de Bussche gelibereerd zijn. (Notùlen der Vroedschap.)

27 December 1752.

HET OPRIGTEN VAN EEN STEENTJESBAKKERIJ GEPERMITTEERDT.

De Vroedschap gehoordt het ampel en gedetailjeerd advis van de Heeren Commissarissen van de Pottebackers en Plateelbakkers-

gilde op de Requeste den 20e November 1752 gepresenteerdt, door Mr. FRANCOIS CUVEL Borger deezer Stad, permitteerd de Vroedschap aan den Suppliant om in zijne Huijsinge staande binnen deeze Stad aan de Oostzijde van de Oude Gracht tuschen de volder en Geertebrugge te mogen maeken en oprigten een steentjes Bakkerije, met het geen daarbij behoort, mits sulx geschiede ten overstaan van den Heere Cameraar en Fabricq, en dat den Suppliant sigh ontrendt het versoek van vergunninge van privilegiën en vrijdommen souden kunnen addresseren bij hun Edele Mogende, en heeft de Vroedschap het versoek van COENRADUS SMITS en WILHELMUS ISACUS NETENUS en van CORNELIS VERMEULEN daartegen gedaan bij Requeste en geannexeerde Memorie den 4en en 11en December gepresenteerd van de hand geweesen. (Als voren.)

21 Julij 1766.

AAN DEKENS EN BUSMEESTER VAN 'T PLATEELSCHILDERS GILDE GEPERMITTEERT HUNNE LEDENS MET EEN EYGE LAKEN GEGARNEERD MET GILDE TEKENS TE MOGEN BEGRAVEN.

De Vroedschap gehoord 't favorabel advis van de Heeren kerkmeesteren van de 4 Parochiekerken dezer stad op 't request den 23 junij dezes jaars gepresenteert door Dekens en Busmeester van 't Plateelschilder gilde binnen deze Stad, heeft zig daar mede geconformeert, en permitteert dienvolgens aan voornoemde Supplianten gelijke voorregten te mogen genieten als andere gildens in deze Stad, en dus bij sterfgevallen hunne Leedens met een eijge Laken, gegarneerd met zodanige gilde Tekens, als convenabel 't Tegelbakkers, van ouds Plateelschilders gilde genaamd, voegelijk zullen oordelen, te mogen begraven, mitsgaders te kunnen volstaan uit hare busse voor de kerkgeregtigheden te betalen de somme van twee

gulden, en niet meer, conform 't 6 Art. van de Ordonnantie op de kerkenregten aangaande het begraven der Lijken in de 4 Parochiekerken gearresteert den 1 Junij 1744 voorts zig regulerende na de Ordonnantiën ten dien opzigte gemaakt, off nog te maken, en in Specie na voorsz. ordonnantie van den 1 Junij 1744. (Als voren)

4 Januarij 1773.

OCTROY EXCLUSIV TOT 'T BAKKEN VAN WITTE EN GECOULEURDE STEENTJES GEWEYGERT AAN FR. KUVEL.

Gehoord 't eenparig rapport van de Heeren gecomm^e^. ter directie van stads finantiën, en tot de plateelschilders op de requeste den 21^e^ December 1772 gepresenteert bij M^r^. FRANCOIS KUVEL burger en blinkende en geschilderde Steentjesbakker binnen deze stad, daarbij Octroy verzoekende om alleen en met exclusie van allen anderen blinkende en geschilderde Steentjes te mogen maaken, heeft de Vroedschap des Suppliants verzoek van de hand gewezen en afgeslagen. (Als voren.)

SCHILDERWERK VAN ROMEIN DE HOOGHE

IN DEN DOELE TE ROTTERDAM.

Den 17 Augustus 1700 betaalt aan ROMEYN DE HOOGE een Somma van ses honderd en dertig guldens over de Occupaetiën gehad in 43 daegen aen de Sael van den Doelle alhier en voor het schilderen van Lambres Ornamenten aldaer, volgens Ordonnantie en Quitantie, dus . . . . 630.—.—

(Rekening van den Thesaurier Ordinaris der Stad Rotterdam van 1700, folio 411 verso.)

PRIJZEN VAN SCHILDERIJEN IN DE XVIIIde EEUW.

Lyst en Inventaris van Schilderyen welken ik jegenswoordig bezitte, met de pryzen welken ze my hebben gekost en desselfs grootte binnens Lysts gemeten 1).

	Kosten my:
Een stuk van WILLEM VAN DE VELDE zynde een stil water met verscheyde schepen, capitaal, hoog 2 voet 5 duym, breed 3 voet 4 duym in een zwarte Lyst en vergulde binnenkant	*f* 400.—.—
Twee do. van ADRIAAN VAN DER VELDE zynde Landschapjes met koetjes en beeltjes in een zwarte Lyst en vergulde binnenkant, hoog 9 duym breed 8 duym	» 150.—.—
Een extra capitaal Landschapje van den Fluweelen BREUGEL hoog 7½ duym breed 10 duym, in een vergulde Lyst, bewaard in een swart kasje	» 350. —.—
Een bataillje van PHILIP WOUWERMAN, in een vergulde Lyst, hoog 1 vt. 5½ dm. breed 1 vt. 10½ dm. . . .	» 44.—.—
Een stuk met Paarden, Jagers etc: in een vergulde Lyst, door PIETER WOUWERMAN, hoog 1 vt. 2½ dm. breed 1 vt. 6½ duym.	» 52.10.—

1) Het blijkt niet wie de eigenaar dezer schilderij-verzameling geweest is; vermoedelijk woonde hij te Rotterdam. Het handschrift dagteekent ongeveer uit het midden der XVIIIde eeuw.

Een stuk van JAN STEEN verbeeldende een man die een vrouwspersoon een stuk geldt aanbied, terwyl een ander vrouwspersoon staat te drinken en in 't verschiet 4 verkeerspeelders, in een vergulde Lijst hoog 1 vt. 4 dm. breed 1 vt. 8 dm. . . . . *f* 120.—.—

Twee fraaye Landschappen met koeyen en beelden door J. VAN DER BENT, discipel van BERCHEM, hoog 2 vt. 2½ dm. breed 1 voet 9½ dm. in vergulde Lysten. . . . . » 37.16.—

Een fraay stuk door HENDRIK MAARTENSZ. ZORG, synde Christus by Maria en Martha, met veel bywerk, hoog 1 voet 3 duym, breed 1 voet 7 duym in een vergulde Lyst . . . . » 50.—.—

Een stukje van JAN STEEN verbeeldende hem selfs, zyn slapende vrouw tabak in de neus blazende, met nog een vrouwtje en bywerk, seer fraay en uitvoerig, in een swarte lyst en vergulde binnenkaat, hoog 1 voet 2 duym breed 1 voet (schaars) 1) . . . . » 124.—.—

Een vrouwtje met een glaasje in de hand, aan een tafel leunende, door GABRIEL METZU hoog 9 duym breed 7½ dm. in een vergulde lyst (in een swart kasje). . » 105.—.—

Een Campement van Hussaren vol paardjes, beeldjes en alderhande gewoel, seer fraaij en uytvoerig door JAN VAN BREDA, zijnde door hem in den jare 1745 in Brabant op de plaats selfs geteekent en dus een waaragtig origineel in een fraaye vergulde lyst en

1) Wordt ook vermeld in G. HOET. Catalogus van Schilderijen. Dl. III bl. 466.

bewaart in een swarte kas, hoog 11 dm. breed 1 vt. 1½ duym (op Koper). . . . . *f* 94.10.—

Twee fraaije stukjes van den selfden meester, sijnde mede waaragtige en door hem selfs geinventeerde ordinantie, het eene verbeeldende een stropery van eenige ruyters in een boere dorp, het wegvoeren van een vrouwspersoon, en een gevegt met eenige boeren, met veel agterwerk en het andere een bataille, hoog 8½ dm. breed 10 dm. in vergulde lijstjes en bewaard in swarte kasjes (op Koper). . . . . » 100.—.—

Een manspersoon op een stoel sittende, hebbende een pijp in de hand, naast hem een staande vrouw met een glas en kan in de hand door FRANS MIERIS hoog 7½ dm. breed 6 dm. in een verguld lijstje . . . . » 105.—.—

Twee boere geselschapjes van REIJNIER BRAKENBURG, de beste die ooijt van hem gezien sijn, vol werk, in vergulde lijstjes, hoog 9 duym breed 7½ duym . . » 60.—.—

Een capitaal Stuk van ADRIAAN VAN OSTADE, verbeeldende 3 rokende en drinkende boeren, met enig agterwerk, hoog 1 voet, breed 10½ duym in een swarte lijst en vergulde binnekant . . . . . . » 70.—.—

Vijf stukjes van denselfden meester, dog van vroeger tydt dan het bovenstaande stuk, egter fraaij en solide van ordonnantie, verbeeldende de vijf Sinnen, door 5 boeregeselschappen, hoog 8 duym ruijm, breed 10 duym, in swarte lysjes . . . . » 70.—.—

Een capitaal uijtvoerig stukje van CAREL DUSART, sijnde een vrouwtje dat vis schrapt, hoog 10 duym ruijm, breed 8 duym, (ik) meen swart lysje en verguld binnekantje » 36.—.—

Twee fraaije Landschappen van H. ROOS, verbeeldende het een morge en het ander een avondstond, in zwarte lysten, hoog 1 voet 3 duym, breed 1½ voet	*f* 11.11.—
Een stuk verbeeldende de Bethelemitische kindermoort, hoog 1 voet 1 duym, breed 1 voet 10 duym in een swarte lijst en vergulde binnekant, onder de naam van RAPHAEL URBIN	» 18.13.—
	f 1999.—.—

Deze onderstaande schilderyen sijn uijt myn familjes boedel gekomen en waardeere (ik) als volgt:

Een capitaal en extra uytvoerig stuk van H. RAVESTEIN, verbeeldende een boere binnehuijs, waarin een boerin die met een juk met mandens met kool, peen en andere groente staat, op zij een stal met schapen, een man die ze voedert, een los schaap, een hond, een kat, een haan, eenig boere gereedschap en verder bijwerk, weergaloos schoon van ordonnantie en uijtvoerigheyd, hoog 1 voet 3 duym, breed 1½ voet, in een zwarte lyst en vergulde binnenkant, waardere ten minsten op.	» 150.—.—
Een schoon stuk van UGTERVELDT, verbeeldende een bordeel met 3 beelden, een Tafel met vrugten en ander bijwerk, hoog 2 voet 4 duym, breed 1 voet 11½ duym in een swarte lijst en vergulde binnekant	» 40.—.—
Een boerekermis of vrolykheyd binnenshuijs, vol beelden, door DE WITT, in een swarte lijst en vergulde binnekant, hoog 1 voet 8½ duym, breed 1 voet 9 duym	» 15.—.—

Een onstuymige Zee door W. DE VLIEGER, hoog 1½ voet breed 2 voet in een zwarte lijst	*f*	20.—.—
Een zeetje met scheepjes hoog 1 voet breed 1¾ voet in een zwarte lijst	»	10.—.—
Een winter door BREUGEL in een zwarte lijst en vergulde binnekant, hoog 1 voet breed 2 voet . . .	»	35.—.—
Een biddent oud man, door VAN STAVEREN in de manier van DOUW, capitael, in een vergulde lijst, hoog 10 duym breed 8½ duym	»	60.—.—
De origineele Portraitten van JAN VAN OLDENBARNEVELT en zyn vrouw, door MIEREVELT	»	25.—.—
	f	315.—.—
En de bovengenoemde Schilderijen die ik gekogt heb, kosten mij	»	1999.—.—
Nog een capitaal stuk van TENIERS, gekogt sonder lyst, verbeeldende een boerebinnehuys, vol boere gereedschap en ander bywerk, op de voorgrond een boer die een boerin onder de kin vat, breed 2 voet ruym, hoog 1 voet 5 duym	»	70.—.—
Dit stuk is soo schoon en uytvoerig als van hem bekent is.		
Een kaarsligtje, synde een vrouwtje in een nisje met een kaars in de hand van of in de manier van DOUW, hoog 7 duym breed 5 duym, op een (koper) plaatje	»	30.—.—
	f	2414.—.—
De portefeulje met prenten kost mij	»	278.—.—
de pryzen van elke prent staan er agter op)	*f*	2692.—.—

2 stukken van HOREMANS na prenten van LANCRET, in vergulde lijsten, hoog 1 voet 4 duym, breed 1 voet 9 duym	*f*	36.—.—
Een landschapje van CORNELIS POELENBURG, in een verguld lijstje, hoog 4½ duym, breed dito	»	14.—.—
Samen . . .	*f*	2742.—.—

IETS OVER DEN SCHILDER JOHANNIS OF JAN ARIENSZ DUIF.

etrekkelijk dezen schilder, wiens huwelijk hiervoren op bladz. 124 vermeld wordt, deelt de heer N. J. SCHELTEMA te Gouda mede, dat in de Archieven van het Weeshuis aldaar, eenige bizonderheden door hem opgespoord zijn, waaruit blijkt dat DUIF zijn opleiding als schilder, door toedoen van het Weeshuis te Gouda, van WOUTER CRABETH ontving, en dat later de tot Kunstenaar gevormde weesjongen voor dit gesticht eene schilderij vervaardigde.

Het register der Weeskinderen behelst over een en ander het volgende:

»Op den 18en Junij 1626 is in het Weeshuis ontfange JAN ARIENSZ: DUIF, oud omtrent 9 jaren, zoon van . — — — — ARIENSZ: DUIF

en de moeder NEELTGEN GERRITS VAN LEEWEN deze jongen zal leeren schilderen bij WOUTER CRABETH zyn neef 1) zonder iets daarbij te geven en genieten, papier prenten en penceels zullen bij het huis betaald worden, als mondeling overeengekomen is, voor den tijd van 6 jaaren, ingaande den 1en Januari 1629, binnen welken tijd hij gehouden zal wezen voor CRABETH zyn meester te werken."

»Op den 12en November 1642 is JAN ARIENSZ: DUIF gequiteerd van de actie, die 't Weeshuis wegens syn opvoeding op hem heeft spreekende, en dat voor 't schilderen van zeker bord der regenten hangende op de regenten kamer als zekere toezegging hem bij de regenten voor deeze gedaan." 2)

1) Niet de beroemde glasschilder maar zijn kleinzoon, van wien zich nog een schuttersstuk op het Sted. Museum bevindt.

2) Dit regentenstuk bevindt zich thans mede op het Sted. Museum, zoo ook het Portret van PIETER SIMPERNEL (Zie KRAMM in voce JOHS. DUINEN) door hem geschilderd.

HET REGENTENSTUK VAN 1653, IN HET MUSEUM TE ROTTERDAM.

Gelijk bekend is, werd de uitgebreide verzameling schilderijen, teekeningen, prenten en porcelein, door Mr. F. J. O. BOYMANS aan de stad Rotterdam nagelaten, onder den naam »Museum Boymans" in 1849 voor het publiek opengesteld.

Bij die verzameling werden eenige schilderijen gevoegd, die reeds het eigendom der stad waren of uit stedelijke gestichten verstrekt werden 1); die stukken, als niet behoorende tot de nalatenschap, zijn toen met een * gemerkt. 2)

Onder de schilderijen, die hunne schuilhoeken bij die gelegenheid verlieten, om voortaan een plaats in het Museum in te nemen, bevond zich een groot Regentenstuk waarop vijf personen, levensgroot, in zittende en staande houding bij een tafel afgebeeld zijn, dat zooals men hieronder zal zien, afkomstig is van het H. Geest of Oude Mannenhuis aan de Hoogstraat, te Rotterdam.

In den eersten Catalogus van het Museum (1849) komt dit stuk voor in de rubriek Onbekend (bl: 49) onder No. * 333, als: »Een regentenstuk, gemerkt Anno 1656, hoog 2 el 7 d. breed 2 el 69 d." Het jaar 1656 is blijkbaar een drukfout, want op de schilderij staat duidelijk Ao. 1653; de Catalogus, die in 1862, in de Fransche taal, verscheen, herstelt dan ook die fout. Men treft het stuk daar aan bladz. 60, onder No. 415 gemerkt met het jaar 1653, doch het opent weder de rij der onbekende meesters.

Uit den brand, die in den nacht van 15 op 16 Februari 1864 het Museum grootendeels vernielde, werd het hier bedoelde Regentenstuk, niettegenstaande zijne groote afmetingen, gered.

Nadat het Museum herbouwd en den 8 Augustus 1867 weder voor het publiek geopend was, verscheen in dat jaar een nieuwe Beschrijving der Schilderijen, in welke het Regentenstuk voor het eerst ter name van DANIEL MYTENS den ouden, voorkomt (bl. 43) onder

1) Zie Catalogus van Schilderijen in het Museum Boymans, 1849. Voorrede.

2) Mede aldaar.

N°. 145 * als volgt: »Een regentenstuk; gemerkt anno 1653, doek, hoog 207 d. breed 269 d."

Bij het samenstellen van den laatst vermelden Catalogus, (die van 1867) werd, blijkens voor ons liggend schriftelijk bewijs, door of van wegen de Directie, bij Regenten van het Oude Mannenhuis navraag gedaan naar den schilder van het stuk en naar de namen der personen die er op voorkomen. De toenmalige Secretaris van dat gesticht stelde een vruchteloos onderzoek daarnaar in, althans hij kon dienaangaande geen opheldering geven. Intusschen moest de Catalogus afgedrukt worden en misschien omdat er eenige overeenkomst bestaat tusschen de schilderijen van DANIEL MYTENS den ouden en den trant, waarin dit stuk geschilderd is, schijnt men dien schilder toen den vervaardiger genoemd te hebben. Alleen op grond daarvan kan zulks geschied zijn, want de schilderij is ongeteekend en draagt, zooals gezegd is alleen het jaarmerk 1653.

Een onlangs ingesteld onderzoek in de Archieven van het H. Geest- of Oude Mannenhuis, met een geheel ander doel verricht, deed mij echter toevallig den waren schilder van het stuk kennen. Tevens bleek mij dat er indertijd alleen gezocht was in de Notulen van Regenten, doch dat van de verdere bescheiden geen gebruik was gemaakt.

Naar bizonderheden omtrent het leven en de werken van JAN DAEMEN COOL (want aldus heet de maker van het stuk) zal men bij IMMERZEEL, KRAMM en anderen vruchteloos zoeken. Uit het door mij uitgegeven Meestersboeck van het St. Lucas Gild te Delft heeft men voor het eerst iets van hem vernomen 1), namelijk dat hij den 7 Maart 1614 als schilder het Meesterrecht aldaar verwierf, tegen betaling van

1) Zie hiervoren bl. 5. n°. 42.

f 12.— omdat hij vreemdeling was 1). Slechts weinige jaren woonde hij te Delft, want den 9 Februari 1618 hield hij te Rotterdam verblijf, immers in dit jaar vindt men hem als getuige in eene acte voor den Notaris JACOB SYMONSZ. verleden.

In 1623 woonde hij in de Wijnstraat te Rotterdam en huwde den 23 April van dat jaar te Rotterdam met LYSBETH CORNELISD, weduwe van den schilder LOWYS PERCELLES en wonende in de Bootsteeg. Na dien tijd verliezen wij hem geruimen tijd uit het oog en vinden hem niet terug vóór 20 October 1652, — zijn vrouw was waarschijnlijk toen reeds lang overleden — in een contract tusschen hem en Regenten van het Oude Mannenhuis te Rotterdam gesloten, waarbij hij wordt opgenomen als provenier of kostkooper in dat gesticht, tegen betaling van *f* 1200.—.

Hij overleed aldaar 24 November 1660. Bij zijne begrafenis, den 27 November, werd betaald *f* 14.9.—, zijnde het hoogste recht voor personen die in de kerk, ofschoon niet op het koor, begraven werden. 2)

Ter wille van de chronologische orde der weinige levensbizonderheden, die van hem konden worden opgespoord, hebben we 't bovenstaande laten voorafgaan.

Wij keeren nu terug tot het Regentenstuk van zijne hand, dat het Museum te Rotterdam tot sieraad verstrekt, en laten hier het contract zijner opname in het Oude Mannenhuis volgen, omdat daarin

---

1) Zie hiervoren bl. 13. Daaruit blijkt dat hij niet te Delft, maar wellicht te Rotterdam geboren was. De doopboeken van laatstgenoemde stad beginnen echter eerst 1617.

2) Kerkerekening. No. 79 folio 12.

juist het bewijs gelegen is dat de tot heden steeds onbekend gebleven schilderij van 1653 door niemand anders dan door JAN DAEMEN COOL kan geschilderd zijn:

Op de Conditie hiernaer volgende, Soo zijn de Vaders ter eender zijde ende JAN DAME COOL, ter Ander zijde veraccordeert, Als dat denselven JAN DAME, in t huijs sal woonen als provenier, daervoor hy in t huijs heeft gegeven een Oblijgatie op den ontfanger DUBLET 1) inhoudende de somme van Elff hondert Gulden, aen verloopen Intrest 11 gl. 9 st., noch aen gelt acht en tachtich gulden elff st. makende samen twaelff hondert gulden. Is voorts geconditionneerd dat denselven JAN DAMEN sal inbrengen een Bedde met zyn toebehooren ende sal mede hem selven moeten onderhouden van cleederen alles tot zijn lijff behoorende ende soo wanneer hy comt te overlijden soo sullen zyn Erffgenamen, alle sijn goederen tot zyn lijff behoorende, nae haer mogen nemen ende alle zyne andere goederen, wtgesondert het bedde met zyn toebehooren doch soo zij het bedde, begeeren naer haer te nemen sullen sij aen 't huys moeten geven de somme van vyff en twintich gulden.

Aldus gedaen op den 20 October 1652, present alle de Vaders.

In plaets van syn bedde met syn toebehooren aen t huijs betaelt de somme van vyff en twintich gulden. Actum den 3 April 1653. Verantwoort in de reekening vant jaer, April 1653.

Den selven JAN DAMEN heeft noch belooft de Vaders wtteschilderen, en deselve schilderij aent Huijs te vereeren ende aldaer in Eygendom sal moeten blyven.

Hierbij staat in margine deze aanteekening van zijn overlijden:

1) DOUBLET.

Obijt den 24 November 1660.

En het volgende ontvangbewijs wegens zijne nagelaten goederen:

Wij onderges. als Erffgenamen van JAN DAME COOL bekenne alle de goederen die denselven heeft naer gelaten, naer ons genomen te hebben. Actum den 1 December 1660.

ABRAHAM DAMEN COOL.
DAEM ARRIENS COOL

(Register der Oude Mannen en Proveniers in het H. Geest- of Oude Mannenhuis te Rotterdam 1580—1663 f°. 86 verso.)

Uit het hier medegedeelde contract blijkt alzoo, dat het Regentenstuk van 1653, afkomstig uit het Oude Mannenhuis, niet door MIJTENS, maar door JAN DAEMEN COOL geschilderd is.

De vijf personen, die er op voorkomen, zijn de toenmalige Regenten van het Huis: JACOB VAN VREDENBURCH, JACOB VAN HERSELE, ADRIAEN VROESEN en Mr. ADRIAEN BOON, benevens den Rentmeester PIETER VAN DER HEUL.

VERKLARING DER SCHILDERSTUKKEN

OP DE TWEE VERTREKKEN DER REGENTESSEN IN HET WERKHUIS TE AMSTERDAM. 1)

In de Kamer der Regentessen:

Het Schildery naast de Glazen is een stuk van den Jaare 1630 geschilderd door D. D. ZANTVORT, verbeeldende:

Twee Dames, aan welken door Twee Moeders Rekening wordt gedaan. Uit de jaartekening van dit Stuk besluit men, dat het de Pourtraiten zyn van:

LYSBET HENDRIKS HAECKEN, die Regentesse was van 1599 tot 1638.

TRYNTJEN THOMAS, welke Regentesse was van 1625 tot 1645.

Het Schildery over de Glazen is een Stuk van den Jaare 1650, blijkens het Jaartal op een boek, geschilderd door BARTHOLOMEUS VAN DER ELST 2).

Twee van de ondervolgende 3 moeten de Regenten zijn:

EGBERT DEL, die Regent was van 1640 tot 1661.
JAN MAAS, » » » » 1642 tot 1670.
NICOLAAS ROCHUS VAN DE CAPELLE 1646 tot 1650.

De Regentessen zyn.

CATHARINA BROUWER die Regentesse was van 1648 tot 1665.

PIETERTJE DE VRIES, welke Regentesse was van 1649 tot 1655.

---

1) Naar een H. S. gedagteekend 1 Januari 1784.
2) VAN DER HELST.

In de voorkamer voor de kamer der Regentessen over de Glazen: dit Stuk is van den Jare 1683, geschilderd door JOHAN DE BAANE, geboortig van Haerlem; HOUBRAKEN beschryft dit Schildery in het leven der Schilders, op pag. 312, als een der beste werken van dezen meester.

De Pourtraiten zyn vier Regenten en twee Regentessen, vier van de ondervolgende Zes Regenten, welke toen hebben geleefd, moeten hier zyn afgebeeld.

BAREND PIETERSE ELIAS	welke	Regent	is	geweest	van	1657	tot	1695.
THOMAS VAN HOLLAND	»	»	»	»	»	1673	»	1684.
ABRAHAM LE SENTRE	»	»	»	»	»	1675	»	1687.
JACOB SCHARDINEL	»	»	»	»	»	1679	»	1684
WILLEM KERKERINK	»	»	»	»	»	1680	»	1685.
TOBIAS VAN DE VELDE	»	»	»	»	»	1681	»	1695.

de Regentessen zijn:

MARGARETHA VAN DER MERET, Huisvr. van HENDK. BROUWER, deze was Regentesse van 1678 tot 1691.

SARA NUYTS, Huisvrouw van den Major WITZEN van 1682 tot 1720.

In dezelfde Kamer.

Een Schildery met de Pourtraits van 4 Regentessen, en eene Moeder, deze Regentessen zijn:

MARIA ALETTA VAN STRYEN, huisvrouw van ADRIAAN DUIVENS welke Regentesse was van 1692 tot 1739.

CATHARINA CLARA GEELVINK, Huisvrouw van WILLEM BOREEL, Regentesse van 1724 tot 1729.

GEERTRUIJD VAN DER LIJN, Huisvrouw van den Burgemeester PIETER SIX, Regentesse van 1726 tot 1763.

MACHTELINA CHRISTINA LESTEVENON, Huisvrouw van NICOLAAS WARIN, Regentesse van 1726 tot 1749.

In de Kamers van Regenten:

Eerste Kamer.

Een Stuk nevens de Glasen, geschilderd door D. D. ZANDVOORT, in den Jaare 1628 met Pourtraiten van 4 Regenten, deze zyn meer dan waarschynlyk:

JAN JANSZ. DORHOUT,	welke	Regent	was	van	1624	tot	1635.
GERBRAND BROUWER	»	»	»	»	1625	»	1640.
HENDRIK BOELITZ	»	»	»	»	1627	»	1632.
HENDRIK MOLENAAR	»	»	»	»	1628	»	1638.

Een Stuk over de Glasen, geschilderd door CAREL DU JARDIN, in den Jare 1669.

Vijf van de ondervolgende zes, welke toen hebben geleefd, moeten hier zijn afgebeeld.

JAN MAAS, N.B. deze is reeds gesteld, onder de Regenten in het Schilderstuk No. 2.

BAREND PIETER ELIAS,	welke	Regent	was	van	1657	tot	1695.
MICHIEL TIELENS	»	»	»	»	1657	»	1672.
HENDRIK BECKER	»	»	»	»	1662	»	1672.
JOANNES COMMELIN	»	»	»	»	1666	»	1672.
WILLEM MUILMAN DE JONGE	»	»	»	»	1667	»	1680.

Vermoedelijk zal hier onder niet geteld moeten worden BAREND PIETER ELIAS, wiens Portrait zekerlyk in het Stuk No. 3 hier vooren gemeld gevonden wordt.

In dezelfde Kamer.

Een Schildery door QUINKHARD geschilderd van den Jaare 1750 met de Portraiten van zes Regenten.

Jacob Willem Meures, Regent van 1746 tot 1762.
Bartholomeus Muilman » » 1746 » 1760.
Francois Anthonie Leyssius » » 1748 » 1758.
Francois Gallas » » 1749 » 1766.
Gideon Victor » » 1744 » 1748,

wiens Portrait, schoon twee jaaren vroeger is afgegaan, kennelyk hier in geschilderd is.

Jan Isaac Fremeaux, Regent van 1751 tot 1774.

In de Tweede Kamer van Regenten by het inkomen van de Deur.

Een Schildery door J. M. Quinkhard van den Jaare 1741 met de Portraiten van:

Arnoldus Commelin, Regent van
Hendrik van den Bosch, » »
Egbert van Buuren, » »
Carolus Johannes Boelens, » »
L. Kuysten van Hoezem, » »

Op dezelfde Kamer naast de voorgaande.

Hierop is geen maker te vinden noch Jaartal. Zynde Regenten en een Vader; naast dit Stuk.

Door J. M. Quinkhardt 1725 Zyn 4 Regenten.

Op dito Kamer benevens de Glaazen door J. A. Bon, het Jaartal is duister, het is of 1609, 1690 of 1699. Zyn 6 Regenten.

JAN ROELOFFS VAN DIEPENBEECK.

GLASSCHILDER.

(Medegedeeld door den Archivaris van Roermond J. B. SIVRÉ.)

De in het volgende stuk vermelde Glasschilder, was waarschijnlijk een inboorling of ten minste een inwoner van 's Hertogenbosch, want zijn adres voor den Magistraat van Arnhem medegedeeld, luidde:

«Mr. JAN ROELOFFS VAN DIEPENBEECK in de Druive in de Hinthemerstraet te 's Hertogenbosch."

Zijn werk, bestaande in acht op glas geschilderde tafereelen uit het leven der Maagd MARIA, is niet meer voorhanden; de groote brand die in Mei 1665 drie vierde gedeelten van Roermond in de asch legde, vernielde ook deze vensterramen, alhoewel de kerk overigens ongedeerd bleef.

8 April 1616.

Wij burgemeisteren, schepenen ende raedt der stadt Ruremunde doen kondt ende bekennen hiemit, dat wij mit den ersaemen meester JAN ROELOFFS VAN DIEPENBEECK geaccordeert, vergeleken ende eens worden sijn, dat hij in den choor van onse L. Vrouwe in de moederkercke alhyer, vyer gelaesen mit volgende acht historien van onse L. Vrouwe, te weten, die Annunciatie, Kerstnachte, Purificatie Jnueptie Christi inter Doctores, die Affneminghe Christi int cleyn; ende int principael, Daer Christus op

den Schoot Mariae light, Het overlijden, Hemeluaert ende Crooninghe van O. L. Vrouwe, mit deser ende der steden Nymeghs, Arnhems ende Zutphens Wapenen volgende die modelle ende visie die hij daeraff, ende van de plaetse gemaeckt ende genomen heeft, bynnen den tijt van 13 oft 14 maenden ten lancxten, maecken, leveren ende stellen sal, te weten voir elck gelaess ein hondert ende seess philippen oft die rechte weerde daer voir, maeckende in alles vyer hondert ende vyerentwintig philippen, welcke somme wy burgemeesteren, schepenen ende raedt voirss. beloeft hebben hem mr. JAN bynnen dese stadt ofte tot Nymegen daetelijck te doen betaelen. Ende heeft der seluer Mr. JAN beloeft ende gesekert sulcken oprechten vroemen ende constighen werck, in goeden op den hutten gebranden gelaes van allerhande colleuren, oyck het ander mit vaster verwe, proportie ende allet andersins te maecken, te leveren ende te stellen, mit goet dick ende behoirlyck loot, als sich in soedanighen kercken werck gebeurt, oyck om van bynnen ende buyten aen roeden vast te maecken, dat hij des van alle verstendige ende erfharene meesters eere ende prijs becomen ende bij deselue verclaert sal wurden, syne beloefte ende aengenomen werck volcomentlick voldaen te hebben, des sullen hem als hij die gelaesen inneset sijne montcosten van wegen dese stadt ende den knechten eene gebeurlicke vereeringhe betaelt ende toegelacht werden. Oirkondt hebben wij dese, dern twee eens inhalts is, ende wij het een ende hij mr. JAN het ander van heeft, mit deser stadt segel ende hij mr. JAN mit sijne eygene handt bevestigt ende onderschreven, den achtsten dach des maendts Aprilis Sesthien hondert ende Sesthyen.

JAN ROELOFFS VAN DIEPENBEECK.

Ter ordonnantie van mijn heeren Burgemeisteren, Schepenen ende raedt voerss. P. BOSSMAN.

Hierna volgt:

14 October 1617.

Ick onderscreven GISBERT JANSSEN VAN DIEPENBEECK sone van Mr. JAN ROELOFFS hyer voir in den acte vermelt bekenne mits desen, dat die heeren burgemeisteren, schepenen ende raedt der stadt Ruremunde mij die somme van twee hondert ende twelff philippen te weten voor het glaes der stadt Ruremunde ende der stadt Arnhem wel ende volcomelijck betaelt ende voldaen hebben, mij derseluer goeder betaelinghe bedanckende, bekenne Insgelycx dat ick van de voirss heeren assignatie van de glaesen der steden Nymeghen ende Zutphen op ARENDT SWEERS, raedtsverwandter tot Nymeghen ontfanghen hebbe om gelijcke twee hondert twelff philippen voir die glaesen der stadt Nymeghen ende Zutphen tontfanghen, oircondt der waerheit hebbe ick dese mit mynen christlichen naeme ende toenaeme onderteckent bynnen der stadt Ruremunde den veerthyenden dach der maendt Octobris sesthyen hondert ende seventhien.

GHYSBERT zone JANSS ROELOFFS VAN DIEPENBEECK.

REMBRANDT VAN RIJN.

UITSPRAAK van het Hof van Holland in het proces van ISAAK VAN HARSBEECK, Koopman te Amsterdam, met LOUIS CRAYERS, voogd van TITUS VAN RIJN. (1)

(Medegedeeld door Dr. P. SCHELTEMA, Archivaris van de Provincie Noord-Holland en der Stad Amsterdam.)

22 December 1662.

In der saecke hangende voor den Hove van Hollant tusschen ISAACK VAN HARSBEECK, coopman tot Amsterdam, appellant ter eenre, ende LOUYS CRAYERS, als bij weesmeesters der stadt Amsterdam in plaetse van JAN VERWOUT, gesurrogeerde voocht over TITUS VAN RIJN, soon ende erffgenaem van SASKIA VAN UIJLENBURCH, bij REMBRANT HARMANSS. VAN RIJN geprocreert, geappelleerde ter andere sijde.

In welcke saecke bij den Hove geordonneert sijnde, dat het proces sulcx het voor den gerechte van Amsterdam ter eerster instantie was gefurneert binnen seeckeren geprefigeerden tijt alhier te hove overgebracht soude werden in conformite van het 208 article van de instructie, als proces bij geschrifte omme getermineert te werden ex iisdem actis, behoudelijck dat partijen in haer geheel bleven, omme

1) Vgl. hiermede Mr. C. VOSMAER, REMBRANDT sa vie et ses oeuvres, p. 448.

des noot sijnde, in de voors. saecke te mogen poseren nieuwe feijten, alsmede omme de feijten ter voors. eerster instantie geposeert te mogen verifieren, welcken volgende 't proces in dier voegen overgebracht ende onder den Hove gelevert sijnde, soo was bevonden dat den voorn. geappelleerde als eijsscher bij de middelen van sijnen eijsch voor den voors. gerechte van Amsterdam hadde gedaen allegeren dat in levende lijve was geweest SASKIA VAN UIJLENBURCH in haer leven getrout met REMBRANT HARMANS VAN RIJN, die op den 5n Junij 1642 voor den Notaris PIETER BARCKMAN en de seeckere getuijgen hadde gemaect haer testament ende dispositie van uijterste wille bij hetwelcke sij tot haer eenige ende universele erfgenamen in alle hare naer te latene goederen hadde geinstitueert TITUS VAN RIJN haren soon, mitsgaders alle de andere wettige kint off kinderen, die sij testatrice noch soude mogen procreren, off bij voorafflijvicheijt van d'een off d'ander derselver huune respective wettige nasaet bij represententie, met die conditie dat den voorn. REMBRANT VAN RIJN haren man, soude blijven sitten in de volle possessie ende vruchtgebruijck van alle hare testatrices naer te laten goederen, tot herhuwen, off niet herhuwende tot sterven toe, mits de voors. kint off kinderen naer staet ende gelegentheijt eerlijck onderhoudende ende opbringende tot derselver respective mondige jaren off huwelicken state toe, als wanneer hij REMBRANT VAN RIJN soude gehouden wesen deselve te doteren off andersints mede te geven ende uijtsetten sooals in discretie soude verstaen ende bevinden te behooren, ende vorders met soodanige conditien ende substituten in cas van sterven vant kint off kinderen, als in het voors. testament breder stont gespecificeert, welck testament bij de voors. SASKIA VAN UIJLENBURCH kort daernaer in hetselve jaer 1642 metter doot sijnde geconfiirmeert, soo was uijt crachte van tselve testament universele erffgenaem geworden TITUS VAN RIJN, haren

eenigh soon en kint, uijt wiens hooffde bij den eijsscher in dezen wiert geageert, doch was de vader REMBRANT VAN RIJN, als dewelcke het voors. vruchtgebruijck daervan was gemaect, ende voocht over sijn kint en de desselfs goederen was gestelt in de possessie gebleven ende hadde de goederen onder hem behouden. Ende off wel den voorn. REMBRANT VAN RIJN wel hadde behooren te maecken staet ende inventaris van alle de goederen die hij met de voorn. SASKIA VAN UIJLENBURCH in haer leven hadde gemeen gehadt ende beseten, ende bij deselve SASKIA VAN UIJLENBURCH metter doot waren ontruijmt ende naergelaten, ende sijn kint de helft van deselve aen te wijsen, onaengesien de remissie van daertoe gehouden te sijn hem bij den voors. testamente gedaen, soo en was evenwel hetselve niet geschiet, noch eenige beschrijvinge van goederen gemaect, uijt oorsaecke soo het scheen, dat denselven REMBRANT VAN RIJN, hem op de remissie bij testamente gedaen verlatende, hadde geoordeelt daertoe ongehouden te sijn, tot dat in den jare 1647 hem bij des kints vrunden van moeders sijde eenige aenmaninge daertoe gedaen sijnde ende hij hem door den Heer CLOECK hebbende laten onderrechten, dat het noodich was dat hij REMBRANT VAN RIJN inventaris ende beschrijvinge liet maecken van de goederen, die hij met sijn huijsvrouwe gemeen hadde gehadt, als wanneer hij de goederen, soo hij met sijn huijsvrouwe hadde gemeen gehadt ende beseten, bij specificatie hadde gestelt, soodanich als die ten tijde van sijn huijsvrouwe overlijden ware geweest ende sulcx als die bij deselve sijne huijsvrouwe metter doot waeren ontruijmt ende nagelaten, met bijvoeginge van de estimatie ende waerde van deselve, sulcx hij die verstont op het minste waerdich te wesen, welcke goederen ende effecten naer de estimatie alsoo op het minste gemaect, te samen met malcanderen hadden uijtgebracht een somma van veertich duijsent seven hondert ende vijfftich gulden, soo-

dat de helft die de soon TITUS VAN RIJN daerinne hadde gecompeteert was comen te bedragen een somme van twintich duijsent drie hondert ende vijff en de tseventich guldens, op reeckeninge van welcke somme den voorn. TITUS VAN RIJN niet ter werelt en hadde ontfangen, noch genooten, sulcx dat het hem eijgen was gebleven, sijnde wel waer dat den voors. REMBRANT VAN RIJN op den 17n Meij 1656 ter weescamer alhier in minderinge van den voors. somme hem over moederlijcke erffenisse competerende, hem hadde bewesen gehadt een huijs en de erve, staende ende gelegen op de Anthony Breestraet, ende dat vrij ende sonder eenige laste, maer alsoo den voorn. REMBRANT VAN RIJN eenigen tijt daernaer was gecomen in ongelegentheijt van saecken ende cessie hadde moeten doen, soo was bij den curateur over desselfs goederen ende eenige van de crediteuren sooveele te wege gebracht, dat het voors. huijs bij executie was vercocht geworden, behoudens tvoors. kint TITUS VAN RIJN, mitsgaders oock alle de crediteuren van den voors. REMBRANT VAN RIJN, haer recht op de penningen daervan geprocedeert, sooverre soude bevonden werden daeraen geraect te sijn. Ende alsoo het claer consteerde, soo bij de specificatie van de goederen bij REMBRANT VAN RIJN gemaect, als bij verclaringe ende andere bescheijden meer, dat de goederen op deselve specificatie gebracht, bij REMBRANT VAN RIJN met SASKIA VAN UIJLENBURCH in haer leven gemeen sijn gehadt ende beseten, ende sij deselve metterdoot hadde naergelaten, ende dat daer benevens buijten controversie was dat het kint TITUS VAN RIJN, niet alleen de helft daerin was competerende, maer dat deselve TITUS VAN RIJN voor de voldoeninge van hetgeene hij te pretendeeren hadde in de goederen van sijn vader oock hadde recht van legael hijpoteeck, ende mitsdien oock gerechticht om deselve voor alle andere crediteuren geen ouder noch beter recht hebbende uijt de goederen ende gelden

van zijn vaders boedel te consequeren, soo hadde den eijsscher ende arrestant in qualité soo hij procedeert tot conservatie ende voorstant van het kintsrecht geraden gevonden de penningen bij vercoop vant gemelte huijs geprocedeert te nemen in arrest, ende ten dien fijne mede arrest te doen onder de Heeren Secretarissen, ten eijnde op deselve penningen aen niemant geen affschrijvinge soude werden verleent, bij welck arrest, alhoewel den opposant in desen in het minste niet en was vercort off gegraveert, als veele jaeren naer het overlijden van SASKIA VAN UIJLENBURCH, eerst schepene kennisse tot laste van REMBRANT VAN RIJN, vercregen hebbende, ende mitsdien notoirlijck tvoors. kint in de pretentie van desselffs moederlyck goet, veel meer als de penningen vant voors. huijs ter somme van nijet meer als elft duijsent gulden geprocedeert bedragende voor den opposant was gepreferеert, soo hadde het nochtans denselven gelieff sich tegens tselve arrest te opposeren, ende den arrestant op de gepriviligeerde rolle te doen roepen, om tegens redenen van arrest. In welcke saecke bij den arrestant ten dage dienende was eijsch gedaen ende bij hem geconcludeert tot decretatie vant gedane arrest ende dat hij geadmitteert soude werden omme deselve penningen in minderinge van tselve hem over moederlijcke erffenisse in de goederen van REMBRANT VAN RIJN was competerende, ende dat den verweerder ende opposant gecondemneert soude werden tselve te gehengen ende gedoogen onvermindert den eijsscher ende arrestant sijn vorder recht, ten minste bij provisie ende onder cautie ofte tot anderen fijnen ende conclusie hem eijsscher oorbaerlicst sijnde. Waertegens van wegen den voorn. appellant ter voors. eerster instantie opposant ende verweerder aldaer geallegeert was geweest, dat REMBRANT VAN RIJN op den 14 Marty 1653 bij schepene kennisse hadde bekent aen den verweerder schuldich te wesen een somme van vier duijsent twee hondert gulden van ge-

leende penningen, belovende de voors. somme te betalen een jaer naer dato van dien, sooals hij even te vooren namentlijck op den 29n Januarij desselven jaers mede aen den Heer Burgemeester WITS(EN) een schepen kennisse hadde verleent ter somme van vier duijsent een hondert ende tachtich gulden, waernaer den voorn. VAN RIJN, sooals sijn saecken begosten te verergeren, namentlijck op den 17n Mey 1656 ten behouve van sijn soon TITUS VAN RIJN geprocreert bij sijn overleden huijsvrouwe SASKIA VAN UILENBURCH hadde bewesen het huijs ende erve daerinne hij woonde, alrede doort verleenen van de voors. schepen kennisse geaffecteert, ende dat tot voldoeninge off verseeckeringe van desselffs sijn kints moederlijcke goederen, niettegenstaende aen hem REMBRANT soo den eijsscher selver poseerde het vruchtgebruijck bij testamente van sijn voorn. huijsvrouwe was gemaect tot sijn hertrouwen off overlijden, het maecken van staet ende inventaris ende tvoors. bewijs te doen met den aencleeff van dien geremitteert ende toegestaen, dat hij aen sijn kint, comende ten mondigen dage off huwelijcken state, niet meer voor dote ende andersints soude hebben te geven als hij in discretie soude verstaen ende bevinden te behooren, daeromme dat den inventaris bij hem gemaect ende het pretense bewijs niet en hadde comen werden gedaen in fraude ende preinditie van sijn andere crediteuren, met welckers capitale off de schulden van den gemeenen boedel waren betaelt, off als effecten van den boedel gereeckent tot voordeel van sijn voors. kint, sijnde in allen gevalle niet waer dat het voors. kint in de goederen van den gemeenen boedel soo als die ten overlijden van sijn moeder was geweest soude competeren de gerechte helft, alsoo gelijck hiervooren is geseijt, sijn vader hem vermochte aff te setten met een legittime portie die nae de computatie des boedels, soo als die bij den eijsscher wiert gemaect niet meer en soude bedragen als ses duijsent seven hondert een ende

tnegentich gulden dertien stuijvers vijff penningen waermede dan met eenen quam te vervallen het geimagineerde recht van legael hypoteeck bij hem geposeert, soodat off wel den eijsscher het voors. huijs ende erve bij executie vercocht sijnde, met gemoede hadde behoort toe te laten dat den verweerder de voldoeningh van sijn voors. schepene kennisse uyt de penningen vant voors. huijs ende erve geprocedeert, consequeerde, soo en hadde nochtans den verweerder daertoe niet als bij middel van justitie connen becomen, hebbende de gelden gelicht onder borchtocht, gelijck mede den Heer Burgemeester WITSE hadde gedaen, uijt crachte van een provisioneel vonnisse van de Heeren van den voors. gerechte in date den vierde December 1658 gewesen tusschen den verweerder als opposant van arrest ende den eijsscher als arrestant, nopende het ongefondeerde arrest dat den eijsscher hadde gedaen op de penningen van de vercoopinge vant voors. huijs geprocedeert, ende vant arrest bij denselven onder de secretarissen mede gedaen ten fijne aen niemant eenige affschrijvingh op deselve penningen soude werden gegeven, mits welcken dan den verweerder voorts ontkennende generalijck ende specialijck al het frivool ende impertinent voorstel van den eijsscher, sloech tselve aff bij denegatie ende impertinentie, voor sooveel hetselve den verweerder ende sijn goet recht eenichsints mochte prejudiceren, soo concludeerde den voorn. opposant ende verweerder ten fijne van niet ontfanckelijck ende bij ordine tot affdoeninge vant arrest, cost ende schadeloos, ende dat hij geadmitteert soude werden t inhouden van sijne schepenen kennisse te lichten, ten minsten bij provisie onder cautie ter secretarie te stellen, maeckende mede eijsch van costen, jegens welcke antwoorde den voorn. eijsscher persisteerde voor replycke, soo ten principale als op de versochte provisie, sustinerende datter voor den opposant geen provisien behoorde te vallen, ende naerdat van wegen den opposant ende verweerder

gepersisteert was voor duplijcke, soo hadde schepenen der voors. stadt Amsterdam bij haer vonnisse in date den vierden December 1658, bij provisie affgedaen tvoors. arrest onder cautie ter secretarie te stellen ende geordonneert ten principale de saecke te beschrijven bij eijsch, antwoorde, replijcke ende duplijcke, welcken volgende de voors. partijen onder den voors. gerechte gedient hebbende van heure respective schriftuijren ende de saecke voorts gebracht in state van wijsen, hadden schepenen ten principale recht doende bij haer diffinityff vonnisse in date den 5 Mey 1660 het arrest gedecreteerd, en den suppliant geordonneert de penningen bij hem gelicht weder te berde te brengen, ende den eijsscher ende arrestant geadmitteert deselve penningen te mogen lichten in minderinge vant geene hem in qualiteijt als voocht over TITUS VAN RIJN voor ende van wegen deselve TITUS VAN RIJN over moederlijcke erffenisse van REMBRANT VAN RIJN was competerende, met compensatie van costen. Bij welck vonnisse den appellant in desen hem seggende te sijn beswaert, hadde daervan geappelleert aen desen Hove, ende alsoo van wegen den voorn. geappelleerde van denselven Hove was gelicht mandament in cas van anticipatie, soo hadde den voorn. appellant tenselven dage dienende gedaen presentie ende verclaert te vreden uijt de geconsigneerde cooppenningen van het vercochte huijs breeder ten processe vermelt ende uijt crachte van een provisioneel vonnisse van den gerechte van Amsterdam, ten deele bij den impetrant van anticipatie gelicht, aen den geappelleerde sooveel te laten volgen, als naer exhibitie van een deuchdelijcken inventaris en staet van goederen in ende uijtschulden der gemeenen boedel van de voorn. REMBRANT VAN RIJN ende SASKIA VAN UIJLENBURCH, sooals deselve waren geweest ten tijde van het overlijden van de voornoemde SASKIA VAN UIJLENBURCH ende naer behoorlijcke liquidatie ende affreeckeninge bevonden soude werden den voorn. TITUS VAN RIJN

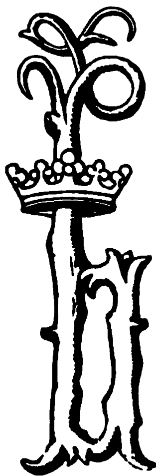
ter saecke van sijn moederlijck goet, alsnoch te competeren, ende ten fijne van de voors. exhibitie, liquidatie ende affreeckeninge te compareren voor Commissarissen van desen Hove, ende voor deselve dienaengaende te procederen als naer rechten, sustinerende met deselve presentatie te mogen volstaen ende dat daermede dese instantie aff soude wesen met compensatie van costen ende bij refuijs ende onder benefitie van d selve presentatie, proponerende sijne grieven, doende eijsch, concludeerde in appel tot nullite off correctie vant vonnisse diffinityff van den gerechte van Amsterdam in questie, ende doende dat den geappelleerde sijnen eijsch ende conclusie soude werden ontseijt, ende hij ter contrarie gecondemneert het arrest op de voors. cooppenningen, als qualijck en t'onrechte gedaen costeloos ende schadeloos aff te doen met interdictie van gelijcken meer te doen, maeckende eijsch van costen ofte tot anderen fijnen ende conclusie den voorn. appellant oorbaerlijcxst sijnde, daertegens den voorn. geappelleerde refuserende de voors. presentatie als captieus ende insuffisant, antwoordende voorts concludeerde te fijne van niet ontfanckelijck in appel ende absolutie van de instantie daerop alvooren recht versoeckende ende dien onvermindert concludeerde tot approbatie vant voors. vonnisse in questie, ten minsten dat hetselve vonnisse bij provisie sijn executie soude hebben onder cautie, maeckende mede eijsch van costen ofte tot anderen soodanigen fijnen ende conclusie als bevonden soude werden te behooren. Op twelcke den voorn. appellant mede antwoordende, concludeerde tot reiectie van de voors. exceptie, persisteerde voorts in appel voor replycke, sustinerende datter geen provisie en behoorde te vallen. Waarop den voorn. geappelleerde ende excipient persisteerde van gelijcken voor replycke bij sijne geproponeerde exceptie, gelijck hij oock persisteerde voor duplycke in cas d'appel bij sijne conclusie van antwoorde in desen genomen. ende naerdat van wegen

den geexcipieerde insgelijcx gepersisteert was voor duplycke, soo hebben de voorn. partijen in conformite van den appoinctemente van den voors. Hove het proces sulcx tselve ter voors. eerster instantie was geturneert, alsvooren overgebracht ende aen den voors. Hove recht versocht.

Tvoors. Hoff met rijpe deliberatie van Rade deurgesien ende overgewegen hebbende alle 't gunt ter materie dienende is, doende recht in den name ende van wegen de Hooge Overicheijt ende Graeffelijckheijt van Hollandt, Zeelant ende Vrieslant, verclaert den appellant bij 't vonnisse in questie te wesen niet beswaert, ende condemneert hem in de costen van desen processe tot taxatie ende moderatie van den voors. Hove, mitsgaders in de boete vant fol appel. Gedaen in den Hage bij de Heeren ende meesters JOHAN DEDEL, President, FREDERICK VAN DORP, Heere van Maesdam, DIEDERICK SICXTI, AELBRECHT NIEROP, ADRIAEN PAUW, Heere van Bennebroeck, WILLEM GOES ende CORN. FANNIUS, raetsluijden van Hollant, ende gepronunchieert den 22 December 1662.

(Uit het Register der Civiele Sententien
's Hofs van Holland).

HET SINT LUCAS-GILD TE DORDRECHT.

ET Gild van Sint-Lucas of der vijf neringen te Dordrecht telde behalve de Schilders, onder zijn Gildebroeders: Tinnegieters, Glasschilders, Glazenmakers, Pottenbakkers, Blikslagers, gezegd Lantarenmakers, en Leemplakkers; somtijds trof men onder hen ook Goudsmeden, Schrijnwerkers e. a. aan; wat de Schilders aangaat, deze werden in 1642, zooals Mr. P. VAN DEN BRANDELER in den Inventaris van het Archief der gemeente Dordrecht 1) aanteekent, van bovengenoemde ambachten gescheiden en »in een simpele confrerie gesteld."

Het volgend register, dat zeker niet het minst belangrijke der bescheiden van dat Gild is, bevat de namen van al de personen, die van 1580 tot 1649 daarin werden opgenomen. De heer S. DE SWART, Secretaris van Dordrecht, stelde ons welwillend in staat dit door den druk bekend te maken.

1) Dordrecht 1862—1869 (Tweede gedeelte, 2e Stuk, bl. 11).

Anno tachtentich (1580) duen 1) tertyt Deeckens wesende JACOP WILLEMSZ. glaesmacker ende JACOP BORNWATER GHERITSZ. schilder ende JACOP ARIANSZ. glaesmacker ende JOEST KUENEN tinnegieter hebben gheordeneert ende hebben voer guetgeuonden als dat men nv voeretan alle die gildebrueders hierin dit buck ghescreuen sullen weesen om te weeten wat kinderen dat hier namaels beurijdt soude mogen weesen opdat men dat gildt in alle gerectichheit gehouden soude mogen wesen.

In den eersten ontfangen bij tijden Deeckens wesende als bouen.

DIRCK JANSZ. glaesmacker is int gilt gecomen den 23 Februarius (1580) en heeft gheen kinderen die in dit gilt beurijdt zijn.

Noch is int gilt gecome den 24 Maert LAWRENS schilder VAN DEN BUS, noch is op denselfden dach GORES JACOBSZ. tingieter int gilt gecomen ende hebben beiden geen kinderen die beurijdt zijn.

Noch is int gilt gecomen PIETER VERLOES tingieter ende JOEST JOSTENSZ. tingieter, beijde opten 25 Maert ende hebben beide gheen kinderen.

Noch is int gilt ghecomen KLAES JACOPSZ. glaesmacker den 3 dach van October wesende ongehijllict. (2)

Dyto den VI dach Augustus 1581. Item noch is int ghyllt gecomen JACOP BOLS schylder ende men heft hem ghewracht hoewel 3) kynderen dat hy heft ende gaf tot een antwoert dat hijt nyet en wyste hy moste telen.

Den X dach Jauuwary anno 83. It. noch int ghylt ghecoemen EEWERT VAN DEN BOS schilder, maer hy heft lanck gheseeten sonder eet te doen. XXIIII dach noevember anno 1580.

1) Toen. 2) Ongehuwd. 3) Gevraagd hoeveel.

Desen EKVERT heeft sijn eedt gedaen op de tienden Januarius Ao. 1582 1).

PIETER CORNELISZ. tinnegieter oen joncgesel is int ghilt gecomen op den 25 November 1581.

Anno 1582. Is JAN IN DEN DACH van Mechelen lootgieter int gilde gecomen op de tiende January 1582.

JAN PIETERSZ. lantarenmaker geboren binnen Zudt-Hollant is int gilde gecomen op den vyftienden January a°. 1582.

JAN CORSSEN glasemaker een ingeboren borger is int glasemakers-ghilde ghecomen opten 15 Meij anno 1582.

PIETER SCRAUEN schilder van Mechelen is int gilde gecomen op den 10 Julio a°. 1582.

MELS JACOBSZ. schilder is int gilde ghecomen den 12 Julio a°. 1582.

JOOST WOUTERSZ. schilder is int gilt gecoemen opten XXII Mert ende heeft beloeft vijff nobel anno 83.

PIETER SYMONTS pottebacker in int gilt gecomen opten XII Meij anno 83 ende heeft beloeft vyff nobel.

Anno 1585. Den 19 Januarij is int gildt gecoemen GERAERT GERITSEN glaesscryver, sonder kinderen van wettige geboerte ende heeft gegeven vyff noebelen elcken nobel tot twee k. gl. tien st.

Anno 1585. Den 21 Januarij is int gildt ghecoemen JAN TONISSEN VERELST een gildtbroerssoen, sonder wettige kinderen betaelt voer 't gildt tien st. eens.

Anno 1585. Den 23 Martij is int gildt gecoemen GERIT HENRICKSZ. den soen van BOUWEN GEERITSEN schilder, een gildebroeders

1) Het verband deser data zal zijn, dat hij zich 14 Nov. 1580 aanmeldde, 10 Jan. 1582 den eed aflegde, doch eerst 10 Jan. 1583 in 't Gild werd opgenomen.

soen sonder wettige kinderen, heeft 't gilt eens betaelt ter somme van 10 st.

Anno 1585. Den 7 Augusto is int gilt gecoemen HENRICK GOUERTSEN tinnegieter off cruickbeslager ende heeft betaelt vyff nobelen elcken nobel twee gl. tien st. ende heeft gehadt een dochter.

Anno 1586. Den x Februaryus is int ghilt ghecomen TOMAS PYTERSZ glasemaker, sonder kinderen, van wettige gheborte, ende heeft geghewen twe nobels ende dartycht st. voer der ghesellen wrynschap daermede heeft hy dat gilt betaelt.

Anno 1586. Den eersten dach Martyus is int gilt ghecomen JAN HENDRYCKS pottebacker van Antwerpen met twe kynderen ende heeft geghewen vyff noebelen ende ach ende twyntycht st. halft st. voer de ghesellen wrenschap daermede heeft hij dat ghylt betaelt.

Anno 1586. Den lesten dag mey is int ghilt ghecomen CLAES SNELLART schylder, met een kynt ende heeft geghewen vyff nobels elcke nobel tot twee gul. tyn st. ende 30 st. woer de ghesellen wryntschap daermede heeft hij dat ghylt betaelt.

Anno 1586. Den 18 dach September is int ghylt ghecomen BARTOLOMEUS WYLLYMSZ. tynneghieter sonder wettachtighe kynderen ende heeft geghewen twe nobelen elck nobel tot twe.gul. ende x st. daermede heeft hy dat ghylt betaelt ende 30 st. woer de ghesellen wryntschap 1).

Anno 1586. Den twe November is int ghylt ghecomen met een kynt TONYS PYTERSZ. lepemakers 2) ende heeft geghewen ses gulden

1) Deze post is doorgehaald, waarbij in margine de aanteekening: met kennis van de gemeene gesellen ende in tegenwoordigheyt van Dekens ende Achtmannen, namentlyck POUWELS WETS, PIETER JANSZ., tingieters, ARYEN ARYENSZ. Deken, CORNELIS JANSZ. PELS, potbacker, ARYEN REYERSZ. JAN JANSZ. potbacker, JOOST JOOSTEN tingieter. 2) Lepelmaker.

ende wyff st. ende wijer ende twyntyght voor de ghesellen wryntschap daermede heeft hy dat ghylt betaelt.

Anno 1587. Op den dach van ons gilt bezit 1) is JULIAEN VAN BRUGGHE schilder, int gilt gecomen sonder kinderen mits betaelende alle jaer eenen nobel offte by faute van de betaelinge verlies van syn gilde.

Anno 1588. Is int gilde gecomen REYNIER schilder ende POUWELS de schilder hebbende elcx vier kinderen.

Anno 1588. Is int gilde gecomen JORIS de loodgieter, den 22 April, ende heeft geen kinderen.

Anno 1588. Is int gilde gecomen ANDRIES HUYGENSZ. glaesmacker, den 23 April, ende heeft geen kinderen.

Anno 1588. Is int gilde gecomen PIETER JOPPEN glaesmaker, den 24 April sonder kinderen.

Anno 1588. Is int gilde gecomen DOMINICUS MATHEUSEN tinnegieter hebbende geen kinderen.

JACOB JANSZ. tinneghieter int ghilt gecoemen anno 1589 ende heeft geen kinderen.

CORNELIS PIETERSZ. glaesmaecker int ghilt gecoemen anno 1589 ende heeft een kindt te vooren gehadt.

WYLLEM JANSZ. tijnneghieter int ghilt gecoemen anno 1590 Jonckgesel.

JOOST TONNISZ. Lemplecker 2) int gilt gecomen anno 1590 Jonckgesel ende is een gyltbroeders soen.

HENDERYCK WILLEMSZ. schilder int ghijlt gecomen anno 1590.

HENDERYCK AERTSZ. gelaesmaeker int ghijlt gecomen den XVI Maert anno 1590, Jonckgesel.

---

1) Zitting. 2) Leemplakker.

Dyryck Aryensz. Lantaernemacker int ghylt gecomen den 1 Julijus anno 1590, sonder blykende geboorte.

Ardt de goudtsmidt is int gilt van die schilders ghecoemen, op den xxiii Januarij an°. 1591, hadt een borgersdochter van Dordt van Jan Sibertsz kinderen, hadt drie kinderen met name Adriaen Artsz., Koenraet Artsz. ende een dochter Henrickske Artsd., alle drie onvrij.

Den xxvii Januarij an°. 1591, in int gilt gecoemen Jan Petersz. van 's Gravemoer, sonder eenige kinderen, sijn huisvrou was de weduwe van Duijm-off 1), eertijds cap. geweest.

Jop Arijense glaesmaecker int ghylt ghecoemen op den 15 Aprijl anno 1592 ende was een Jonckghesel.

Sander Reijnnijer 2) schijlder int ghijlt ghekomen op den 17 Aprijl anno 1592 ende was een Jonckghesel.

Huijbert Lenijers schylder is int ghylt ghecome den 14 Februarius anno 1593 ende hadt een dochterken te voren 3).

Noch is int ghijlt ghecomen Henryck Henryckz. Backer voer stoelgroender 4) ontfangen opten 28 Mert anno 1593.

Noch is int ghylt ghecomen Henryck Henrycksen van Bree, is ontfangen voer stoelgroender opten 28 Maert anno 1593.

Noch is int ghylt ghecomen Aert Luickasz. is ontfangen als stoelgroender opten 29 Maert anno 1593, heeft 3 kijnderen.

Noch is int ghijlt ghecome Coernelijs Adrijaensen, is ontfangen als stoelgroender opten 29 Maert anno 1593.

Noch is ontfangen Coernelys Dyrckxse als stoelgroender int ghijlt, opten 4 Aprijl anno 1593, heeft een kijnt te voeren.

Noch is ontfangen Pijeter Henrijckse als stoelgroender int gijlt opten 4 Aprijl 1593, heeft een voerkijnt behoulijckt.

---

1) Bijnaam. 2) Reinier. 3) Doorgehaald. 4) Verver.

Noch is int ghylt ghecome JAKIJS 1) VAN BREE, Schijlder, wesende Jonghesel opten 18 Aprijl anno 1593.

Noch is int ghijlt ghecome MACHIJEL JANSSE stoeleverver opten 5 Augustij anno 1593.

DIRCK JANSZ. schrienwerker is int gijlt van de Lantaernemakers gecomen den 23 December 1593 en is een geboren borger.

Den XIIII Meij anno 1594 is GHOMMER FRANSZ. int gelaesmaker ghijlt gecomen ende heeft een borgers dochter.

Meester PIETER Schilder is int gildt ghecomen den XIIII November anno 1595.

ANDRIES BEUENS es inghecomen int gildt den XXIII Nouember anno 1595.

CLAES ENGELS, pompmaeker, Jonckgesel quam int ghijlt den XVI Julijus 1595.

PIETER PIETERSZ. stoelgruender die de dochter van LAUWERENS den apteker heeft, quam uit ghylt ook den XVI Julyus 1595, gheen kijnderen.

ARIEN REYERSZ. glaesmaker jonckgesel int gilt gecomen den XVIIII Mart anno dusent vijf hondert ses ende tnegentich.

ARIEN ARIENSZ. lepelmaker weijt (uit) Vlaenderen geboren, met seyn huisvrou mede weijt Vlaenderen, sonder kinderen, is ontvangen int gilt den XXVI Maert anno dusent vyf hondert ses ende tnegentich.

PIETER JOESTEN teynegieter is ontvangen int gilt ende heft seijn giltgelt betalt met 2 stuvers, is een giltbrouders keijnt ende is ingecomen den XXV mart anno dusent vyf hondert ses ende tnegentich.

PIETER THONISZ. teijnegieter van Poortvliet, hebbende getrout een borgersdochter, is int gilt ontvangen met twee nobels dermede

1) JACQUES.

hij seijn volle gilde gelt betaelt heft, is ontvangen den vierden April anno ses ende tnegentich.

WILLEM THONIS Lemplacker is int gilt ontvangen met x stuivers is een gildebrouders soen is ontvangen den III Augustus anno dusent vijf hondert ses ende tnegentich.

JAEN ARYENSZ. glasmaecker is int gijelt gecomen op den XX September Anno 1596 ende heeft syn gilde gelt betaelt tijen stuvers ende is een jonggesel.

1596. Is int gilt gecomen CORNELIS JANSSE pottebacker.

Op den seluen tijt JAN JANSSE pottebacker.

Op den XXVIII Aprilus 1597 soo is int Gilt gecomen DIRCK JACOBSEN schilder en heeft sijn Gildgelt betaelt wesende een jonggesel.

Op den elfsten Maert 1597 soo is int Gilt gecomen GOUERT JACOBSEN Lantarenmaecker.

CORNELIS CORNELISSEN schomaecker is int Gilt gecomen op den vyftiende Juni 1597.

Op den vier en twintichsten Julius 1597 soo is int Gilt gecomen GEERIT GIJSBRECHTSOON Glaesschrijver.

Op den lesten Octobris 1597 soo is int ghilt ghecomen FLEUERIS 1) HARTMAN glaesmaecker en heeft zyn gildegeld betaelt x st.

AERT HERMANSZ. ghelaesmaeker is int ghylt gecomen den 5 Desember anno 1597 wesende noch jonckgesel, ende heeft syn gilt verbeurt int jaar 1625 den 3 Augusti ende dat omdat hij het ghilt schuldich was ende ongehoorzaem soot blijckt by de sentensie byt ghilt gedaen.

Den x Desember 1597 bij prouisie ontvangten de konterfeyter in de Lommertstraet, jonckgesel.

---

1) FLORIS.

ADAM LOUIS 1) schylder is int ghylt gekomen anno 1598, is schuldig vyff engelse nobels ende GHOMMER FRANSZ. gelaesmaeker als boven.

PHYLLYPS RUOLOFFS pampierwerwer (?) van den bus 2) is int ghijlt gekomen anno 1598, is schuldich vyft engelse nobels.

Den XXIIII Nouember anno 1598 soo is int gilt gekomen JORIS ANDRIESZ. gelaesmaeker ende heeft een soen die onvrij is, genaempt (oningevuld) ende is schuldig III engelse nobels.

Den X Desember anno 1598 soe is int ghylt gekomen PIETER JANSZ. PUP op schylders neringhe, hebbende drije soonen die onvrij zijn.

Den XXIX Julius anno 1599 soe is int gijlt gekomen JACOB KOOL, als Schijlder.

Den 19 Jannewaryus anno 1600 soo is int gijlt gecoemen PIJETER PIJETERSE als tijnnegijeter ende is jongesel.

Den 16 Junis anno 1600 soe is int ghijlt gecoeme PIJETER JANSSE glaesmaker ende heeft geen kynderen.

Den 16 Juni anno 1600 soe is int gijlt gecoeme HENRIJCK ARIJAENSE goutsmit ende heeft gecoft het schijldersgijldt, denselve heeft 2 kinderen.

Den 3 Augustys anno 1600 soe is int gijlt gecoeme KOEN JOSTE tijnnegieter jongesel.

Den 3 Augustijs anno 1600 soe is int gijlt gecoeme DALEYL 3) KOENE pompmaker sonder kinderen.

Den 8 Desember anno 1600 soe is int Gijlt gecomen van Sijnte Lucas CORSSE JANS PIJETERSZ. Glaesmaecker sonder kynderen.

---

1) ADAM LOUISZ. DE COLONIA afkomstig uit Antwerpen was schilder te Rotterdam in het begin der 17e eeuw en wellicht dezelfde als deze.

2) 's Hertogenbosch. 3) DANIEL.

Den 2 Mey anno 1601 soe is int gylt gecomen Jan Jansen Schijpper pottebacker van Wyck bij Deurstede ende heeft drije cijnderen (*sic*).

Den 17 December 1601 is int gilde gecomen Jaques Florin jonghman, wesende glasemaker.

Den 13 April 1602 is int gilde gecomen Steuen Pietersen glasemaker, jonghman.

Den 5 Julij 1602 is int gilde gecomen Moyses Augustin Schilder, heeft een kint. Syn gilt is verbuert 1).

Den 11 October is int gilde gecomen Cornelis Gillisz. Schilder, jonghman wesende 1).

Den 17 October 1602 is int Gilde ghecomen Gheerart Eeuwoutsz. Glasemaker

Den xix April anno 1603 is int ghilt van de Lantaernemakers gekomen Jan Cornelijs wielmaeker ende dat voor twee nobels, ende het stuel ghruenders ghilt voor eenen nobel, den nobel tot ii gl. x st. hebbende wijff (vijf) kinders waaronder eenen soen is met naemen Jan Jansz.

Den xix April anno 1603 soe is Cornelis Jaspersz. int Lantaerenmakers ghylt ghecomen voor twee nobels ende ook meede int stoelgrunders gylt voor eenen nobel. den nobel tot twee gl. tijen st. wesende noch jonckgesel.

Den xxiii April 1603 soe is Hendrick Hendrikxz. stoelgrunder int gilt gekomen hebbende een soonke ende dat voor twee nobels.

Den vii Meij anno 1603 soe is Willem Baertelsz. Glaesmaecker int gilde gecomen voor twee nobels (2).

---

1) Deze beide posten zijn doorgehaald.
2) Doorgehaald, waarbij in margine: Met kennisse van de gemeene gesellen en in tegenwoordichheyt van dekens en achtmannen

Den 6 Junius anno 1603 soe is int ghylt van de Lantaernemakers gekomen TOMAS CORNELIJSZ. zijnde jonckgesel en dat voor twee nobel, den nobel II gl. X st. ende oock meede int stuelghrunders ghijlt voor eenen nobel.

ARENT WOLFFERTSZ. Schilder is int gilt gecoemen op den XXIX December anno 1603, sijnde jonghghesel. Voor twee nobels 1).

De vrou int *Jopen vat* is gegont de vryheyt van tschildersgilt, om vaenckens 2) te maecken den XXX December 1603. Voor een nobel eens. MARCELIS CRUIJS syn huisvrou.

DIRCK SCHILMANSZ. Schilder is int gilt gecomen op den VIII Jannarij anno 1604, was sonder kinderen. Voor twee noebels.

CHAERL CHAERLSZ. is int tinnegieters gildt ontfangen op den XXX Mart anno 1604. Jonckgesel synde sonder kinderen. Voor vyff nobels.

WILM (*sic*) FRANSEN den swager van JOEST JOESTENSZ. is int tinnegieters gildt ghecoemen op den XXVIII April 1604, sonder kinderen ende alzoo hij een gildebroeders dochter heeft, is verstaen niet meer te geuen dan een gildebroeders soen namelick X st.

PETER WILMSZ. BENGELROE 3) is int glaesmaeckers gilt gecoemen op den XXVIII April An°. 1604, jonckgesel synde sonder kinderen. Gegeuen twee noebelen.

BARENT SENTEN stoeldraijer is int Schilders gildt gecoemen om alle houtwerck te groenen, op den XXVII Junij 1604. Voor drie nobels.

---

namentlijck POUWELS WETS, PIETER JANSZ. tingieter, ARYEN ARYENSZ. Deken, CORN. JANSZ. PELS potbacker, deken, ARYEN REIJERSE, JOOST JOOSTEN en JAN JANSZ. pottbacker als getugen.

1) Deze post is doorgehaald waarbij de aanteekening: Sijn gilt verbuert.

2) Vaantjes voor schepen. 3) Of BEUGELROE.

Mariken Martens is toegelaten int Schilders gildt haer leuen lanck op den xxvii Junij anno 1604, midts geuende alle jaer tien st. ense sal deerste tien st. betalen ons gilde besit anno 1605.

Gieljam Wagenaer is int Schijlders gilt gecoemen opten 22 Februaris anno 1605 ende heeft geen kinderen. Voer 5 noebels van den eerste eedt.

Oloff Florissen is int glaesmacker gilt gecoeme op ten 13 Meij anno 1605 ende heeft geen kinderen. Voer 10 stuvers van den eerste eedt.

Joest Lambrechtse is int tinnegieters gilt gecomen opten 2 Juni anno 1605 ende heeft eenen soen. Voer 5 noebels van den eerste eedt.

Gijelijs Cornelissen is int Schilders gilt gecoeme op ten 23 Juni anno 1605 ende heeft een kindt. Voor 2 noebels van den tweede eedt.

Gijeljam Machgielsen Schilder is int Schilders gilt gecoemen opten 23 Juni anno 1605 ende heft geen kinderen. Voer twee noebels van den eerste eedt.

Abraham Jacobsz. is int tynnegieters gilde gecómen opten 23 Januwarij anno 1606, noch jonckman synde ende van den eersten eedt. Voor twee nobels.

Abraham Bartholomeusz. Schilder is int gildt gecoomen opten 19 Meij anno 1606 ende is van den eersten eet, sonder kinderen. Voor twee nobels.

Ferdinandus is int gilde ghecomen ende heeft een dochter. Anno 1606. Ende is van den eersten eet.

Jacob Henderixen Schilder is int gilde gecoomen opten 19 Meij anno 1606 ende is van den eersten eet en sonder kinderen. Voor twee engelse nobels.

LAUWERENS VAN DE PLAS Schilder is int gilde gecomen opten 28e Julij anno 1606 ende is van den eersten eet. Voor vijff engelse nobels 1).

AERENT CORNELISZ. lantarenmaker is int lantarenmakers ende groendersgilde gecoomen opten 28e Julij anno 1606 en is van den 2e eet, sonder kinderen. Voor twee engelse nobels, den 3e nobel sal hij genieten ingeval zyn broer THOMAS CORNELISZ. de tonne bier geeft volgens de beloofte blijkende by zyn oblygacie. En heeft se gegeven.

JACOB THEUNISZ. leemplacker is int gilde gecoome opten 28 Juli anno 1606 ende is van den eersten eet, sonder kinderen. Voor x st. alsoo hy een giltbroers soone is. Ende heeft syn gilt verbuert maer is wederom verackordeert en syn gilt op nieu gecoft anno 1623 den 19 September en sou daervoor betaelen 10 stuvers en voor den ommeloop 24 st. *aut* 34 st.

PIETER TEUNISZ. glasmaecker is int gilt gecomen op ten .. April anno 1607 heeft betaelt thien st. omdat hy een gildebroers soon is. Is van den eersten eet, sonder kijnderen.

PIETER TONNISZ. glasmaeker is int gylt gecomen op ten 14 April anno 1607. Is van den eersten eet, sonder kijnderen, omdat hy tin mach vercoopen, twee nobels.

Den 23 Augusty anno 1607 soo is int gilt gecomen CORNELIS ROBBERTSZ. glasmaeker ende hy is van den eersten eet in ons gylt, Jongesel, voor twee nobels.

ANTONIJ AMBROSIJUS is int gilt gecomen den 3 Januarij 1608, noch Jongesel een Schijlder synde. Voor twee nobels.

CORSTEIAEN JANS is int ghylde gecomen den 30 Meij anno 1608.

---

1) Doorgehaald en daarbij de aanteekening: syn gilt verbuert.

Int glasmaekers gylde. Van den tweede eedt, sonder kynderen. Voer x st.

CORNELIS ARIJENSZ. is int tynnegieters gylt gecomen den 20 Mey 1608 noch jongesel synde, voor twee nobels.

Noch is int Schylders ghylt ghecomen ANTONY OTTENS in Julij 1608. Jongman voor 2 nobelen.

Noch is int Schildersgijlt gecomen ABERAM JOORESZ., noch Jongman synde in Julij 1608. Voor twee nobels. 1)

JOEST DE COER 2) Schijlder is int ghilt gecomen den XV Desember anno 1608 hebbende een borgers dochter ook gheen kinderen. Voor twee nobels.

HANS GODELET Schilder is int gilt gekoemen den X Maert anno 1609 heeft een borgers dochter. Voor twee nobels.

JACOB BACKER als stoelgruender int ghilt gekomen den X Maert anno 1609 is een borgerssoen noch jonckgesel zynde, is vrij van opheuen en morgenspraeck daarvoor 't gilde vereert een half vat biers. Voor twee nobels.

SIJMEN WOUTERSZ. tinnegieter is int ghilt gecomen den XXIX April anno 1609, is een borgerszoen. Voer twee nobels.

LAUWERENS LIJBEVINSZ. Schilder is int ghilt gecomen den VIII Julius anno 1609, is een borgers zoen. Voor twee nobels.

HANS DE RUIJSTER Schilder is int gilt gecomen den XVI Julij anno 1609, heeft een borgers dochter. Voor twee nobels.

DAUIT AERTSZ. gelaesmaeker is int gilt gecomen den XXX Nouember 1609. Jonckgesel. Voor twee nobels.

GHIJSBERT GERIJTSZ. gruender is int ghylt gecomen den XXX Nouember 1609. Voor twee nobels.

---

1) Doorgehaald. 2) Waarschijnlijk DE COUR of DE COURT.

Ontfangen op den achtsten Julius 1610 Pieter Diericxsen Schilder, Jonckgesel int Schildersgilt. Voor twee nobels.

Anno 1611 den 26 Januwarij is int Schilders gilt gecoomen Augustijn Lessiere 1) ende heeft betaelt voor syn gildegelt x st. alsoo hij een gildtbroeders dochter getrout heeft en is sonder kinderen. Van den eersten eet.

Anno 1611 den 20 Mey is int Gildt gecomen voor stoelgroender Heijnderijck Geeritsz. en heeft kinderen en is niet van den 1en eet. Voor 2 nobels.

Anno 1611 den 25 Junij is int gildt gecomen voor Schilder Eduwart Reijniersz. en is niet van den 1en eet en heeft kinderen. Voor twee engelse nobels.

1611. Opten selven dito te weten den 25 Junij is int gildt gecomen voor stoelgroender Lucas Aertsz. en is niet van den eersten eet. Voor twee engelse nobels.

Anno 1611, den 8 November is int Lantarenmakers gildt gecomen Heijnderijck Heynderixe van Breen de jonge en alsoo hy een kindt heeft dat de borst noch suicht is belooft vrij te wesen en is sijn eerste kint en is niet van den eersten eet. Voor twee engelse nobels.

Den 11 December anno 1611 is int gildt gecomen Mr. Hermen van Luyck en is een Schilder en heeft kinderen. Voor vijff Engelse nobels, maer syn noch niet al betaelt.

Fransoys (van) der Mey glasemaker is int ghilde gecomen anno 1612 sonder kinderen en heeft al betaelt tgherechtigheijt vant gilde 2).

---

1) Lesire. Zie ook 3 Febr. 1631.

2) In margine staat: Het gilt niet willen onderhouwe en geqyteert.

Ö II 23

BASTYAEN AERTSZ. 1) is int clatschilders gildt gecoomen op ten 16 April anno 1612 voor 2 engelse nobels.

ABRAM HEYNDRICKSEN lanternemaker int ghilde gecomen 1612 sonder kinderen.

Opten 11 October anno 1612 is int glaesmakers gilde gecomen ABRAM GERRITSZ. voor 10 st. alsoo hy een gildtbroers soon is en is sonder kinderen 2).

Den 1 Augustij 1613 is int gilt van Sinte Lucas gecomen ARENT de bootelmaker (?).

Den 26 Augustij 1613 is int gilt gecomen, sonder kinderen te hebben een knecht van GOMMERT FRANSZ. glasmaker ghenaemt HUYBRECHT MICHIELSZ.

Den 3 Januarij 1614 heeft SIJMEN KERSTIANSZ. het gelasmaeckers gijlt gekocht ende hadt een kindt dat de borst sooch hetwelck hem vergunt is vrij te sijn ende is van den eersten eet.

Anno 1614 den 25 Januarij heeft HANS VAN DEN BUNDEL het Schilders gijlt gekocht ende en hadt gheen kinderen, hij was van den eersten eedt. Voor 3 nobels 3).

Den 25 Junij 1614 heeft CORNELIJS JACOPSZ. het gelasmaeckers gijlt gekocht ende was noch Jongman. Een gyldebroers soon van den 1en eet. Voor 10 st.

---

1) Zie ook op 6 Juli 1627

2) Op de keerzijde van het laatste blad in dit gildeboek staat het volgende aangeteekend over dezen glazenmaker, die zich tevens als schilder liet inschrijven en die niet onwaarschynlijk een lid der familie CUYP en de vader van JACOP ABRAMSZ. KUIJP was, vermeld op 3 Sept. 1636: »Den 17 October anno 1612 is gheaccordeert bij dekens en 8 mannen dat ABRAHAM GEERTSOON sal gheuen Sint Jacop toecomende een nobel van 50 st. voor dat (hij 't) Schilders ghilt ooc heeft, ende heeft betaelt de vrientscap."

3) Doorgehaald, onder vermelding: Syn gilt is verbuert.

Den 25 Junij 1614 heeft ADRIAEN ANDRIESZ. het Schilders gijlt gekocht ende hadt gheen kinderen. Van den eersten eedt. Voor drij engelsche nobels.

Den 25 Junij 1614 heeft JAN PIETERSZ. het gijlt gekocht van stoelgroenen ende en hadt geen kinderen. Van den tweede eedt. Voor twee nobels.

Den 10 Julij 1614 heeft MARTEN KERSTIANSZ. het tinnegieters gijlt gekocht ende hadt drij kinderen. Van den eersten eedt. Voor 3 engelsche nobels.

Den 2 Augustus 1614 heeft ISACK VAN BERKENBOS het Schilders gylt gekocht, was noch Jongesel. Van den eersten eedt. Voor 2 engelsche nobels.

Den 15 December 1614 heeft STEUEN PIETERSZ. het leemplackers gylt gekocht voor 2 engelsche nobels alsoo hy een borgers soon was van den tweeden eedt.

Den 19 Jannewaerus anno 1615 heeft den Jonge JASPER TROO het Schijlders gilt gekocht ende is van den tweeden eet. Voor 2 engelsche nobels.

Den 9 Mey anno 1615 heeft STEUEN GEERSE DE HAEN het Schylders gilt gekocht ende is van den eersten eet ende is een borgers soon. Voor 2 engelsche nobels.

Den 9 Mey anno 1615 heeft BERNARD VAN EBELEN het Schijlders gilt gekocht ende is van den eersten eet ende is Joncman. Voor 2 Engelsche nobels 1).

Den 2 September anno 1615 heeft HENDERIJCK BACKX het Schijlders gilt gekocht en is van den eersten eet en is een Joncman. Voor 2 engelsche nobels.

1) Doorgehaald, met bemerking: Syn gilt verbuert.

Waernaert van Wesel is int gildt gecomen opten 26 April anno 1616 maer alsoo hij maer 10 st. op rekening gegeven en heeft is ouersulcx wt Stat getoghen sonder eenige nobels te betalen.

Ott Jansz. tingieter is int gilt gecomen op ten 27e Mey anno 1616 en is van den eersten eet. Sonder kinderen. Voor 2 engelse nobels.

Tonis Pietersz. tingieter is int gilt gecomen op ten 28 Julij anno 1616 noch Jonckman en van den eersten eet en alsoo hy een giltbroers soon is heeft betaelt voor sijn gildegelt x st.

Aper Aerijensz. van Marijenborch is in het tinnegieters gilt gecomen opten 3 November anno 1616, noch Jonckman synde ende van den eersten eet, om 2 nobels.

Siprianus Pietersz. is int tingieters gildt gecomen op ten 11 November anno 1616 en is van den eersten eet en sonder kinderen, voor 3 nobels.

Frans Gouertsz. van Gorcum is int lantaerenmakers gildt gecomen opten 13 Julij anno 1617 en is van den 2en eet en heeft kinderen.

Jacob Geerits is int schilders gildt gecomen opten 18 Julij anno 1617 en is van den eersten eet, noch Jonckman synde voor 10 st. alsoo hij een gildebroers soon is.

Roelant Forisson Pijrbius soon is int gilt ontfangen den 23 Jannewarij 1618 voor lanternmaker, Jonckman, synde van den tweeden eet ende heeft betaelt voor sijn gildegelt 2 nobels.

Japick Gouertsen Munter Jongman is int gilt ontvangen den 27 January 1618 ende dat voor schilder, heeft gegeven voor sijn gildegelt 2 nobels, 5 gulden.

Giliam Framont schilder van Horen 1) is int gilde ontfangen den 12 November 1618 ende heeft belooft voor sijn gildegelt 3 engelse nobels van elck 50 stuyuers maeckt 7 gulden 10 stuyvers.

---

(1) Hoorn.

STEUEN CLASEN glaesmaker is int gilde ontfangen den 12 November 1618 ende heeft betaelt voor sijn gildegelt omdat hy een gildebroers soon is 10 stuyvers.

JAPICK JAN WELS soon komt int glaesmakers gilde den 23 November 1618 ende betaelt voor sijn gildegelt 3 engelse nobel, den nobel tot 50 st.

JACOB WELS heeft met het gilde geaccordeert voor 2 gulden omdat hy eenigen tijt wt de stadt hadde geweest.

Den 15 Desember anno 1618 is int gilt gecomen STOEP ADERIAENSEN ende heeft betaelt tgeene hij schuldich was te weten 2 nobels tot 5 gulden ende 25 stuivers, voor den omloep 1) ende dat voor tinnegieters gilt ende was Jonckman.

Noch is int gilt gecomen JAN ARIAENSZ. gelasemaker ende beloft te betalen 2 engelsche nobels, (het) stuck tot 2.10 st. heeft betaelt, omloop den 3 Junius 1619.

Den 2 October 1619. Noch is int gilt gecomen ART 2) PIETERSZ. COEL ende heeft belooft te betalen 2 engelsche nobels tot 50 stuvers tstuck ende dat over het lemplackers gilt, van den 2den eet.

Den 17 October 1619 noch is int gilt gecomen ADAM SCHEPPER ende heeft gecoft het Schilders gilt ende heeft betaelt een nobel tot 2.10. — Belooft toecomende Jaer noch een nobel te betalen. Daermede is hij vrij Gildebroeder. Is van den eersten eet.

Den 17 Nouember 1620 is int ghilt ghecomen JAN ARIENSEN MESJAN 3) ende heeft ghekocht het ghelaesmaekers ghielt ende heeft betaelt twee enghelse nobels te weten, vijf gulden ende is noch Jonckman ende is daervoor vrij ghildebroeder. Is van den eersten eet.

Den 21 Nouember 1620 is int ghielt ghecomen TOMAS CORNE-

---

1) Omgang van hoofdlieden. 2) AERT. 3) Zie ook 10 Sepr. 1635.

LISSEN ende heeft ghecocht het Lanterenmaekers ghilde ende heeft voer syn ghilde betaelt twee enghelse nobels te weten vijf gulden ende is daervoor vrij ghildebroeder. Is van den tweeden eedt.

Den 12 Meij anno 1621 is int gilt gecomen MAERTEN VAN TOLL ende heeft dat Schilders gilt gecoft ende heeft voor sijn ghilde betaelt twee engelse nobels te weeten vijf gulden ende is daervoor vrij ghildebroeder ende is sonder kinderen. Is van den eersten eedt.

Den 15 Julijus anno 1621 is int Gilt gecomen GEERAERD MAURIS ende heeft gecoft het tijnnegieters Gilde ende moet geven 3 engelse nobelens daervan hij heeft betaelt 2.10.— gereet ende belooft de rest te betalen binnen sjaers ende sal daervoor vrij Gildebroeder sijn.

Den 15 Julijus anno 1621. Is int gilde gecomen TEUNES AERTSZ. ende heeft het stoelgroenders Gilde voor 10 stuvers, alsoo hy een gildebroeders soon is. Den tweeden eed. 1)

Op den 15 Julijus anno 1621. Noch is int gilde gecomen GERRET WILLEMSZ. VERELST ende heeft het leemplackers gilde gecoft voor 10 stuvers alsoo hy een gildebroeders soon is. Ende is noch jonckman. Van den tweeden eedt.

Den 9 Nouember anno 1621, is int gilde gecomen JAN HUIJMENSZ. ende heeft het gelasemakersgilde gecoft voor 2 enghelse nobels te weten 5 gulden ende is sonder kinderen. Van den eersten eedt.

Den 9 November anno 1621 is int gilde gecomen NICLAES SANDERSON ende heeft het Schilders gilde gecoft voor 2 engelsche nobels te weten 5 gulden ende is noch jongeman. Van den eersten eedt.

Op den 9 November 1621. Is int gilde ghecomen DIRCK WIL-

---

1) Deze post is doorgehaald, waarbij de aanteekening: Op het gilt niet betaelt.

LEMSZ. BOOM ende is voor Vaenties 1) Schilder int gilde genomen, voor 2 enghelse nobels te weten 5 gulden en is sonder kinderen. Den 2den eedt.

Op den 30 Janewarij 1622 heeft gecocht JAN JANSE noch jonckgesel wesende het glaesmakers gilde voor 2 engelse nobels, te weete 5 gulden. Den eersten eet.

Op denselfden dyto is verackordeert JORIS JACOPSE wagemaeker woenende op het Swindrechtse veer dat hij sal moge schilderen syn wagens en slede die op sijne winckel gemaeckt worden en voorder niet, waervoor hij heeft betaelt 2 gulden voort gilt en 2 gulden voor Dekens en Achtmannen.

Den 3 April 1622 heeft gecocht WILM WILLEMSE noch jonckgesel sijnde het glaesmakers gilt voor 2 engelse nobels te weete 5 gulden. GOMMERT FRANSE is syn borch. Den eersten eet.

RITSERT JANSE Schilder is in Schilders gilt gecomen en voor 2 engelse nobels te weten 5 gulden en heyt 3 kinderen SYME, JAN en GEERTRUIJT den 23 April 1622. Den eersten eedt. 2)

Den 9 November 1622 is verackordeert (met) Meester JAN boeckebinder dat hy mach vercoope schilderijen voorder niet, waervoor hij heeft belooft te betaelen 2 gulden sjaers. 3)

CORNELIS CORNELISSEN heeft gecocht het stoelgroenders gilt anno 1622 den 23 April voor 10 st. omdat hy heeft getrouwt een gildbroers dochter en mach stoelgroenen maer niet gaen clatschilderen en is sonder kinderen, maer anders niet als stoelgroenen mach hij doen.

---

1) Scheepsvaantjes.
2) Deze post is doorgehaald. Syn gilt verbuert.
3) Mede doorgehaald.

Int jaer 1622 op ten 7 Julius is int gilt gecoemen JORIS JORISSE TEERLINCK en heeft gecoft het lantaerenmakers gilt voor 5 gulden en was noch Jonckgesel, van den 2en eet, vrij van opheef en morgespraeck, daervoor betaelt 4 gulden 13 st.

HENDERICK HERMENSE van Dusseldorp is opten selfden dito verackordeert dat hy sal betalen 50 stuuers sjaers omdat hij sou moge stoelgroenen en heeft een geroet 1) gegeuen, soo hij binnen 'sjaers compt soo sal hem de nobel afcortinge doen, soo niet is hij hem quijt. 2)

Den 17 Ocktober 1622 heeft JAN HUYMENSE glaesmaeker gecoft het clatschilders gilt voor 2 engelse nobels te weete 5 gulden.

Denselfden dyto is verackerdeert JAN GEEMMENSE seylmaeker dat syn vrou sou mogen vaentkens schilderen maer geen clatwerck om scheepen ofte anders waarvoor hy heeft betaelt met de vrijentschap van de gesellen 6 gulden 7 st. en heyt geen cinders. (kinderen)

Den 9 Desember is verackerdeert (met) JAN MEESTERS dat hy sal mogen schilderen vaentkens en scheepstuijch maer anders niet waervoor hy heeft betaelt 3 gulden voort gilt en 50 st. voor dekens en achtmannen.

Den 12 Julius anno 1623 is int gilt gecoemen WILLEM COENRAETSZ. en heeft gecoft het glaesmakers gilt en is noch Jonckgesel, van den eersten eet, en heeft gecoft voor 5 engelse nobels.

WERNAERT SCHRIJUERS is int gilt gecoemen anno 1623 opten 19 September en heeft gecoft het schilders gilt. En is noch Jonckgesel. Van den eersten eet.

Anno 1624 is in ons gilt genomen den 10 April BARENT BARENTSZ. schilder (en) dat op sulcke conditien dat hij sijnen eedt doen sal te

---

1) Groot. 2) Deze post is doorgehaald.

ghelieuen van de deeckens ende dat omdat hij te jong was. Deesen heeft syn gilt opgeseijt den lesten Januarij 1636.

Anno 1624 soo heeft geaccordeert met ons Deeckens ende achtmannen van het gilde Sinte Lucas, SIMON schilder van Amersfoort omdat hij hier soude moogen wercken den tijt van ses maenden, waervoor hy heeft belooft tegens 5 gulden ende soe hij langer hier bleef soude wederom met de Deekens moeten accorderen off soude het gilt moeten coopen.

Anno 1624 soe heeft het gilde gecocht ende syn gerechticheijt voldaen DIRCK VAN HOOGSTRATEN schilder, voor twee nobels, den XXV September.

Anno 1624 heeft het gildt ghecocht ARIEN REIJNIERSZ. glaesmaecker ende sijn gerechticheijt betaelt.

Anno 1624 heeft het gildt gecocht JAN TEIJLINGEN den schilder tot Hellingen, alsoo hij een vreemdeling was voor ......1) een borgers dochter getrout heeft.

Anno 1625 den 27 Meij is int gildt gecomen JAN CORNELISSEN PELS pottebacker Jonghesel sonder kinderen ende was een gildebreurs soen. Den eersten eet.

Anno 1625 den 27 Meij is int gilt ghecomen MARTEN WILLEMSEN VAERELST (sic) Leemplacker, Jonghesel sonder kinderen ende was een gildebreurs soen. Van den tweeden eet.

Anno 1625 den 27 Mey is int gilt ghecomen CORNELYS GIELISSEN clatschilder ende pampierverver, Jonghesel sonder kinderen ende was een gildebreurs soen. Van den eersten eet.

Anno 1625 den 27 Meij is JAN BATIJST int gilt voor stoelgroender gecomen ende heeft een gijldebreurs dochter die hem beurijdt ende

---

1) Niet ingevuld.

dat neffens een ander, ende een kint een meysken dat geen gildebreurs kint en is vrij van opheuen en morgenspraeck daervoor. Van den tweeden eet. Tgilde vereert een half vat biers.

Condemnatie gedaen bij den gemeenen gilde van S. Lucas ouer AERT HERMENS WOR. Extract van tgeen dat hem gesonden is: De Dekens van Sinte Lucas gildt, hebben v AERT HERMENS WOR ontseyt het gilt ende Uwen naem wtghedaen met gemeene stemmen van de gildebroeders, alsoe ghy v onwaerdich gheacht hebt te verschijnen in haere vergaderinge ende in den tijt van twee naestvolgende Jaeren niet verschenen en sijt ende noch daerenboven den gilde schuldich sijt de somme van 3 gulden die tot noch toe onbetaelt staen ende de boete ende opheuen die noch vervallen syn daerenbouen. 1)

Den 23 Janewarijus 1626 is met dekens en achtmannen verackordeert GIELIS JACOPSE wagemaeker dat hij sal moegen syn wagens schilderen. Wonende (te) dier tyt buyten (de) Spuijpoort en daervoor heeft hij betaelt de somme van 4 gulden. Denselfden dito. Noch is verackordeert JOST LAMMERTSZ. tinnegieter dat hij sal vrij sijn van opheuen en mergespraeke, maer sieckegelt moet hy geuen, daervoor heeft hij betaelt vier gulden en moet coome aen deekens en thesauriers.

Noch heeft gecoft denselfden dito ARIJE JANSE DE WIT het lantaeremaeckers gilt en dat op sulke condity dat hy synen eet sal doen tot gelieve van de Dekens, omdat hij te jonck was en heeft het gilt ten volle betaelt. Ende heeft zyn eet gedaen op den 30 Desember 1632. Ende is vrij van opheeven en morgenspraecke, heeft betaelt4 gulden. 2)

Den 10 April 1626 heeft gecoft het schilders gilt BALTEN ABERAMSE voor 2 nobels en hadt geen kinderen en is van den eersten eet.

1) In margine staat: Op sijnen naem int Register aengeteijkent.

2) In margine: Dito DE WIT ontslaghen van het gilt alsoo hij een vrydom van een vistal sal hebben op den elfden Maert 1650.

Denselfden dito heeft gecoft het schilders gilt ABRAHAM MIGGIELSE noch Jonckgesel sijnde.

Anno 1626 heeft gecoft het lantaerenmakers gilt WOUTER FRANSE VAN BOUCKELWAERT en was noch Jonckgesel. Voor 2 nobels. Van den eersten eet.

HUBERT GEERITSE heeft gecoft het schildersgilt int jaer 1626 op den 9 Junij ende was noch Jonckgesel. Van den eersten eet.

Noch heeft gecoft denzelfden dito het lantaerenmakers gilt ANDRIES ANDRIESSE ende heeft een kint. Van den 2de eet.

HENRICK JANSE heeft gecoft het tinnegieters gilt voor 2 nobels en was noch Jonckgesel. Int jaer 1626 den 8 September.

JAN AERTSE heeft gecoft het glaesmaekers gilt voor 2 nobels en was noch Jonckgesel den 10 September 1626. Eerste eet.

BOSSERT 1) heeft gecoft het schilders gilt voor 2 Nobels 6 November 1626.

1627 op den 4 Junius GILIAM DE HAS (HAES) is voor Stoelgroender int gilt ghecomen en bevrijt een kint dat noch suicht en is van den 2den eedt. Dat kint hiet PIETER GILIAMSZ. DE HAS.

Noch is veraccordeert op den 3 Julius ROELAND FERLIE voor 3 gulden voor tgilt dat hy sal moghen sijn blickwerck schilderen soo lanterens als gueten ende anders niet. 1627.

Op den 6 Julius 1627 is BASTIAEN AERTSZ. 2) wederom op nieuw veraccordeert om te mogen cladden voor dekens en achtmannen, voor 3 gulden, alsoo dat hij sijn gilt niet en hadde onderhouden.

Op den 20 December is int gilt ghecomen SAGRIJAS WOUTERSE voer tinnegieter, wesende noch Jonckghesel, van den eersten eet.

---

1) Voornamen weggelaten.

2) In margine is bijgevoegd de naam: MUNTENAER. Hy was reeds eenmaal als cladschilder ingeschreven 16 April 1612, zie aldaar.

JACOP FLORIEN is voor glaessemaker int gilt gecomen op den 18 September 1628 en is van den eersten eet. Sonder kinderen.

HERTOCH den schilder is veraccordeert met het gilde voor den tijt van 3 maenden daervoor sal hij betalen 2 gul. omdat hij sou mogen schilderen. Anno 1629 den 19 Februarij. 1)

Den 18 April 1629. Is int gilt gecomen JASPER CORNELISSEN ende heeft het leemplackers gilde gecocht voor 2 nobels te weten 5 gul. ende heeft geen kinderen, is van den 2den eed

Den 22 Meij 1629. Is int gilt gecomen ABRAM AERTSSEN voor Stoelgroender ende dat x st. omdat hij een gildebroers soon is ende heeft geen kinderen, van den tweeden eedt.

Den 15 Augustus 1629. Is int gilt gecomen ROELANT VAN DEN LANGENBERCH voor glaesschrijver, noch Jonckgesel sijnde, van den eersten eedt, voor 5 engelsche nobelen.

Den 8 October 1629. Is int gilt gecomen ARIEN JOOSTEN ende heeft het tinnegieters gilt gecocht voor 2 engelsche nobelen te weten 5 gulden, van den eersten eedt en sonder kinderen.

Opten 3 Janewary 1630 is verackordeert ABRAHAM WALE dat hij sal moogen schilderen sijn witwerck dat hy selven maeckt en anders niet en dat op sijne vloer, daervoor heeft hy betaelt 6 gulden.

Den 27 Februwary is int tinnegieters gilt gecoeme NIJS 2) JANSE voor Cogelgieter dat hij die mach gieten en oock vercoopen en heeft het volle gelt betaelt.

Den 3 Meij 1630 is int gilt gecoeme JOOST KOENE, noch Jonckgesel sijnde en heeft gecoft het tinnegieters gilt voor tien stuuers omdat hij een gildebroers soon was en is van den eersten eet.

---

1) Hierbij staat aangeteekend: Heeft niet betaelt.
2) Verkorting van DENYS of DENIS.

Den 5 Augustus 1630 is int gilt gecomen DIRCK CORSTEIAENSE noch Jonckgesel sijnde en coft het glaesmakers gilt voor tien stuuers omdat hij een gildebroers soon was en is van den eersten eet.

Den 6 September 1630 is voor stoelgroender int gilt gecome JACOP CLAESE BOODEGRAF en dat voor 2 nobels en is van den 2 eet en is sonder kinderen.

Den 14 September 1630 is int lantárenmakers gilt gecome LUIJCKAS STEUENSE op sulken condijsie soo wanneer die dekens gelieven sal sijn eet doen, want hij noch te Jonck was en heeft sijn gilt te volle betaelt.

Heeft zijn Eet gedaen op den 30 Desember 1632.

Den 26 November 1630 is int lantarenmakers gilt gecomen JAN JOOSTE VAN DER BEECK en is noch Jonckgesel en dat voor 2 nobels en noch 50 stuuers gegeuen om sijn lantaerns en buijsen te mogen schilderen, te weeten sijn eijgen werck en vorder niet.

Den 2 Desember 1630 is int schilders gilt gecoeme HERME JANSE VERELST ende een gildebroeders soon en heeft het gilt voor 10 stuuers en is van den 2den eet en heeft 3 kinderen het Jonckxste is ses jaer out en is meteene geackoideert dat hy sal vrij sijn van opheue en mergesprake maer moet syn gilt come bezitte om dekens te kiese.

Den 2 Desember 1630 is int schilders gilt gecome JAN DIRCKXSE OPHEMERT ende is noch Jonckgesel en heeft het gilde voor 2 nobels, 5 gulden, en is van den eersten eet.

Op den 27 Janwarius 1631 is int gilt gecomen voor glaessemaker GERET GERETSZ. CUP (1) en heeft betaelt voor zijn gildegelt 10 st. van dat hij een gildebroers soon is ende heeft voorder gekoft het schildersgilt voor 2 nobels. Den eersten eet.

---

1) CUIJP.

Ende is op denselfden dach int Gilde gecomen BENJAMIJN GERETSZ. CUP 1) en is Jonghesel en sal sijnen eet doen als hij daertoe bequaem sal weesen ende heeft betaelt voor sijn gildegelt 10 st. omdat hy is een Gildebroeders suen 2) en is een Schilder.

Heeft zijn eet gedaen op den 30 Desember 1632.

Noch is int gildt (gecomen) JACOB JACOPSZ. MES op den lesten Janwarij 1631 voor Schilder, voor 2 nobels, ende is noch Jongesel ende sal sijnen eet doen als hij bequaem sal wesen.

Op den 3 Februwarijs 1631 is POULES LESIRE 3) Schilder int gilt gecomen en heeft betaelt 10 st. voor sijn gildegelt, omdat hy een gildebroeders soon is, en is noch Jonckgesel. Den eersten eet.

Noch op den selfden dach is CLAES LESIRE voor glaesmaker int gilt gecomen voor 10 st. omdat hy een gildebroeders soon is en is noch Jonckgesel en sal sijn eet doen als hij bequaem is.

Op den 12 April 1631 is int ghilt ghecomen HENDRICK DETHIER voor Schilder en is noch Jonckghesel sonder kinderen en is van den eersten eet en heeft betaelt vijf gulden

Op den 10 Meij 1631 is int ghilt ghecomen BAERTOLOMEUS ABRAHAMSZ. voor Schilder. Is voor 10 stuvers ingenomen alsoo hij een gildebroeders soon is en is van den Eersten eet.

Op den 14 Junius 1631 is int gilt gecomen REIJNIER SANDERSZ. voor Schilder ende is voor 10 st. ingenomen omdat hij een gildebroeders soon is en is van den eersten eet.

Op den eersten September 1631 is int gilt gecomen JACOB PAULESZ. voor Schilder en is noch Jonckgesel en is van den eersten eet.

Op den 4 Augustus 1631 is int gilt gecomen ANTONI JACOPSZ. VERELST

1) CUIJP. 2) Zoon.

3) Deze en de volgende zijn waarschijnlijk zoons van AUGUSTYN LESSIERE, zie 26 Jan. 1611.

en heeft dat gilt voor x st. alsoo hy een gildebroeders soon is en is van den eersten eet.

Op den eersten Julius 1632 is int gilt gecomen JAN OLIS, Schilder, Jonckman voor derdalfven nobel en is van den eersten eet.

Op den 16 Julius is POULES JANSZ. VAN OLDENBURCH int gilt gecomen als Joncman ende Schilder voor 2 nobels en is van den eersten eet.

Denselfden dach is int gilt gecomen GIESBERT GERRETSZ. gelasemaker Joncman voor 2 nobels en is van den eersten eet, heeft ten vollen betaelt.

In de maent van September is int gilde gecomen ANTONIJ CORNELISZ. voor clatschilder, van den 2den eet. Heeft ten vollen betaelt ende is vrij van opheeven en morgespraecke.

Den 17 Janwarij 1633. Is int gilt gecomen ISACK VAN DE WATER ende heeft het lanternmaeckers gilt gecocht voor 2 nobels te weten 5 gul., noch Jonckgesel sijnde van den eersten eedt en noch 2 gulden omdat hij syn eijserwerck mach schilderen.

Den 23 February 1633. Is int gilt gecomen DANIEL PALIDANUS 1) ende heeft het glasemakers gilt gecocht voor 3 nobels te weten: 7 gul. 10 st., noch Jongman, van den eersten eedt.

Den 23 Februwarij 1633 ...... VAN GEEL 2) is met Deeckens en 8mannen veraccordeert voor den tijt van 6 maenden dat hij hier mach schilderen, voor de somma van 4 gulden en soo hij binnen die tijt het gilt coopt soo salt hem tot afcorting strecken.

Den 1 Junij 1633. Is int gilt gecomen CORNELIS OLOFFSEN ende heeft het glasemakers gilt gecocht voor thien st. alsoo dat hij een gildebroers soon is, van den eersten eedt, sonder kinderen.

---

1) PALUDANUS. 2) Voornaam oningevuld.

Den 21 Julij 1633. Is int gilt gecomen ARIEN STAESSEN ende heeft het pottebackers gilt gecocht voor 2 nobels te weten, 5 gulden, van den 2den eedt, is vrij van opheuen en morgenspraeck.

Den 21 July 1633. RIJCKHALS is met het gilt veraccordeert voor den tijt van 6 maenden, dat hij hier mach schilderen voor de somma van 4 gulden 1).

Den 12 October 1633. Is int gildt gecomen WILLEM JOOSTEN ende heeft het tinnegieters gildt gecocht voor thien st. omdat hij een gildebroers soon is, van den eersten eedt, sonder kinderen.

Den 15 Janewarij 1634 is int gilt gecoeme FRANSOEYS RIJCKHALS Schilder en is van den eersten eet en heeft het gilde betaelt, en is noch Jonckgesel. 3 engelse nobels.

Den 19 Junij 1634 is int gilt gecoeme HERME MAERTENSE en heeft getrout een gildebroers dochter en is van den eersten eet en heeft vier kinderen waervan het jongste vrij is.

Denselfde (dag) is int gilt gecoeme WILLEM PIETERSE BENGELROE 2) en is noch Jonckgesel en een gildebroers soon van den eersten eet.

Den 24 Junij is int gilt gecoeme ARIJE GIJSBERTSE en is int gilt gecome voor stoelgroender, dat hy die mach schilderen en anders niet en heeft drie kinderen waervan het Jonckxste vrij is, genaemt FIJKEN ARIENS en is van den 2 eet en heeft betaelt vyf gulden.

Den 6 Julij 1634 is int gilt gecoeme WYNANT HENDRICKXE voor leemplacker en heeft het gilt betaelt voor 2 engelse nobels en is sonder kinderen en is van den 2den eet.

Den 24 Augustus is int lantaremakers gilt gecoome JACOP ABRAHAMSE WIJNGERTSTRAET en is van den eersten eet, noch jonckgesel

---

1) Zie ook 15 Januari 1634.
2) Zijn vader is vermeld 28 April 1604.

voor 2 engelse nobels en noch 2 gulden omdat hij sijn bleck 1) mach schilderen en 2 gulden voor Deeckens en achtmannen.

Deselfde (dag) is int selfde gilt gecoeme voor lantaernmaker HENDERICK JOOSTE VAN DER BEECK en is van den eersten eet en is noch Jonckgesel voor 2 engelse nobels en noch 2 gulden voort gilt en 2 gulden voor deeckens en achtmannen omdat hij sijn bleck mach schilderen.

Den 14 November 1634 is int gilt gecoeme VAN GEEL 2) Schilder en heeft het gilt betaelt en is van den eersten eet.

Den 12 September 1635. Is int Gylt gecomen JACOB FERNANDIUS en sonder kijnderen, is een gildebroers soon en heeft de gerechticheyt betaelt ende is van den èersten eet.

Den 10 September 1635 heeft JAN ADRIJANS MESJAN tSchildersgilt gecoft en voldaen.

Den 24 Januarij 1636 is JAN BROER HENDRICKX van Oosterhout geacordeert met de Deekens dat hij sijn potten vrij mach vercoopen ende sal het gilde jaerlijckx daervoor betaelen de somme van vier gulden ingaende den 24 Januarij 1636.

Den XXII Meij 1636 is WILLEM GIJSEN woonende buyten der Goude geaccordeert met die deeckens dat hij sijn potten binnen Dordrecht vrij mach vercoopen en sal het gilde Jaerlijckx daervoor betaelen de somme van twee gulden ingaende den XXII Mei 1636.

Den XXVIII Meij 1636 is ESAIAS JANSEN van Boscoop geaccordeert met de deeckens dat hij syn potten binnen Dordrecht vrij mach vercoopen en sal het gilde jaerlijckx daervoor betaelen de somme van dertich st. ingaende Mei 1636.

Den 1en Julijus 1636 is int gilt gecoomen ABRAM AELBRECHTSZ.

---

1) Blik. 2) Voornaam ontbreekt.

ende heeft het tinnegieters gilde gecoft voor 2 engelsche nobels, is noch ongetrout ende van den eersten eet.

Den 5 Julius 1636 is int gilt gecoomen TEUNIS JANSEN VAN DEIJL ende heeft het Schilders gilt gecoft voor 2 Engelsche nobels, hij sal sijn eet doen als hij bequaem daertoe sal weesen.

Den XVI Augustij 1636 geacordeert met CORNELIS CORNELISZ. VAN DIJCK van der Goude dat hij syn potten ende aerdewerck binnen Dordrecht vrij mach vercoopen sal het Gilde jaerlyckx daervoor betaelen de somme van twee gulden ingaende den XVI Augusty 1636.

Den VIII Augustij 1636 is in het gilt gecoomen CRISTOFFEL PLAETMAN ende heeft gecoft het Schilders gilde is noch ongetrout ende van den eersten eet. Ende heeft betaelt 2 engelse nobels.

Den III September 1636 is in het gilde gecoomen JACOB ABRAMSZ. KUIJP ende heeft gecoft het glaesmaeckers gilde heeft betaelt tien st. also hij een gildebroers soon is ende hij heeft meede gecoft het Schildersgilde daervoor hij heeft betaelt twee engelsche noobels, 5 gul., is van den eersten eet ende ongetrout.

ARTUS VAN PEERE Schilder is met het gilde geacordeert dat hij hier binnen Dordrecht vrij mach schilderen ende dat voor den tijt van vier maenden, beginnende van den III September 1636 ende uijtgaende nieuwejaer toecomende, heeft daervoor betaelt twee gulden voor het gilt en twee gulden voor deeckens en achtmannen.

Den XVIII December 1636 is ABRAM CONINCKXVELT int gilde gecoomen ende heeft het Schilders gilt gecoft voor twee engelsche nobels en een halff, is van den eersten eet en heeft kinderen.

Den XXVIII December 1636 is in het Schilders gilde gecoomen GERIDT DE BRUIJN en heeft voor sijn gildegelt gegeeven 2 engelsche noobels en een halve, is van den eersten eet ende heeft kinderen.

28 Januwarij anno 1637. Is AERT JOCHGEMSE met de deekens

van Saint Lucas gilt veracordeert dat hij mach Schilderije vercoopen midts betaelende alle jaer eenen gulden tien stuuers, ingaende den eersten Janewarij Anno 1637.

Den 13 Februwarij anno 1637 is met de dekens ende achtmannen veracordeert ARIJEN JOSTE tinnegieter dat hij sal vrij sijn van opheuen ende morgespraeck, betalende ses gulden, vier gulden voort gilt en twee gulden voor dekens ende achtmannen, moet sieckgelt geuen ende dekens kijesen. 1)

Den 13 Februwarij anno 1637 voor de dochter van CORNELIS JANSSE pottebacker dat sij de winckel ende potterij mocht aenhouden, veracordeert met de Dekens ende 8mannen vant gilt te geuen alle jaer drij gulden en eens twee gulden voor dekens ende achtmannen.

Anno 1637 is int gilt gecomen JAN CLASSEN tinnegieter op den vierden Maert ende is van den eersten eet en betaelt vijf gulden, twee engelse nobels, noch sonder wettighe kinderen.

Anno 1637 is int gildt gecomen SERUAES d'JONG van Raren 2), den eersten April ende is van den eersten eet, ongetrout synde voor vijf engelse nobels, sal in twe of 3 termijnen betalen.

Den 9 Junij anno 1637 is int gilt gecomen BALTASAR DU PRE van Luyck ende sal geuen vijf engelse nobels, te weten, twaelf gulden tien st. en is van den eersten eet, heeft een meijsen 3) van ontrent twee jaren.

Den 11 Junij Anno 1637 is int gilt gecomen ANTONIJ JANSZ. VAN DER NOOT, als glaesschrijver ende glaesemaecker, sonder kinderen, van den eersten eet ende betaelt vijf engelse nobels a vijftich st. het stuck.

Den tweede October is int gilt gecoomen OLLEF JACOBSEN

1) In margine: Den 14 dito heeft betaelt. 2) Plaatsje in Limburg. 3) Meisje.

VERHEIJ, is van den eersten eet ende heeft geen kinderen ende heeft betaelt twee engelse nobels, anno 1637.

Den 30 Janewarij anno 1638 is int gilde gecoomen ABRAHAM CORNELISSE en heeft gecoft het leemplackersgilt voor twee engelse nobels. Den 2den eet.

Den 22 Maert 1638 is int glaesmaekers gilt gecoomen JAN AELBERTSE TEUNRICHHOF, sijnde noch Jonckgesel en heeft het gilt gecoft voor 2 engelse nobels.

Den 7 Junij 1638 is int tinnegieters gilt gecoome JAN OTTE van Asperen en is een gildebroerssoon, van den eersten eet en heeft daervoor betaelt tien stuyvers.

Den 21 Junij 1638 is int pottebackers gilde gecoomen GEERIT GEERITSE en heeft geen kinderen en is een wtheems (persoon) en heeft den gilde betaelt 5 engelse nobels en is van den eersten eet.

Den 12 Julij 1638 is int Schilders gilt gecoome PIETER HERMENSE VERELST noch Jonckgesel synde en is van den eersten eet en heeft het gilt gecoft voor twee engelse nobels.

Den 7 October 1638 is int glaesemakers gilt gecoome MICHGEL JACOPSE SPRANGER en is van den eersten eet sonder kinderen en heeft voor 't gilt betaelt 5 gulden.

Den 22 November 1638 is int tinnegieters gilt gecoomen CORNELIS JOOSTEN en is noch jonckgesel en heeft het gilt gecoft voor tien stuyvers en was een gildebroerssoon van den eersten eet.

Den selfden dijto is int gilt gecoomen voor clatschilder JAN FERDINANDIS jonckgesel en is van den eersten eet en sal daervoor knecht wesen 2 jaer en sal genieten ellick Jaer 3 gulden.

Den 15 Desember 1638, is int gilt gecoomen HENDERICK JANSZ. VAN WESTERBRUGHE en heeft gecoft het lantaernmakers gilt en heeft

een kint en is van den tweeden eet en heeft het gilt gecoft voor 2 engelse nobels.

Den 21 Januwarij 1639 heeft ROELANT TERLYNCK 1) gecoft 't Tynnegietersgijlt om 2 Engelse nobels, 5 gul., en mach niet meer als int loot wercken. Den 2den eet.

Den 13 Maert 1639. JAN JANSSEN heeft 't leemplackers gijlt gecoft voor 5 gulden omdat hij mach leemplacken.

Den 3 Augusty 1639. Is int gijlt gecomen ALBERT KASTENDIJCK en was van Bremen, heeft gegeuen 5 engelse nobels en is van den eersten eet, sonder kijnderen.

10 Augustus 1639. PYETER BASTIJAENSZ. BYL ouer heeft gegeven 4 gulden omdat hy zyn waegens mach schylderen, voor zijn leuen.

ISACK DYRCK, die sal ouergeuen 4 gulden omdat hij zyn waegens schylderen, voor zijn leuen. Restant.

Den 17 Augusty 1639. Heeft FYCKTOOR LAEURENS in de Vrijessestraet, gegeuen 4 gulden omdat hy zyn waegens mach schylderen. Voor zijn leuen.

Den x Aprill 1640. Is int gilt gecoomen HENDRICK CORNELISZ. oude man en jonckgesel ende heeft gecoft het blickwerckersgilt voor 2 engelsche nobels, is van den eersten eet ende heeft noch twee gulden gegeven dat hij sijn eijgen werck mach schilderen.

Den xxx Mey 1640. Is int gilt gecoomen HENDRICK JACOBSZ. DE VLAM ende heeft gecoft het Schildersgilde voor 10 st. omdat hij een gildebroeders soon is ende is van den eersten eet, heeft een kint dat meede vrij is.

Den xxv April 1640. Den waegemaecker ISACK DIRCKX op

1) TEERLINK.

Swijndrecht heeft gegeven 4 gul. aen het gilde omdat hij sijn waegens vrij mach schilderen so lange als hij leeft.

Den 14 Julij 1640. Is int gilde gecoomen ISACK MES ende heeft gecoft het Schildersgilde voor twee engelsche nobels is noch jonckgesel ende van den eersten eet.

Den 4 September 1640. Is int gilde gecoomen JACOB VAN DER MARCK ende heeft gecoft het Schildersgilde voor derdealff engelsche nobels, is van den eersten eet ende heeft drie kinderen, waervan sijn jonckste soon FRANCOOIJS genoemt, vrij is.

Den 26 Nouember 1640. Is met die deekens geaccordeert LYSBET AERTS dat sij stoelen mach groenen ende sal het gilde Jaerlijckx daervoor betaelen een gulden.

Den 26 Nouember 1640. Is met die deeckens geacordeert JAN TOMASZ. dat hij vrij stoelen mach groenen ende sal het gilde jaerlijckx daervoor betaelen een gulden.

Den 2 Maert anno 1641. Is int gilde gecomen FRANSCOIS ALLAERT in Vlaenderen gebooren ende heeft het stoelgroenders gilde gecoft voor vijf engelse nobels ende heeft een kint van een half jaer. Te weten, niet als voor stoelgroender.

Den 19 Maert anno 1641. Is MICHGIEL WOUTERSEN VAN DER WANT, woont ter Goude, veraccordeert met de Deekens van Sainte Lucas dat hij sijn potten ende aerdewerck vrij mach vercoopen ende sal het gilde jaerlickx daervoor betaelen vijf en twintich st. ingaende den 19 Maert anno 1641.

Den 16 Meij anno 1641. Is int gilde gecomen PIETER ANTONISEN BLUSE 1) kannedecker om kanne te decken ende te vercoopen door order van de Heeren der Gerechte deser Stede volgens extrackt nom-

1) BLUSSÉ (?)

ber dartich, is sonder kinderen, van den eersten eet ende betaelt twee engelse nobels.

Den 15 Junij anno 1641 is int gilde gecomen voor klatschilder WILLEM TRESMEIJNDER, heeft vier kinderen ende is van den tweede eet ende heeft betaelt twee engelse nobels.

Den 14 October 1641. Is MICHGEL JANSEN int leemplackers gilde gecoomen ende heeft een jongen van een half Jaar, dat vrij is ende heeft betaelt.

Den 16 Mei 1642 is int gilden gecomen GOESEN DE BREUIN 1) ende heeft het tinnegietersgilt gekocht voor 2 noebels, te weten 5 gulden ende is van den eersten eet sonder kinderen ende betaelt 5 gulden.

AELBERT CORNELIJSZ. COENINC 2) is int gilde gecoomen op den 18 September 1642 ende is een Fries ende is van den eersten eet, tot lantaerenmaker.

1642. JOHANNES VAN GRAFFERS is int gilt gecomen voor 5 noebels, is van den eersten eedt, sonder kinderen.

Op den 9 Maert 1643. Is JAN JANSSEN PLUEN int gilde voor pottebacker aengenomen voor Gildebroeder ende heeft daervoor betaelt twee engelsche nobels, is vijf gulden ende is van den eersten eet, sonder kinderen.

CORSTYAEN PIETERSZ. COOLS heeft op den 11 April 1643 het bleckslagers gilde gekoft om twee nobels en is van den eersten eedt, sonder kinderen.

Den 9 Junij 1643. Is AERNOLDUS VERHAGEN het bleckslagers gilde verkoft voor 2½ nobels, is van den eersten eedt, noch jonghman sijnde, maer omdat hij maer 17 jaren out was is hem op die tijt geen eedt afgenomen, ende is tot Leijden gheboren.

---

1) DE BRUIJN. 2) CONINCK.

1644. JAN JAKOPSE VAN WELS is int gijlt gekomen den 9 Maert ende heeft daervoor betaelt 10 st. omdat hij een gijldebroerssoon is ende is van den eersten eet, noch Joncman synde.

Den 12 Janneuarij 1645 is int gylt gecomen JACOB JANSZ. van Londen ende heeft een kint, niet vrij ende hij is van den eersten eet ende heeft daervoor betaelt 5 gulden omdat hij een borgersdochter getrout heeft.

Op den 30 December 1645 is int gilde gecomen NICOLAES STEVENSZ. Jonckman ende is van den eersten eedt, zijnde een gildebroerssoon ende heeft voor zyn Gildegelt betaelt tien stuijvers. Voor glaesemaker, zonder kinderen.

Op den 4 Meij 1646 is int gilde gecomen GILJAM CLAESZ. WIJCKMAN voor glaesmaker van den eersten eedt, hebbende getrout een weduwe met 2 kinderen ende is geboren burger, heeft voor zijn Gildegeldt betaelt vijff gulden.

Op den 9 Junij 1646 is int Gilde gecomen JACOB SCHEREN geboren in de Palsch, hebbende een vrou met kinderen. Voor glaesmaker, van den eersten eedt ende heeft betaelt voor zijn Gildegelt 12-0-0.

Den 2 Jannewarij 1647 is int gilt gecomen HENDERIJCK VAN BEYLANT ende is van Bueren ende heeft een borgersdochter ende heeft voor sijn gildegelt gegeven 5 gulden. Voor glaesemaeker, van den eersten eet.

Den 21 Jannewarij 1647 heeft JAECOP VERBRUGE sijnen eet gedaen int gilde, maer heeft voor desen sijn gildegelt betaelt.

Den 21 Jannewarij 1647 is int gilde gecommen GOMMERT OTTO van Aspren, voor tinnegieter ende is noch Jonkman ende heeft voor sijn gilde gegeven 10 st. omdat hij een gildebroers soon is, van den eersten eet.

Den 25 Jannewarij 1647. Is int gilde gecomen AERIJEN CLUIJT voor glaesmaeker van den eersten eet ende heeft voor syn gildengelt gegeven 6 gulden en 5 st.

Den 17 Junij 1647 is int gilde gecomen AERIJEN BASTEIAENSEN HULCHUYSEN voor glaesemaeker, van den eersten eet, sonder kinderen ende heeft voor sijn gildegelt gegeven 5 gulden.

1) Dit sijn die boeten van den halven st. doen men morgesprake had van den tinnegieter PIETER JANSE.

PIETER JANSEN een pont was als deken.

JACOP WILLEMSE 3 st.

FRANS GERITS.

HENDRICK WUIJTHOECK.

BOUEN 2) GHERITS.

WILLEM JOOSTE glasmaeker.

ARIJEN PIETERSE glasmaeker.

FLORIS die Schilder.

CORNELIS CORNELISZ. pottebacker.

FRANSOIJS Schilder.

GORIS JACOPS tinnegieter.

Den 17 Nouember 1647 is int gilde gecomen FLORENS HOECKSTEERN 3) van Swol heeft voor syn gildgelt gegeven 12 gulden en 10 st. van Glasschrijver, sonder kinderen, van den eersten eet.

Den 4 Meert 1648. Is int gilde gecomen Cappiteijn GEERIT VAN

---

1) Hoewel deze aanteekening hier midden in 't jaar 1647 voorkomt is zij veel ouder en vermoedelijk alleen voor memorie hier aan 't eind van het boek geplaatst; ongetwijfeld betreft zij de gildebroeders van omstreeks 1612.

2) BOUWEN. 3) HOECKSTEEN.

DUIJNE SYMONSZOON ende heeft het tinnegieters gilde gecocht voor een pont Hollants te weten 10 st. ende is van den 2den eet.

Den 13 Meert 1648. Is int gilde gecomen JOHANNIS SYMONS soon VAN NEIJSDEN 1) ende heeft het tinnegieters gilde gecocht voor 2 engelse nobels te weten 5 gulden, sonder kinderen ende is van den eersten eet.

Den 16 Feberewarij 1649 is int gijlde gekomen CESER 2) VERHAGEN als bleckslager Jongman ende is van den eersten eet ende heijt (heeft) daervoor betaelt dardalve Engelsche nobel te weten 6 gulden 5 st.

Den 3 Maert 1649. Is int gylde gekomen JAN ARIENSE VAN DER VEER als tijnnegyeter, Jongman sijnde ende heyt daervoor betaelt 10 stuijvers omdat hij een gyldebroerssoon is.

Op de keerzijde van het laatste blad staat — behalve het reeds hiervoren medegedeelde, in de noot op bladz. 196 — nog het volgende met een oude hand aangeteekend:

HERMEN WITTENS VERREYCK Schilder begunst te geuen die boeten. HENDRICK VUYTHOECK. JACOP BOL Schilder.

JACOP GEERITSE doen DIRCK CARSTEJAENSE int gilt quam 4 st.

JOOST WOUTERSZ. Schilder. Doen STEUENSSOON int gilt 4 st.

OLOF denselfde 4 st.

1) VAN EYSDEN. 2) CÆSAR.

NASCHRIFT. Voor zoover noodig, vermelden wij dat het woord »*Leemplacker*", dat meermalen in het vorenstaand Gildeboek wordt aangetroffen — eenvoudig beteekent: iemand die de muren met een laag leem of klei belegt.

De Oost-Indische Compagnie vereert JAPANSCHE SCHILDERIJEN aan Prins Maurits 1616.

(Medegedeeld door den Majoor P. A. Leupe, Ambtenaar bij het Rijks-Archief.)

ij resolutie van Bewindhebberen ter Kamer Zeeland van 14 Juli 1616, besloot de Vergadering Prins Maurits met eenige Japansche Schilderijen (?) te vereeren; de resolutie hiertoe strekkende was van den volgenden inhoud:

»Alzoo zyn Princelycke Excellentie Maurits van Nassau doen hy in Juny hier was, groote speculatie hadde in Vier boecken Japansche Schilderyen, daervan Oreloghe in staet; zynde de 2 boecken van sesse bladeren ende de andere 2 boeken van acht bladeren, zoo hebben wij vernomen van den Heere Admirael Haultyn, die deselve boecken geerne soude gecocht hebben. Doch overmits wij acht genomen hadden, dat Zyn Excellentie goet behaghen hadde in de schilderyen, hebben wy goetgevonden, alzoo de Borgemeester Jacob Boreel den 15e soude reysen naer den Haghe, de voorsz. Schilderyen te laten packen in een kiste, ende met hem te voeren in 't schip van Sierck Janssen, ende de Schilderyen in den name van de Vereenichde Compagnie aen Zyne Excellentie te presenteren, dat hy die soude gelieven in aengenamicheyt van de Compe te aenvaerden als een present."

De Schilderijen worden niet nader omschreven, doch doen vermoeden, dat men hieronder kamerschutten zal hebben te verstaan.

ZILVEREN SCHAAL VEREERD AAN JACQUES DE BODT [1]),

A°. 1621.

(Medegedeeld als voren.)

e onderstaande brief wordt gevonden in het Resolutie-Boek van de Oost-Indische Compagnie ter Kamer Zeeland.

Eerentfeste, Wyse, Voorsienighe ende Seer discrete.

Toonder deses is MATHYS BORREL goudtsmit, die gemaeckt heeft de toegesegde Schale aen JACQUES DE BODT, dewelcke hy hier neffens is presenterende. In welcke Schale *gesneden* staedt het goede Schip Middelburch, beloopende de voorsz. Schale £ 10—9—6.

Ende alsoo hy MATHYS BORREL verstaen heeft datter eenige schufletten 2) sullen worden aenbesteedt te maken voor 't schip Walcheren, heeft op my versocht UweEd. gelieven hem mede daervan deelachtich te maken.

Ick soude hem selve comen recommanderen, maer alsoo ick nu niet can uitgaen sullen Uwe Ed. gelieve 't beste te doen.

Actum in Middelburch den 18 October 1621.

Uwe Ed. dienstwillighe Confrater

(W. get.) J. BORREL.

---

1) Kassier? der O. I. C.

2) Siffletten. Zilveren fluitjes voor dek-officieren, bij de Marine nog in gebruik.

Van het genoemde schip werd tevens een schilderij vervaardigd, want een paar dagen vroeger (11 October) werden door Bewindhebberen gedeputeerd: »d'eersame Sr EVERARDT BECKER, d'Heer Borghemeester SCOTTE ende Sr SANTVOORT, om met den Mr. Schilder te spreecken ende t' accorderen *vandt taefferеel te schilderen vandt schip Middelborgh, dat voor de schouwe staedt.*"

De naam van den schilder wordt evenwel niet genoemd 1).

AANTEEKENINGEN BETREFFENDE EENIGE WERKZAAMHEDEN OP HET HOF IN DEN HAAG.

A°. 1678.

(Medegedeeld als voren).

Memorie van 't geene Syn Hoogheyt heeft versoght te doen maeken op het Hof alhier in den Hage 2).

S' Hts. gaelderij te doen lambrisseren en te doen schilderen dat het met de solder accordeert, sal kosten . . . . . *f* 275.0.0

Item de kasijne te stoppen en deure te verandren met den gevolge van dien tot sluytingh en anders . . . . . . - 100.0.0

S' Hts. slaepkamer te doen schilderen light steen grauw

1) Bij resol. van 31 Julij 1614 blijkt dat destijds wordt genoemd een Adam de Schilder, die op genoemden datum werd gelast: dat hy aan boord varen en in plaats van het Wapen van Vlissingen, daarop zou schilderen het Wapen van Zeeland

2) In margine: Overgelevert bij den Contrerolleur VAN SWIETEN den XXVIII Junij 1678.

de gront en het lofwerck en snywerck vergult soo van de solder, schoorsteen, vensters en alcobe 1) dat het op malkanderen accordeert, sal kosten . . . . - 850.0.0

De audientie kamer van S' Ht. te doen, de schoorsteen mantel vergulden en schilderen . . . . - 50.0.0

Als ook de lyste van de deuren in de presentiekamer - 75.0.0

Dit naervolgende heeft Haer Hoogheijt versoght.

Eerst haer slaepkamer de solder te schilderen met lofwerk en goud, deselve beschoten met wagenschot sal kosten . . . . *f* 500.0.0

De alcobe te vergulden omdat (die) verbrant is, 2) sal kosten met de solder te schilderen . . . . - 750.0.0

De borstweeringh rontsom te lambriseeren met wagenschot . . . . - 75.0.0

Deselve borstweeringh oock te schilderen als de solder, sal kosten . . . . - 150.0.0

De deurgangh nae haer Hoogheyts audientiekamer met lofwerck en gout ende rontsom met wageschot beschooten . . . . - 150.0.0

Haer Hoogheyts kamer die verbrant is, de schoorsteenmantel te schilderen en vergulden . . . . - 100.0.0

De lambrisure te schilderen met lofwerk en gout . . - 180.0.0

De solder met lofwerck en gout versiert en geschildert - 250.0.0

Het nieuwe cabinet van Haer Hoogheyt te schilderen en vergulde met lofwerck gelijck oock de lambrisure met lofwerck met den gevolge van dien . . . . - 200.0.0

1) Alcove.
2) Waarschijnlijk kort te voren was er in het gebouw brand ontstaan.

Nogh in de roodegaelderij alle de lambriseringh die geschonden is over te schilderen en t' geene afgeschilfert is te herstellen en te doen vergulden . . . . - 100.0.0

Nog de oude schoorsteenmantel te repareeren . . . - 10.0.0

Nogh een cabinet aen de trap t geene schaloos is te overschilderen en vergulden . . . . - 10.0.0

De nieuwe gemaeckte capel te schilderen en het snywerck te vergulden met de glasroeden en t' loot van de glasen daer Haer Hoogheyt sit . . . . ƒ 150.0.0

Nogh verscheijde reparatie van houte vloeren, solders, vensters, deuren en glasen met de sluytinge als anders . - 500.0.0

Nogh omtrent de koockkeucken onder, eerst een gemack op de vijver voor alle de domestiquen, en een houte steijger, verscheyde affschutsels in de niewe kelders, vaste tafels en plancken, de kaggel van de confiturier te herstellen, met het huijsie ende de oude kelders wederom te herstellen . . . . - 300.0.0

Komt int geheel te bedragen de somme van . . . ƒ 4775.0.0

Aldus opgestelt bij mij ondergeschreven op ordre van Haer Hoogheeden ende is nader inspectie oculaere daer over genomen den 6 Meij 1678 by de Heeren Raden ende Meesters van de Rekeninge van Haer Ed. Groot Mogende domeynen, ter oirkonde als Contrerolleur over desselfs wercken onderteykent.

JOHAN VAN SWIETEN.

Den 26 Mey 1678 is dit voor een gedeelte by Haer Ed. Mo. ter Camer besteet en den 23 Junij 1678 my voort gelast het resteerende werck te laeten maecken. Present de Heeren Rekenmeesteren Heer

Van Zwieten, Van der Graef en Bosvelt, soo heb ick dese geteykent.

Johan van Swieten.

Kosten van herstelling van den STADHOUDERLIJKEN STOEL enz. in het Hof Provinciaal in DEN HAAG.

A°. 1689.

(Medegedeeld als voren.)

Staet van de kosten tot het herstellen van de Rol voort Hof Provinciael opgesteldt door ordre van Haer Ed. Mog. die van de Rekening des Graeflykheits van Hollant van dato den 17 Mey 1689.

Tot de Stadthouders stoel 7 elle groen Fluweel a 7 gl de elle is	*f* 49: —
14 elle groene syde franje	- 4:4: —
Voor de vergulde naegels	- 15: —
Voor de bancken, taefelkleeden en gestoelte van de raetsheeren 132 elle groen laeken à 3 gl. 12 st. de elle.	- 475:4: —
Voor den arbeyt tot 106 plaetse met opvollen, met de riemen root leer en spyckers met syn toebehooren sal kosten	- 130: —
Somma	*f* 673:

Nota: Het oude laecken sooveel als daer nogh is sal men onder

(op de nodighe plaetsen) het nieuwe laeken vervoeren.

JOHAN VAN SWIETEN 1689.

Het vorenstaande werd door de Rekenkamer geapostilleerd als volgt:

Den Contrerolleur VAN SWIETEN wert geordonneert ende gelast dese voorsieninge te doen, ten meesten oirbaer ende minste costen, mits nyet excederende de somme van *f* 673:0:0 hyer onder beraempt; voorts op het bearbeyden, becleden offte bewercken als anders hoorende, die sulcx wel ende ten besten coope sullen willen aennemen.

Gedaen ten Burele van de Camere van de Reeckeninge in de Hage, vrydag den xx Mey 1689, was onderteyckent: my jegenwoordigh. C. CAMERLIN.

VARIA.

AANTEEKENINGEN UIT DOOP-, TROUW- EN BEGRAFENISBOEKEN.

(Vervolg van bl. 124.)

Tot aanvulling der onvolledige berichten van IMMERZEEL en KRAMM, betreffende den vermaarden Schilder EGBERT VAN DER POEL, kan worden vermeld, dat hij in de maand Juli 1664 te Rotterdam overleed. In de Kerkrekening dier Stad, komt onder de begravenen, den 19 Juli 1664 voor:

»EGBERT VAN DER POEL ... ... *f* 5.4.8".

Dezelfde dagteekening opslaande in het Doodregister n°. 3, vindt men aldaar nog aangeteekend dat zijn woonplaats was aan de Rotte, naest S. JORIS.

SINT LUCAS GILDE TE HAARLEM

IN

1631.

(Medegedeeld door den Adj.-Archivaris van Haarlem C. J. GONNET.)

De broederschap der Schilders te Haarlem, had in den aanvang der zeventiende eeuw den weg ingeslagen, dien zij door hare andere Hollandsche kunst genooten betreden zag. Het was nog zoovele jaren niet geleden, dat het penceel vooral in dienst had gestaan der bijbelsche- en kerkelijke historie of van tijd tot tijd zijne hulp leende tot vergoding van helden en episoden der fabelleer, eene richting der kunst welke te dier tijde in Italie sterk aan de orde was en door de Schilders die het zuiden bezochten, naar huis werd medegebracht.

MAERTEN VAN HEEMSKERCK onder de Haarlemmers, laat ons vrij goed opmerken, wat hij in Rome had zien verkondigen en leeren, maar hij is ook zoo wat de laatste, die zijne heiligen of kerkelijke personen in eene klassieke omgeving te voorschijn brengt. Na hem

maakte men zich los van die traditiën en zocht eene eigen, bovenal eene vaderlandsche kunst. Zich afwendende van het ideale, ten minste zoo weinig mogelijk zich bekommerende met bovenaardsche verzuchtingen, even weinig dwepende of even krachtig brekende met de grieksch-romeinsche herlevingsrichting, sloeg men de blikken van den hemel naar de aarde en riep het, van de zuiderzon vermoeid en naar verkwikking smachtend oog, terug naar de groene velden van het polderland. Van de bouwvallen der Romeinsche paleizen en de in puin zakkende zegebogen der overwinnaars, keerde men zich naar de hecht onderhouden raadhuizen der vaderlandsche steden, van de Madonna's en heiligen naar de Regenten in hunne vroedschapkamers of naar de keurmeesters der lakenen in hun staalhof. Van het bovenaardsche tot het gewone en alledaagsche, dat was wel een stoute stap; daar in het Zuiden werd het beproefd om vormen te geven aan geheimenissen, nooit door iemand aanschouwd en de zinnen en gedachten te brengen, daar waar alleen de fantaisie toegang had. Een streven, dat al naarmate der verbeeldingskracht van den kunstenaar, bij oneindige schakeeringen, glorierijke overwinningen kon bezorgen, maar ook jammerlijke nederlagen kon ten gevolge hebben.

En nu ging men hier in het Noorden, op het ingedijkte moerasland aan de zee, den ouden weg verlaten en een nieuwe kunst zoeken. Was hier zooveel te zien, dat de moeite waard was om te worden geschilderd? De korporaalschappen der schutterijen, de overlieden der gilden, wie zag ze niet dagelijks rondom zich? Wie molens of weteringen wilde aanschouwen, behoefde immers slechts de stadspoort uit te gaan; wie galjoenen of schepen begeerde, kon op het IJ of in den Amstel, op de rivieren en in de binnenvaarten zijn oog naar hartelust verzadigen; wie zijn vermaak stelde in buurkermissen kon zich den ganschen zomer door, op het land met de huislieden

vermeien; paardenmarkten vond men overal en aan ruitergevechten was geen gebrek in een land dat sedert tientallen van jaren in oorlog was.

De keus was dus moeilijk, hoe groot de verscheidenheid der onderwerpen, maar dan van zeer gewonen aard, ook wezen mocht. Maar de Schilderschool *wilde* breken met de overleveringen van een tijdvak dat men voor goed afgesloten hield. Om de geschiedenis ter hand te nemen, kwam slecht overeen met de leer eener kunst die een nieuwen weg ging zoeken, daargelaten nog het feit, dat in Holland de kleuren op het palet, nimmer bij voorkeur of in hoofdzaak voor de historie zijn bestemd geweest en dat veld zooveel mogelijk aan de etsnaald is vrijgelaten.

Er bleef dus niet veel anders over, dan zich te wenden, tot hetgeen men rondom zich zag: het gewone hollandsche landschap, met zijne weiden en duinen en stroomen, de vrome en vroede poorters in beeld te brengen; een weinig verheven, ja, maar een onuitputtelijk onderwerp, dat voor de eerste eeuwen afwisseling genoeg aanbood en zoolang het niet aan Schilders mangelde, niet ten einde zou komen voor de laatste Vendrig der Schutterij, de laatste overman der gilden zou zijn ten grave gebracht.

En daar bestond in Haarlem ter zeventiende eeuwe niet veel vrees voor, want lang was de rij der Schutters en Regenten, die nog stonden te wachten om voor hun portret te poseeren en mocht FRANS HALS ook schilderen zooveel hij kon, hadden FRANS PIETERSZ. GREBBER en CORNELIS ENGELSZEN VERSPRONCK reeds tal van gebaarde en baardelooze hoplieden der loffelijke Schutterij op het doek gebracht, JOANNES VERSPRONCK en PIETER KLAESZ. SOUTMAN moesten zich gereed maken, om de met ongeduld bevangen Schutters te penceelen, die, met de minder voortvarende en meer tot talmen neigende

Gasthuisregenten en Spinhuisvaders, hunne beeldtenis op het doek wenschten te aanschouwen.

Mocht nu het portret-eischend poortrental groot wezen, de broederschap der Schilders ging er tegen opwassen, en er ligt weinig overdrijving in, wanneer we de stad Haarlem tegen de helft der zeventiende eeuw bij ééne groote schilderkamer vergelijken. Geheele huisgezinnen beoefenden de kunst. Wie FRANS HALS noemt, denkt ook aan zijn broeder DIRCK HALS en heeft zijne zonen HARMAN, NICOLAES, REYNIER en HENDRIK HALS voor den geest. FRANS PIETERSZ. GREBBER met zijne kinderen PIETER FRANSZ. en MARIA GREBBER en zijn naamvoerders MOURIS JANSZ., AELBERT en FREDRIK GREBBER bloeiden in den tijd waarvan we spreken. De naam WOUWERMAN behoeft slechts genoemd te worden, om te herinneren hoe PHILIPS met zijn broeders PIETER en JAN den Schildersaanleg erfelijk medebrachten van hun vader PAUWELS JOOSTEN WOUWERMAN. SALOMON DE BRAY, met zijne zonen JAN, JACOB, DIRK en JOSEPHUS, en zijn oomzegger ALBERT DE BRAY, de kunstkweekende broeders ADRIAEN en ISAAC VAN OSTADE, SALOMON met zijn zoon JACOB VAN RUYSDAEL zijn bij ieder bekend. Dit zijn nu nog maar de voornaamsten, doch wanneer we de op zich-zelven arbeidende kunstenaars gingen opnoemen zouden we vooreerst niet ten einde komen. PIETER DE MOLIJN, GAEFF MEYNDERTS FABRICIUS, HENDRIK GERRITS POT, PIETER JANS BAGIJN, JUDITH LEYSTER, PIETER SAENREDAM, FREDERIK en CORNELIS VROOM, WILLEM HEDA, GUILJAEM POLYDANUS, GERRIT CLAESZ. BLEEKER, FRANS DE HULST, WOUTER KNIJF, BARTH. MOLENAER, THOMAS WIJCK, met eene menigte anderen, hooren in dien tijd thuis.

Bij den omvang, die de broederschap door het toetreden van zoovele leden kreeg, maar vooral door de beteekenis en het gewicht

van zulk een edel en breed vertakt bedrijf als de kunst, werd het meer en meer noodig de keuren, de grondwet van den gilde, te herzien, aan te vullen en uit te breiden. In 1514 en 1590 waren reeds keuren uitgevaardigd, maar moge ook destijds de Schilderkunst met goed gevolg te Haarlem beoefend zijn, nimmer had men toen gedroomd van de vlucht, die zij nu stond te nemen. Nieuwe tijden, nieuwe wetten dus.

Het is op die lang verholen gebleven keur van het St. Lucasgild, dat in de volgende bladzijden de aandacht gevestigd wordt. Dit stuk was voor weinig jaren, in 1870, toen Dr. A. VAN DER WILLIGEN zijn boek *Les Artistes de Harlem* in het licht zond, hem nog onbekend, gelijk hij het op blz. 5 uitdrukkelijk vermeldt en zelfs als niet bestaande aanduidt. Daarin echter vergiste zich de geleerde schrijver, want niet lang daarna, in 1873, werd op de verkooping der boekerij van wijlen Mr. J. VAN DAM VAN NOORDELOOS te Rotterdam, te koop aangeboden het Wapenboek van St. Lucasgilde te Haarlem, dat in eigendom is overgegaan aan het Archief dier stad. Dit register, getiteld »St. Lucas-Gilden Wapening en Lijck-Sieraten A°. 1635" bevat allereerst de 18 blazoenen van de 14 ambachten of bedrijven, welke onder het gild behoorden en afbeeldingen van de lijkkleeden, waarmede de gildebroeders, naar gelang van hun kunst of beroep, werden begraven (hoogst waarschijnlijk door SALOMON DE BRAY) in kleuren geteekend. Verder de, eigenhandig door SALOMON DE BRAY geschreven, straks af te drukken stukken, met de eigenhandige naamteekeningen van Deken, Vinders en gemachtigden. Het boek heeft vroeger tot de gildepapieren behoord, maar is door JACOBUS KONING omstreeks 1816 gebruikt voor zijne bekroonde verhandeling: »Over den oorsprong enz. der boekdrukkunst", in zijne boekerij gebleven en

daaruit (1833) overgegaan in bezit van den Heer VAN DAM VAN NOORDELOOS. (Zie Catal. handschr. JAC. KONING bl. 10 N. 62.) Gelukkig dat het nu weder zijne oude plaats inneemt naast de andere gildeboeken van St. Lucas.

In die aanstonds volgende keur, zal men veel bevestigd zien, wat Dr. VAN DER WILLIGEN nog maar bij gissing kon vermelden. Sommige zaken echter treden in een ander licht, dan waarin ze tot nu toe waren beschouwd. Zoo hield men het er voor, dat de tafereelen waarmede de vergaderkamer was versierd, te danken waren aan de goedwilligheid der Schilders, maar reeds in art. 3 zal men zien, dat de toetredende gildebroeders tot het schenken van een kunststuk hunner hand verplicht waren, ja zelfs, dat met angstvalligheid de maat wordt opgegeven van de schilderij, de geëtste plaat, het geschilderde glasperk, het gesneden of gehouwen beeld enz. enz. welke als »blijde inkomste" moesten aangeboden worden.

Dat de nieuwe organisatie den bloei der kunst niet aan banden legde of belemmerde, maar het welvaren der broederschap naar wensch heeft bevorderd is vrij goed bekend en blijkt duidelijk uit de naamlijsten van dien tijd. Het kan bovendien afgeleid worden uit deze omstandigheid, dat het in omvang en beteekenis toenemend gild in 1636 een eigen vergaderplaats heeft bekomen in het Princenhof boven het broodwegerskantoor, waarheen alle reeds verworven schilderijen, beelden en voorwerpen van kunst werden overgebracht en waar bij de eerste vergadering den 7 Juli 1637 het volgende in het notulenboek werd opgeteekend:

De heere deecken Mr. FLORENS VAN DIJCK, uytnemendt schilder, (heeft) tot een eerste gifte aan den gemene Gilde, en tot sierraedt van deesen kamer, ter kamere vereerdt een principael gegooten Troonie (borstbeeld) op het leeven, gedaen bij den heerlijcken en

alder beroemsten MICHAEL ANGELO BONAROTI, sijnde deselve bij den heer deecken VAN DIJCK mede uyt Italien 't huys gebracht.

Na deze lange voorafspraak, doen wij hier de stukken volgen:

Aen den E. Heeren Burgermeesteren der stadt Haerlem.

Verthoonen reverentlijcken den Deecken Vinders ende voornaemste Gildebroederen van St. Lucas (ofte Schilders) gilde binnen deeser stadt, hoe dat sij supplianten bevinden dat van over langer handt soo deur onachtsaemheyt en versloffen der vooryghe overhoofden en regenten des selvyghen gildts, als weerspalticheyt van sommyghe aenbehoortyge Leedematen van dien, het selvyghe Gilde tot sulcken verval ghekoomen te sijn datte ordonnantie hier voortijden bij den E. Heeren Burgermeesteren deeser stadt tot sustentatie vant selve Gildt gemaeckt, ghenoechsaem insouffisant bevonden wert, omme een ijder tottet selve Gildt specteerende te mooghen constringheeren totte aenhoudingh van de selve Gilde. Ende alsoo hen supplianten voors. Gilde wel het oudste ende voorbarighste gilde deeser Stadt van over veele jaren altoos es gheweest, jae sulckx dat sij supplianten achten dat om des selffs achtbaerheyts halven, alle verval van dien in alle mooghelijckheyt behoort geweert ende alle tgheene daertoe eenichsints oorsaecke soude moogen gheeven, ghedempt te werden deur bequame ende klare ordre bij UE. vuyt auctoriteyt UE. competerende daer toe ghestatueert, ende alsoo sij supplianten de beste kennisse ende weetenschappe hebben, waer wt henluyder disordre is ontstaende Soo hebben sij supplianten metten anderen geraemt ende in geschrifte ghestelt (volgens Uwer E. ordre hun in Aprillis 1630 ghegheeven) alsulcke artyculen ende ordonnantiën als sij luyden achten en bevonden hebben hen seer nootsaeckelijck tot onderhoudt van heurluyder voors. Gildt te

sijn, hebbende in de selve waerghenomen en gheobserveert soo veele de teegenwoordyghe tijt gheleegentheyt der saecken lijden mochten, alle poincten en artycule van hunne oude keure ende ordonnantiën naer dewelcken sij hen tot nu toe hebben gereguleert, Oversulcx keeren sij supplianten hen luyden tot UE. eerbiedelijcken versouckende dat UE. ghelieven de voors. ordonnantie ende nieuwe artyculen te visiteeren ende dien volgende deselve vuyt UE. autoryteyt of ende tot maintinement van 't voors. Gilde te statueeren ende bevestyghen,

Twelck doende etc.
PIETER DE MOLIJN
OUTGERT ARISS. AKERSLOOT
WILLEM CLAESS. HEDA
SA. DE BRAY 1632 $\frac{1}{10}$
C. CORNELISS, Schilder.
CORNELIS CLAESZOON. VAN WIERINGE
F. VAN DIJCK
ISAACK HALINCK out vinder.

ORDONNANTIE,

ENDE

KUERE,

OP DEN GILDE ENDE DEN GEMEENEN GILDEBROEDEREN
VAN HET SCHILDERS
OFTE

St. LUCAS-GILDT

BINNEN

HAARLEM,

VAN DEN JAARE 1631.

Tafels-wijze verspreydinge der konsten Hantwercken Ambaghten en Neeringen, onder den Gilde van St. Lucas sorteerende en slaghreyckende.

- St. Lucas-Gildt.
  - overste gedeelte bestaende bij die van de konst als
    - Schilders.
      - Meesters.
      - Vrije gasten Handelaars
      - discipulen. Leerlingen. Jongens.
    - Gesellige konstenare als
      - 1. Plaetsnijders, etsers.
      - 2. glaeseschrijvers, verlichters.
      - 3. beeldtsnijders, houders, off gieters.
      - 4. gemenghde konsten als
        - architecten.
        - Landmeeters.
        - alle mathematice.
        - alle seltsame konstige werklieden.
    - Dependenten of aenbehoortige der konsten als
      - Groffschilders.
      - Vergulders, Stoffeerders, Spiegelmaeckers.
      - Affzetters. Webbebriefjensmaeckers.
      - Primuurders, huyseverwers.
      - Stoeldreijers, geschilderde houtkramers.
      - geleybackers, en verkoopers.
      - druckers off maeckers.
      - alle wie verwe penseel off graeffijser gebruyckt ofte eenyge beeldtwercken maeckt.
      - alle die yets den konste raeckende handelt off verkoopt.
  - Needergedeelte bestaande uyt de handtwercken ambaghten en neeringhen van deesen gilde als
    - 1. Goud en zilversmeeden.
    - 2. boeckbinderen, druckers, en zetters.
    - 3. koperslagers, Geelgieters.
    - 4. tin en Loodtgieters, orgelmakers, pompmakers, leydeckers.
    - 5. Glasemaeckers en verkoopers.
    - 6. borduurwerckers, tapijt, en damaste beeldtwerckers.
    - 7. blickwerckers, lantaarnmaeckers, en alle die mette bout soudeeren.
    - 8. ijserkramers, en uytdraghers off draeghsters.

ORDONNANTIE
ENDE
KUERE
OP DEN GILDE ENDE DEN GEMEENEN GILDEBROEDEREN
VAN HET SCHILDERS
OFTE
St. LUCAS-GILDT
BINNEN
HAARLEM.

Bij ende uyt wie en welcken den Gilde bestaet, Ende wat konsten hantwercken en neeringen onder de zelve sorteeren.

I.

In den eersten soo sorteeren onder deesen Gilde van Ste. Lucas, Als voorneempste hooftgedeelte, ende bij den welcken den Gilde voorneementelijcken is bestaende den Schilderen en gesellige konstenaeren als, 1 Plaetsnijders of etsers, 2 Glaasz'schrijvers en verlighters, 3 beeldtsnijders, houwers, off Gieters. 4 en voorts de gemenghde konsten, als Architecten, Landtmeeters, en voorts alle Mathematice ofte Wiskonstenaeren ende alle Seltsame konstighe wercklieden, meede alle deeser voors. konsten dependenten en aenbehoortige Als Groff-schilders, vergulders, stoffeerders, affzetters, Primuurders, Huyseverwers, stoeldreijers, geleybackers, druckers off maeckers, en voorts alle wie en wat verwe, penceel, ofte graeffijser gebruyckt, ofte beeldtwercken maeckt, ofte yets den konsten, en konstige handtwercken en neeringen voors. concerneerende maeckt, handelt drijft, ofte raeckt of verkoopt. Onder welcken voors. Gilde mede sorteeren en begreepen zijn (1) den Gout: en Silversmeeden, ende alle die Gout ofte

Zilver verwercken, off verkoopen (2) den boeckbinderen, druckers en Setters. (3) de koperslagers, en Geelgieters ende alle die in kooper wercken off verwercken (4) de Tin en Lootgieters, ende alle die in tin off Loodt wercken ofte verwerken, als Orgelmaeckers pompmaeckers en Leydeckers, (5) oock meede de glaesemaeckers en verkoopers. (6) de borduyrwerckers ende alle Tapijte en damaste beeldtwerckers. (7) de blickwerckers, lantaernmaeckers, en voorts alle die met de bout ofte kaerssen eenich werck soudeeren, ofte die iets den handtwercken en neeringhen voors. concerneerende handelen drijven ofte raecken ofte koopen omme wederomme te verkoopen als de (8) ijserkramers, en uytdragers of draeghsters, en alle dergelijcken den neeringhen en handtwercken voors. dependent ende aenbehoortich sijnde. Ende en sal in deesen Gilde van St. Lucas, van nu voorts aen, en naer deesen niemant moghen zijn, ofte koomen ofte oock in eenyger manieren onder t zelve mogen sorteeren, ofte eenyge preminentie, vrijheydt, ofte rechten van deesen gilde, ofte der neeringhe van dien genieten, ofte aen sigh treckken, zonder eerst ende voorens, in allen manieren den gildt rechten (hier naer beschreeven volgende) soo voor inkoomen, als anders aen Vinderen van den zelven Gilde punctuelijcken te hebben voldaen, en betaelt; ende voorts naer dien volgens zijn qualiteyt en doen onder den Gildebroederen van sijn soortte en neeringhe geregistereert ende ingeschreven te sijn. Naer t welcken (ofte dan zij) midts dragende alle ordinarijs, en Jarijghe Laste van den Gilde sal mooghen sijn, en blijven onder den voors. Gilde rustelijcke en vredelijck sorteeren, ende zonder iemants wedersegghen of bekreun hunne neeringhe konst ende handtwerck doen ende drijven Alles volgens deese keure ende perticuliere specificatie der articulen van dien.

Gildt-recht, Inkoomen, en Jarige Lasten der Gilde-Broederen.

2.

Ende zullen allen dengeene t zij dan man ofte vrouwe die weegens haere konste handtwerck off neeringhe (in den eersten Articule klaerlijcken gementioneert) behoren ofte slagh-reycken, niet moghen doen, handelen, drijven, ofte maecken, ofte koopen omme te verkoopen, ofte in eenijger manieren iets eenijghe der voors. konsten, neringen en handtwercken concerneerende, ofte aengaende, vermooghen ter handen te trecken, ofte te doen; ofte den meesterschappe van deesen aen sigh te trecken, ofte in dier qualiteyt zijne neeringhe te voeren ende te drijven, sonder eerst ende alvoorens voor dies aen vinderen te hebben voldaen, en betaelt t Recht daer toe staende Ende dit op pene, voor den geenen die bevonden sal werden ter contrarie te doen en naer voorgegaene waerschouwinge op dies betrapt ende bekeurt sal warden, van te verbeuren ter eerste male 6 gulden, ter tweeden male 12 gulden, en ter 3n malen 24 gulden, onvermindert en boven tgeene noch te betalen voor zijne inkoomen en Gildtrecht, en voorts versteecken en inhabyl om binnen de drie eerste volgende Jaren naer date van de derde bekeuringhe, in de gepretendeerde ofte onwettich aen zigh getrocken qualiteyt van Gildebroerschap onder deesen Gilde geleeden ofte aengenoomen te werden en zullen de boeten van deesen, gaen: d eene helfte voor den Heere ende d' ander helft voor den Armen bos van deesen voors. gilde.

3.

Welverstaende, dat niemandt onder deesen Gilde tot meester geleeden, ofte aengenoomen en sal mogen werden ofte hij en hebbe ten minsten drie Jaren met, ofte bij een meester, off meesters als leerlingh, ofte discipul geleerdt, ende gewrocht; ende bovendien ten

minsten een Jaer als vrije gast met een meester, off op zijn selven gewrocht, en geldt gewonnen. Zoo oock meede en sal hij tot het selve recht van meesterschap eghter niet mooghen toegelaeten werden voor den ouderdom van 20 Jaren. Ten ware bij sonderlinge excelentie in sijn konste, ofte handtwerck, en dit ten oordele van vinderen en den geenen bij hen over dies beroepen; ofte oock bij vroegere huwelijck, ofte oock, dat hij ware wettelijcken gemondicht ofte andersints bij uytdruckelen beveelen van Magistraten ende sal bij yder inkoomendt gildebroeder voor gildtreght ende inkomen als meester betaelt moeten werden als volght, te weeten bij die van de konst:

Een meester Schilder sal voor sijn inkoomen en aenneemen van Meesterschap, aen en ten profijte van den voors. Gilde geeven, een nieuw vol afgemaeckt stuckjen Schilderij van sijn handtwerck, houdende ten minsten de grootte van twee kennemer voeten vierkant, en sal voorts booven, ende neffens dien aen vinderen ten profijte van den voors. gilde, eens betalen de somme van vijfthien car. gulden waer meede hij sal sijn gequalificeerd en aengenoomen als Mr. dier konsten en sal daer voorens bij allen gildebroederen moeten gekent en aengenoomen werden.

De gesellige Konstenaren.

Een meester Plaatsnijder sal voor sijn inkoomen en meesterschap aen 't voors. gilde geeven een nieuw-gesneeden plaat houdende ten minsten de grootte van acht kermer duymen vierkant, ofte een stuck penwerck ten minsten van twee voeten vierkant al van zijn eygen handt, en sal voorts booven en neffens dien, in maniere als voors. aen vinderen eens betalen de somme van vijffthien car. guld. waer meede hij sal zijn aengenoomen en gequalificeert als voors.

Een meester Glazz Schrijver, zal voor inkoomen ende meesterschap aen 't voors. gildt geeven een nieuw geschreeven en gebacken

perck van sijn eygen handtwerck, houdende ten minste de groote van acht kermer duymen vierkant, ofte dan een geloodt, geschreeven en gebacken glas houdende de grootte van 2 kermer voeten vierkant meede van sijn eygen werck, en sal voorts boven en neffens dien in maniere als vooren, aen vinderen van den voors. Gilde eens betalen de somme van vijfthien car. guld. waermeede hij sal zijn aengenoomen en gequalificeert als voors. is.

Een Mr. Beeldtsnijder, houwer, off gieter zal voor zijn inkoomen en meesterschap aen, ende ten profijte van den voors. Gilde geeven, eenigh gesneeden, off gehouwen off gegooten beeldt: ofte beeldtwerck, van alle zijen schoon, houdende de hooghte ten minsten van twaeliff kermer duymen, ofte een ander stuck werck hallif rondt houdende de grootte van twee kermer voeten vierkant en sal voorts met, ende neffens dien, in maniere als vooren aen handen van vinderen betaelen, eens vijfthien gulden, waermeede hij sal sijn aengenoomen en gequalificeert als voors. is.

Voorts zullen den gemenghde konstenaeren als Architecten, landtmeeters en voort alle mathematice off Wiskonstenaers meede alle konstige wercklieden en maeckers van zeltzaemheeden voor hen inkoomen en meesterschap aen, ende ten profijte van den voors. Gilde geeven (alhoewel hier niet perticulierlijck gespecificeert zijnde) eenige stucken ofte wercken van hen konst ende werck even, ende gelijck zijnde aen de waerde der stucken ende wercken ghegeeven bij die van de voorgementioneerde konsten, en dit ten oordele van vinderen ende den geenen bij hen over dies beroepen en voorts met, ende neffens dien betalen eens vijfthien car. guld. als vooren, ende zullen alsdan meede zijn aengenoomen en gequalificeert als voors.

4.

Nu ingeval iemandt deeser voors. konsten in de selve sijnde ge-

31

qualificeert als meester, hadde kindt ofte kinderen, in de voors. konsten opgetooghen, de outste ofte de eerst inkoomende zoon, als Mr., zal voor zijn inkoomen en meesterschap, aen den gilde gegeeven hebbende een stuck werckx van zijne konste ende handtwerck, met daer neffens aen vinderen eens te betalen drie guld., tvolle gildtrecht en meesterschap als anderen hebben en genieten mits hebbende de qualiteyten en bejaertheyd als int begin van het 3e artijcul is geseydt en sijn daer meer zoonen die sullen 't meesterschap mooghen winnen met zes gulden in manieren als voors. en ingeval iemandt quame te houwen met een dochter van eenen der konsten in gelijcker qualiteijt van meesterschap zoo sal de oudste ofte eerst inkomende in gelijcken manieren gelijcke giltrecht ende meesterschap moghen hebben en genieten, mits betalende aen vinderen in gelijcker voegen eens de somme van zes car. gul., even en dezelve preminentie, en beneficie zal oock moogen hebbe ten selven prijse en in gelijcker manieren den geenen die met den naergelate weduwe van een Mr. der konste zal komen te trouwen.

5.

Ende zullen de geenen die hen met de schilder neeringhe, koopen en verkoopen van Schilderijen, printen ende pampierkonst, meede gesneeden en gehouwen, ofte gegooten beelden ofte beeldtwercken, en voorts allen anderen konstige stucken en wercken der voors. konsten, uytgenoomen dan alle gehouwen hertsteen ofte gesneden houtwerck ofte eenijge andere wercken deesen gilde subject zijnde welcke binnen deser stadt ende derzelver vrijdom in eenige timmeringhe zal dienen alle welcken bij niemandt anders en sullen moghen werden geleevert gemaeckt ende verkoft als hij de daatlijcke werckers en meesters der selver onder deesen gilde in behoorlijcken forma sorteerende, willen erneeren en met dezelve handelen en hen neeringhe

drijven, zonder nochtans dat deselve door hunne datelijcke kunde, konst ofte handtwerck tot het zelve zijn gequalificeert ofte bequaem. Deselve nochtans, om reedenen zullen moghen werden tot sulckx toegelaten, ende het Gildt recht in dier voeghen te weeten om te handelen, koopen en verkoopen, en met open winckel houdinghe hunne neeringhe met alle wercken der konsten voors. (alles volgens deese keure) te moogen drijven ende doen; mits betalende voor het inkoomen en winckelrecht, aen hande van den vinderen van deesen gilde, eens de somme van veertigh car. guld. Waermeede zij sullen zijn gequalificeert in voeghen als in deesen artijcule is gementioneert en verder niet, en zullen voorts alle jarige lasten moeten draghen als de M^ren^ der konsten, en zullen eghter ende eevenwel maer zijn genoomen en weesen in gelijcken grade met den vrije Schilderen, gasten en werckgesellen deeser konsten uytgenoomen dat haer bovendien is toegelaeten open winckelinge te doen en voorts alles zoo als in deesen is gespecificeert.

6.

Nu de leerlingen en discipelen de welcke haer drie leerjaren met een meester ofte meesters hebben voldaen en nu begeeren of met een meester ofte op haer selven hare werck te doen en gelt te winnen als vrije Schilders, Gasten ende Werckgesellen der voorgeseyde konsten, dezelve zullen tot zulcx werden toegelaten mits aen vinderen voor hen inkoomen als vrije gast ofte werckgesel eens te betalen 42 st^s^ ten profijte van den Gilde, en neffens dien iets van haere konst ende handtwerck te geeven tot Vinderen discretie, en dit welverstaende soo dese gast voor ons als discipel of leerlingh onder deesen gilde heeft gesorteert, maer soo niet zoo sal hij noch eens soo veel moeten geeven te weeten 4 guld. 4 st., dan die ware de soon van een Mr. deser konste zoude van deesen geheel vrij sijn, uytgenomen

dat sij van haer konste ofte handtwerck aen den gilde hebben te gheeven.

7.

Nu wat aengaet alle deeser voors. konsten dependenten en aenbehoortige, als Grofschilders, vergulders, stoffeerders, affsetters, Primuurders, huyseverwers, stoeldraeijers, geleybackers, druckers off maeckers, en voorts alle wie en wat verwe off penceel off graefijser gebruyckt ofte beeltwercken maeckt ofte iets de konste en konstige handtwercken en neeringe voors. aengaende maeckt, handelt, drijft ofte raeckt of verkoopt alle dezelve zullen voor hen inkomen en meesterschap ten profite van den gilde aen handen van Vinderen betalen eens de somme van vier guld. 4 sts. Waer meede hij sal hebben 't volle recht en meesterschap der doenten en wercken in deese articule genomineert. En off het gebeurde dat iemandt van den dependenten in desen articule genomineert door sijnen ijver, vlijt ende naersticheyt in eenijge des voorens gemelde konsten soo veele quame te vorderen, dat hij zigh vertroude te hebben genoeghsame qualiteyt omme als meester onder de konst te moghen sorteren en hij metter daet oock sulckx wilde effectueeren, de selve zal mits hebbende in sijn voorige doente als Mr. onder den gilde gesorteert over de 4 Jaren, tvolle gildtrecht der konstenaeren en Mr. van dien moghen hebben en genieten met boven zijn proefstuck te betalen aen vinderen noch eens de somme van zeeven en een halve gulden.

8.

Welverstaende, dat alle deese inkoomgelde, alsoo en in manieren als bij ijder articul van dien is gespecificeert sullen werden betaelt, bij ingebooren burghers ende burger off poorters kinde. Maer die maer simpelijcken een inwoonder ware deselve sal voor zijn inkoomen en koope van Gildtrecht, neffens en boven de genomineerde Stucken

werckx van ijder konst noch eens soo veel moeten geeven en betalen te weeten in den 3n Articulen in plaetse van vijfthien, dertigh guld. in het 4e Artice in plaetse van drie en zes gulden, zes en twalif guld. In het 5e articul in plaetse en voor veertigh guld. taghtigh guld. In het 6n Articul in de plaetse van veertigh en twee sts en vier guld. 4 sts, vier guld. vier sts en aght guld. aght sts ende in het 7e Articul in plaetse van vier guld. 4 sts en zeeven en een halve gulden, Aght guld. Aght sts en vijfthien guld.

9.

Ende zullen bij vinderen alle degeenen die in desen Gilde van St. Lucas sullen komen, ende t gildtrecht van dien hebben voldaen en betaelt, datelijcken ijder op sijn eygen plaetse, en bij sijn soorte, konst ende handtwerck geregistreert ende met name en toenaeme ter boecke gestelt en ingeschreeven werden, ende van deese henne inkompste en aenneeminge tot Mr. ende gildebroeder aen ijder inkomende gildebroeder oock gegeeven werden Schriftelijcke Acte bij den Deecken van den voors. Gilde off 2 vinderen onderschreeven en geteyckent zijnde, mits betalende soo voor schrijven van deesen als voor de knecht, de minuteyten en kleenigheeden daertoe staende ende dit alles ten eynde en opdat ijder hebbe of des noodt moghte zijn, bewijs en blijck van sijn voldoeningh en Gildtreght.

10.

Nu degeenen, die eerst als leerlingh off discipul onder deese voorgeseyde konsten, tzij dan van buyten of van binnen deeser Steede, Alhier ter eerster male zullen koomen te wercken, ofte deese konste beginnen te leeren ende aen te vanghen, deselve zullen gehouden zijn binnen zes weecken naer dat zij vast bij een meester der geseyder konsten zullen besteedt zijn, hen bij vinderen in den Gilde te laeten aenschrijven ende alsdan voor hen inkomen betalen de somme van

twee carolus gulden tot veertigh grooten t stuck. En zal in geval van versuym in deesen, de Mr. respondeeren voor den discipul off leerlingh, ten ware hij klaerlijcken wiste te betonen sulckx genogh bij hem vermaendt en aengedreeven te zijn, ende t selve gansch buyten sijn schulde te weesen, in welcken gevalle de leerlingh ofte desselfs ouders voor zich selven sullen moeten instaen en boetschuldich weesen (alles onvermindert en boven t voors. inkoomgeldt) in manieren en op pene van een derde gedeelte der boeten gemelt int 2e articul, te weeten, ter eerster bekeuringhe (naer voorgegane waerschouw) 2 guld., ter tweede male 4 guld., en ter derder male acht guld., en voorts versteecken van binnen een jaer naer dien niet te mogen in den gilde als leerling off discipul geleeden, ofte aengenoomen werden, ofte de konste bij eenigen Mr. van den gilde oeffenen ofte exerceeren. Ditte, te weeten het inkomen, alsoo te betalen off betaelt te worden bij burgers, ofte burgers- off poorters kinde, maer die maer een inwoonder waer, sal voor inkoomen moeten geeven vier guld., maer die een zoon van een gildebroeder en Mr. der voors. konsten waer, en in des vaders konste vervolgende, sal van deese geheel vrij zijn; dan moet sigh eevenwel op peene als voors. is binnen de gestelde tijdt van 6 weecken bij vinderen laten aenteyckenen.

11.

Maer de leerjongens en gasten der dependenten en aenbehoortige deser konsten als groffschilders, vergulders, Stoffeerders etc., dewelcke binnen deeser stede eerst in den handtwercken en neeringe voors. zullen komen, en beginnen aen te vangen, deselve zullen niet moogen bij der strate ofte huysen om Goodts willen gaen bidden off beedelen, en sullen voor inkomen betalen, te weeten, een burger off poorters kinde, zes stuyvers, en een vreemden of van buyten komende twaliff st[s] en zal als voorens geseydt int 10e Artijcul binnen zes weecken

naer sijn vast besteen en blijven bij een Mr., deese moeten koomen betaelen en sigh laeten aenteeckenen, alles in manieren en op peene en te gaen als int selve articul is geseydt, dogh de soon van een gildebroeder en meester in 's vaders eygen hantwerck, neeringhe en doen vervolgende, sal van dien geheel vrij sijn.

12.

1. Voorts soo en sullen de Gout- en Zilversmeeden, ende alle die in Goud off Zilver wercken off verwercken ofte verkoopen.

2. Meede den boeckbinderen, druckers en setters.

3. De koperslagers en geelgieters, en alle die in koper wercken off verwercken.

4. De Tin- en Lootgieters ende alle die in Tin off loot wercken of verwercken; als Orgelmaeckers, pompmaeckers en leydeckers.

5. Oock meede glasemaeckers en glasverkoopers.

6. De borduurwerckers ende alle Tapijt en Damaste beeldtwerckers

7. Meede de blickwerckers en lantaarnmaeckers, en voorts alle die met de bout ofte kaersen eenich werck soudeeren. Ofte die iets den ambachten, handtwercken en neeringe voors. conserneerende handelen, drijven off raecken, koopen off verkoopen.

8. Als de ijserkramers en uytdragers off draeghsters ende alle dergelijcke, de neeringe, handtwercken van deesen Gilde dependent ende aenbehoortich sijnde, Alle deese sullen voor hen inkoomen en meesterschap, aen vinderen van den voors. gilde van St. Lucas eens betalen, twee en veertigh stuyvers, en boven dien als naer ouder gewoonten 4 st. voor den knecht van deesen gilde. Ditte wel verstaende alsoo voor burgers off poorters kinde, maer een inwoonder geen burger sijnde sal voor sijn inkoomen en meesterschap moeten betalen, nogh eens soo veel, te weeten vier guld. vier stuyvers ende de ge-

seyde vier stuyvers voor den knecht, alles op peene en in manieren en te gaen als geseydt is in het 2e Articul.

13.

Ende ware het alsoo dat iemant van den meesteren der Ambachten, handtwercken en neringen hiervoorens in den 12n Articule gementioneert, hadde kinderen, in zijne neeringe en hantwerck onderweesen en opgetogen, soo sal de oudste zoon in den handtwercke en neeringe van sijnen vader mogen koomen en t Gilt recht winnen, mits voor zijn inkoomen en meesterschap te betalen 12 stuyvers voor den gilde en 4 st. voor den knecht en sijn daer meer kinderen in deselve neeringe en handtwercken opgevoedt, deselve sullen t gilt moogen winnen ende den meesterschappe van dien met vier en twintigh stuyvers en 4 sts. voor den knecht; dit alles wel verstaende die in hen ouders eygen selffs doen en neeringe continueeren en vervolgen, maer den geene die van deese kinderen souden willen overgaen in een ander neeringhe en handtwerck, meede onder deesen gilde sorteerende, dezelve soude voor sulck gildt recht en meesterschap van dien moeten betalen, twee derdepaarten van het ordinaris inkoomgeldt, te weeten Acht ende twintich stuyvers en neffens dien de 4 st. voor den knecht, waer meede dese sullen moogen hebben ende winnen t meesterschap en t volle recht der neeringen en handtwercken in het voorgaende en 12e Articule genomineert sijnde, ende off het gebeurde, dat iemant die in den gilde niet en waer, quame te huwelijcke met een dochter van dese, die sal 't gilt recht en meesterschap dier neeringe meede moghen winnen met 24 st. als geseyt is van de Jonger zoonen, t selve sal voor gelijcken prijs mogen hebben en genieten dengene die met een weduwe van deesen sal koomen te huwen.

14.

Nu de Leer Jongens en gasten off werckgesellen, die de handt-

wercken en ambachten voors. in den 12n Articule gementioneert eerst zullen komen te leeren ofte binnen deser steede aen te vangen, deselve sullen niet mogen bij de huysen ofte straten gaen bedelen ofte om Godtswille gaen bidden, ende sullen binnen ses weken naer dat sij vast besteedt ofte bij een meester aengenomen sijn, voor hen inkomen als leerlingh off gast aen den vinderen, ten prefijte van den gilde moeten komen betalen, zes sts. welverstaende een burger of poorters kinde sijnde, maer soo niet, sal voor inkomen moeten betalen twaliff sts., doch de zoon van een gildebroeder en meester van eenen deeser hantwercken sal van dien geheel vrij sijn, welverstaende in s vaders eygen handtwerck en neeringe vervolgende, doch moet sich eevenwel bij vinderen laten inschrijven en aenteeckenen, en ingeval van versuym in deesen zal de Mr. respondeeren en boeten voor den gast ofte leerjongen, alles op peene en in manieren en te gaen als gementioneert in het 10e articule van deze keure.

15.

En sal ijder Mr. van deesen Gilde. tsij dan van wat soorte, konst, ofte hantwerck dat het soude mooghen sijn die eenigen discipul, leerjongen ofte gast aenneemen sal, gehouden sijn binnen de acht daghen sulckx den deecken en vinderen aen te seggen ofte te doen weeten, omme denselve discipul, leerjonghen off gast bij provisie te moghen aengeteyckent worden, doch sal eghter 6 weecken respijt hebben, om den gast off leerjonghen te beproeven, dan de eerste ses weecken om sijnde sal fijnael en eyntlijck bescheyt moeten geeven van t blijven off continueeren des aengenoomen discipuls, leerjongens ofte gasts, en sál naer dien in geval van vertreck off wegh van den aengenoomen gast off leerjonghen, gehouden blijven te respondeeren voor derzelver inkoomgeldt, ten ware dan dat hij vinderen genogh tijdtlijck van deszelven Gasts ofte Leerjonghens vertreck hadde gewaerschout,

alles en in manieren als is geseyt in het 10e Articule van deese keure.

16.

Voorts soo sullen allen den gildebroederen ende den geenen die onder desen voors. gilde van St. Lucas sorteeren ofte slagh reycken, soo meesters als discipulen en gasten off leerjongens als oock meede den dependenten, en aenbehoortighe van deesen gilde, ijder naer sijn qualiteyt, ten profite van den voors. gilde jaerlijcx in den Meymaendt ofte immers voor de St. Jans kermisse alhier (als vinderen sullen ommegaen ende den jaerlijcxsen ordinaris ommegangh en visite van den gilde sullen doen) betalen t gene volght te weeten

De meesteren der Schilderkonste ende de gesellige konstenaren, als Plaetsnijders, Glaseschrijvers en verlichters, beeldtsnijders — houders en gieters, en den vermenghde konstenaeren, als architecten, lantmeeters etc., zoo oock meede den handelaers deser konsten, ijder voor sijn hooft twalif sts.

De vrije Schilders, Gasten en werckgesellen deser konsten, ijder voor sijn hooft 6 sts.

De leerlingen en discipulen deser voors. konsten ijder voor sijn hooft drie sts.

Voorts meede alle deeser voors. konsten dependenten, als groff schilders, vergulders etc. alle gementioneert en genomineert in het 7e artijcule, de Mrs. van dien ijder voor sijn hooft 6 sts.

De gasten en Jongens derzelver ijder twee sts.

Oock meede den Gout- en silversmeeden ende alle die gout ofte silver verwercken, de boeckebinders en druckers, de koperslagers en geelgieters etc., de tin- en loodtgieters etc., de glasemaeckers en verkoopers, de borduurwerckers etc., de blickwerckers etc., de ijserkramers en uytdragers off draeghsters ende alle dengeene in den 12n Articule

genomineert, van welcke den meesters van dien jaerlijcx ten profijte van den voors. gilde van St. Lucas ijder voor sijn hooft sullen betalen ses sts. ende den Jonghens en gasten van dien ijder twee sts.

Ende soo wie ten dage van ommegangh in gebreecke sal blijven van deesen te betalen nochte oock binnen de 14 dagen naer dien t selve geldt aen den deecken of vinderen, ofte ter bestemder plaetse niet en quame te brengen, die sal, als de knecht naer deesen om het selve Jaergeldt sel koomen, aen den knecht voors. (alles boven en onvermindert het geseyde jaergeld; voor sijn gangh moeten betalen, de Mrs. twee sts. en de gasten en leerjonghen 1 st., ende nogh oock dan niet geevende nochte oock binnen de acht daghen naer dien niet brengende ter bestemder plaatse, sulcx dat den knecht ten tweeder male om dies soude moeten komen, soo sullen zij alsdan ten profijte van den knecht noch eens soo veel moeten geven, te weeten de meesters 4 sts. ende de gasten en jongers 2 sts., alles boven en onver mindert het voors. jaergeldt, ende oock als dan niet geevende, sullen sijn vervallen in alle de voorgeseyde kosten ende oock die nogh verder met roepen voor de E. Heeren Burgermeesteren off verbieden van sijn werck te doen en anders om deese souden mogen werden gedaen, ende boven dien 't jaergelt dubbelt moeten betalen, te weeten de overhelft voor den Armenbos van den voors. gilde.

17.

Welverstaende dat ijder gast, kneght ofte leerjonghen, t sij dan van buyten of van binnen deser steede, die alhier bij een meester sal koomen te wercken ofte te leeren ende langer dan 6 weecken naert vast besteen bij denselven Mr. sal blijven continueeren en vervolghen, in deesen sal sijn vervallen en schuldich weesen ende t jaergeldt ten tijden voors. sal moeten betalen, en offet naer dien off binnen denselven jare gebeurde, dat hij van meester veranderde alwaere het oock

tot meermalen zoo sal hij eevenwel met eens in den jare dit jaergelt betaalt te hebben mogen volstaen en niets meer schuldich weesen en sal de eerste Mr. daer bij hij in deesen vervallen sij ingeval van vertreck off wegh gaen van deesen Gast ofte Leerjonghen, gehouden sijn voor deesen te responderen ende te betalen, dan ingeval deese gast off leerjonghen geen gelt bij hem en hadde gewonnen, en als nogh off ten tijde van ommegange ware bij sijne aenwijsinghe binnen deser steede, soo zal de Mr. van dien vrij zijn.

18.

Nogh meede dat soo wie meer als eene soorte der geseyde konsten, handtwercken ofte neeringhen, onder deesen voors. Gilde van St. Lucas sorteerende mochte ofte wilde doen, drijven ende ter handen trecken, deselve sal (hebbende voor sijn eerste inkomen onder deesen gilde betaelt tvolle recht daer toe staende) oock de andere konsten, neeringen en handtwercken onder deesen gilde Sorteerende, die hij meer wilde doen ende ter handen trecken, mogen doen ende desselfs gildt reght mooghen winnen, mits betalende voor 't innekoomen ende gildtreght tot die begeerde soorte van konste ofte neeringe twee derden deelen van het volle recht datter tot een nieuw gildebroeder is staende, als bij exempel een goutsmit konnende oock meede glasemaecken soude sulckx moghen doen, ende dit soort recht winnen, met noch eens voor inkoomen te betalen acht en twintich stuyvers, twelck is $\frac{2}{3}$ van 42 st^s. en soo voorts met alle neeringhen en handtwercken in het 12^e articule genomineert die hij meer konde off wilde doen, en wilde hij bovendien oock de Schilder konstige neeringe doen, soude voor dit recht maer hebben te betaelen Ses en twintich guld. 13 stuyvers en ware hij inderdaet oock selve een schilder ofte een geselllighe konstenaer, als plaetsnijder off glaazschrijver etc., hij soude sulck recht moghen winnen, met 10 guld. neffens sijn proefstuck te

betalen ende alsdan oock als meester onder den Schilderen off gesellige konstenaren mogen sorteren in vollen forma, Dit alles wel verstaende voor de burgers off poorters kinderen, maer den simpelen inwoonderen zouden nogh eens soo veel moeten geeven, alles volgende den 8e articule van deesen keure. Eeven en gelijcke recht sullen alle de soorten der konsten, handtwercken en neeringhe onder deesen gilde sorteerende op den anderen hebben en behouden en 's anders neeringe in maniere als voorens geseydt mogen doen ende en winnen, mits hebbende de behoorlijcke qualiteyten en alsdan ten profijte van deesen gilde maer twee derde deelen van t gelt ende inkomen te betalen, maer de jarige lasten sullen voor ijder neeringhe moeten worden betaelt sulckx als er toe staet, al deede iemandt van den gildebroederen oock ses Soorten van handtwercken off neeringhen, onder desen gilde Sorteerende, te gelijck.

Saecken der Neeringe.

19.

Voorts soo en sal niemant, wie hij oock sij van den konsten en handtwercken ofte neeringe onder deesen gilde behoorende, iet mogen doen ofte verkopen ofte oock bij de huysen moghen omme draghen ofte oock voor anderen te verkoopen, ofte hij ofte zij hebben in allen manieren den gilde en gildtrecht voldaen, alles in manieren en op peene en te gaen, als in het 2e articule gementioneert. Doch op den vrije Jaermercten en kermisse sal ijder en oock die van buyten deser steede sullen komen uyt de provincien van Hollandt ende West Vrieslandt ende den anderen geunieerde provincien, als oock meede uyt den rijcken, landen en provincien der geallieerden en verbondenen, maer verder niet, mogen, met hunne wercken en waren, deesen gilde subject zijnde, marcten, kramen, voordoen en verkoopen, in alle manieren soo sij die best sullen moghen ofte

konnen venten en te gelde maecken, uytgenoomen in sulcker voeghen en manieren als hier naer bij het 21e articul sal werden gespecificeert en wel uytdruckelijcken neffens ende bij dien verbooden. Zoo oock meede werden bij deesen en alhier strickteliјcken verboden alle goederen en ware (den gilde conserneerende), komende uyt vianden lande en aldaer thuys behoorende, dewelcke bij deesen in allen tijden werden verklaert voor verbeurt; Tegaen, te weten die bij vinderen van deesen Gilde sullen werden achterhaelt ende geatrappeert in drien, voor den Heere, den Gilde en der Armenbos van dien, ijder een gereghte derdepaert, ofte andersins zoo als bij placcate en ordonnantie der H. M. Heeren Staaten naerder bevonden sal werden te sijn gestippuleert.

20.

En de selve en sullen oock de gildebroederen ende degeene welcke als meesters ofte anders onder deesen gilde sorteeren, tsij dan van wat handtwerck, ambacht ofte neeringe (onder den gilde behoorende) dat het soude mogen zijn, en genoomen sij oock in alle manieren desselffs giltrecht, soo voor inkoomen en anders, hadden voldaen en betaelt, niet anders vermoogen voort te doen ende te koopen, ofte hen neeringh te drijven, als bij ordinaris verkoopinghe, ventinge ende openwinckelhoudinge in en binnen hen huysen ofte woninghen; sonder te mooghen in ofte op andere plaetse en manieren te loopen ende voort te staen, ofte hunne wercken, waren ende goederen te venten ende te verkoopen, nochte oock bij den huyse omme te draghen ofte te loopen neeringe soecken. tsij voor hen selven ofte anderen uytgenoomen de uytdragers en draeghsters, als de goederen haer ofte hier ter steede thuys behooren ende den ketelboeteren, die tot gerijff der burgeren mogen gaen, Welverstaende die Mrs. sijn dier neeringe van desen gilde, maer geenige anderen,

op peene als geseyt int 2e arti. Doch op de Jaermarckt en burgers-ofte Weeckmarcten wert aen ijder Gildebroeder die wille (volgens en naer ijder bij deesen gilde gequalificeert en toegelaten is) toegelaten ende geconsenteert te mogen marcten, kramen ende met hunne wercken en waren buyten hun huysen, ter marcten voort te staen ende deselve te venten ende te verkoopen, in manieren soo als sij best sullen vermogen, uytgenoomen in ofte op dier manieren als uytdruckelijcken bij het volgende articul zal verboden worden, ende sullen dengeenen die hen tegens deese tegenwoordighe articule sullen te buyten gaen en verloopen, verbeuren telcken male als sij op dies sullen werden bekeurt Ses car. guld., te gaen deene helft voor de Heeren en de andere voor den Armenbos van desen Gilde.

21.

Nu alsoo bij menighvuldige bevindinghe en algemeene klage der gildebroederen, en sonderlinge bij die van de konste, wert bevonden, alle extra ordinare maniere van verkoopingen (der konsten wercken ende waren den voors. gilde subject sijnde) als die daer geschieden bij opentlijcke veylinge en uytroepe, als oock meede alle loterijen, rijffelerijen ende alle diergelijcke soorte van plaggerijen en ongewoone en gesochte maniere van venduwen en verkoopingen, te sijn niet alleen tot disreputatie en verval der konsten, maer oock tot een algemeen verderff en ruwijne der dagelijckxe huys ende winckelneeringhe, aen t welcke deeser steede welvaren int gemeen en perticulierlijcken den gildebroederen, burgeren, poorteren en goede ingeseetenen deeser steede, ten hooghsten geleegen is. Soo ist dat deshalven bij deesen wel uytdruckelijcken en strickte wert verbooden aen alle ende een ijgelijcken soo buyten als in den gilde sijnde tsij oock in wat manieren ofte hoedanigheydt hij onder dies mochte sorteeren, en oock meede die van buyten deeser steede mochte koomen op de Jaermarc-

ten, eenige soodane extra ordinare maniere van venduwe off verkoopinge als hiervoorens genomineert, naer date van deesen, binnen deeser steede, ofte derselver vrijdom te houden, te maecken ofte bij anderen te doen houden met eeniger handen wercken, waren ende stoffe gemaeckt ofte ongemaeckt den gilde subject sijnde, als schilderijen en andere konstige en gemeene wercken, goude ende zilver, en voorts alle metalen, stoffen ofte materijen gemaeckt ofte ongemaeckt den Gilde eygentlijck conserneerende, aenbehoortigh ende dependent sijnde, ende dit soowel op den vrijen jaermarckten, kermissen ende weeckmarcten als op andere ordinaris tijden, alles op van te begaen hooghe misdaet teegens den staedt, standt ende t weesen van deesen gilde, en verbuerte voor dengeenen die in deesen achterhaelt en geattrapeert zal werden van de gerechte helfte van de waren en wercken den gilde subject sijnde, die in deeser manieren moghten sijn geventet ofte verkoft, te gaen in drieen, een derde voor de Heeren en een derde voor den gilde, en een derde ten profijte van den Armenbos van dien. Welverstaende dat in deesen sijn exempt en uytgeslooten alle executien, ende boedel ende sterff huysen, die binnen deeser Steede ende derselver vrijdom sullen koomen te vallen ende anders geen als oock meede die komen te gevallen bij eenigh gildebroeders vertreck uyt deeser steede en scheijen uyt de neeringe, behoudelijcken dattet alle zijne eygene zij zonder iemandts anders goederen ofte wercken bij menginge alles ter goeder trouwen en op peene als in deesen en oock meede in den volgende articule gestipuleert zal worden. Ende sal den geene die alsoo bij vertreck off uytscheyden, sijne waren en wercken bij extra ordinare maniere van verkoopinge en openbare uytroepe heeft verkoft, binnen Ses Jaren naer date van dien binnen deeser Steede niet moghen in deselve neeringe ofte konsten, in eenijger manieren koomen doen ofte die

neeringhe drijven ofte opentlijcken exerceeren, nochte oock als gildebroeder dier konste ofte neeringe in deesen voors. gilde geleeden ofte aengenoomen werden, Alles op pene voor den geene die hem in deesen ontginge ofte hielpe, van te begaen misdaet teegens den staat.

22.

Ende eghter. opdat alle saecken recht, ende sonder fraude off bedrogh moghen toegaen, ende deesen gilde ende den neeringe van dien van eenijge baetsughtighe onder den name ende deckmantel van boedel ofte sterffhuys ofte anders, niet en werde in haer gerechticheydt onderkroopen, en gefrustreert, Zoo sullen vinderen van den voors. gilde vermooghen in alle boedel- en sterffhuysen ende oock andere verkopinghen (oock voorens den verkoopdagh) daer hen sal duncken dat sij geraeckt moghten sijn, vermoogen te gaen en te doen wettelijck ondersouck van de waerheydt en gerechtigheyt van dien, op twelcken hen oock sal moeten werden gedaen behoorlijcke satisfactie (ter dispositie en soo als de E. Heeren burgermeesteren sullen verstaen te behooren en genogh te sijn), sonder welcke satisfactie en genoghdoeninge oock de verkooppinghe van den geseyden boedel, ofte sterffhuyse, niet en soude mogen vervolgen ofte voortgaen. Alles op peene als geseijdt in het voorgaende articul en onder peene voor den geenen die in deesen van fraude off bedrogh achterhaelt en geattrappeert sal werden van te verbeuren hondert car. gul., te gaen in drien, voor de heeren, tgildt en derselver armenbos elcx een gerechte derde paert, en bovendien ingeval de verkoopinge alreede mochte sijn geschiet, en vinderen noch binnen de 6 weecken quamen kennisse te hebben van fraude en bedrogh in deesen gepleeght, van de helfte der verkofte goederen als geseyt in 't voorijge artijcule, maer naer de Ses weecken souden vinderen in deesen niet geraeckt sijn, doch hen

actie op de gepleeghde fraude sal twee volle jaren naer date van den verkoopdagh geduuren.

23.

Nogh meede soo werden allen gildebroederen ende dengeenen die onder deesen gilde sullen sorteeren wel stricktelijcken verboden, te verkoopen ofte bij iemandt te doen verkoopen, tzij dan in wat manieren dat het soude moogen sijn, ofte oock in hen winckelen te hebben, ofte te koope te houden, ofte in eenigher manieren te aenteeren, ofte te koope te draghen, eenijge waren, wercken ofte goederen, den Gilde subject sijnde (specificken int 21e arti. gementioneert) den welcken hier binnen deeser steede niet tuys en behooren ofte eygen en sijn, op pene voor den geene die in deesen naer voorgegaene waerschouwinge wert achterhaelt ende bekeurt van ter eerster male te verbeuren vijff en twintigh gul. en oock binnen den tijdt van 8 daghen, sigh deeser wercken en goederen te moeten ontslaen, welcke boeten sal werden genoomen d'eene helft van de voors. onvrije goederen, en d ander helft van de facteur van dien, ter tweede male van dies bekeurt werdende sal verbueren vijfftigh gul., in maniere als vooren, en ter derde male hondert gul. en versteecken van alle Gildt reght omme naer date van dien binnen een geheelen jare sijn neeringe als Mr. te mogen doen ofte drijven. Alle welcke boeten sullen gaen in drien, voor de Heeren, den Gilde en derselver armen bos ijder een gerechte derde paert, doch werden soodanige factorije en verkoopingen van buyten goederen, voor ende weegens den buyten luyden, den Gildebroederen dogh ijder die van sijne eygen neeringe, en handtwerck concerneeren ofte aengaen gedooght ende vrij toegelaten op de Jaermerckten en kermisse, behoudelijcken dat de goederen tuys behooren in de provincie en als naerder gespecificeert int 19e articul.

24.

Ende en sal niemandt onder deesen Gilde tsij dan van wat soorte van konste, handtwerck ofte neeringhe (den gilde subject sijnde) dat het soude moogen sijn ofte weesen, bij zijn selven meesterije mogen opsetten nochte open winckel mogen houden ofte sijne neeringe met handel en wandel opentlijcke volgens de keure mogen doen ende drijven ofte oock dicipulen, gasten ende leerjongens setten, houden, leeren ende aenneemen en met deselve binnen en buytens huys sijne wercken doen, maecken ofte laten maecken; en voorts in alle manieren allerhande werck van sijn konste ofte handtwerck aenneemen, maecken en leeveren tot allen plaetsen, als alleene den wettigh aengenoomen meesteren; te weeten ijder in sijn eygen soorte van konst ofte handtwerck, ende die aen vinderen voor dies hebben ten vollen voldaen allentgeene tot dien staende, ende oock bij denselven onder den meesteren sijn geregistreert en tot sulckx met hen acte in vollen forme bevestight ende dit alles op peene: Voor den geenen die deese ter contrarie deede, en bij onwettige manier sonder voldoen ofte goetkenninge der vinderen, wilde de qualiteyte en rechte van meesterschap aen sigh trecken, al ware het oock alsoo dat hij sijne drie leerjaren mochte hebben voldaen en oock het vrije jaer booven dien, ingeval hij sal ontbreecken in eenijge punten gespecificeert soo in het 3e, 4, 5, 7, 8, 9, 12 ende 13e articul als oock in desen teegenwoordighe, van te verbeuren de halve boete, en in maniere en te gaen als geseyt in het 2e artic. te weeten naer waerschouwinge ter eerster bekeuringe drie gul. ter tweeder ses gul., en ter derder twalif gul. en voorts versteecken van binnen drie jare naer date van deesen als meester onder den gilde geleeden ofte aengenoomen te werden, dogh den handelaers en den geene welcke dies koopen en gementioneert in het 5e articule sijn toegelaten tot de Schilderneeringe en handel met den

konstige wercken, denselve wert oock gedooght en toegelaten gelijck met en eeven als de meesteren der konsten, te houden open winckelinge ende alle wercken der konste volgens de keure te verkopen ende te venten, maer in alle vordere preminentien, recht ende vrijheeden der meesteren sijn deselve uytgeslooten en sullen hen hebben te gedraghen, volgens het volgende articul, spreeckende van de vrije gasten en werckgesellen der konsten, met den welcken sij werden verstaen gelijck gegradeert te sijn en verder niet, dan als int geene particulierlijck van hen booven en buyten dien wert gespecificeert bevonden, alles op pene als in deesen articule is gestipuleert.

25.

De vrije gasten en werckgesellen der Schilderkonste en der gesellijge konstenaeren als plaetsnijders, glaesschrijvers etc., om den eysch, aert ende vrijigheydt der konsten, werden oock gedooght ende toegelaten, (hen drie leerjaren voldaen ende oock voor hen inkomen als vrije gast aen vinderen betaelt hebbende sulckx als daer toe staet en perticulierlijcken int 6e artic. is gespecificeert, maer eer niet) met een meester gelt te winnen ofte andersins op hen selven te sitten en hen werck en konste op hen eygen handt te doen, ende t exerceeren wes zij best sullen konnen of mogen doen, en sullen oock alderhande werck van hen doen en neeringe vermogen te maecken, ende aen te neemen voor hen persoon alleene dogh dit alles met geslooten winckel Soo oock meede en sullen sij geen gasten of discipulen mogen setten ofte aenneemen ofte andere binnens huys te wercke houden, ten ware dat de geene die sij alsoo te wercke stelden waren volkoomen meesters, welcke in deesen sijn onbesproocken. Maer sij lieden als gasten, Sullen sleghts simpelijcken sonder ander of verder bemoei off aentrecken van meesterschap alleenigh hen eygen werck moeten doen, ende mogen verkoopen maer geenige wercken van

iemants anders, tsij dan in wat manieren dat het oock zoude mogen sijn, alles op peene en in maniere als in het voorige ende 24e articule is gespecificeert.

26.

Oock meede soo en sal geenige Mr. Schilder ofte oock de Mrs. der gesellige konstenaren als plaetśnijders, glaes schrijvers etc. en voorts alle dewelcke onder de konst sorteeren, meer teffens ofte te gelijck mogen hebben dan drie discipulen ofte leerlingen die bij hen haer gelt komen verleeren en noch toe geeven, Dan ingeval hij booven dit gestelde getal nogh meer discipulen begeerde ende tot sulckx door versouck off aenloopen van luyden wierde gedrongen te setten, zoo zal de Mr. voor ijder dicipul ofte leerlingh die hij meer en boven dit gestelde getal van drie zal setten ofte aenneemen, int jaer aen ende ten profijte van den gilde betalen drie car. gul., dogh deese overtals aengenoomen leerlinghen binnen 't halff jaer weer van hem gaende, sal met dertigh sts. te betalen mogen volstaen, Welverstaende dat in deesen exsempt en uytgeslooten sijn de vrije gasten die bij haer sullen komen te wercken om loon ende denwelcken zij noch selve gelt sullen toe geeven, dan dit alles ter goeder trouwen en sonder bedrogh op peene en amende ten discretie van vinderen. Nu wat aengaet de dependenten en aenbehoortige der konst, als groff schilders, vergulders, geleybackers etc. t selve sal gaen naer consideratie en tot discretie van vinders, en sullen deselve met kennisse van vinders soo veele gasten en leerjongens met dit bestemde getal mooghen setten en aenneemen als hen geleegentheyt en neeringhe vereysschen sal.

27.

Maer de Mrs. der Gout en Zilversmeeden, ende voorts alle Mrs. der neeringen, handtwercken en ambachten in het 12e articule genomineert en sullen niet meer als twee leer Jongens teffens en te gelijck

mogen hebben, en sal den eenen altoos een Jaer voor den anderen gehadt ende aangenoomen moeten hebben, maer gasten de welcke bij haer gelt sullen koomen winnen ende haer drie leer jaren hebben voldaen sal ijder Mr. van dese soo veele boven dien moghen setten en aenneemen (dogh alles ter goeder trouwen) als hij in sijn neeringhe en wercken van noode sal hebben.

28.

Voorts soo en sal geenige meester vermoogen, eens anders leerlingh, gast ofte knecht te onderhuieren ofte onbruyck te maecken ofte aen te neemen, voor en alleer deselve gast ofte leer Jongen geheel en d'al van sijn voorige Mr. is ontslagen en vrij, Sulcx dat hij daer met allen geen recht meer aen en pretendeere, ofte oock iets op hebbe te seggen, op peene voor den geenen die sulcx weetens sal bevonden werden gedaen te hebben, van ten profijte van den gilde te verbeuren drie car. gul., en boven dien noch verder correctie tot discretie van vinderen naer gewicht des zaecx en anders, soo als zij zullen bevinden te behooren; en sal vorder den discipul of gast in quaestie staende, datelijcken moeten laten gaen, om sijn voorijgen baas te mogen voldoen tgeene hij rechtelijck op hem sal hebben te pretendeeren en off hij echter deesen gast ofte discipul bleeff continueeren en aenhouden sal verbeuren 24 gul., ende de gast zes gul. te gaen in drien, voor de Heeren, t gildt en desselffts Armenbos elcx een gerechte derdepaart.

29.

Van gelijcken, soo en sal niemandt van den gildebroederen vermoogen eens anders werck ende twelcke te vooren aen eenigen anderen gildebroeder besteedt ware, aen te nemen ofte aen te vaerden ofte in eeniger manieren sigh vermogen te onderneemen, schoon alwaer het oock zoo dat den eygenaer, met den eersten aenneemer

over dies onneens waren, soo lange als de eersten aenneemer op dies actie sal pretendeeren, op peene voor den geenen die sulckx wetens hadde gedaen van te verbeuren 10 gul., te gaen aen t gildt ende der armenbos van dien elcx een gerechte helfte, en bovendien de schade dien de eerste aenneemer rechtelijcken bij dies sal pretendeeren geleeden te hebben, ten taxatie van vinderen te vergoeden.

30.

Oock meede soo en sal niemant in eens anders konst, doen, neeringe ofte handtwerck moogen treeden, ofte eenijge wercken anders als die van sijn eygen konst, handtwerck ende soorte onder den welcken hij in den gilde ingeschreeven is, vermogen aen te neemen ende te doen ofte te maecken ten ware dan dat hij den gilde van dien volgens t geene gespecificeert in het 18e articul hadde voldaen alles op pene van de halve boeten, en in manieren, en te gaen als is geseyt in het tweede Articul, en voorts versteecken van binnen drie Jaren, in de onrecht gepretendeerde en onwettig aen sigh getrocken neeringhe, konst ofte handtwerck in den gilde geleeden ofte aengenomen te mogen werden. Ten eynde alle de verscheyde soorten van konsten, neeringen en handtwercken onder deesen gilde sorteerende blijve ijder suyver, in sijn eygen soorte ofte rangh, en door deese toesichte en order geweerdt en verhoedt derselver onschickelijcke menginge en weringe onder een, waer door zoowel deene als dandere soude komen te bederven.

31.

Dien volgens, geen Groffschilders off andere dependenten der konste, en sullen vermogen te maecken ofte aen te neemen fijne schilderwercken, ofte paneelen te beschilderen zulckx datter bij gildebroederen van de konst over geklaeght soude mogen werden, in welcken gevalle de Groffschilder off ander dependent ware vervallen

in de boeten van den vorijge articule. Maer een meesterschilder sal vermits zijne overste schap, achtinge ende waerde dier konste, alle soorten van Teeckenen, verwe en penseelwerck, onbesproocken moogen doen en aenneemen, al ware het oock groffwerck ofte eenige andere soorte van werck, ende dit alles vrij en sonder eenige verbeurte, Maer een Glaesmaecker sal niet vermoogen eenijge Glasschrijvers Werck aen te neemen, maer sal de besteeders van sulckx aen den glas schrijveren selve moeten brenghen ofte wijsen, Alles op peene als geseydt in het voorgaende ende 30e Artikel en zoo voorts met alle neeringen en hantwercken van deesen gilde, want een gout off zilversmit en sal niet mogen aenneemen glaesmaeckerij, ofte sigh oock het plaetsnijden, zonder van dien te voldoen, mogen onderneemen nochte oock geen kooperslager, Tin ofte lootwercken, maer ijder sal moeten blijven bij en binnen sijn bepaelde soorte, handtwerck ende neeringe (ten ware dan in maniere en als geseyt in het 18e articule) ende dit alles op peene als in het 30e Articul gespecificeert.

32.

Voorts soo en sal niemant van den Ambaghte van den glaesemaekers en verkoopers, eenigerhande glas, Tin ofte loodt binnen deeser Steede bij de hondert mogen koopen, ofte ware het alsoo, dat ijmandt van der zelver neeringe en gildebroeders meede aenpaerten woude, en daer toe quame binnen een etmael, soo soudet deselve gildebroeder mogen hebben in sulcken koop, als het de principalen koper hadde gekoft, en desgelijcken oock de Tinnegieters en lootwerckers, de Tinne en loode op boeten voor den geenen die in deesen sal bevonden werden te ontbreecken van drie car. gul. te gaen d'eene helfte voor de heere, en dander ten profijte van den gilde.

33.

Oock meede soo en sal geen borduurwercker binnen deeser stadt

mogen in eenige wercken verwercken fijn gout en zilver, anders dan als alleen, en weder onfijn gout en silver mede alleen, sonder fijn en onfijn in een werck onder een te mengen ende en sal oock binnen deser steede geen borduurwerck mogen verkoopen, tsij soo wel op de vrije Jaermarcten als anders, dan als het geene dat gevisiteert sal sijn, t welke sal geschieden en gedaen werden bij de keurmeesters der gout en Silversmeeden, welverstaende op vinderen kamer ofte ten huyse van den deecken van deesen gilde van Ste lucas ende ter kennisse van deselve ofte dan van twee vinderen, naer twelcke sigh oock de Tapijt- en Damaste-beeltwercken, Gout ofte Silver in hen wercken gebruyckende, sullen hebben te reguleeren, ende dit op peene van te verbeuren drie car. gul. te gaen als booven, telckens als bevonden sal werden eenijge wercken contrarie verkoft ofte gemaekt te hebben, met oock vergoedinge voor dengeene die bij ofte door dies bedroogen waer, ten taxatie van vinderen.

34.

Ende off het quame te gevallen dat een meester van deesen gilde (tzij dan van wat soorte, konsthandtwerck ofte neeringe dat het soude moogen sijn) quam aflijvigh te werden ende te overlijden, soo sal de naergelaten weduwe van deese, in de neeringhe en doenten van haren overleeden man mogen vervolgen, ende soo lange als sij weduwe is, rustelijck ende vreedelijck sonder ijmandts bekreun in deselve blijven zitten ende continueeren, mits voldoende ende opbrengende alle Jaergelden en lasten, eeven en als bij leeven van haren overleeden man is gedaen en geschiet, en soo deese weduwe weder quame te huwen met eenen die geen gildebroeder en waer, deselve sal volgens het 4e en 13e articul, mits hebbende de noodighe qualiteyten, het gildt moogen winnen ende de meesterschappe van dien,

en ware het een gildebroeder van een ander neeringe, deselve soude noch het 18e Articul t sijne profijte hebben.

Ordre van Staet en Regeering.

35.

De keure en electie van den eersten vinder ofte deecken, sal sijn en blijven als van outs en voor deesen bij het collegie der regeerende vinderen, dewelcke deselve jaerlicx, ten eynde van hare dienst eeven voor hare afgangh, bij meeste stemmen sullen verkiesen en elegeeren uyt hen eygen collegie, te weeten uyt de drie lest aengekoomen vinderen, den geenen die sij tot sulckx de bequaemsten ende den gilde meest vorderlijckst achten off bevinden. Ende sal degeene die sij tot sulckx sullen elegeeren off verkiesen, moeten sijn een Mr. der Schilderkonste; want van nuw voorts aen end met het eerste Jaer (te reeckenen van den 24n Januarij) naer 't ingaen van deesen tegenwoordighe keure, zal dit gemelde eeren-ampt ende deeckenschap van deesen Gilde van St. Lucas, bij geenen anderen als bij den Mr. Schilderen moogen en moeten werden bedient, welcke alle jaren sal moeten veranderen ende gesamentlijck met sijn meede vinderen, een anderen ende nieuwen deecken in sijn plaetse kiesen, twelck sal moeten geschieden en gedaen zijn, (van nu voorts aen ende altoos) voor den 24n dagh in Januarij, alles op peene (als overtijts bedienen) van te begaen misdaet teegens de staet, in verschoon van het welcke genige onschulden ofte exceptien en sullen werden aengenoomen. Ende sal de Deecken ofte eerste Vinder in der tijt, in saecken van den gilde hebben hooghste gesagh ende auctoriteyt, en sal onder sijne meedevinderen in Collegie en anders hebben en houden de eerste plaetse en stemme. Ende zullen bij hem in vergaderinge werden gedaen, alle propositien ofte voorstellen van alle zaecken, doenten ende ver-

soecken, den gilde ende Gildebroederen raeckende en aen t Collegie van vinderen gedaen off versocht, ofte perticulierlijcken aen hem vervoeght sijnde, omme collegialiter daer in gedaen en op geleth te worden. Ook meede zal hij in de vergaderinge en raetsplegingе hebben de scheystemme off sooveele als en duble stem, deur hetwelcke, als vinderen in eenijge besluytinghe twee en twee over elcke sijde sullen staen, zal verstaen werden, de sijde met dewelcke de deecken stempt de meeste stemmen te hebben en sal voorgaen. Soo sal hij meede de aucthoriteyt hebben en vermooghen, in saecke van haeste off anders, vinderen extra ordinaer te samen te roepen, zoo ter ordinaris vergaerplaets als elders, naer dat de tijdt, geleegentheyt en zaecke sal vereyschen, t welck vinderen oock sullen gehouden sijn te obedieren ende en sullen niet vermooghen sonder wettige en wichtige redenen van dies te absenteeren ofte aff te blijven. En sal voorts in alle manieren deesen deecken ofte eerste vinder in der tijdt, in collegie als anders werden gehouden ende bij allen gildebroederen werden gerespecteert, sijnes ampthalven als de eerste en waerdichste persoon van den gilde, en sal in sijn persoon representeeren en vertoonen 't Collegie der vinderen aen denwelcken alle adressen, vervoegingen en versoucken, als oock mede alle communicatie en anders, den gilde en gildebroederen raeckende, sullen moogen en behoorlijcken werden gedaen, omme bij hem ter vergaderinge voorgestelt en collegialiter ordentlijck op geleth en gedaen te werden. En sal vorder over geenige saecken sijn accusabel off beklaegbaer, als alleene over die dewelcke sijn begaen teegens de staet van deesen gilde.

36.

De Vinderen, (welcker Colllegie bestaet uyt vier persoonen te weeten een deecken en drie vinderen) sullen jaerlijcks meede verandert werden in Januario, welcke vinderen sullen werden geeligeert en

gekoosen bij de E. Heeren Burgermeesteren, tot drie int getal uyt sesse, dewelcke bij vinderen in der tijdt (die de nominatie van deesen competeert en als van outs sullen blijven behouden) tot dies sijn genomineert ende den E. Heeren Burghermeesteren sullen werden voorgestelt. Tot welcke nominatie en getal van sesse niemandt en sal mogen off moeten werden genomineert als de geenen die als meesters der konsten onder deesen gilde sorteeren, en dewelcken ten minsten 5 Jaren off daerover onder desen gilde in dier qualite hebben gesorteert, rustelijck en vredelijck en op dewelcke men niet heeft ofte weet eenige actie over feyten, begaen teegens de staet, ende dewelcke binnen den tijt van een jaer voor dien, niet en hebben geweest in de bedieninge van deecken off Vinderschap; welcke nominatie collegialiter en bij meeste stemmen van vinderen sal werden gedaen, strax naer de gedane keure van den nieuwen deecken ende dit voor den 24n dagh in Januario tot denwelcken zij sullen neemen en verkiesen de meest bequaemste en aensienlijckste uyt den Mren voors., sijnde van eerlijcken naem en leeven en hebbende alle qualiteyten als vorens geseydt.

37.

Nu de dienst ofte bedieninge van Deecken en vinderen en sal niet langer geduuren ofte bij iemandt mogen werden bedient als voor den tijdt van een jaer, te weeten van den 24n Januarij tot weder den 24n Januarij des volgenden jaers, en soo al voorts te reeckenen van jare tot jare van dien dagh. Ende sullen de Deecken en vinderen altoos in de drie daghen van den 20n tot den 24n Januarij, geenige andere zaecke van den gilde, oock hoe noodigh mogen doen ofte ter handen trecken, als alleenigh de electie en Verkiesinge van een nieuwen Deecken, ende naer datte, de nomineeringe van dubbeld getal tot de drie nieuwe vinderen; welck genomineerde getal van zesse zij ten

spoedighsten en al voorts bij den E. Heeren burgermeesteren schriftelijcken sullen inbrenghen ende overleeveren omme daer uyt bij de gemelde E. Heeren Burgermeesteren drie nieuwe vinderen gekoozen te werden, twelck zij alles ten vlijtighsten sullen bevorderen, ende voorts meede dat deselve nieuwe geeligeerde ofte gekoozen vinderen, bij acte der E. Heeren voors. werden geconfirmeert ende voorts be-eedight. Naer hetwelcke ende niet eer, sullen de voors. deecken en vinderen mede vermogen in besognes te treeden ende henne eyntlijcke doenten afdoen, en hen reeckeningen sluyten, en sullen voorts moeten (op peene van over tijdts bedienen) binnen de acht dagen naer de gedane be-eedinghe der nieuwe vinderen, met ende aen den nieuwen deecken en vinderen voors. doen henne absolute rekeningh ende overleeveringhe van alle henne dienste en gedane besognes, ende voorts hen afscheytmael al binnen den bestemden tijdt van aght daghen te samen eten, ende voorts sigh houden en blijven, sonder eenigh vorder bemoei ofte bewindt in dier voorschreeven qualite sigh aen te neemen ofte te onderwinden. Alles op pene soo voor den geene die hem in desen verliepe ofte contrarie eenigh ofte ijder punt van deesen articule deede, van te begaen misdaet teegens den staet van den gilde ende als overtijts bedienende gestraft te werden. Welverstaende dat de aenblijvende vinder, als gekoosen deecken komende het tweede jaer te vervolgen, ende alsoo over 't jaer in bedieninge te blijven, in dier manieren niet en wort verstaen over tijts te dienen, maer wort verstaen met d'electie tot deecken, te sijn in een andere en nieuwe bedieninge overgegaen, alsoo de bedieninge van deeckenschap en vinder sijn onderscheydelijck, beydes in name ende aucthoriteyt. Ende sullen degeenen die alsoo hunne rustpoose ofte vrije tijdt hebben, een geheel ende volkoomen jaer stilsitten, binnen hetwelcke sij niet en sullen moogen tot vinder genomineert off verkooren werden, nochte en sullen

sij oock in de bedieninge van dien niet mogen binnen dit geseyde jaer treden, ofte deese geseyde ampten aenneemen ofte sigh onderwinnen, alles op peene van te begaen misdaet teegens de staet. Ten ware bij affsterven van eenijghen deecken off vinder in maniere als volgende sal werden gespecificeert; gelijcke misdaet sullen oock begaen en schuldich weesen degeene welcke tot deecken off vinder gekoozen wesende, deselve diensten niet en soude begeeren aen te vaerden ende niet wilde in maniere als behoorlijcke en volgens dese onse keuze bedienen.

38.

Ende opdat alle saecke van den Gilde mogen toegaen met verseeckerder en beter ordininge, sonder weder te geraecken in verval als voor; deesen, Soo sullen deecken en vinderen t zij dan om de 14 dagen, ofte ten langhsten omme de drie weecken, en dat op een seecker uure, hebben ende houden, hunne ordinaris zitdagen en vergaderinge ende dit op hen kamer ofte ordinaris verkoozen of verkreegen plaetse, van welcke ordinaris vergaertijt en plaetse zij alle den vinderen, met het begin van hen regeeringe, eens voor alle sullen de weete doen, ende sullen zij vinderen op deesen hen ordinaris versaemdagen, heel stichtelijcken moeten passen en niet sonder noot en wettige onschult van dien mogen affblijven, op peene als sij dan onder den anderen sullen bestemmen, te gaen ten profijte van hen Collegie en sullen alsdan Collegialiter in alle saecken van den gilde en gildebroederen besogneeren ende doen wes van noode zal sijn en voor sal koomen te vallen. En sullen alle henne doenten en verrightinge depecheeren en afvaerdigen met besluytinge van meeste stemmen, en in absentie van eene ofte eenijge, soo sal de Deecken met een Vinder alleen moogen besogneeren ende sluyten, maer in absentie van deecken sullen drie vinderen moeten te samen en compleet sijn eer sij iets soude

mogen doen off besluyten. Maer twee vinderen sonder deecken, t welcke verstaen wordt voor de minderhelfte, en sullen niets mogen doen off besluyten, ten ware dan bij grooten ende extra ordinare haest en noode, in welcke geval sij iets sullen vermogen te doen, dogh niets anders als provisionael en tot wederseggen. Soo en sullen vinderen niet vermogen hunne zitdage ofte vergaderinge te houden of te leggen in eenijge herbargen ofte drinckhuysen, ten ware dan bij renvooy ofte zaecke en queste aen hen verbleeven als goede mannen; maer sullen hen vasthouden en blijven ter eens bestemder versaemplaetse soo veele hen mogelijcken sal sijn, omme den gildebroederen te bet te gerijven, te hooren ende hen onderlinge scheelinge ende andere voorvallende te beslęghten en overdies uytspraeck te doen ende te vonnissen, Soo veele sij volgens deeser keure tot dies sijn gerechticht en gequalificeert. Soo oock meede sullen vinderen van alle hunne collegiale doenten en verrichtingen soo ordinare als extra ordinare, houden ofte bij iemandt van den gilde doen houden perfecte notitie, ten eynde of des noodt moghte zijn, dat men weeten magh hoe en wat in ijder zaecke gedaen en verhandelt is. Ende vorder soo sal ijder van hen gehouden sijn en sigh wel nauwe moeten hoeden, dat hij niet onvoorsichtelijcke ende buyten wettigh gebruyck en orde, ofte voor bestemden tijdt, en openbare ofte ondecke eenijge secrete besluyten ofte collegiale handelinge en gevallen in dies, als: «ick wildet dus, en die soo en: hij seyde dit, en die dee dat" ofte iets dergelijcke, door het welcke wierde ontdeckt en openbaer gemaeckt eenijge handelinge of doente van hen college t welcke beeter en behoorlijcke hadde moeten gesweegen werden, Alles op peene voor den geene die sigh bij versuymnis in deesen ontgingh, van te verbeuren 't elcken male ten profijte van 't college van vinderen dertigh stuyvers, maer degeene die sulckx met opgesetten wille dede, soude meerder boete, tot discreetie van vinderen, moeten

betalen, ende dit niet alleen te verstaen op vinderen, maer oock allen dengeenen welcke vinderen-kamer als meederaet off anders in gelijcker qualiteyt zullen frequenteeren.

39.

Soo oock meede sullen deecken en vinderen goede toesight hebben te nemen, dat in alle de onderlinge conversatien, gemeenschappen en samenkomsten van den gildebroederen, als oock op hen vergaderingen en Sidtdaghen, meede-maeltijden ende alle dergelijcke vrolijke ofte vermaeckelijcke samenkomsten, werden onderhouden, alle vruntlijcke, eerlijcke ende tughtijge gemeensaemheeden, sonder eenijge twistinghe, bescheldinge ofte ander insolentie, alles op peene voor dengeenen die sigh in deesen en contrarie deesen articule mocht te buyten gaen, van gecorrigeert te werden en beternisse te doen, soo met gelt boeten en anders, alles naer geleegentheqt des saecke, tot discretie van vinderen.

40.

Ende sullen vinderen oock beneerstigen, dat met gemeender handt, ofte dan met eenigh getal van willighe uyt den meesteren, alle de konsten en kennisse van dien, werden bevlijticht, ende met een samenen te gelijcke doeninge van teeckenen, ontleeden en andere konstige doenten en oeffeningen, werden betraght ende naergespeurt, en voorts met opentlijcke lessen, leeringe en demonstratie der bequaemsten, tot dies den leerwillijghen toehoorderen, gildebroederen en vrije gasten deeser konsten, ijder sijne konste ende wetenschap, geexpliceert ende verklaert, Sulckx dat deese stadt en oock den gilde daer off een eere hebbe en loff wert gesproocken, Alles en in manieren soo als bij vinderen op dies sal werden beraempt en ordre gegeeven, naer gelegentheydt, eysche en aert van ijder konste ende wetenschap dewelcke men bij der handen nemen sal. Dogh wort ten hooghsten en als de

eerste gerecommandeert, een vernieuwinge van luyster te geeven aen de schilderkonste, oyt bij den ouden koninghen en vorsten in hooge waerden gehouwen.

41.

Ende sal bij vinderen voors. met allen oock meede seer nauwe toesicht moeten gedraghen werden op de behoedinghe en bewaringhe der goederen en meubelen van den gilde; ende sullen van alle tegenwoordighe goederen als oock meede van degeenen die zij naer deesen nogh moghten bijkrijgen, houden, ofte (bij een ordinaris uyt den gildebroederen) doen houden, perfecte lijste ofte register van dien, meede van alle ouwe bullen, brieven, brieven van renten off obligatien en anderen stucken en pampieren van belange, soo van dengeenen dier alreede sijn off nogh mochten koomen, opdat alles verseeckerder en met beter kennisse bewaert blijve als voor deesen. Welcke registeren zullen werden bewaert in de kasse off kiste daer van ijder vinder een sleutel sal hebben, ofte anders daer het hen geraden duncken sal, en sullen voorts alle inkompsten van den gilde, sonder eenyge sloffinge bevorderen ende degeene welcke bij versuyms van vooryge vinderen moghten sijn verloopen off gepreschribeert weder vernieuwen en hen van dies laten releveeren, en noch meede alle goederen en meubelen dewelcken sij weeten, den gilde bij onwettige maniere te sijn onbruyck gemaeckt, weder soecken te bekoomen ofte dan behoorlijcke restitutie voor dien. Nu wat aengaet de dispence en distributie van de middelen en ordinaris inkompste, die sij met ofte aen eenyge dinghen en saecken, soo in hen samenkomsten en anders hebben te doen, t selve werdt vermaend matelijcken te sullen doen ende in dies niet te overvloedigh, ofte te vergeeffs verquistende te weesen. Want dit klaerlijck konnende beweesen werden, soude een misdaet tegens de staet sijn, en oock yder vinder, ja de Deecken selve over dies accusabel, en soude alsoo

bij vonnisse en uitspraecke bevonden weesende oock weder bij haer vergoedt moeten werden. Gelijcke misdaet zoude het oock sijn, soo sij eenyge goederen ofte oock wat het waere van den gilde, buyten wettigh gebruyck en maniere van Rade, vervreemden en onbruyck maeckten ofte oock meede verloren.

42.

Soo sullen vinderen oock goede zorghe draghen, dat bij hen ofte dengeenen die sij uyt den Gildebroederen daer toe zullen gebruycken, yder gildebroeder perfectelijcken met naem ende toename werde te boecke geregistreert, yder bij sijn eygen soorte, konst, neeringhe ofte handtwerck. Ende neffens dien daerbij gestelt de juyste tijdt en date van yders inkomen, waervan sij den gildebroederen sullen gheeven acte, bij den deecken off twee vinderen gesamentlijck onderteeckent sijnde. Ende sullen in deselve registeren in margine oock perfectelijcken doen aenteeckenen, 't affsterven off den vertreck van yder geregistreerde gildebroeder, immers de Mrn en sonderlinghe die van de konst. Ende sullen oock meede sonder versuym (om van alles beter kennisse te neemen) jaerlijckx in de maendt van Maije, immers voor St Jans kermisse deser Steede, bij allen den gildebroederen omme moeten gaen, beginnende van de konst en soo voorts, vervolgens van soorte tot soorte, tot de laetste der handtwercken en neeringen van dien, en sullen alsdan 't ordinaris jaergelt opgaren en sonder eenyge ooghluyckinge ofte versuymnis moeten invorderen; en sullen telcken ommegange nieuwe Jaerregisteren moeten maecken, zoo als sij die dan bevinden zullen, soo van de meesters, gasten als jongens, waeraen sij alle veranderinge van meer off min, doot off leevende, van den voorgaenden jare, sullen hebben te bemercken, t welck zij in de blijvende registeren yder en elck bij t sijne sullen hebben te nooteeren, ende sullen vinderen ten dage van ommegangh met hen mogen neemen

een stadtsbode off de kapiteyn van de nachtwacht als van weegen de E. Heeren Burgermeesteren, ende sullen, als zij bij die van de konst om sullen gaen, alle, te weeten deecken en de drie vinderen tegenwoordich moeten sijn, ten ware dan bij sieckten ofte dat sijns lighaems onmachtich ware, dan als men sal koomen tot de handtwercken, ambachten en neeringhen onder deesen gilde sorteerende, soo zullen twee en twee vinders beurtswijse om den anderen dagh gaende, moogen volstaen, dewelcke beneffens de stadsboode off kapiteyn ende de kneght van 't Gildt met hen en tot assistentie en hulpe, nogh sullen mogen beroepen een ofte twee van de voornaemste der neeringe ofte ambachte bij het welcke zij omme sullen gaen en voor hebben dat mael te versoecken, opdat alles reght ende met beter toesicht magh werden gedaen ende sullen de geenen, die zij van den handtwercken en neeringen alsoo tot meedegaen zulllen beroepen, niet vermoogen sonder wettige onschult aff te blijven ofte sulckx te weygeren, op peene van te verbueren drie car. gul., te gaen aen den here, t Collegie van vinderen en der armenbos van desen gilde, yder een gerechte derde paert.

43.

Van alle welcke jaerlijckse inkomsten, als oock meede van alle inkoomgelden ende alle andere inkomste van renten, giften, boeten ende breucken (alreede in swange off nogh te volgen) pertinentelijcke reeckeningh sal moeten gehouden werden, als oock meede van alle gedane dispence ende uytgeeven van gelde bequamelijck en ordentelijck, met debet en credit over den anderen staende, alles ten ordeninge van vinderen hier op te beramen, en sal deese reeckeninghe van deese bij provisie gehouden werden bij den tweeden vinder, dewelcke oock als penninghmeester alle gelden ontfangen ende uytgeeven zal, dogh en sal eghter niet vermogen iets uyt te geeven, anders dan

als bij vinderen collegialite wert beslooten daer de penninghmeester acte magh affneemen, twelck in de notitie van hen doenten oock sal aengetekent werden, ofte dan dat bij schriftelijcke ordonnantie, bij den deecken off twee vinderen onderteeckent zijnde, wert bevolen, ende sal de teegen reeckeninghe van deesen ontfangh blijcken ende sijn te vinden, soo uyt de notitie en aentekeningh van vinderen-doenten als voorts uyt de registeren van de inkomste en jaergelden, als meede de rentebrieven off andere acte van dien sijnde, welcke oock alle ten tijde van reeckeningh en overleeveringh zullen teegen een gehouden en met den anderen vergeleecken werden, en oock moeten overeenkomen, ende de uytgeeven zullen met de voorgeseyde acte en ordinantien moeten goetgemaeckt en verantwoort werden, ende de geene die in deesen ontbreecken, en sullen niet werden geleeden of opgenoomen, ten ware dan dat bij alle den vinderen nogh klare en volkomene kennisse van dies ware ofte uyt de notitie van hen besognes blijkende hoe ende waer aen deese uytgegeeven te zijn, welcke reeckeninghe alsoo gedaen zijnde, sal de zelve onder de nieuwe vinderen berusten en bij de pampiere en stucken van den Gilde, van jare tot jare bewaert werden.

44.

Ende zullen vinderen voors. in alle zware en gewichtige saecken ende alle saecken rakende de staedt van den gilde, als doen van reeckeningh en overleeveringh, uytsettinge of opneeminge van geld·, koopen off verkoopen van eenigh vast goedt ofte andersints van groote quantiteyt van meubelen of ander dinghen off oock doente van groote kosten, meede alle saecken raeckende een geheele ofte meer soorten der neeringen onder deesen gilde sorteerende, tsij dan noopende eenyge perticuliere keure off proeve op haer ambaght off handtwerck, ofte andersints iets van gewichte, als oock meede in alle rechtspre-

kinghen en vonnissinge over misdaden, begaen teegens den staedt van den Gilde, op ende in alle deesen en dergelijcken, in dewelcke vinderen sulckx bij meeste stemmen geraden vinden sullen, zij vermoogen uyt den gildebroederen ende Mrs. van de aensienlijckste en bequaemste soo veele en sulcke neutrale personen tot hen adsistentie en helpe als meede-raden ofte anders ten overstaen van saecke te beroepen, als zij des zullen noodigh bevinden ende hen geraden dunckt, ende wat dat alsoo bij vinderen ende deesen bij-beroepenen als meede-raden gesamentlijck ofte bij meeste stemmen, in saecken van den gilde zal werden gedaen ende besloten, alle tselve sal bij provisie maght hebben en vollen effecte sorteeren, alles ter tijde en wijle en tot dat bij de E. Heeren Burgermeesteren daer anders in sal sijn off werden gedaen. Ende welcke gildebroeder die uyt de meesteren alsoo als mede-raedt bij vinderen wierdt beroepen, ende met wille, sonder wettigh onscbult, afbleeff, deselve sal telcken male verbeuren drie car. guld., te gaen aen drien, voor de Heere, t Collegie van vinderen en de Armenbos van deesen gilde, elckx een gerecht derdepaert. Zoo oock meede zullen vinderen als 't hen nodigh duncken sal ende yets sullen hebben den gildebroederen gesamentlijck, ofte dan eenige soorte van dien alleen aengaende, te verkundigen ofte gemeen te maecken, ofte andersints iets van eenyge zaecken te bevraghen en hen stemmen te hooren, vermooghen, alle de gildebroederen ofte dan eenige soorten van dien alleen, dien het meest zal aengaen off raecken, te samen te beroepen, ende wie van den gildebroederen alsoo beroepen waer en sonder noodt afbleeve en niet en quame ter bestemder tijdt ende plaetse, deselve sal (als bij den knecht de bootschap gedaen is van te moeten koomen op boeten van afblijven) telcken male verbeuren 3 st. ten profite van den gilde voors., sijnde in desen exempt en uytgesloten de ziecken en buyten stadts weesende.

45.

Oock meede soo sullen Vinderen voors. niet alleen hebben nauwe zorge en toesight te draghen voor ofte op die van hen konste alleen, maer sullen oock eeven en met een selve bezorghtheydt verplight en gehouden sijn, alle de andere handtwercken, neeringe ende ambaghten, onder deesen Gilde sorteerende, de handt te bieden en yder van dien bij zijne gerechticheyt beschermen en behouden en in de noodtsaeckelijcheeden van haer ambaght ofte neeringe, tzij dan mettet bevorderen van eenyge proeve, op yder ofte eenige van die handtwercken, ofte andersints met eenyge perticulierder en specificiver poincten off articulen op hare doen en neeringe te beramen. Alles zoo den urber, geleegentheydt en nature van haer doen ende handtwerck moghte vereysschen ende zij ten besten, zoo van die perticuliere soorte en neeringe als ten voordeele van den ganschen Gilde verstaen te behooren ende zij op dies sullen beraamen.

46.

Soo sullen Vinderen in hen kamer ende versaemplaetse oock houden ende oprechten, een Armenbos, sluytende met twee verscheyde slooten, welcke inkoomen alleenlijcken sal moeten werden gedistribueert, aen de arme en behoeftige weduwen en weesen, en die van den gildebroederen door ziekte ofte anders moghte zijn gekoomen in decidentie ofte verval ende eenyge hulpe van noode moghte hebben, allen den welcken zij maentelijcx off anders naer datter dan voorhanden sal zijn, sullen bedeelen, yder naer zijnen noodt, zoo verre als het sal mogen strecken, welcke geseyde Bos, vinderen ten hooghsten zullen houden voor gerecommandeert en oock aen ijder Gildebroeder en anders recommandeeren, ende voorts deselve in alle beslechtinge van questien, peene ende amende gedencken ende benificeeren, sooveele als hen mogelijck sal sijn, ten eynde deselve eenigh-

sints magh strecken en den armen genoegh doen; en sullen voorshandts en bij provisie oock tot deesen bos koomen en werden ingebraght alle dote en gifte van renten en anders, den gilde van outs gegeeven perticulierlijcken tot de onderhoudt van haren autaer off kercken diensten. Nu de omdeelinghe van deesen, als oock meede t particuliere bewint van dien, zullen hebben en gedaen werden bij den Deecken ende den lesten vinder, die daer van elckx een sleutel sullen hebben en in tijde van omdeelinge gelijckelijcken uytreycken en bedeylen, naer zij dan kennisse van zaecke en gebreck sullen hebben off weeten. Zo oock meede sal hij deese beyde, te weeten den deecken en lesten vinder toestaen, ten nausten daerop te letten, ende toe te sien dat deese voors. bos van alles en elck, tzij dan breucken off amende, tzijne krijge, daertoe dezelve bij deese keure en anders gereghtight zal zijn.

47.

Nu, ofte eenyghe Deecken ofte iemandt van den vinderen in der tijdt ende gheduurende hunne dienst ende vinderschap moghte koomen aflijvigh te werden, soo sal men om 't Collegie soo veel als doenlijcken is, compleet te houden, in deeser manieren handelen en toegaen. Ingeval eenige Deecken quame te overlijden in het eerste hallif jaer van sijn bedieninge, soo sullen de drie vinderen in der tijdt, uyt de jonghste en lest affgegaen vinderen, alwaere het oock de oude Deecken, (als hebbende meeste kennis van gebruycken en gepasseerde saecken) eenen nieuwen deecken kiesen, om de ontbreeckende tijdt van den overleeden en dien jare voorts te volstrecken en langer niet. Maer kompt de Deecken int leste hallif jaer te overlijden, zoo sullen de vinderen uyt hen drien een tot deecken kiesen, om den ontbreeckenden tijdt van den affgestorvenen deecken voorts te voldienen, en sal deesen tusschen tijts gekoosen deecken, te weeten die van 'tleste halliff jaer, ten eynde

van deesen lopenden jare, bij weder-verkiesinge oock noch het volgende jaer als deecken mogen continueeren, en sonder quetsinge van keure ofte staedt gecontinueerd werden, want het voorgaende hallif jaer wort verstaen in eens anders en niet in sijn eygen tijdt gedient te hebben; deur het welcke oock wort verstaen, deese tusschentijdts-deecken (schoon geen eedt gedaen hebbende) in de persoon van den overleedene ende desselven gedaenen eedts, beedight en verplicht te zijn alles en soo verre en in zelver voegen als de overleedene Deecken gedaen en geweest mocht hebben, zoo vermagh oock deese tusschentijdts-deecken, ten tijde van electie, ganschelijcken, onvermindert sijne eere en achtinge, mette de keuze van deecken verbij gegaen werden, in welcken geval hij als maer geweesen vinder van dien jare, met dandere vinderen, als naer gebruyck sal affgaen. Nu ingeval in 't eerste halliff jaer, een ofte meer vinders quamen aflijvigh te werden, soo sullen vinderen in der tijdt tot de leedige plaetse van dien, en dat binnen de 8 daghen naer dat deselve plaetse gevaceert sal hebben, nomineeren dubbelt getal van persoonen, hebbende de qualiteyten als geseyt int 37e articule, Dewelcke sij voorts schriftelijck bij de E. Heeren Burgermeesteren sullen inbrenghen, om den ontbreeckende uyt gekoozen en oock voorts beeedight te werden; en zullen alsoo de vaceerende plaetsen weder volmaecken. Maer soo der in 't leste halliff jaer een vinder kompt te sterven, soo en sal men in diens plaetse geenen anderen kiesen, maer quamen der twee afflijvigh te worden en dat het noch waer drie volle maenden voor de verkiesinghe, soo sullen de deecken en overgebleeven vinders binnen aght daghen naert overlijden van den lesten nomineeren 4 nieuwe persoonen in manieren als voorens geseydt, dewelcken zij voorts bij d' E. Heeren Burgermeesteren zullen inbrengen, om twee nieuwe vinderen tot de vaceerende plaetsen te kiesen, welcke naergekooren vinderen (te weten die van't

leste halliff jaer) weder sullen mooghen koomen op de volgende nominatie, en oock bij wederkiesinge, t sij dan als Deecken off vinder, mooghen werden gecontinueert en in de bedieninghe van 't vinderschap vervolgen, uyt reedenen als vorens geseydt, sonder in eenyger manieren te culpeeren ofte te misdoen teegens de staet ofte keure van deesen gilde.

48.

Ende sullen de affgaende Deecken en Vinderen op hare overleeveringhe en rekeninge, die sij aen den nieuwen Deecken en vinderen sullen doen, mogen beroepen eenyge van de aensienlijckste en bequaemste persoonen van den Mrs der konsten van deesen gilde, omme over deese hare reeckeninge en overleeveringhe te staen, kennisse van zaecke te neemen; naer hetwelcke soo zullen ouwde en nieuwe vinderen op haer kamer ofte ordinaris versaemplaetse met den anderen moogen eeten, ende houden hunne affscheydtmaeltijden op kosten van den gilde, ende dit onbesproocken twee daghen achter een, en sullen ter eerster dage ouwe deecken en vinderen, maer ter lester daghe nieuwe deecken en vinderen boven zitten, ende sullen alsoo in recompense van henne moyten en versuym met den gilde gehadt ende alsnogh te hebben, met den anderen houden ende eeten (sonder oock int minste eenyge kosten van dies te draghen) deese hunne vrolijcke affscheydinge en maeltijden, waerop zij meede bij gemeen goedtvinden sullen mooghen beroepen en met hen ten eeten houden, van begin totten eynde toe, de geene die op hare rekeningh en overleeveringh sijn geweest en overdies hebben gestaen, mits dat yder van deese genoodighde, en dit ter kennisse van ouwe en nieuwe deecken, aen de Armenbos zal betaelen eens 30 sts waer meede sij voorts geenige andere onkosten meer van nae-gelt of anders en sullen hebben te draghen, maer gans vrij zijn, alsoo in deesen gilde naer

deesen op henne maeltijden off anders, geenyge na-gelden off gelijcke omlegginge meer gedaen off gegeeven sullen moogen werden, maer sullen hen te vreeden moeten houden met hetgeene dat uyt koste van den gilde sal mogen vallen.

49.

De kneght van deesen Gilde zall naer deesen en van nu voorts aen, moeten genoomen werden uyt den gildebroederen off dependenten der konsten, tot hetwelcke vinderen in der tijdt zullen hebben te verkiesen, die hen tot dies de bequaemste sal duncken. Welcke knechten ofte knecht met alle behoorlijcke respeckt, den Deecken en vinderen in saecken van den gilde zal moeten bedienen, zoo op henne maeltijden als anders, en sal voorts precijselijcken moeten passen, op alle ordinaris en extra ordinaris zitdaghen, zigh te laten vinden bij ofte voor vinderen kamer, omme haer in dies te bedienen, en sal aldaer zoo lange moeten blijven, als vinderen zullen besigh zijn en niet mogen wegh gaen als met verloff; oock meede sal hij op alle renvoije off als vinderen ieuwers als goede-mannen sullen zitten, meede passen omtrent haer te sijn; soo sal hij oock ordinaerlijcken om de twee off drie dagen sigh ten huyse van den Deecken moeten laten vinden, omme te onderstaen off de Deecken oock eenyge bootschappen ofte iet anders heeft te beveelen ofte te doen; zoo sal hij oock op de jarige ommegangh ofte als vinders ergens zullen gaen om kennisse van zaecke te neemen, meede moeten gaen en oppassen; ende sullen bij den knecht voors. en niemandt anders, de biddinghe van den gildebroederen ter begraeffnisse mogen werden gedaen, dogh hij en zal geenige van dien nochte oock eenyge andere ommeloopen voor wie dat het oock soude moogen sijn, mogen doen dan als met kennisse van den Deecken off in absentie van den tweeden vinder, denwelcke hij gehouden sal sijn altoos van dies de eerste weete te doen. Soo

oock en sal hij niet mogen eenige gildebroederen ter begraeffenisse bidden, buyten de soorte off neeringe van den affgestorven gildebroeder, als met consent en toelatinge van den Deecken, ende sal hij op zodanige begraeffenisse, die bij hem gebeeden zij, moeten passen en teegenwoordigh sijn, opdat hij weet en hebbe te mercken, wie van den gebeeden gildebroederen aff zal blijven, t welck hij den Deecken sal aenseggen ende alvoorts de boeten van dien opgaen en halen. Oock meede zullen alle maninghe aen de gildebroederen wegens den gilde, bij hem moeten gedaen worden, als oock meede alle dagingen, als eenigh Gildebroeder den anderen om eenigh different voor vinderen wil beroepen en daghen, mits hebbende van dien zijn Salaris en loon, dewelcke bij provisie en tot naerder veranderinghe, sal sijn als volght: Voort bedienen en passen op vinderen-zitdaghen en t geene daerbij en intusschen zal vallen te beloopen ende te doen 4 sts; voort doen van eenighe boodtschap voor deecken off vinderen (daer hij geen ander loon zal verdienen) 1 str en gaet hij meer als tot een off twee plaetsen 2 sts, voor een ommeloop aen vinderen mede 2 sts, voor een ommeloop en beroep van eenyge voornaemste Gildebroederen om met vinderen te zitten 3 sts, van yder nieuw inkoomende meester 4 sts, van yder nieuw inkomende discipul, leerjongen en gast 1 str, voor de bedieninghe in vinderen jaermaeltijdt 24 sts daeghs, voor den jaerlijcksen ommegangh met vinderen 18 sts daeghs, voor een eerste maninghe van 't niet gegeeven jaergelt t welck hij van dien gildebroeder moet hebben: Van de Mrs 2 sts, van de gasten en leerlingen 1 str; voor een tweede maaninghe van dien: van de Mrs 4 sts en van de gasten en leerjongens 2 sts, voor een ghemeene daginghe voor vinderen 1½ str, voor een daginge over beklagh van staat 3 sts, t welck bij den aenlegger bij provisie sal moeten betaelt en uytgeschooten werden. Voor een ommeloop aen den geheelen gilde en alle den gildebroe-

deren 30 stuyvers, voor een ommeloop aen de konst: voor een buyten den gilde 12 sts, voor een gildebroeder 10 sts, voor off van weegens vinderen 6 sts en soo hy tot eenyge soorten van de handtwercken off neeringhe (onder den ghilde behoorende) daer beneffens gaet, voor yder soort bovendien nogh ⅜ paarten; voor een ommeloop aen eenyge soorten der handtwercken off neeringen alleen, voor particuliere 8 sts, voor vinderen 5 sts, voor een begraefeniss van de konst 10 sts, voor een begraefenis ofte te lijckbidden van eenen van de andere soorten of neeringen 8 sts, voor namaninghen van lijckboeten telck 1 str van yder en voor iemandts het wercken te verbieden als van oudts zes sts.

50.

Nu de acte, feyten ofte misdoenten dewelcke eygentlijcke strecken teegens de staet, regeeringe en 't weesen van deesen Gilde, als zijn: de zaecken van den gilde ende de keure van dien door nalatighheydt en sloffen off andere quade practicque te laten vervallen ende te niet gaen, 't bedienen van deecken- off vinderschap over bepaelden tijdt en weder het niet-willen bedienen van deselve ampten, het pleegen ende houden van alle extra-ordynare verkoopingen als gemelt in het 21e Articule, als oock meede deselve met ooghluyckinge te dulden en door de vingeren te zien, ofte in dezelve eenigh aenpaert ofte deel te hebben, en alsoo of anders de neeringen van deesen gilde met eenyge quade practique te bederven, alle bedrogh en valscheydt gepleeght in saecke en tot schade van den gilde of t gemeene, met onnutte en vergeefse dispence de innekompste en middelen van den gilde te verquisten, onbehoorlijcker wijse eenige dingen, goederen of meubelen van den gilde te vervreemden en onbruyck te maken, onreghtveerdelijck met weeten en willen den gilde te verkorten, tzij met reeckeningh off andersins gelt off goederen den gilde toebehoorende naer zigh te neemen, nogh meede iemandt met eeniger deeser vooriger

dilecten en feyten valschelijcken te betichten ofte te beklaghen, en soo voorts alle doenten en acten die met deesen overeenkomen en vermaeghschapt zijn, ende dewelcke eygentlijcke toetseeren of raecken de gemeene regeeringe, stadt ende standt off weesen van deesen voors. gilde, Alle deese zullen werden gecorrigeert en gestraft met beroovinghe van bedieningen, stemmen en ampten en versteeckinge van dien voor eenygen tijt off voor altoos, oock meede met restitutie enckel off meermalen, en voorts met geltboeten zooals bij de articulen, daer teegens is misdaen, perticulierlijcken is gespecificeert, en daer sulckx niet en is gedaen tot vindinge van de competente reghteren over deesen. De reghtspreeckinghe en vonnissinge van deesen sal competeeren en gedaen werden bij vinderen en den geene, bij hen over dies beroepen als meede-reghteren, tot het welcke vinderen zullen hebben te beroepen eenige neuterale persoonen van de ouste, aensienlijckste en bequaemste uyt den Mrs der konsten off handtwercken van deesen gilde. En zullen de actie en pretensie over deese begane dilicte gedueren den tijdt van drie geheele jaren, maer naer dien sullen zij zijn gepreschribeert en verloopen. Ende ingeval eene ofte eenyge van deesen dilicte werde begaen bij een ofte meer gildebroederen (t zij oock in wat manieren, staet ofte qualiteyt dat deselve onder den gilde moghten sorteeren, alware het oock den deecken of vinderen zelve) en dat bij vinderen collegialiter off anders daerinne niet en wierde gedaen ofte versien, Soo sal al ende ygelijck Gildebroeder (meester zijnde) die wille vrijstaen en vermoogen deselve te beklaghen ende sijne beklaghte ordentelijcker wijse ingebraght hebbende zal gehoort en oock op dies reght gedaen werden, Allen twelcke wij daeromme alsoo hebben aen yder gildebroeder vrijgestelt en toegelaten, opdat door quade practique, versloffinge en anders, de saecke van de gilde niet weder en soude komen te vervallen, als voor deesen

is geschiet, en opdat door deese altoos blijve een open wegh en spore, om deselve weder wettelijcken te erreghten ende op te helpen En sal degeene die van desen werde beklaeght en reghtelijcke gedaeght om zijne verantwoordinghe van dies te doen, oock voor de competente reghteren van deesen moeten verschijnen en sijne saecke aldaer moeten verantwoorden en oock d uytspraecke over dien moeten obedieren, en ware het een deecken of vinder, hij en soude niet vermogen, naer de gedane daginge, als deecken off vinder op de zitdagen of in collegie van vinderen te compareeren ofte iets dien aengaende ofte in dier qualite mogen doen off verhanden (alles op gelijcke peene) voor ende alleer hij heeft te reghte gestaen en sijne saecken verantwoort ende hij van deese ingestelde beklaghte geheel ende gants vrij gesproocken is; En moet hier reght verstaen werden, dat deecken en vinderen, als geseydt is, over dese dilicten oock beklaeghbaer zijn, te weeten de deecken en dat alleen, en een vinder ofte oock twee te gelijck, maer niet het geheele collegie van vinderen teffens ofte oock drie vinderen te gelijcke, ofte de deecken met een vinder teffens en te gelijck, want bij deese of dit getal, als de meeste helfte hen bestaen, en bestaet oock in der daet t geheele collegie van dien, welcke het hooft-gedeelte der competente reghteren is, door 't welck sulckx te doen inpracticabel is; Over des ingeval iemandt t geheele Collegie van vinderen in der tijdt, ofte dan de meeste helfte van dien als geseydt, in deesen schuldigh ofte culpabel bevondt, dezelve sal met sijne aenklaghte teegens deselve moeten toeven, tot dat sij zullen zijn uytter regeeringe en afgegaen, ende alsdan sal men teegens haer mogen de beklachte instellen volgens de keure en soo als men te rade zal zijn Ende sal degeene die van deesen iemandt wil beklagen, moeten doen en hebben van alles klaer bewijs, ende sal, als hij zijne beklaghte wil instellen, bij vinderen moeten instaen ende

hem doen inschrijven met naem en toenaem, als oock meede dengeenen die hij wil beklagen, en ter welcker cause, En sal naer deesen inschrijvinge niet mogen geerselt ofte terugge gegaen werden, maer sal moeten vervolgen, op het welcke de aenlegger voorts bij vinderen sal versoecken, dat hem een dagh van reghte magh werden geleydt en beteeckent; 't welck vinderen in geeniger manieren iemandt en sullen vermogen te weygeren, maer sullen gehouden sijn, op peene van Staet, binnen de 14 dagen naer t versoeck deselve te betekenen, alware het oock extra ordinaer, en sullen van dies den aenklagher verweetyghen, die alsdan de daginge door den knecht zal moeten, volgens en met de inschrijvinghe bij hem ter vinderen-kamer gedaen, laten doen, ten minsten drie daghen voor den beteeckenden dagh van reghte, ofte anders de beklaeghde zoude voor dien dagh mogen excipieeren en niet behoeven te antwoorden. Ende zullen ten daghe van reghte, de beklaaghte ingestelt en partijen ten wederzijden ten vollen gehoort ende de bewijsen der beklaghte ende de defentie van den verweerder bij vinderen ende den bij sittende meede-reghteren ingebraght, gesien en op dies punctueelijcken geleth sijnde, soo sullen vinderen ende de beroepene mederechteren in deesen, als competente rechteren van dien, over deese naer hen beste geweeten en soo sij des verstaen reght te sijn, bij meeste stemmen geeven hen vonnisse en doen rechtelijcke uytspraecke, T welcke ten wederzijden bij partijen punctueelijcken op peene van staet sal moeten geobbedierdt en volkoomen werden, dogh degeenen die zigh bij deesen zal houden gegrieft off verkost te weesen en zigh wettelijcken wilde opposeeren ende den triumphant ofte oock vinderen selve ende de meede-raden neffens dien, voor de E. Heeren burgermeesteren, welcke de revisie en definitive sententie over deese competeert, wilde beroepen, zoo sal hij sulckx vermoogen, behoudelijcken dat hij sigh als opposant off appellandt

binnen vinderen-kamer laet aenteeckenen binnen thien daghen en dat hij zulckx oock binnen de 6 weecken naer dit gewijsde effectueere, ofte sal van dien versteecken sijn, en moeten 't gewijsde voors. obbedieren en punctuelijcken volkoomen, alles op peene als is geseydt.

51.

Nu alle feyle, versuymnisse ofte erreur, meede alle acte, feyten en misdoenten, hoedanigh die oock moghten zij, dewelcke bij iemandt ofte eenygen gildebroeder buyten ofte in staete sijnde, contrarye eenyge oude ofte nieuwe keure moghte zijn begaen ofte gecommitteert in eeniger manieren met dus off zoo, ofte hoe ofte wat dat het soude moghen weesen, gedaen of gepractiseert tot nadeel van den gilde in t gemeen, ofte perticulierlijcken van eenyge soorte der neeringen off handtwercken van dien, ofte anders ins iets hetwelcke te acuseeren ende te corrigeeren off te straffen ware (uytgenoomen dan de vervreemdinghe en ontbruyck-maeckinghe buyten orden of wettigh gebruyck, van rade, van middelen ofte inkompste van den gilde ofte van eenyge substentie, goederen off meudelen den gilde in eygendom behoorende alle welcke weder zullen moeten werden gerestitueert ofte vergoedt ten taxatie en tot discretie van vinderen van deesen gilde voors.) Sullen bij deesen sijn en werden gedaen een algemeene vergeetinge, vergeevinghe en perdoen, ende werden bij deesen allen gildebroederen in 't algemeen en yder voor sijn perticulier, geperdonneerd, gerelaxeert ende geheel vrijgesteldt van alle straffe ende peene (uytgenoomen de restitutie der vervreemde en onbruyck gemaeckte goederen, meubelen, middelen ofte eenyge substantie den gilde in eygendom behoort hebbende) over eenighe actie of begaene misdoente of versuymnisse, hoedanigh die souden mogen sijn, voor date van deese keure en perdoen bij hen begaen ofte gepleeght, in wat manieren dat het oock moghte sijn; en wert alles wat van deesen is off is

geweest, gestelt in een vergetelnisse, niet willende, dat in eenyger manieren off bij eenigh gildebroeder zulckx sal sijn meer gedaght, verbiedende wel uytdruckelijcken, t selve in eenyge consequentie te trecken ofte iemandt, om iets gepasseert voor deesen, te suspendeeren off voor suspeckt te houden, veel min van dies eenigh verwijt, smaet ofte moleste te doen, alles op peene voor den geene die contrarie sal bevonden werden te doen, van te werden gecorrigeert en gepunieert als een steurder van de gemeene ruste. Want ons eygentlijcke wille is, dat alle de gildebroederen van deesen gilde, allen met den anderen zullen sijn en weesen met alle onderlinge vrundtlijckheydt en liefde sonder eenyge gedenckenisse van t verleedene, als waren zij alle te gelijck en op een nieuw gildebroederen geworden van een geheel nieuw gildt. Allen t welck wij alsoo verstaen ten beste te behooren.

52.

Nu op de Begraefenisse ofte lijckgange van eenygen afgesturven gildebroeder ofte zuster, ofte derselver vrouw ofte man, ouders ofte kinderen, sal yder die wille, vermogen den gildebroederen (wel verstaende de meesteren die van sijn ofte des overleedenens eygene soorte, konste ofte handtwerck zijn en verder niet, ten ware bij consent van Deecken of vinderen), te doen ter begraeffenisse bidden en noodighen, t welck bij den kneght van deesen gilde ende niemant anders en sal mogen en moeten werden gedaen, mits daer voorens betalende voor yder biddinge aen die van de konst vijfthien stuyvers, te weeten 5 voort gildt en 10 voor den knecht, en voor een biddinghe van die van de andere handtwercken en neeringen twaalif st^s^, te weeten 4 voort Gildt en 8 voor den kneght ende sal yder gildebroeder, M^r^. sijnde, die alsoo bij den knecht te lijckgange gebeeden is, sigh op de begraeffenisse en lijckganghe voors. moeten laten vinden ende meede gaen in manieren als hij gebeeden is, op verbeurte voor den

geene die niet en quame van 3 sts ten profijte van den gilde, ten ware dan dat hij bij ziecte ofte anders, sijns lighaems onmaghtigh waer en niet uyt konde gaen, ofte meede dat hij ware van huys en buyten stee, alles sonder fraude. Welcke boeten ten selven daghe bij den kneght sullen werden opgehaelt en den geenen die als dan niet en sullen betalen ofte wettigh onschult doen, nochte oock binnen de drie dagen naer dien aen den Deecken ofte kneght van t gildt ofte ter bestemder plaetse en quame brenghen, sulckx dat de kneght daer weer omme soude moeten koomen, deselve sal als dan boven dien aen den kneght voor deese tweede maninge en komste nogh 1 str moeten betalen, en soo voorts voor elcke komste die naer deesen om dies bij den kneght sal werden gedaen telcken 1 str ende dit geduurende en tot de betalinge toe; ende sal de kneght op deese lijckgange moeten tegenwoordich sijn en wel nauwe letten en toesien en op zijn seel aentekeningh houden, wie en welcke van de gebeeden gildebroederen affblijven, van alle welcken hij datelijcken naer de lijckgangh de boeten op sal gaen ijschen ende de gekreegenen van dien bij den deecken brenghen, aen wien hij oock sal zeggen de ontschulden, die bij eenige ofte iemandt moghte sijn ingebraght over 't affblijven ende sal naer het bescheyt dat hij van den Deecken krijght deselve weder manen off laten berusten.

Ten uyteynde soo willen en beveelen wij allen gildebroederen van deesen voors. Gilde van St. Lucas en perticulierlijcken den Deecken en Vinderen van dien, deese onse teegenwoordighe keure in alle zijne articulen punctuelijcken te onderhouden ende sonder veynsinghe off ooghluyckingh bij ygelijck gildebroeder te doen onderhouden, ende ingeval iemandt ofte eenigh gildebroeder haer, noghte oock deese onse keure en artyculen van dien, niet en wilde obedieeren, maer halsterigh teegens alle waerschouwinge en verbiedinge toegingh, soo sullen

vinderen deesen en alle soodanige, en dat sonderlingen in de saecken der neeringhen en oock die van't inkomen en gildtreght, met den knecht en een stadtsboode deselve doen haer wercken en neeringe verbieden, en belasten hen winckel te sluyten, alles ende totter tijdt dat hij vinderen ende den Gilde volgens deese onse keure sal hebben voldaen en gesatifieert; t selve verbodt sullen vinderen oock vermoghen te doen aen dengeene dewelcke haer uytspraecke en gewijsdens in boeten en anders, niet en willen volcoomen ofte afdoen, en oock meede aen den geenen welcke sij tot meermalen eenyge dingen hebben verboden ofte oock bij hen ontbooden ende uyt versmadenisse niet en willen voor haer koomen verschijnen; ende sullen degeenen, denwelcken hun werck te doen alsoo verboden is, niet weder tot zulcx werden toegelaten voor ende alleen zij vinderen ende den gilde in alles hebben voldaen, als oock de onkosten van voor den knecht en anders, in deesen gevallen zijnde.

Aldus gedaen ende beslooten binnen der Stadt Haerlem ten huyse van den Heere Deecken Mr. JAN VAN BOECKHORST op den 22e May 1631 bij ons onderschreeven Deecken en Vinderen van het Schilders ofte St. Lucasgilde deeser stadt Haerlem ende den gemaghtighden uyttet lighaam der Schilderkonstenaeren, daer toe specialijcken geprocureert.

J. VAN BOUCHORST	HENDRICK POT
Deecken	OUTGERT ARIS AKERSLOOT
P. MOLIJN	SA. DE BRAY
WILLEM CLAESS. HEDA	Gemaghtigde uytet
	ligchaam der Schilders.

Deese bovengestelde nieuwe keure ende ordonnantie op het Schilders ofte St. Lucas Gildt deeser Stadt Haerlem bij den tegenwoordighen Deecken en Vinderen ende den gemaghtighden uytet ligchaem

der Schilderen op den selven gilde gevonden, samengesedt en gestelt, ende op den 2 Juny 1631 ter herberge van den Koningh van Vranckrijck ons ondergeschreven Outvinderen en beroepen Gildebroederen der konste van deesen voors. gilde van St. Lucas, vooren gehouden ende opentlijcke ten aenhooren van ons allen vooren geleesen ende bij ons oock wel verstaen zijnde, Wert bij ons tegenwoordighe beroepene ende ondergeschreeven oudtvinderen ende gildebroederen der konsten van desen Gilde, gesamentlijcken in allen sijnen poincten ende articulen eenstemmelijcken aengenoomen, goedgekeurt, geavoijeert en gelaudeert, Ende verklaaren voor soo veele in ons is, dat deselve den gilde is ten hooghsten nut en noodigh ende behoorlijcken gestatueert, ende bij den Gilde en gemeene gildebroederen in allen zijne poincten aengenoomen en gesubmitteert te werden. T oorkonden der waerheydt deese met onse gesamentlijcke onderschrijvinge bevestight.

C. CORNELISS.
Schilder
ISAACK HALINCK
outvinder
CORNELIS CLAESSEN VAN WIERINGEN.
F. VAN DIJCK.

Die kloeke kunstenaren, ze mogen zwak geweest zijn in zinbouw en nog minder thuis in spelling, hebben met zooveel uitvoerigheid en zoo duidelijk hun keur opgesteld, dat we er weinig meer bij behoeven te zeggen. Hier en daar komt soms wel eens een verouderd en buiten zwang geraakt woord voor den dag, maar men zal er den aard en de beteekenis spoedig genoeg van vatten. Alleen is het niet overbodig

hier aan het slot eene toelichting te geven, die bij het begin wellicht beter op hare plaats zou zijn geweest: dat geldt namelijk een paar handwerken, die in de «Tafelswijze verspreydinge" worden opgenoemd: vooreerst Webbebriefjensmaeckers, dat waren degenen die de, dikwijls zeer kunstige, fabrieksmerken in hout of koper sneden, welke op de geweven stoffen, linnenwebben, moesten gehecht worden. Tegenwoordig noemt men ze met een uitheemsch woord (want onze taal is zoo arm!) etiketten. Primuurders (van: premo: ik druk) in een adem genoemd met de huisververs, waren de gladschuurders, die het hout, wanneer dat zeer fraai moest beschilderd worden, vooraf effen en glad schuurden. In onzen tijd is dat onderdeel der kunst opgegaan in het ambacht der huisschilders. Geleybackers, ook wel als plateelbackers vermeld, waren degenen die Delftsch aardewerk maakten, eene kunst die in vroeger eeuwen den hoogsten bloei bereikte, en die men in onze dagen tracht te doen herleven.

CARREL VAN DER MANDER of VAN MANDER.

Gelijk KRAMM reeds in zijn »Levens en Werken der Hollandsche en Vlaamsche Kunstschilders, enz." bl. 1053—1055 heeft bericht, werden door CAREL VAN MANDER (den jonge) patronen ontworpen voor tapijtbehangsels, die besteld waren op last des Konings van Denemarken. Niet onwaarschijnlijk is het dat VAN MANDER, een tijd lang zelf aan het hoofd van een tapijtfabriek gestaan heeft.

Ofschoon hij in de volgende acte Schilder, niet Tapissier genoemd wordt, blijkt het genoegzaam dat hij een dergelijke fabriek moet gehad hebben, zooals is op te maken uit het contract tot het maken van tapijten, waarvan hieronder melding gemaakt wordt en dat door hem den 8 Sepr. 1615 met NICOLAUS SNOECKAERT gesloten werd.

Op huyden den een en twintichsten July zestien hondert een en twintich compareerden voor myn JACOB DUYFFHUYSEN, Notario Publico by den Hove van Hollant geadmitteert, tot Rotterdam residerende, ende d'ondergenoemde getuygen, Sr CAREL VAN DER MANDER, Schilder tot Delft, verclaerde ende bekende, also hy met de Heere NICOLAUS

SNOECKAERT, op den achsten dach der maent Septembris anno zestien hondert vyftien zeecker contract, nopende het maecken ende 't benificeren van tapytserien, opgerecht ende gemaect heeft, daertoe de Heer NICOLAUS SNOECKAERT, vijff ende tachtich duysend een hondert negen ende tnegentich Ca: guldens, vyftien stuvers, dertien penningen, heeft verstrect, van dewelcke hem SNOECKAERT, wegen de Co: Mag[t] van Denemarcken, in drye distincte betalingen, betaelt zijn, negen en dertich duysent, zeven hondert zeven en dertich Ca: guldens, tien stuvers, zulcx dat hem SNOECKAERT al noch resteert vyff en veertich duysent, vier hondert ende tweentsestich Ca: gulden, vijff st. dertien penningen, zo heeft hy Comparant, in mindering ende ter goeder Reeckening van dezelve, hem NICOLAES SNOECKAERT voorn[t] in handen gestelt, getransporteert, ende overgedragen, zulcx hij hem ter handen stelt, transporteert ende overdraecht mits desen, alsulcken negen pas stucken tapyten, lanck een hondert een en vyftich ellen, d'welcke aen syn Ko: Ma[t] van Denemarcken verkoft ende jegens zeventien Rijcxdaelders d'elle, noch negen tafelcleden, lanck: een hondert twe ellen, aen den Coninck vercoft, jegens zes Rycxdaelders d'elle, ende t'samen zullen werden gelevert, noch acht stucken tapyten, genaemt de camer van Alexander, lanck synde, drye hondert zestien ellen, tot vyftien Rycxdaelders d'el, noch drye bloemstucken, tapyt, twe tafelcleden ende acht cussen bladeren t'samen lanck synde, drye en 't seventich ellen zijne Co: Ma[t] onder handen syns Camerlingx, PAUWEL ROMMEL, tot Frederyckborch gelaten, mitsgaders alle 't gene wyders in Denemarcken ofte elders, wegen de Compaignie vercoft, gelaten ofte te ontfangen, niets ter weert uytgenomen. Belovende hij Comparant dit gedane transport vast ende van waerden te houden, zonder reclamatie ende sonder hier jegens te doen, ofte te doen doen, door hem ofte door andere, in Rechten ofte daer buyten, ende met

kennisse van hem Comparant geextraheert uyt het generael transport, voor mijn Notario, ende ondergeteekende getuygen in date voorsz. gepasseert. Alles sonder arch ofte list. Gedaen ter presentie van den E. Abraham Anthonisz. Coopman tot Amsterdam ende Jan Petersz. Muyser makelaer als get. tot kennisse deses versocht ende gebeden.

LAZOENEN

VAN ACHTTIEN BEDRIJVEN BEHOORENDE ONDER HET GILD VAN SINT LUCAS.

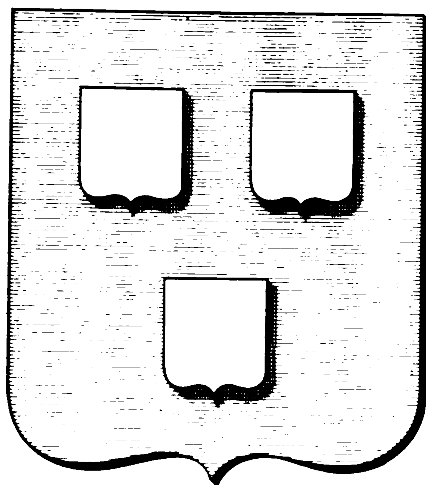
Anno 1635.

Naar de oorspronkelijke ontwerpen, hoogstwaarschijnlijk van de hand van SALOMON DE BRAY 1), vroeger in bezit van Mr. J. VAN DAM VAN NOORDELOOS, thans aanwezig in het Archief der Gemeente Haarlem.

(Met 9 platen, gemerkt 4 tot 12).

---

1) Vgl. hiervoren bl. 232.

Schilders.

Plaatsnijders.

KUMP ... [illegible] ... RDAM.

Glasschrijvers.

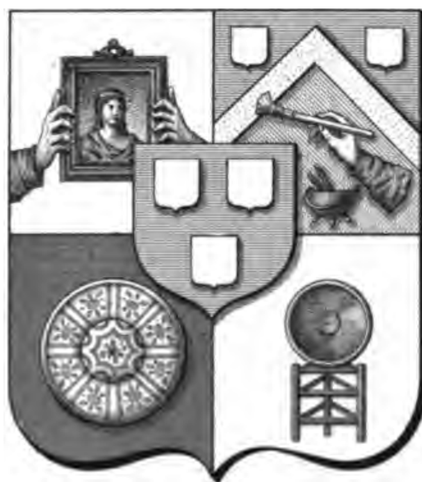

Beeldsnijders.

KUHN & ZIJDEMAN ROTTERDAM.

Instrument- en Kompasmakers.

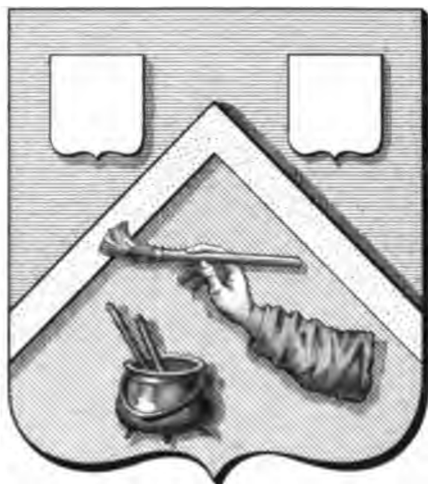

Aanverwandte Vakken der Kunst.

KUHN & ZIJDEMAN ROTTERDAM.

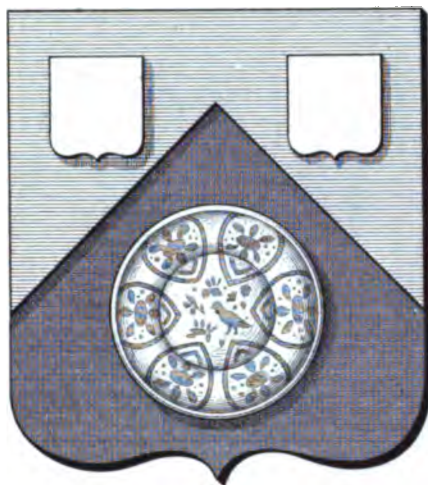

Kunstverkoopers.

Grofschilders.

KUHN & ZIJDEMAN ROTTERDAM

Plateel-en Tegelbakkers

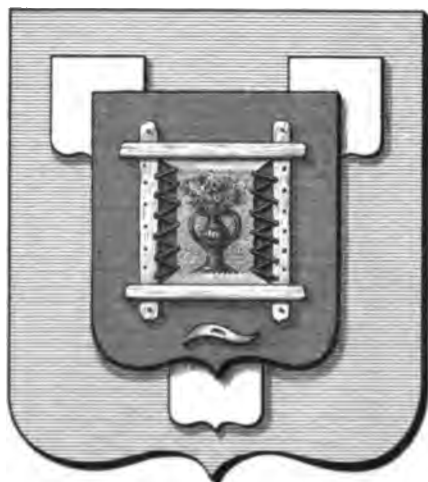

Draaijers en Stoelenmakers.

KUHN & ZUDEMAN ROTTERDAM.

Goud-en Zilversmeden.

Borduurwerkers.

IDEMAN ROTTERDAM.

Koperslagers

Tin-en Loodgieters.

KUHN & ZIJDEMAN ROTTERDAM.

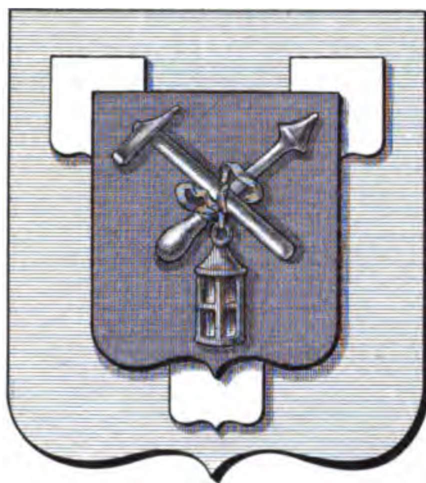

Glasblazers en Glazenmakers.

Kaartmakers en Boekbinders.

KUHN & ZIJDEMAN ROTTERDAM.

Blikslagers.

Uitdragers.

KUHN & ZIJDEMAN ROTTERDAM

BLADWIJZER

VAN HET EERSTE DEEL.

